

Příloha č. 6.1 Karty specifických cílů klíčové oblasti Lidé a společnost

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	1. Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany a jsou společensky vysoce oceňovány.
3	Specifický cíl	1.1 Vhodné socioekonomické podmínky podporují dobré fungování rodin. Zaměřují se na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory. Umožňují tak získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Zlepšování finančního zajištění rodiny a rozvoj slučitelnosti práce a rodiny Zajištění důstojného prožití stáří a respektu ke starším osobám. Vytvoření všestranně příznivého společenského klimatu vůči rodinám a prosazení vysokého společenského ocenění rodiny, rodičovství a manželství a jejich zvláštní zákonné ochrany. Reakce na skutečnost, že náklady na plnění funkcí rodiny ve prospěch státu nejsou a ani nemohou být trhem přiměřeně ekonomicky kompenzovány. Větší ekonomické zpřístupnění možnost rodičům přijmout zkrácené úvazky a tak získat dostatek volného času pro výchovu dětí a zkvalitňování rodinných vztahů. Umožnění skutečně svobodné volby rodičů v průběhu celého životního cyklu rodiny (včetně rodin ve střední fázi rodinného cyklu a v období péče o seniory). Náležité společenské ocenění rodičovství, zvyšování sebevědomí rodičů (zejména matek) a změna stereotypů některých zaměstnavatelů, kteří nedoceňují význam rodičovství a rodinného zázemí pro profesní rozvoj.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030) K cíli se bezprostředně vztahuje Koncepce rodinné politiky schválená vládou.¹ V návaznosti na Koncepti vláda uložila ministryni práce a sociálních věcí každé 3 roky provést komplexní výzkum situace rodin a výsledky předložit v podobě Zprávy o rodině. Dále uložila připravit každých 5 let aktualizovanou Koncepti rodinné politiky. Dílčí aspekt specifického cíle (míra zaměstnanosti žen 65 %) je ukotven jako národní cíl ČR v rámci Strategie Evropa 2020. Vláda se v navrženém programovém prohlášení ze dne 8.1.2018 zavázala podporovat rodiny rozvojem veřejných služeb pro rodiny: Budeme usilovat o to, aby děti vyrůstaly ve funkčních rodinách, v prostředí, kde je normální pracovat a o práci usilovat. Takové rodiny budeme podporovat a chránit.

¹ Usnesení vlády č. 654 ze dne 18.9.2017.

		Pečující rodič musí mít možnost volby, proto podpoříme rozvoj veřejných služeb pro rodiny. ²																													
6	Mezinárodní dimenze	Specifický cíl není přímo závazně ukotven v mezinárodních dokumentech. Nepřímo souvisí se závazky v rámci Strategie Evropa 2020 (viz výše) a v rámci Cílů udržitelného rozvoje: OSN: Agenda 2030 – SDGs: 5.4, nepřímo 5.x																													
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální/krajská úroveň																													
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> – silná, nastavením legislativy (např. pracovní právo podporující slučitelnost práce a rodiny); poskytováním služeb pro podporu rodin (předškolní zařízení, terénní sociální služby atd.); bytová politika umožňující rodinám zajistit si kvalitní dostupné bydlení atd. <u>Sociální</u> – střední, některé faktory (jako například větší zapojení mužů do péče o děti a závislé osoby) je možné z pohledu veřejné správy ovlivnit pouze částečně (např. zavedením institutu otcovské dovolené) <u>Ekonomická</u> – silná, transfery rodinám, nastavením daňového systému, dostupnost (bezplatnost) příslušných veřejných služeb																													
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																															
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	1.1.1 Zaměstnanost matek s dětmi do šesti let věku 1.1.2 Míra zaměstnanost matek dle věku dítěte 1.1.3 Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi ve srovnání s celou populací 1.1.4 Průměrný disponibilní příjem na osobu v rodinách s dětmi ve srovnání s ostatními typy domácností 1.1.5 Úhrnná plodnost																													
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Cíl je měřitelný prostřednictvím sociologických průzkumů, studií a zprostředkovaně prostřednictvím kvantifikovatelných projevů zachycených indikátory specifického cíle.																													
Hodnocení indikátoru/indikátorů																															
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	1.1.1 Zaměstnanost matek s dětmi do šesti let věku <table><tr><th colspan="3">Míra zaměstnanosti matek s dítětem do 6 let ve společné domácnosti (2016)</th></tr><tr><th>počet matek s dítětem do 6 let (v tis.)</th><th>počet zaměstnaných matek s dítětem do 6 let (v tis.)</th><th>míra zaměstnanosti (v %)</th></tr><tr><td>609,6</td><td>298,9</td><td>49,0</td></tr></table> Zdroj: ČSÚ 1.1.2 Míra zaměstnanost matek dle věku dítěte - použit dostupný indikátor míra zaměstnanosti matek dle věku nejmladšího dítěte <table><tr><th colspan="4">Míra zaměstnanosti matek dle věku nejmladšího dítěte (2016)</th></tr><tr><th>věk nejmladšího dítěte</th><th>0-2 roky</th><th>3-6 let</th><th>7-14 let</th></tr><tr><td>počet matek celkem (v tis.)</td><td>303,3</td><td>306,3</td><td>424,3</td></tr><tr><td>počet zaměstnaných matek (v tis.)</td><td>59,6</td><td>239,3</td><td>379,8</td></tr><tr><td>míra zaměstnanosti (v %)</td><td>19,7</td><td>78,1</td><td>89,5</td></tr></table> Zdroj: ČSÚ	Míra zaměstnanosti matek s dítětem do 6 let ve společné domácnosti (2016)			počet matek s dítětem do 6 let (v tis.)	počet zaměstnaných matek s dítětem do 6 let (v tis.)	míra zaměstnanosti (v %)	609,6	298,9	49,0	Míra zaměstnanosti matek dle věku nejmladšího dítěte (2016)				věk nejmladšího dítěte	0-2 roky	3-6 let	7-14 let	počet matek celkem (v tis.)	303,3	306,3	424,3	počet zaměstnaných matek (v tis.)	59,6	239,3	379,8	míra zaměstnanosti (v %)	19,7	78,1	89,5
Míra zaměstnanosti matek s dítětem do 6 let ve společné domácnosti (2016)																															
počet matek s dítětem do 6 let (v tis.)	počet zaměstnaných matek s dítětem do 6 let (v tis.)	míra zaměstnanosti (v %)																													
609,6	298,9	49,0																													
Míra zaměstnanosti matek dle věku nejmladšího dítěte (2016)																															
věk nejmladšího dítěte	0-2 roky	3-6 let	7-14 let																												
počet matek celkem (v tis.)	303,3	306,3	424,3																												
počet zaměstnaných matek (v tis.)	59,6	239,3	379,8																												
míra zaměstnanosti (v %)	19,7	78,1	89,5																												

² Kapitola Sociální politika a zaměstnanost dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

1.1.3 Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi ve srovnání s celou populací

Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2005 – 2010) ³						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1 dítě	0,935	0,980	0,990	0,986	0,796	0,951
2 děti	1,282	1,278	1,351	1,146	1,146	1,077
3 a více dětí*	2,975	2,936	2,804	2,277	2,941	3,075
domácnosti s dětmi celkově	1,345	1,342	1,359	1,205	1,213	1,242

*tato skupina má malý počet pozorování ve vzorku (i populaci), proto odhady jejích charakteristik vůči celkové populaci meziročně kolísají, a tudíž je nutné interpretovat výsledky obezřetně

Zdroj: EU SILC

Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2011 - 2016) ⁴						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 dítě	0,855	0,885	0,958	0,897	0,752	0,868
2 děti	1,123	1,082	1,052	1,133	1,024	1,037
3 a více dětí*	2,771	2,658	2,067	2,520	2,907	2,462
domácnosti s dětmi celkově	1,230	1,196	1,138	1,222	1,172	1,165

*tato skupina má malý počet pozorování ve vzorku (i populaci), proto odhady jejích charakteristik vůči celkové populaci meziročně kolísají, a tudíž je nutné interpretovat výsledky obezřetně

Zdroj: ČSÚ - EU SILC

1.1.4 Průměrný disponibilní příjem na osobu v rodinách s dětmi ve srovnání s ostatními typy domácností

Průměrný disponibilní příjem (v Kč) na osobu v rodinách s dětmi (2005 - 2010)						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1 dítě	100 066	106 247	112 101	122 598	141 169	140 727
2 děti	81 506	84 398	91 612	100 570	107 530	111 341
3 a více dětí*	59 817	59 357	70 341	78 375	81 958	82 783
domácnosti s dětmi celkově	86 231	90 284	97 837	107 276	118 570	120 366

Zdroj: EU SILC

Průměrný disponibilní příjem (v Kč) na osobu v rodinách s dětmi (2011 - 2016)						
---	--	--	--	--	--	--

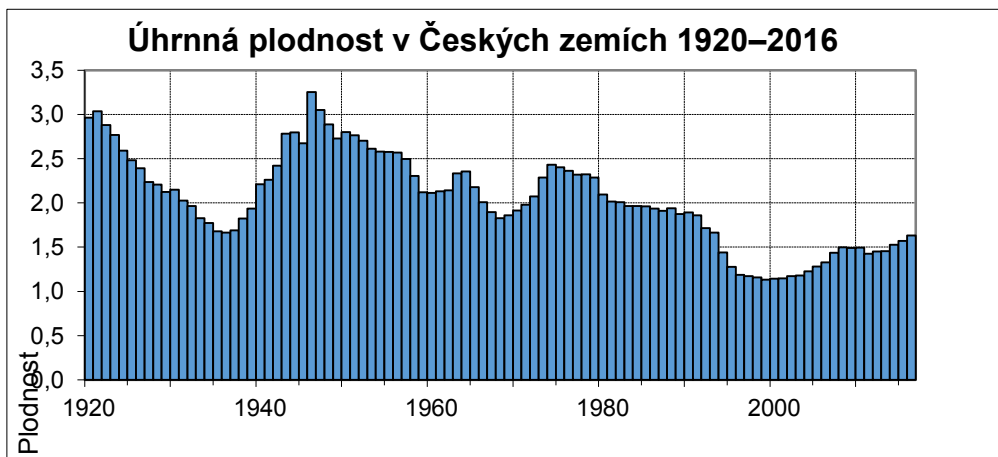
³ Vyjádřeno prostřednictvím stupnice spotřebních jednotek dle ekvalizovaného příjmu.

⁴ Vyjádřeno prostřednictvím stupnice spotřebních jednotek dle ekvalizovaného příjmu.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 dítě	142 504	142 925	140 302	144 340	152 032	158 906
2 děti	112 547	112 650	114 901	119 361	124 201	131 800
3 a více dětí*	85 811	88 560	91 649	96 098	98 461	102 927
domácnosti s dětmi celkově	121 256	122 298	122 538	126 584	131 966	138 681

Zdroj: EU SILC

1.1.5 Úhrnná plodnost

Graf ČSÚ⁵

Vývoj úhrnné plodnosti za posledních patnáct let mírně kolísá, v celkovém pohledu měl však rostoucí trend. Mezi roky 2000 až 2008 průměrný počet dětí na jednu ženu narostl z 1,14 na 1,50, poté dva roky stagnoval, aby se snížil na 1,43 v roce 2011. Od té doby vzrostl na hodnotu 1,57 v roce 2015, přičemž největší vliv měla vyšší intenzita plodnosti prvního pořadí. Úhrnná plodnost dosáhla v posledním sledovaném roce nejvyšší hodnoty od roku 1993, minima 1,13 dětí na jednu ženu bylo naopak dosaženo v roce 1999.⁶

Mezinárodní benchmark:

Srovnání úhrnné plodnosti v rámci EU28 dle dat z Eurostatu – pořadí ČR mezi státy EU28

Úhrnná plodnost v ČR aktuálně odpovídá průměru EU (např. v r. 2015 1,57 v ČR, průměr EU-28 byl 1,58. Úhrnná plodnost je v ČR vyšší než v zemích jižní a východní části EU, naopak nedosahuje hodnot v západních a severních státech EU (v r. 2015 Francie 1,96; Švédsko 1,85).⁷

Existující opatření pro naplnění SC

⁵ Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_hu

⁶ KUCHAROVÁ V. A KOL., 2017. Zpráva o rodině, VÚPSV, v. v. i., str. 33

⁷ EUROSTAT . Dostupné z: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Total_fertility_rate,_1960%E2%80%932015_\(live_births_per_woman\)_YB17.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Total_fertility_rate,_1960%E2%80%932015_(live_births_per_woman)_YB17.png)

12	Popis opatření	Ekonomické a legislativní: Daňové slevy, peněžní transfery rodinám, služby pro rodiny, legislativní úpravy zákoníku práce Gestoři: MPSV, MF Spolugestor/ři: MŠMT, MMR, kraje, ORP	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategické dokumenty: Koncepce rodinné politiky Částečně Strategie Evropa 2020 OECD Economic Survey of Czech Republic, 2016 Doporučení Rady EU pro ČR na rok 2016. Zpráva o rodině (2017) ⁸ Legislativa: Zákon o daních z příjmů Zákon o státní sociální podpoře Zákoník práce a další	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Rodiny jsou stále vystaveny socio-ekonomickému tlaku, který není stávajícími nástroji rodinné politiky v dostatečné míře kompenzován. V mezinárodním srovnání jsou výdaje na rodinnou politiku na úrovni průměru OECD (2,5 % HDP). Podpora je ale výrazně koncentrována do oblasti daňových slev, zatímco peněžní transfery rodinám a výdaje na služby pro rodiny (předškolní péče, družiny atd.) jsou výrazně pod průměrem OECD.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Zásadní a rostoucí podíl veřejných výdajů na rodinnou politiku je distribuován prostřednictvím daňových slev. Daňové slevy podporují převážně rodiny s dětmi s vyšším příjmem, neboť pouze ty jsou schopny všechny daňové slevy vyčerpat (sleva na dítě, sleva na manželku/manžela, školkovné). Zároveň představují riziko pro rodiny s dětmi zejména v období hospodářského poklesu. Ty pak mohou být postiženy jak ztrátou příjmu, tak ztrátou daňových úlev.	
16	Synergie	Rozvoj dětských skupin jako alternativy k MŠ, pilotní testování nové služby mikrojeslí. Podpora flexibilního čerpání rodičovské příspěvku. Podpora flexibilních forem práce. Tento SC je klíčový pro rozvoj soudržné společnosti s rostoucí kvalitou života, a proto je jeho naplnění prioritou.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Ano	Opatření sice existují a částečně přispívají k plnění cíle, ale nejsou zcela dostatečná. Ačkoli jsou nominálně správná, tak při reálné implementaci není využit v plném rozsahu jejich potenciál, resp. nedošlo ještě k jejich plnohodnotné realizaci. Úhrnná plodnost pozvolna (v celkovém trendu i přes své kolísání) v posledním desetiletí roste. Dlouhodobě sice roste nominální hodnota (bez započítání inflace) disponibilní příjem na osobu v rodinách s dětmi, ale to jen velmi mírně. Dá se odhadovat, že takovéto tempo růstu jen těžko zvyšuje reálnou kupní sílu tohoto druhu domácností. Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi i přes své kolísání v celkovém trendu v posledních deseti letech mírně klesá. Míra zaměstnanosti matek s malými dětmi, které

⁸ KUČAŘOVÁ, V. A KOL, 2017.: Zpráva o rodině, VÚPSV, v. v. i..

			jsou starší než 3 roky, je relativně vysoká. Dosavadní trend tedy celkově je žádoucí. K naplňování specifického cíle tedy dochází.
Opatření pro naplňování SC			
18	Motivovat zaměstnavatele, aby poskytovali neprekarizované flexibilní formy práce (mj. částečné úvazky pracovního poměru) a vytvářeli celkové prorodinné a atraktivní pracovní prostředí formou firemních školek, dětských skupin a dalších rodinných benefitů umožňujících sladování pracovního a rodinného života (work-life balance) i dlouhodobé plánování profesionálního rozvoje svých zaměstnanců. (MPSV; spolugestor: MF) V souladu s Konceptí rodinné politiky posílit podporu rodin prostřednictvím peněžních transferů rodinám a především prostřednictvím poskytování dostupných příslušných veřejných služeb pro rodiny. (MPSV, spolugestor: MF) V oblasti dávek valorizovat celkovou částku rodičovského příspěvku, neboť se jedná o zásadní dávku pro rodiny s dětmi, která není příjmově testovaná. (MPSV, spolugestor: MF) Zajistit, aby se růst ekonomiky odrážel na růstu penzí a předcházet tím chudobě ve stáří. (MPSV, spolugestor: MF) Všestranně prosazovat komplexní chápání rodinné politiky jako fiskálně prorůstový program dlouhodobých investic jako prevenci nových sociálních rizik pramenících z demografického stárnutí a změn struktury rodiny. (MPSV, spolugestor: MF) Více ekonomicky kompenzovat zvyšující se náklady a úsilí rodičů i hodnotu ušlých příležitostí spojených s péčí a výchovou dětí. (MPSV, spolugestor: MF)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Navýšit peněžitou pomoc v mateřství tak, aby více plnila funkci náhrady ušlé mzdy. (MPSV, MF) V oblasti veřejných služeb zajistit finančně a místně dostupné předškolní vzdělávání a péči v mateřských školách, dětských skupinách a mikrojesech. Pro podporu sladování rodinného a pracovního života rodičů dětí mladšího školního věku zajistit dostatek kapacit ve školních družinách a zabezpečit v rámci jejich činnosti základní nabídku volnočasových zájmových kroužků. Podporovat participaci seniorů na veřejném životě, prohlubovat mezigenerační spolupráci a posílit zapojení starších osob do dobrovolnických aktivit. (MPSV) Prosazovat ocenění výchovy dětí v rodině jako společensky významné práce a nenahraditelné funkce rodiny. (MPSV, MF) Upravit systémy daňových, dávkových a celkových fiskálních transferů tak, nepodporovaly vytváření účelově nesezdaných soužití a podporovaly práci i za snížený úvazek a sladování pracovního a rodinného života (work-life balance) na základě individuálních potřeb zároveň s náležitým oceněním a kompenzací individuální rodinné péče a výchovy v rodině (MPSV, MF) Podporovat (mj. náležitou finanční kompenzací plnění společenských funkcí rodiny a dalšími ekonomickými stimuly) dostupné vlastnické i nájemní bydlení pro mladé rodiny tak, aby rodiče byli lépe schopni platit nájem nebo splácet úvěr na vlastní bydlení. Podpořit obce v zajištění startovacích bytů pro mladé rodiny. (MPSV, MF, MMR)		

--	--

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	1. Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany a jsou společensky vysoce oceňovány.
3	Specifický cíl	1.2 Rodinám se specifickými potřebami je věnována zvláštní pozornost. Jsou přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Pokles míry ohrožení chudobou, růst uplatnění členů tohoto druhu rodin: vícedětných (domácnosti s 3 a více dětmi), s vícečarty, s hendikepovanými dětmi (se zdravotním postižením, ať už fyzickým či mentálním), jedno-rodičovských/samoživitelských.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030) K cíli se vztahuje Koncepce rodinné politiky schválená vládou.⁹ V návaznosti na Koncepci vláda uložila ministryni práce a sociálních věcí každé 3 roky provést komplexní výzkum situace rodin a výsledky předložit v podobě Zprávy o rodině. Dále uložila připravit každých 5 let aktualizovanou Koncepci rodinné politiky. Dílčí část specifického cíle je pokryta závazkem vlády z Návrhu programového prohlášení vlády ze dne 8.1.2018¹⁰: Zasadíme se o poskytnutí včasné podpory rodinám s dětmi, které potřebují pomoc. Zachováme variabilitu forem náhradní péče a budeme ji rozvíjet s cílem vytvořit dostatečné kapacity pro individuální péči rodinného typu tak, aby si jednotlivé formy nekonkurovaly, ale vhodně se doplňovaly.
6	Mezinárodní dimenze	Ne. Specifický cíl není přímo závazně ukotven v mezinárodních dokumentech. Nepřímo souvisí se závazky v rámci v rámci Cílů udržitelného rozvoje: OSN: Agenda 2030 – SDGs: nepřímo 10.x
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální/krajská úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> - silná, poskytováním služeb pro podporu rodin (předškolní zařízení, terénní sociální služby atd.); bytová politika

⁹ Usnesení vlády č. 654 ze dne 18.9.2017.

¹⁰ Kapitola Sociální politika a zaměstnanost dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

		umožňující rodinám zajistit si kvalitní dostupné bydlení atd. <u>Sociální</u> – střední, např. podpora většího zapojení osob se zdravotním postižením do světa práce <u>Ekonomická</u> – silná, transfery rodinám, nastavením daňového systému, dostupnost (bezplatnost) příslušných veřejných služeb																																										
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																																												
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	1.2.1 Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi se specifickými potřebami ve srovnání s celou populací																																										
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor znázorňuje vývoj pouze v jednom z negativních faktorů, kterým rodiny se specifickými potřebami čelí, ačkoli se jedná o faktor pravděpodobně nejzásadnější – ohrožení příjmovou chudobou. Pro potřeby analýzy je vhodné také vyhodnocovat: Zastoupení dětí z ohrožených rodin v předškolních službách péče a vzdělávání, základních a středních školách (dle členění) a na vysokých školách Míru zaměstnanosti/nezaměstnanosti u osob v domácnostech s dětmi se specifickými potřebami ve srovnání s celou populací Další aspekty mohou být studovány prostřednictvím např. analýzy právního a institucionálního rámce podpory rodin se specifickými potřebami nebo prostřednictvím sociologických šetření.																																										
Hodnocení indikátoru/indikátorů																																												
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Data indikátoru 1.2.1 nejsou dostupná, přihlédnout lze k indikátoru 1.1.3: Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi ve srovnání s celou populací <table border="1"><thead><tr><th colspan="7">Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2005 – 2010)¹¹</th></tr><tr><th></th><th>2005</th><th>2006</th><th>2007</th><th>2008</th><th>2009</th><th>2010</th></tr></thead><tbody><tr><td>1 dítě</td><td>0,935</td><td>0,980</td><td>0,990</td><td>0,986</td><td>0,796</td><td>0,951</td></tr><tr><td>2 děti</td><td>1,282</td><td>1,278</td><td>1,351</td><td>1,146</td><td>1,146</td><td>1,077</td></tr><tr><td>3 a více dětí*</td><td>2,975</td><td>2,936</td><td>2,804</td><td>2,277</td><td>2,941</td><td>3,075</td></tr><tr><td>domácnosti s dětmi celkově</td><td>1,345</td><td>1,342</td><td>1,359</td><td>1,205</td><td>1,213</td><td>1,242</td></tr></tbody></table> *tato skupina má malý počet pozorování ve vzorku (i populaci), proto odhady jejích charakteristik vůči celkové populaci meziročně kolísají, a	Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2005 – 2010) ¹¹								2005	2006	2007	2008	2009	2010	1 dítě	0,935	0,980	0,990	0,986	0,796	0,951	2 děti	1,282	1,278	1,351	1,146	1,146	1,077	3 a více dětí*	2,975	2,936	2,804	2,277	2,941	3,075	domácnosti s dětmi celkově	1,345	1,342	1,359	1,205	1,213	1,242
Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2005 – 2010) ¹¹																																												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010																																						
1 dítě	0,935	0,980	0,990	0,986	0,796	0,951																																						
2 děti	1,282	1,278	1,351	1,146	1,146	1,077																																						
3 a více dětí*	2,975	2,936	2,804	2,277	2,941	3,075																																						
domácnosti s dětmi celkově	1,345	1,342	1,359	1,205	1,213	1,242																																						

¹¹ Vyjádřeno prostřednictvím stupnice spotřebních jednotek dle ekvalizovaného příjmu.

		tudíž je nutné interpretovat výsledky obezřetně <i>Zdroj: EU SILC</i> <table><tr><th colspan="7">Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2011 - 2016)¹²</th></tr><tr><th></th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>1 dítě</td><td>0,855</td><td>0,885</td><td>0,958</td><td>0,897</td><td>0,752</td><td>0,868</td></tr><tr><td>2 děti</td><td>1,123</td><td>1,082</td><td>1,052</td><td>1,133</td><td>1,024</td><td>1,037</td></tr><tr><td>3 a více dětí*</td><td>2,771</td><td>2,658</td><td>2,067</td><td>2,520</td><td>2,907</td><td>2,462</td></tr><tr><td>domácnosti s dětmi celkově</td><td>1,230</td><td>1,196</td><td>1,138</td><td>1,222</td><td>1,172</td><td>1,165</td></tr></table> *tato skupina má malý počet pozorování ve vzorku (i populaci), proto odhady jejích charakteristik vůči celkové populaci meziročně kolísají, a tudíž je nutné interpretovat výsledky obezřetně <i>Zdroj: ČSÚ - EU SILC</i>	Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2011 - 2016) ¹²								2011	2012	2013	2014	2015	2016	1 dítě	0,855	0,885	0,958	0,897	0,752	0,868	2 děti	1,123	1,082	1,052	1,133	1,024	1,037	3 a více dětí*	2,771	2,658	2,067	2,520	2,907	2,462	domácnosti s dětmi celkově	1,230	1,196	1,138	1,222	1,172	1,165
Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s dětmi (2011 - 2016) ¹²																																												
	2011	2012	2013	2014	2015	2016																																						
1 dítě	0,855	0,885	0,958	0,897	0,752	0,868																																						
2 děti	1,123	1,082	1,052	1,133	1,024	1,037																																						
3 a více dětí*	2,771	2,658	2,067	2,520	2,907	2,462																																						
domácnosti s dětmi celkově	1,230	1,196	1,138	1,222	1,172	1,165																																						
Existující opatření pro naplnění SC																																												
12	Popis opatření	Dávková podpora Od 1. 1. 2018 došlo navýšení rodičovského příspěvku z 220 na 330 tis. Kč při narození vícero dětí, zároveň byla zavedena možnost flexibilnějšího čerpání rodičovského příspěvku a ve vyšších částkách. Od 1. 1. 2018 došlo k navýšení přídatku na dítě o 300 Kč a rozšíření počtu rodin, které na něj dosáhnou (z 2,4 násobku životního minima na 2,7 násobek). Daňová podpora Došlo k navýšení daňových slev na dítě. Aktuálně na první dítě 1 267 Kč měsíčně, na druhé dítě 1 617 Kč měsíčně a na třetí a každé další 2 017 Kč měsíčně. Veřejné služby V roce 2014 byly zavedeny dětské skupiny pro děti od 1 roku do zahájení povinné školní docházky. Aktuálně jich je v celé ČR přes 550 a nabízejí přes 7 000 míst. Vznik a provoz dětských skupin je finančně podporován skrz Evropský sociální fond. MPSV také pilotně ověřuje mikrojesle – zařízení péče o děti od 6 měsíců do 4 let v kolektivu maximálně 4 dětí. Vznik a provoz mikrojeslí je finančně podporován skrz Evropský sociální fond. Bylo zavedeno povinné předškolní vzdělávání v mateřské škole a rovněž garance místa v mateřské škole, a to pro děti 4leté od r. 2017, pro děti																																										

¹² Vyjádřeno prostřednictvím stupnice spotřebních jednotek dle ekvalizovaného příjmu.

		3leté od r. 2018 a pro děti 2leté od r. 2020. . Gestor: MPSV Spolugestoři: MF, MŠMT, MSp, kraje, ORP
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategické dokumenty: Koncepce rodinné politiky (schválena vládou v září 2017) částečně Strategie Evropa 2020. OECD Economic Survey of Czech Republic, 2016 Doporučení Rady EU pro ČR na rok 2016 Zpráva o rodině (2017)¹³ Strategie sociálního začleňování 2014 - 2020 Legislativa: Zákon o daních z příjmů Zákon o státní sociální podpoře Zákon o sociálních službách Školský zákon a další
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Rodiny obecně jsou stále vystaveny socio-ekonomickému tlaku, který není stávajícími nástroji rodinné politiky v dostatečné míře kompenzován. To platí především pro rodiny se specifickými potřebami, pro které jsou typické vyšší náklady na rodinný rozpočet (např. v důsledku vyššího počtu dětí nebo chybějícího příjmu druhého partnera kvůli péči či neplacení výživného). V mezinárodním srovnání jsou výdaje na rodinnou politiku na úrovni průměru OECD (2,5 % HDP). Podpora je ale výrazně koncentrovaná do oblasti daňových slev, zatímco peněžní transfery rodinám a především výdaje na služby pro rodiny (předškolní péče, družiny atd.) jsou výrazně pod průměrem OECD.
15	Bariéry v dosahování cíle	Pro rodiny se specifickými potřebami jsou typické obecně vyšší náklady na rodinné rozpočty. Z toho důvodu je zásadní, aby k jejich podpoře nedocházelo především prostřednictvím daňových slev, které podporují spíše rodiny s vyššími příjmy a které představují riziko pro tyto rodiny v období hospodářského poklesu. Zásadní je se zaměřit na dávkovou podporu a především na podporu skrze veřejné služby a neprekarizované flexibilní formy práce. Pro samozivitelské rodiny je zásadní neexistence zákona o zálohovaném

¹³ KUČAŘOVÁ, V. A KOL, 2017.: Zpráva o rodině, VÚPSV, v. v. i..

			výživném, která vede k tomu, že těmto rodinám výživné v rodinném rozpočtu chybí.
16	Synergie		Rozvoj dětských skupin jako alternativy k MŠ, pilotní testování nové služby mikrojeslí. Podpora flexibilního čerpání rodičovské příspěvku. Podpora flexibilních forem práce. Toto však platí pro rodiny všeobecně (včetně těch se specifickými potřebami jako jednoho zvláštního druhu rodin), nikoli partikulárně přímo pro rodiny se specifickými potřebami. Rozvoj kvalitních předškolních zařízení je zásadní především pro děti ze znevýhodněného prostředí, neboť pro rozvoj osobnosti a schopnosti učit se jsou zásadní první 3 roky života. Tento SC je klíčový pro rozvoj soudržné společnosti s rostoucí kvalitou života, a proto je jeho naplnění prioritou.
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Opatření sice existují a částečně přispívají k plnění cíle, ale nejsou zcela dostatečná. Ačkoli jsou nominálně správná, tak při reálné implementaci není využit v plném rozsahu jejich potenciál, resp. nedošlo ještě k jejich plnohodnotné realizaci. Toto však platí pro rodiny všeobecně (včetně těch se specifickými potřebami jako jednoho zvláštního druhu rodin), nikoli partikulárně přímo pro rodiny se specifickými potřebami. Relativní míra rizika ohrožení příjmovou chudobou u osob v domácnostech s 3 a více dětmi i přes své kolísání v celkovém trendu v posledních deseti letech velmi mírně klesá. Oproti osobám v domácnostech s 2 a méně dětmi však zůstávají takovéto osoby výrazně ohroženou společenskou skupinou. Dosavadní trend nelze zcela zodnotit, celkově však je spíše žádoucí vzhledem k pozvolnému zlepšování celkových socio-ekonomických podmínek rodin obecně. K naplňování specifického cíle dochází jen částečně.
Opatření pro naplňování SC			
18	Motivovat zaměstnavatele, aby poskytovali neprekarizované flexibilní formy práce (mj. částečné úvazky pracovního poměru) a vytvářeli celkové prorodinné a atraktivní pracovní prostředí formou firemních školek, dětských skupin a dalších rodinných benefitů umožňujících sladování pracovního a rodinného života (work-life balance) i dlouhodobé plánování profesionálního rozvoje svých zaměstnanců. (MPSV; spolugestor: MF) V souladu s Konceptí rodinné politiky posílit podporu rodin se specifickými potřebami prostřednictvím peněžních transferů rodinám a především prostřednictvím poskytování dostupných příslušných veřejných služeb pro rodiny. (MPSV, spolugestor: MF) Zajistit pomoc státu neúplným rodinám, aby mohly včas disponovat výživným pro své děti. (MPSV, spolugestor: MF, MSp)		
Doporučení pro naplňování SC			

19	V oblasti veřejných služeb zajistit pro děti z rodin se specifickými potřebami finančně a místně dostupné předškolní vzdělávání a péči v mateřských školách, dětských skupinách a mikrojeslích. Pro děti mladšího školního věku zajistit dostatek míst ve školních družinách a zabezpečit v rámci jejich činnosti základní nabídku volnočasových zájmových kroužků.
----	---

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.
3	Specifický cíl	2.1 Trh práce vykazuje na celostátní i regionální úrovni nižší strukturální nerovnováhy, zmírňuje se polarizace trhu práce i její společenské dopady.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Nízké rozdíly v počtu uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst v rámci hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO evidovaných na ÚP ČR, vyjádřeno počtem uchazečů o zaměstnání na hlášené volné pracovní místo, resp. rozdílem počtu volných míst a počtu uchazečů na celostátní úrovni. Nízké podíly neobsazených volných pracovních míst podle CZ-ISCO v komparaci s podílem nezaměstnaných osob podle CZ-ISCO evidovaných na ÚP ČR, vyjádřeno počtem uchazečů o zaměstnání na hlášené volné pracovní místo, resp. podílem počtu volných míst z počtu uchazečů na celostátní úrovni. Nízké podíly dlouhodobě neobsazených volných pracovních míst podle CZ-ISCO v komparaci s podílem dlouhodobě nezaměstnaných osob podle CZ-ISCO evidovaných na ÚP ČR, vyjádřeno počtem uchazečů o zaměstnání na hlášené volné pracovní místo, resp. podílem počtu volných míst z počtu uchazečů na celostátní úrovni. Nízké podíly 90/10, 90/50, 50/10 percentilu měsíčního / ročního výdělku a nízké rozdíly mezi nimi. Nerostoucí podíly počtu osob s měsíčním / ročním výdělkem pod 25 % průměru / 50–75 % průměru, pod 25 % průměru / 25–50 % průměru. Tedy nerostoucí polarizaci trhu práce. Snížení příjmové nerovnosti. Pravidelné zvyšování minimální mzdy a zaručené mzdy (minimálních mzdových tarifů) v závislosti na vývoji ekonomiky a výše životní nákladů (koncept living cost wage); udržení určité hladiny minimální mzdy vůči mzdě průměrné – cca 40% podíl¹⁴.

¹⁴ Pro podrobnější přehled této problematiky a regionální srovnání ČR viz tuto studii Úřadu vlády ČR: ŠEBEK, V.; VALENTOVÁ, M. (2017) *Minimální mzda: Kontext, změny, mezinárodní srovnání*. Dostupné z: https://www.cr2030.cz/wp-content/uploads/cr2030_studie_minimalni_mzda.pdf

5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030) Ze stávajících ostatních dokumentů k tomuto specifickému cíli termín neexistuje.
6	Mezinárodní dimenze	OSN Agenda 2030 – SDGs: 10.1, 10.4, 1.2 (nepřímo), 8.3 (nepřímo)
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	<u>Politická</u> – silná, přímo, na národní a regionální úrovni: daňová politika, podoba složené daňové kvóty; aktivní politika zaměstnanosti, stimuly pro zmírnění regionální i celostátní strukturální nerovnováhy na trhu práce, výše minimální mzdy, podpora vzdělávání. <u>Sociální</u> – silná, nepřímo, na národní úrovni: demografické stárnutí vytváří poptávku po stříbrné ekonomice <u>Technologická</u> – středně silná, nepřímo, na regionální úrovni: ICT, např. teleworking jako nástroj zmírnění strukturální nerovnováhy. <u>Ekonomická</u> – silná, na národní a regionální úrovni: makro-ekonomická situace a její dopad na trh práce. <u>Enviromentální</u> – slabá, nepřímo, na národní úrovni: změna klimatu vytváří poptávku po zelené ekonomice, nicméně ta bude souviset s jejím vývojem jakožto sektoru v ČR a jeho podpoře.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	2.1.1 Nenaplněná poptávka dle jednotlivých profesí/kvalifikací 2.1.2 Podíly 90/10, 90/50, 50/10 percentilu měsíční mzdy
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor 2.1.1 má přímý vztah k cíli 2.1 – mapuje míru strukturální nerovnováhy trhu práce na národní a regionální úrovni. Indikátor 2.1.2 má přímý vztah k cíli 2.1 – ukazuje míru polarizace trhu práce a příjmové nerovnosti zaměstnanců. Bylo by statisticky nosné mělo také sledovat, zda nepřibývá pracujících s relativně nízkou mzdou a naopak pracujících za velmi vysoké mzdy. Mj. se mzdou do 60 %, resp. nad 90 % průměrné mzdy. Takový indikátor by částečně vypovídal o polarizaci zaměstnanosti. Může se rozšířit také o pracující za velmi vysoké mzdy. Relevantní pro tento SC je koeficient nerovnosti příjmů – poměr S80/S20 (tzv. kvintilové

PÍCL, M.; KÖRNER, O. (2016) *Vliv minimální mzdy na nezaměstnanost*. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/minimalni-mzda.pdf>

PÍCL, M.; BRHLÍK, I.; ONDROUŠEK, M.; ČERNÝ, J. (2014) *Vliv minimální mzdy na nezaměstnanost v ČR*. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/VLIV-MINIMALNI-MZDY-NA-NEZAMESTNANOST-V-CR.pdf>

		rozdělení), který srovnává pětinu nejvýše oproti pětina nejníže příjmových domácností. Poměr kvintilů 80/20 se využívá i na mezinárodní úrovni (resp. EU) např jako jeden z indikátorů pro Společnou zprávu o zaměstnanosti (Joint employment report), jako jeden z indikátorů tzv. scoreboardu – zaměřeného právě na příjmovou nerovnost. Jedná se o poměr objemu příjmů připadajících na 20% osob s nejvyššími vyrovnanými příjmy ve společnosti (5. kvintil) k objemu příjmů připadajících na 20% osob s nejnižšími vyrovnanými příjmy ve společnosti (1. kvintil). Ukazatel je dostupný v mezinárodním srovnání pro země EU a je pravidelně publikován Eurostatem. Vypovídající by také mohly být indikátory vyplývající z resortního dokumentu MPSV - Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, resp. z národních cílů politiky zaměstnanosti. Z dostupných statistických dat¹⁵ by byly nosné podíly dlouhodobě neobsazených volných pracovních míst podle CZ-ISCO v komparaci s podílem dlouhodobě nezaměstnaných osob podle CZ-ISCO. Nicméně podílová statistika nemusí být dostatečně vypovídající, rozhodný je i absolutní počet. Tento indikátor by snad mohl být více reprezentativní než všechna volná místa, která opravdu nepokrývají kvalifikovanější segmenty trhu práce. Problém je, že neexistuje reprezentativní statistika volných pracovních míst, jelikož do evidence ÚP se dostane jen část volných pracovních míst – ti méně atraktivní. Určitou možností je analýza online pracovní inzerce, i když i ta má velmi omezenou reprezentativitu a navíc se liší od inzerce tištěné.															
Hodnocení indikátoru/indikátorů																	
1 1	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	2.1.1 Nenaplněná poptávka dle jednotlivých profesí/kvalifikací V meziročním vývoji (porovnání druhého čtvrtletí roku 2016 a 2017) sice došlo v celkovém součtu na celostátní úrovni k zmírnění nerovnováh. Avšak v některých kategoriích došlo ke zvýšení nerovnováhy, když počet volných pracovních míst přesáhl počet uchazečů o zaměstnání, tedy poptávka po pracovní síle nemůže být uspokojena uchazeči o zaměstnání, a naopak v jiných třídách (CZ-ISCO 4 úředníci) je nadbytek pracovní síly. Zatímco v prvním případě (rok 2016) bylo v téměř všech, s jedinou speciální výjimkou (třída CZ-ISCO 0), kvalifikačních třídách, převis počtu uchazečů nad počtem volných míst, následující rok v několika třídách (CZ-ISCO 7, 8 a 0) počet volných míst převyšoval počet uchazečů. Tento vývoj souvisí mj. s poklesem obecné míry nezaměstnanosti (viz karta SC 2.3). <table><tr><th colspan="4">Vývoj podílu počtu volných míst na počtu uchazečů a rozdílu počtu volných míst a počtu uchazečů (na celostátní úrovni)</th></tr><tr><th>třída CZ-ISCO</th><th>čtvrtletí</th><th>2. Q 2016</th><th>2. Q 2017</th></tr><tr><td rowspan="2">celkem</td><td>podíl (v %)</td><td>34,9</td><td>61,7</td></tr><tr><td>rozdíl</td><td>-250389</td><td>-113939</td></tr></table>	Vývoj podílu počtu volných míst na počtu uchazečů a rozdílu počtu volných míst a počtu uchazečů (na celostátní úrovni)				třída CZ-ISCO	čtvrtletí	2. Q 2016	2. Q 2017	celkem	podíl (v %)	34,9	61,7	rozdíl	-250389	-113939
Vývoj podílu počtu volných míst na počtu uchazečů a rozdílu počtu volných míst a počtu uchazečů (na celostátní úrovni)																	
třída CZ-ISCO	čtvrtletí	2. Q 2016	2. Q 2017														
celkem	podíl (v %)	34,9	61,7														
	rozdíl	-250389	-113939														

¹⁵ MPSV na základě usnesení vlády č. 1127/2016 provádí pololetně Analýzu nabídky a poptávky na trhu práce.

1 zákonodárci a řídící pracovníci	podíl (v %)	28,5	43,5
	rozdíl	-3234	-2094
2 specialisté	podíl (v %)	51,2	87
	rozdíl	-9720	-2040
3 techničtí a odborní pracovníci	podíl (v %)	43,1	59,3
	rozdíl	-15125	-8395
4 úředníci	podíl (v %)	12,4	16,7
	rozdíl	-40945	-29712
5 pracovníci ve službách a prodeji	podíl (v %)	27,3	39,3
	rozdíl	-59624	-38824
6 kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	podíl (v %)	20,5	59
	rozdíl	-2790	-1039
7 řemeslníci a opraváři	podíl (v %)	62,2	127
	rozdíl	-16533	8004
8 obsluha strojů a zařízení, montéři	podíl (v %)	80,7	154,1
	rozdíl	-6688	14436
9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	podíl (v %)	23,4	48,2
	rozdíl	-86656	-47664
0 zaměstnanci v ozbrojených silách	podíl (v %)	465,8	472,9
	rozdíl	417	261

Zdroj: vlastní výpočty autora z dat MPSV

Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa									
třída CZ-ISCO	čtvrtletí	3. Q 2015	4. Q 2015	1. Q 2016	2. Q 2016	3. Q 2016	4. Q 2016	1. Q 2017	2. Q 2017
celkem	počet uchazečů	441 892	453 118	443 109	384 328	378 258	381 373	356 112	297 439
	počet volných míst	108 573	102 545	117 335	133 939	140 993	132 496	150 917	183 500

		1 zákonodárci a řídící pracovníci	<i>počet uchazečů</i>	5 015	5 003	4 968	4 524	4 649	4 499	4 166	3 709
			<i>počet volných míst</i>	1 221	1 175	1 253	1 290	1 372	1 356	1 430	1 615
		2 Specialisté	<i>počet uchazečů</i>	2380 4	2170 3	2067 2	1992 7	2041 1	1794 3	1608 6	156 64
			<i>počet volných míst</i>	7153	7189	9088	1020 7	1020 4	9868	1116 2	136 24
		3 Techničtí a odborní pracovníci	<i>počet uchazečů</i>	3228 3	3107 6	2958 4	2659 2	2731 9	2552 7	2330 2	206 28
			<i>počet volných míst</i>	1029 3	9560	1096 9	1146 7	1178 1	1094 3	1126 1	122 33
		4 Úředníci	<i>počet uchazečů</i>	5554 0	5337 8	5107 8	4674 3	4730 7	4353 4	3964 1	356 48
			<i>počet volných míst</i>	5150	5009	5482	5798	5781	4704	5366	593 6
		5 Pracovníci ve službách a prodeji	<i>počet uchazečů</i>	9594 3	9280 8	8991 3	8196 5	8114 3	7739 9	7270 9	639 73
			<i>počet volných míst</i>	1757 7	1668 7	1927 7	2234 1	2227 5	1948 8	2163 2	251 49
		6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	<i>počet uchazečů</i>	4229	5916	5300	3509	3464	4999	4123	253 7
			<i>počet volných míst</i>	591	563	801	719	852	964	1303	149 8
		7 Řemeslníci	<i>počet uchazečů</i>	5329 8	6275 9	6299 1	4369 1	4182 5	4940 9	4624 6	296 49

		Trend podílu počtu osob s měsíčním / ročním výdělkem pod 25 % průměru / 50–75 % průměru, pod 25 % průměru / 25–50 % průměru
Existující opatření pro naplnění SC		
1 2	Popis opatření	1) Organizační: Predikce trhu práce: vytvoření predikčního systému schopného identifikovat budoucí trendy vývoje trhu práce, včetně kvalifikačních potřeb jak na národní tak regionální úrovni: Projekt KOMPAS (realizován je od 1. 1. 2017) Podpora kariérového poradenství: mj. projekt Podpora informačních a poradenských středisek pro volbu a změnu povolání 2) Normativní: Rekvalifikace realizované podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti 3) Legislativní: Zvyšování minimální mzdy 4) Ekonomické: Příspěvek na podporu regionální mobility Gestor: MPSV Spolugestor/ři: MŠMT¹⁶
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	1) Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016), schválená usnesením vlády č. 1127/2016 (mj. opatření 2.1) 2) Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů 3) Nařízení vlády č. 286/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů 4) Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016), schválená usnesením vlády 1127/2016, opatření 1.4. 1), 2), 3), 4), 5) Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	1) Projekt KOMPAS – prozatím nastavován mechanismus tvorby predikcí, reálně tedy doposud cíl naplňován není. Kariérové poradenství na UP ČR v rámci sítě Informačních a poradenských středisek funguje na Úřadu práce (UP) dlouhodobě a umožňuje UP ČR směřovat volnou pracovní sílu, a ve spolupráci se školami i budoucí pracovní sílu, do oborů, po nichž je na trhu práce vysoká poptávka. 2) Rekvalifikační kurzy vždy reflektují poptávku po pracovní síle, uchazeči o zaměstnání jsou proto směřováni do oborů/kvalifikací, po nichž je na trhu práce poptávka. 3) Ano – nařízení vlády stanovuje minimální mzdu a minimální úrovně zaručené mzdy, které musí zaměstnavatelé respektovat. Výše minimální mzdy navíc v posledních letech pravidelně rostla a v roce 2016 činila 35,9 % mzdy průměrné.¹⁷

¹⁶ MŠMT je gestorem za poradenství k volbě povolání ve vztahu k žákům ZŠ a studentům SŠ.

¹⁷ Pro podrobnější přehled této problematiky a regionální srovnání ČR viz tuto studii Úřadu vlády ČR:

		4) Nový nástroj aktivní politiky zaměstnanosti k vyrovnaní regionálních rozdílů v přístupu k pracovním místům
1 5	Bariéry v dosahování cíle	1) Chybně nastavený model vytváření predikcí. V případě směřování budoucí pracovní síly do vhodných oborů pak nedostatečný zájem o tyto obory daný společenským prostředím 2) Nedostatečná flexibilita při zabezpečování rekvalifikačních kurzů pro uchazeče o zaměstnání (např. z důvodu nutnosti postupu podle zákona o veřejném zadávání). 3) Na makroúrovni, globální ekonomická situace, která neumožní růst mezd. Na mikroúrovni, nesouhlas zástupců zaměstnavatelů jako účastníků sociálních dialogu v rámci Rady hospodářské a sociální dohody (RHSD). 4) Nízký zájem pracovní síly dojíždět či stěhovat se za prací, který nevyplyvá z ekonomické náročnosti, ale spíše z dalších faktorů (existující dopravní spojení, čas, rodinné a sociální zázemí).
1 6	Synergie	1) Aktéři trhu práce získají relevantní informace o vývoji trhu práce, na jejichž základě bude možné efektivněji distribuovat stávající i budoucí pracovní sílu prostřednictvím zaměření počátečního i dalšího vzdělávání. 2) Vhodnou realizací rekvalifikací bude podpořeno další vzdělávání a usměrňování volné pracovní síly do poptávaných oborů – tím dojde k nivelizaci mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle. 3) Zvyšování minimální mzdy podpoří příjmovou hladinu domácností, vyvážení ze závislosti na sociálních dávkách a omezení chudoby, posílí se koupěschopnost obyvatelstva s pozitivním dopadem na domácí spotřebu. 4) Na straně zaměstnavatele podpora rozvoje podnikatelských projektů získáním volné pracovní síly z jiných částí regionu. Na straně zaměstnance, uchazeč získá možnost uplatnění při slabém regionálním trhu práce.
Hodnocení naplňování SC		
1 7	Plnění cíle	Částečně Dosavadní trend je relativně příznivý. Především v případě vývoje strukturálních nerovnováh trhu práce – poměru počtu volných míst a uchazečů dle kvalifikačních tříd z perspektivy uchazečů (pracovníků). Na druhé straně vysoká dynamika hospodářského vývoje vyvolává značnou poptávku po pracovní síle, kterou již v řadě regionů a hospodářských oborech není možné saturovat prostřednictvím volné pracovní

ŠEBEK, V.; VALENTOVÁ, M. (2017) *Minimální mzda: Kontext, změny, mezinárodní srovnání*. Dostupné z:

https://www.cr2030.cz/wp-content/uploads/cr2030_studie_minimalni_mzda.pdf

PÍCL, M.; KÖRNER, O. (2016) *Vliv minimální mzdy na nezaměstnanost*. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/minimalni-mzda.pdf>

PÍCL, M.; BRHLÍK, I.; ONDROUŠEK, M.; ČERNÝ, J. (2014) *Vliv minimální mzdy na nezaměstnanost v ČR*. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/VLIV-MINIMALNI-MZDY-NA-NEZAMESTNANOST-V-CR.pdf>

			síly – uchazečů o zaměstnání. V rámci polarizace trhu práce je zaznamenán jen její mírný nárůst, resp. stagnace (nepříznivý trend). Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, sice existují, ale jsou nedostatečná. Podr. viz kolonka 14. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle dochází.
Opatření pro naplňování SC			
18	Revidovat systém rekvalifikací tak, aby více odpovídal potřebám (mj. stárnoucí a digitalizující se) společnosti. (MPSV) Pokračovat v pravidelném zvyšování minimální a zaručené mzdy a ustanovit automatický mechanismus její valorizace nad určitou úroveň podílu (s její dolní hranicí na cca 40 %) průměrné hrubé nominální mzdy s ohledem na výši pracovních příjmů potřebných pro zajištění sociálně nezbytných potřeb (koncept living wage). (MPSV) Stanovit hospodářskou politiku podporující tvorbu kvalifikovaných neprekarizovaných pracovních míst využívající potenciál stříbrné a zelené ekonomiky. (MPSV) Zahájit v rámci RHSD odbornou debatu o zkrácení standardní pracovní doby (zaměstnání na plný úvazek) pro zmírnění negativních dopadů procesu digitalizace a robotizace. Upravit strukturu daňového systému reagující na dopady procesu digitalizace a robotizace, mj. zmírňující polarizaci trhu práce. (MPSV, spolugestor: ÚV, MF) Orientovat politiku zaměstnanosti na jednotlivé životní fáze. Podílet se na vzniku systému celoživotního učení, který umožní větší adaptabilitu mj. na změny na trhu práce. Profesní vzdělávání směřovat za účelem osobního profesního růstu a větší profesní mobility. Různé typy kariérového poradenství cílit na orientaci v měnícím se světě práce. (MPSV, spolugestor: MŠMT)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Podpořit vznik podnikových fondů určených pro rekvalifikace a další potřebné změny v oblastech výroby i služeb vznikající v důsledku digitalizace. (MPSV) Provést analýzu možností a dopadů zdanění robotizace na trh práce, včetně možností snížení daňového zatížení práce nebo zkracování pracovních úvazků. (MF, MPO, MPSV, MZe)		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci
3	Specifický cíl	2.2 Přístup k důstojné práci se rozšiřuje i pro skupiny, které jsou na trhu práce dosud znevýhodněné – rodiče na rodičovské dovolené, osoby se zdravotním postižením nebo osoby starší 50 let
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Zvýšení zaměstnanosti osob pečujících o děti do 6 let věku Zvýšení zaměstnanosti osob pečujících o dospělé osobu blízkou Významné zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením Významné zvýšení zaměstnanosti osob ve věku nad 50 let, především ve věku 55 – 64 let. Udržení nebo zvýšení stávající zaměstnanosti osoby před-důchodovém věku (10 let před věkem odchodu do důchodu platným v daném roce). Zaměstnanost je zde chápána jako podíl zaměstnaných na celém počtu osob v příslušné skupině.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020¹⁸ vycházející vychází ze strategie Evropa 2020) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	OSN Agenda 2030 - SDGs 8.5 (nepřímo 8.3) Strategie Evropa 2020
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	Politická opatření s poměrně silným vlivem na dosažení cíle: politika zaměstnanosti, sociální a daňová politika, postih diskriminace; působení na společenské klima. Zároveň však na dosažení cíle významně působí faktory na makro úrovni, zejména hospodářský a technologický vývoj.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	2.2.1 Míra zaměstnanosti uvedených skupin
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Míra zaměstnanosti je pouze přibližným indikátorem cíle, neboť šíře přístupu k práci je jen velmi obtížně měřitelná. Důstojnost práce vzhledem ke své vysoce kvalitativní povaze, resp. naplnění jejích kritérií, v indikátoru obsažena není.
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota	2.2.1 Míra zaměstnanosti uvedených skupin

¹⁸ Stanoveny cíle: míra zaměstnanosti ve věkové skupině 55-64 let – 55 % a míra zaměstnanosti žen ve věku 20 – 64 let – 65 %.

indikátoru/indikátorů SC	Míra zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (2016)			
		<i>počet postižených osob (v tis.)</i>	<i>počet zaměstnaných postižených osob (v tis.)</i>	<i>míra zaměstnanosti (v %)</i>
	celkem	553,1	103,6	18,7
	muži	264,2	51,6	19,5
	ženy	288,8	52,0	18,0
	Zdroj: ČSÚ			
	Míra zaměstnanosti osob ve věkové skupině 50+ (2016)			
		<i>počet osob 50+ (v tis.)</i>	<i>počet zaměstnaných 50+ (v tis.)</i>	<i>míra zaměstnanosti (v %)</i>
	celkem	4009,3	1532,4	38,2
	muži	1829,7	840,6	45,9
	ženy	2179,6	691,8	31,7
	Zdroj: ČSÚ			
	Pozn. Ve věkové skupině 50 – 64 let: muži 76 %, ženy 62 % (dle VŠPS 2016)			
	Benchmark: Trend v míře zaměstnanosti uvedených skupin (vymezených v bodě 4)			
	Současným stavem je zvyšování zaměstnanosti těchto skupin (tam, kde jsou dostupná data).			
	Odhad budoucího trendu:			
	V případě osob pečujících o dítě nebo dospělou osobu vyžadující péči - příznivý kvůli rostoucím možnostem flexibilního zaměstnávání, které s sebou však současně nesou riziko (rozšíření) překerní práce.			
	U osob se zdravotním postižením (OZP) - příznivý vzhledem ke snižování fyzické náročnosti práce. V případě dlouhodobějšího zhoršení ekonomické situace však pravděpodobně dojde k nepříznivému vývoji kvůli „efektu fronty“ postihujícímu znevýhodněné skupiny (Strategie politiky zaměstnanosti: s. 12).			
	V případě osob starších 50 let včetně seniorů - příznivý, avšak způsobeno zejména zvyšováním věku odchodu do důchodu.			
	U osob v před-důchodovém věku (10 let před věkem odchodu do důchodu platným v daném roce)- nepříznivý kvůli rychlé digitalizaci ekonomické činnosti			

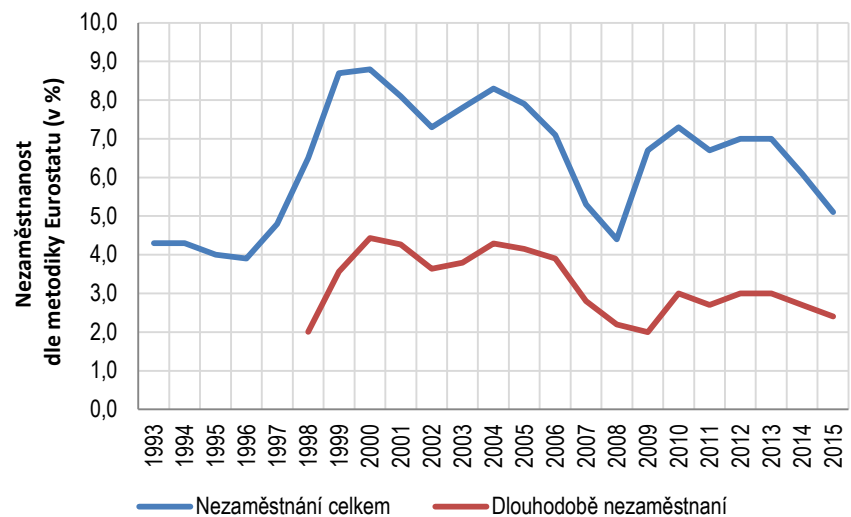
		způsobující časté změny kvalifikačních požadavků na pracovníky, jimž se starší lidé obtížně přizpůsobují.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Normativní / Ekonomické: <u>Pečující osoby:</u> Podpora rozvoje zařízení péče o dítě (zvyšování kapacity, dostupnosti a kvality mateřských škol a zařízení péče o děti zakládaných zaměstnavateli) Rekvalifikační a vzdělávací kurzy pro rodiče na rodičovské dovolené Podpora zahájení samostatně výdělečných aktivit žen Podpora vytváření zkrácených pracovních úvazků snížením administrativní zátěže, zvýšením jistoty pracujících na zkrácený pracovní úvazek. Podpora dalších flexibilních organizací práce (např. práce z domova) <u>Osoby se zdravotním postižením :</u> Rozšiřování využití pracovní a koordinované rehabilitace Zajištění dostatečné personální kapacity na ÚP pro individuální práci s OZP Změny v oblasti poskytování tzv. náhradního plnění (elektronická evidence náhradního plnění a snížení limitu pro dodavatele), změna systému podpory osob se zdravotním postižením u zaměstnavatelů zaměstnávajících více jak 50 % OZP – ustanovení tzv. chráněného trhu práce a zaměstnavatele uznaného na chráněném trhu práce <u>Starší osoby :</u> Posílení kariérového poradenství během celého profesního života, vč. bilanční diagnostiky Podpora celoživotního učení Podpora age managementu a mezigenerační výměny (generační tandemy) na pracovištích Podpora profesní mobility včetně převedení na jinou práci u zaměstnavatele Všechny skupiny – nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) Gestor: MPSV
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zákon, kterým se mění Zákon 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, část C Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020 <u>Operační program Zaměstnanost:</u> Osoby pečující o děti a o blízké dospělé: část specifického cíle 1.2.1 Osoby se zdravotním postižením: část specifického cíle 1.1.1 Starší osoby: celý specifický cíl 1.3.2 a část 1.1.1
14	Hodnocení	Opatření jsou úspěšně uplatňována, postupy evaluace dosud nebyly hodnoceny. Ve

	naplňování specifického cíle opatřením(i)	věci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) ovšem z dostupných, byť již starších, studií vyplývá, že stávající nástroje APZ (společensky účelná pracovní místa, rekvalifikace, veřejně prospěšné práce,...) skutečně přispívají ke zlepšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti podpořených skupin. Jedná se zejména o studie VÚSPV (účast na programech APZ snižuje výskyt podpořených v evidenci uchazečů o zaměstnání o cca 17 p. b.), nicméně aktuální studie je teprve zpracovávána.
15	Bariéry v dosahování cíle	Systémové bariéry: Neefektivní cílení a řízení realizace nástrojů APZ a nedostatek finančních zdrojů Bariéry na straně podporovaných osob: Nedostatečná ochota uplatnit se na trhu práce z objektivních (např. kvalifikace, dojíždka, mzdová úroveň) i subjektivních důvodů Opatření nemusí být schopna eliminovat všechna znevýhodnění současně Bariéry na straně zaměstnavatelů: Neochota vytvářet zkrácené neprekarizované úvazky z důvodu zvýšené administrativní zátěže či nemožnost skloubit neprekarizované flexibilní formy zaměstnávání s provozem zaměstnavatele Neochota zaměstnávat osoby se znevýhodněními bez ohledu na poskytovanou podporu
16	Synergie	Zvyšování zaměstnanosti všech tří vyjmenovaných skupin má pozitivní efekty pro skupiny samotné (zlepšení životní úrovně a sociálního začlenění) i pro celou společnost (zvýšení celkové zaměstnanosti a posílení sociální soudržnosti). Podpora zaměstnanosti matek malých dětí má také potenciál zlepšit podmínky pro zvýšení porodnosti. Podpora vyšší kapacity zařízení péče o děti a sociálních služeb (péče o seniory) mohou za předpokladu rozvoje profesní mobility (aktivní politickou zaměstnanosti – podpora rekvalifikačního vzdělávání apod.) podpořit vznik nových pracovních míst pro nezaměstnané starší lidi. Zejména podpora zaměstnanosti starších lidí je velmi důležitá kvůli pokračujícímu zvyšování věku odchodu do důchodu (a s ním spojenému riziku dlouhodobého snížení životní úrovně v případě brzkého opuštění trhu práce) a kvůli narůstání podílu lidí ve starších věkových kategoriích. Z tohoto důvodu bude také pravděpodobně narůstat podíl lidí pečujících o starší osoby blízké.
Hodnocení naplňování SC		
17	Plnění cíle	Ano Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, existují, ačkoli nejsou dostatečná. Podr. viz kolonka 14. Dosavadní trend je příznivý. Ve věci žádoucího trendu pro oblast podpory zaměstnanosti žen na trhu práce (zejména se

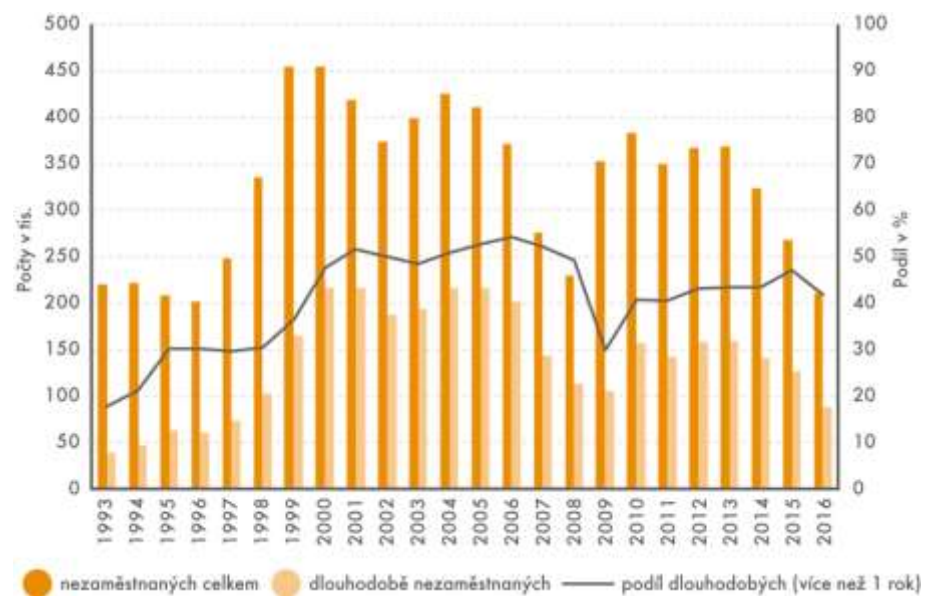
		vztahuje k zaměstnanosti žen ve vyšším věku, ale v i mladším produktivním věku – matek) je tento specifický cíl (SC) naplňován, když ve 2. čtvrtletí 2017 dosáhla míra zaměstnanosti žen ve věku 20 – 64 let 70,1 %. Rovněž SC je naplňován co do žádoucího trendu růstu zaměstnanosti starších osob: Ve 2. čtvrtletí 2017 činila zaměstnanost osob ve věku 55 – 64 let 61,6 %. Hodnota zaměstnanosti OZP není stanovena, nicméně z dostupných dat (pohybů v evidenci uchazečů o zaměstnání) a informací o chráněném trhu práce vyplývá, že počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením klesá rychleji, než roste počet OZP pohybujících se na chráněném trhu práce. Z toho lze usuzovat na uplatňování těchto osob i na volném trhu práce. Za pozitivní lze zcela jistě ale označit právě pokles počtu uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením. Cíle sice ještě nebylo dosaženo a zhodnocení vývoje je relevantní v dlouhém časovém horizontu, nicméně, doposud k plnění cíle dochází.
Opatření pro naplňování SC		
18	Zajistit dostupnost kariérového poradenství pro osoby se ztíženým přístupem na trh práce s cílem odstraňování bariér ke vstupu na otevřený trh práce. (MPSV) Zavést systém podpory sociálního podnikání. Podporovat zaměstnávání OZP zejména na volném trhu práce a stabilizovat chráněný trh práce. Zavést povinnost veřejných institucí od určitého počtu zaměstnanců dodržovat kvótu zaměstnaných OZP, poskytovat příspěvek na vyhrazení společensky účelného pracovního místa a zavést slevu (pro zaměstnavatele) na sociálním pojištění v případě zaměstnávání OZP na volném trhu práce. (MPSV; spolugestor: MPO, MF, MMR)	
Doporučení pro naplňování SC		
19	Rozšířit systematicky časovou dostupnost zařízení zřizovaných veřejnou správou a poskytujících péči o děti tak, aby uspokojila poptávku rodičů pracujících na směny nebo v atypických formách zaměstnání. Jde jednak o dostupnost předškolních zařízení, ale především školních družin. V případě dnů pracovního klidu (víkendů a svátků) zvážit podporu zapojení mimoškolních zařízení vykonávajících podobné funkce (např. Dům dětí a mládeže apod.). (MŠMT, MPSV)	

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.
3	Specifický cíl	2.3 S obecnou mírou nezaměstnanosti se zároveň snižuje i podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Udržení současné nízké úrovně obecné míry nezaměstnanosti. Pokles míry dlouhodobé nezaměstnanosti / podílu dlouhodobě nezaměstnaných na počtu obyvatel v produktivním věku Snižování podílu dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti Snižování míry dlouhodobé nezaměstnanosti, resp. jeho pokračování
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	OSN Agenda 2030 – SDGs: 8.5, 8.3 (nepřímo), 10.2 (nepřímo)
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	<u>Politická</u> – silná, přímo, na národní a regionální úrovni: aktivní politika zaměstnanosti, stimuly pro zmírnění regionální i celostátní strukturální nerovnováhy na trhu práce <u>Sociální</u> – silná, nepřímo, na národní úrovni: dialog mezi sociálními partnery <u>Technologická</u> – středně silná, nepřímo, na regionální úrovni: ICT (teleworking apod.) <u>Ekonomická</u> – silná, na národní a regionální úrovni: makro-ekonomická situace a její dopad na trh práce <u>Environmentální</u> – středně silná, nepřímo, na národní úrovni
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	2.3.1 Obecná míra nezaměstnanosti
1	Vztah indikátoru/ů	Indikátor má přímý vztah ke specifickému cíli – díky svému členění (dle věku, pohlaví

0	k SC	a délky – více než 1 rok) ukazuje míru obecné i dlouhodobé nezaměstnanosti a jejich podíl.																																																		
Hodnocení indikátoru/indikátorů																																																				
1	Aktuální hodnota	2.3.1 Obecná míra nezaměstnanosti V roce 2016 činila (dle VŠPS) v ČR (průměr EU28) obecná míra nezaměstnanosti 4 % (8,5 %), míra dlouhodobé nezaměstnanosti 1,7 % (4 %) a podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti činil 42,1 % (46,4 %). Dochází tak meziročně ve všech třech ukazatelích k naplňování žádoucích trendů – poklesu. V mezinárodním srovnání s průměrem zemí EU28 ČR vykazuje podprůměrné (lepší) hodnoty.																																																		
1	indikátoru/indikátorů SC																																																			
<table><tr><th colspan="10">Celková nezaměstnanost: obecná míra nezaměstnanosti a dlouhodobá nezaměstnanost</th></tr><tr><th></th><th>2008</th><th>2009</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th></tr><tr><td>obecná míra nezaměstnanosti (%)</td><td>4,4</td><td>6,7</td><td>7,3</td><td>6,7</td><td>7,0</td><td>7,0</td><td>6,1</td><td>5,1</td><td>4,0</td></tr><tr><td>míra dlouhodobé nezaměstnanosti (%)</td><td>2,2</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>2,7</td><td>3,0</td><td>3,0</td><td>2,7</td><td>2,4</td><td>1,7</td></tr><tr><td>podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti (%)</td><td>49,2</td><td>30</td><td>40,9</td><td>40,6</td><td>43,4</td><td>43,4</td><td>43,5</td><td>47,3</td><td>42,1</td></tr></table> Zdroj: Eurostat			Celková nezaměstnanost: obecná míra nezaměstnanosti a dlouhodobá nezaměstnanost											2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	obecná míra nezaměstnanosti (%)	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0	7,0	6,1	5,1	4,0	míra dlouhodobé nezaměstnanosti (%)	2,2	2,0	3,0	2,7	3,0	3,0	2,7	2,4	1,7	podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti (%)	49,2	30	40,9	40,6	43,4	43,4	43,5	47,3	42,1
Celková nezaměstnanost: obecná míra nezaměstnanosti a dlouhodobá nezaměstnanost																																																				
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016																																											
obecná míra nezaměstnanosti (%)	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0	7,0	6,1	5,1	4,0																																											
míra dlouhodobé nezaměstnanosti (%)	2,2	2,0	3,0	2,7	3,0	3,0	2,7	2,4	1,7																																											
podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti (%)	49,2	30	40,9	40,6	43,4	43,4	43,5	47,3	42,1																																											

Zdroj: Eurostat

Zdroj: ČSÚ, vŠPS

Obecná míra nezaměstnanosti (%)dle pohlaví									
roky	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
muži	3,5	5,8	6,4	5,8	6,0	5,9	5,1	4,2	3,4
ženy	5,6	7,7	8,5	7,9	8,2	8,3	7,4	6,1	4,7

Zdroj: ČSÚ

		sociálních dávek a zaměstnanosti UP ČR) Gestor: 1), 2) MPSV
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	1) Zákon 435/2004 Sb. o zaměstnanosti 2) Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016), schválená usnesením vlády 1127/2016 Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	1) Nelze hodnotit, opatření v realizaci od 2. poloviny roku 2017. 2) Hodnocení plnění opatření je součástí pravidelně vypracovávané zprávy Analýza nabídky a poptávky na trhu práce. ¹⁹ Z tohoto hodnocení vyplývá, že spolupráce útvarů NSD a zaměstnanosti na UP ČR a intenzifikace zprostředkovatelské činnosti UP ČR skutečně přispívá k plnění cíle.
1 5	Bariéry v dosahování cíle	Systémové bariéry: V případě prodloužení poskytování příspěvku na společensky účelné pracovní místo nejsou systémové bariéry identifikovány, v případě zavedení evidence tzv. náhradního plnění jsou mírné bariéry identifikovány v technickém řešení, nicméně spíše v uživatelské rovině, nesnižují efektivitu opatření jako takového. V případě intenzifikace zprostředkovatelské činnosti UP ČR nejsou systémové bariéry identifikovány, v případě spolupráce pracovišť UP ČR nejsou vnitřní systémové bariéry, nicméně je potřeba systém dále prohloubit ve smyslu Doporučení rady o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných na trhu práce. Bariéry na straně uchazečů o zaměstnání: V případě dlouhodobé nezaměstnanosti se jedná o kumulaci různých hendikepů nezaměstnaných osob, které jim brání ve vstupu na trh práce. Většinu z nich lze eliminovat prostřednictvím navrhovaných opatření v kombinaci s již realizovanými opatřeními politiky zaměstnanosti. Problematická je však otázka exekucí, jejichž řešení nespadá primárně do oblasti řešení dlouhodobé nezaměstnanosti, nicméně má na ní podstatný vliv.
1 6	Synergie	V případě, že dojde ke snižování dlouhodobé nezaměstnanosti, bude tento jev mít pozitivní dopad jak na oblast sociální (vymaňování se z chudoby a závislosti na sociálním příjmu), ale rovněž zabezpečí dostatečnou a motivovanou pracovní sílu pro národní hospodářství. Úpravy v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením, včetně snížení limitu při poskytování tzv. náhradního plnění a vytvoření jeho elektronické evidence podpoří vyšší efektivitu tohoto institutu souběžně se zvýšením motivace zaměstnavatelů na volném trhu práce zaměstnávat osoby se zdravotním postižením (pozitivní dopad jak na státní rozpočet, tak na vlastní OZP a jejich integraci do majoritní populace).
Hodnocení naplňování SC		

¹⁹ Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/strateg_zam_2020

1 7	Plnění cíle	Ano	Dosavadní trend je příznivý. Konstantně dochází ke snižování dlouhodobé nezaměstnanosti jak v absolutních, tak relativních počtech. Rovněž dochází k poklesu podílu dlouhodobě nezaměstnaných osob na celkovém počtu nezaměstnaných, což nasvědčuje schopnosti trhu práce absorbovat i více znevýhodněné skupiny osob. Souběžně totiž dochází k poklesu uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením, přičemž tento pokles je významnější než-li nárůst počtu zaměstnaných OZP na chráněném trhu práce. Je tedy zjevný pozitivní trend vyšší integrace OZP na volném trhu práce Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, existují, ale nejsou zcela dostatečná. Podr. viz kolonka 14. Cíle ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu, nicméně, doposud k plnění cíle dochází.
--------	-------------	-----	---

Opatření pro naplňování SC

1 8	Posílit význam individuální práce s dlouhodobě nezaměstnanými. Provázet zprostředkovatelskou činnost Úřadu práce (ÚP) se sociální prací. Zajistit dostupné další vzdělávání pro lidi ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností. (MPSV) Snížit míru nezaměstnanosti osob, které dosáhly jen základního vzdělání. (MPSV) Zvyšovat kvalifikační úroveň obyvatelstva. Snižovat podíl osob se vzděláním, které není ukončené maturitou. (MŠMT, spolugestor: MPSV) Ustanovit účinnou podporu sociálního a družstevního podnikání jako forem ekonomické činnosti rozšiřujících prostor pro zaměstnávání s ohledem na potřeby lokálních komunit a znevýhodněných osob. (MPSV, spolugestor: ÚV, MPO, MZe) Rozšiřovat analytické kapacity veřejných institucí ke sledování a předvídání trendů v zaměstnanosti pro navrhování a realizaci adekvátních opatření. (ÚV, spolugestor: MPSV, MPO, MŠMT) Zajistit individuální přístup osobám nejvíce ohroženým na trhu práce – zavést tzv. případový management při kontaktních pracovištích ÚP. (MPSV) Podpořit zohlednění kritéria zaměstnávání znevýhodněných osob ve veřejných zakázkách. (MPSV)
--------	---

Doporučení pro naplňování SC

1 9	Zasadit se o kvalifikační růst zaměstnanců Úřadu práce a zvyšování jejich ohodnocení. (MPSV) Zajistit výhodnost legálního zaměstnání pro osoby, které jsou předlužené. Zajistit chráněný účet, aby měl každý zaměstnanec jistotu nezabavitelné částky. (MPSV, MSp, MF) Posílit nástroje postpenitenciární péče s cílem začleňování osob ve výkonu trestu a po jeho výkonu na trh práce pomocí systému probačních domů, intenzivní spoluprací s Úřadem práce (detašované pracoviště ve
--------	--

	věznicích) a také pomocí tzv. tranzitních sociálních podniků sociálního podnikání, které je nutné dále rozvíjet. (<i>MSp, MPSV</i>)
--	--

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.
3	Specifický cíl	2.4 Minimalizuje se míra prekarizace a nedobrovolné flexibilizace práce, a to i u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platform a jiných nových atypických forem práce.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Udržení a postupné mírné snižování počtu zaměstnanců vykonávající svůj pracovní poměr na smlouvu s dobou určitou, pracujících na Dohodu o provedení práce či Dohodu o pracovní činnosti. Nárůst počtu přechodů z dočasných smluv na trvalé. Snižování podílu pracovních míst na dobu určitou na nově vytvořených pracovních místech. Narovnání pracovních podmínek kmenových a agenturních zaměstnanců, mj. v pravidlech možnosti smluv na dobu určitou. Vývoj podílu zaměstnaneckých smluv na dobu neurčitou rovnoměrně ve všech příjmových kvantilech tak, aby trvalé smlouvy nebyly svým charakterem privilegiem vysoko-příjmových skupin. Oslabení vazby mezi smlouvami na dobu určitou na jedné straně a skutečnou dobou trvání zaměstnání, nižších mezd, ohrožení nezaměstnaností a dopadů nejistoty na fyzické a psychické zdraví lidí na straně druhé. Udržení míry pracovníků v pracovním poměru a rozšíření s ním spojené pracovních ochrany na atypické formy zaměstnání, tak aby byl do svých práv chráněn pracovník jako takový nikoli jeho pracovní místo. Plná integrace atypických forem pracovní činnosti vykonávané prostřednictvím zakázkové ekonomiky platform do formální ekonomiky včetně uplatňování platných předpisů a kvalitativních standardů pro podnikání s ohledem na bezpečnost práce, pracovních ochrany

		pracovníků a platby daní z příjmu, odvodu na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení i ochranu spotřebitele. Eliminace množství pracovníků v <i>de facto</i> zaměstnaneckém (podřízeném) poměru, ale <i>formálně</i> jako osoby samostatně výdělečně činné (casualizace práce či dokonce ilegální tzv. švarc systém) či částečně v kombinaci se smlouvou o pracovním poměru. Eliminace pracovní činnosti bez platné pracovní smlouvy či s částí složky mzdy, jež jsou mimo formální ekonomiku – zdanění a výběr pojistného na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Snížení míry přesčasů (podíl skutečně odpracovaných hodin k rozsahu pracovního úvazku) a taktéž snížení praxe neplacených přesčasů, či předpokladu přesčasů za pracovní benefity. Snížení podílu pracovníků neodvádějících zdravotní a sociální pojištění v rámci zaměstnaných (tj. zaměstnanců i OSVČ).
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	OSN Agenda 2030 – SDGs: 8.3, 8.5, 8.8, 10.4, 11.3 (nepřímo)
7	Průmět cíle do území	Celostátní a regionální úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	<u>Politická</u> – silná, ovlivnitelné přímo, na národní úrovni: pracovně-právní ochrana, regulace atypických forem pracovní činnosti, pravidla pro odvody do pojistných systémů. <u>Sociální</u> – středně silná, ovlivnitelné nepřímo, na národní úrovni: aktivity odborů prostřednictvím kolektivního vyjednávání a politického dialogu v rámci orgánů Rady hospodářské a sociální dohody. <u>Technologická</u> – slabá, ovlivnitelné přímo, na národní úrovni: možnost ekonomické formalizace atypických a flexibilních forem pracovní činnosti vykonané prostřednictvím zakázkové ekonomiky platform jen v případě aktivní spolupráce a poskytování dat ze strany samotných poskytovatelů (internetových platform).

		<u>Ekonomická</u> – silná, ovlivnitelné nepřímo, na národní úrovni: zajištění finančních prostředků na účinné uplatňování platné legislativy a lepší kontroly a vymahatelnost pracovně-právních standardů. Makro-ekonomická situace a dopad na trh práce.																																																																					
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																																																																							
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	2.4.1 Skutečně odpracované hodiny podle postavení v zaměstnání a věku 2.4.2 Podíl pracovníků a pracovnic na dobu určitou																																																																					
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor 2.4.1 má nepřímý vztah k cíli 2.4 – znázorňuje reálný objem odvedené práce a nepřímo ukazuje míru jednoho druhu flexibilizace práce (přesčasů). Částečně tedy ukazuje míru nedobrovolné flexibilizace práce ve formě vyjádřenou odpracovanými přesčasy, zachycuje tak jeden z definičních znaků prekarizace práce. Indikátor 2.4.2. má přímý vztah k cíli 2.4 – umožňuje analýzu počtu a podílu osob pracujících podle smlouvy na dobu určitou a majících tak, alespoň z dlouhodobého hlediska, nejistou práci (jeden z definičních znaků prekarizace práce).																																																																					
Hodnocení indikátoru/indikátorů																																																																							
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	2.4.1 Skutečně odpracované hodiny podle postavení v zaměstnání a věku <table border="1"><thead><tr><th colspan="9">Zaměstnaní v hl. zaměstnání celkem - 1. Q 2017 (v tis.)</th></tr><tr><th colspan="2" rowspan="2">věk (let)</th><th colspan="2">celkem</th><th rowspan="2">15 - 24</th><th rowspan="2">25 - 29</th><th rowspan="2">30 -44</th><th rowspan="2">45 - 59</th><th rowspan="2">60+</th></tr><tr><th>počet (v tis.)</th><th>podíl (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td colspan="2">počet zaměstnaných (bez nepracujících 4 týdny a více)</td><td>5 079,8</td><td>100</td><td>288,1</td><td>511,6</td><td>2110,3</td><td>1764,8</td><td>405</td></tr><tr><td rowspan="3">odpracováno hod. v referenčním týdnu vč. přesčasů</td><td>< 30</td><td>536,2</td><td>10,6</td><td>48,2</td><td>47,5</td><td>195,7</td><td>139,9</td><td>104,8</td></tr><tr><td>30+ < 40</td><td>706,9</td><td>13,9</td><td>47,5</td><td>73,8</td><td>287,1</td><td>244,3</td><td>54,3</td></tr><tr><td>> 40</td><td>3 834,1</td><td>75,5</td><td>191,7</td><td>390,3</td><td>1 626,2</td><td>1 380</td><td>245,9</td></tr></tbody></table> Zdroj: ČSÚ <table border="1"><thead><tr><th colspan="7">Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev - 1. Q 2017 (v tis.)</th></tr><tr><th>věk (let)</th><th colspan="2">celkem</th><th>15 -</th><th>25 -</th><th>30 -44</th><th>45 -</th><th>60+</th></tr></thead></table>	Zaměstnaní v hl. zaměstnání celkem - 1. Q 2017 (v tis.)									věk (let)		celkem		15 - 24	25 - 29	30 -44	45 - 59	60+	počet (v tis.)	podíl (%)	počet zaměstnaných (bez nepracujících 4 týdny a více)		5 079,8	100	288,1	511,6	2110,3	1764,8	405	odpracováno hod. v referenčním týdnu vč. přesčasů	< 30	536,2	10,6	48,2	47,5	195,7	139,9	104,8	30+ < 40	706,9	13,9	47,5	73,8	287,1	244,3	54,3	> 40	3 834,1	75,5	191,7	390,3	1 626,2	1 380	245,9	Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev - 1. Q 2017 (v tis.)							věk (let)	celkem		15 -	25 -	30 -44	45 -	60+
Zaměstnaní v hl. zaměstnání celkem - 1. Q 2017 (v tis.)																																																																							
věk (let)		celkem		15 - 24	25 - 29	30 -44	45 - 59	60+																																																															
		počet (v tis.)	podíl (%)																																																																				
počet zaměstnaných (bez nepracujících 4 týdny a více)		5 079,8	100	288,1	511,6	2110,3	1764,8	405																																																															
odpracováno hod. v referenčním týdnu vč. přesčasů	< 30	536,2	10,6	48,2	47,5	195,7	139,9	104,8																																																															
	30+ < 40	706,9	13,9	47,5	73,8	287,1	244,3	54,3																																																															
	> 40	3 834,1	75,5	191,7	390,3	1 626,2	1 380	245,9																																																															
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev - 1. Q 2017 (v tis.)																																																																							
věk (let)	celkem		15 -	25 -	30 -44	45 -	60+																																																																

		<i>počet (v tis.)</i>	<i>podíl (%)</i>	24	29		59	
	počet zaměstnaných (bez nepracujících 4 týdny a více)	4 201,1	82,7	267	460,5	1755,1	1421,9	296,6
odpracováno hod. v referenčním týdnu vč. přesčasů	< 30	435,6	8,6	43,6	43,9	155,8	117,8	74,6
	30+ < 40	640,4	12,6	46,7	69,7	262,2	221,4	40,4
	> 40	3 122,7	61,5	176,3	346,9	1 335,8	1 082	181,7

Zdroj: ČSÚ

Podnikatelé (bez pomáhajících rodin. příslušníků) - 1. Q 2017 (v tis.)								
věk (let)		celkem		15 - 24	25 - 29	30 - 44	45 - 59	60+
		<i>počet (v tis.)</i>	<i>podíl (%)</i>					
počet zaměstnaných (bez nepracujících 4 týdny a více)		854	16,8	19,3	50,1	345,5	333,8	105,4
odpracováno hod. v referenčním týdnu vč. přesčasů	< 30	96,1	1,9	3,4	3,6	39	21,4	28,6
	30+ < 40	62,2	1,2	0,8	3,9	22,5	21,8	13,2
	> 40	695,5	13,7	14,9	42,6	283,9	290,6	63,5

Zdroj: ČSÚ

2.4.2 Podíl pracovníků a pracovníc na dobu určitou

Podíl zaměstnanců na dobu určitou z celkového počtu zaměstnanců dle věku													
rok/ věk		20 05	20 06	20 07	20 08	20 09	20 10	20 11	20 12	20 13	20 14	20 15	20 16
po díl (%)	celk em	7,2	7,2	7,1	6,7	7,0	7,2	7,0	7,2	7,9	8,3	8,7	8,5
	15-	10,	10,	10,	9,6	11,	13,	13,	15,	16,	19,	19,	19,

			29 let	8	9	5		0	2	5	3	9	0	9	6
			30- 44 let	4,7	4,7	4,4	4,0	4,2	4,7	5,2	5,2	6,1	6,4	6,8	6,7
			45- 59 let	4,6	4,5	4,5	4,0	3,9	4,1	4,0	4,0	4,4	4,5	4,8	4,6
			60+	35, 7	35, 6	35, 3	34, 8	34, 0	27, 0	19, 4	17, 7	15, 8	14, 6	13, 1	12, 1
		Zdroj: ČSÚ													
		Podíl zaměstnanců na dobu určitou z celkového počtu zaměstnanců dle věku a pohlaví (muži)													
		rok/ věk	20 05	20 06	20 07	20 08	20 09	20 10	20 11	20 12	20 13	20 14	20 15	20 16	
		po díl (%)	celk em	6,0	5,9	5,7	5,1	5,4	5,7	5,6	5,8	6,3	6,9	7,0	6,8
			15- 29 let	9,3	9,4	9,6	7,4	9,1	11, 4	11, 0	12, 5	14, 1	16, 4	16, 9	16, 4
			30- 44 let	3,5	3,4	2,9	2,8	2,8	3,1	3,8	3,6	4,6	4,7	4,6	4,9
			45- 59 let	3,9	3,5	3,2	3,0	3,0	3,5	3,7	3,8	3,6	3,9	4,3	3,8
			60+	25, 3	26, 5	24, 2	24, 2	24, 1	18, 2	12, 2	11, 9	10, 4	9,8	9,0	8,3
		Zdroj: ČSÚ													
		Podíl zaměstnanců na dobu určitou z celkového počtu zaměstnanců dle věku a pohlaví (ženy)													
		rok/ věk	20 05	20 06	20 07	20 08	20 09	20 10	20 11	20 12	20 13	20 14	20 15	20 16	
		po díl (%)	celk em	8,8	8,9	9,1	8,8	9,0	9,3	8,8	9,1	10, 0	10, 3	10, 8	10, 6
			15-	13,	13,	11,	12,	14,	16,	17,	19,	21,	22,	24,	24,

29 let	1	0	9	7	0	0	2	4	0	8	2	4
30- 44 let	6,3	6,5	6,3	5,7	6,1	7,0	7,1	7,4	8,2	8,6	9,7	9,1
45- 59 let	5,5	5,7	5,9	5,3	5,0	4,9	4,4	4,2	5,2	5,1	5,3	5,5
60+	58, 5	55, 6	58, 7	57, 8	54, 3	44, 4	33, 0	28, 8	25, 6	23, 6	20, 2	18, 6

Zdroj: ČSÚ

Počet zaměstnanců na dobu určitou (v tis.) - 1. Q 2017 (v tis.)					
<i>věk (let)/ celkový počet dle pohlaví</i>	<i>počet celkem</i>	<i>15 - 29</i>	<i>30 - 44</i>	<i>45 - 59</i>	<i>60+</i>
muži	185,4	73,2	60,6	30,5	21,1
ženy	233,7	78,0	86,9	41,5	27,4
celkem	419,1	151,2	147,5	72,0	48,4

Zdroj: ČSÚ

Počet zaměstnanců na dobu určitou (v tis.) - 1. Q 2017 (v tis.)						
věk (let) / dle vzdělání (ISCED 2011)	celkem		15 -29	30 - 44	45 - 59	60+
	počet	podíl (%)				
základní	37,9	9,1	13,8	12,5	7,9	3,7
střední bez maturity	146,7	35	36,7	55,3	35,1	19,7
střední s maturitou	140,6	33,5	59,3	45,3	21,2	14,8
vysokoškolské	93,9	22,4	41,4	34,4	7,8	10,2

Zdroj: ČSÚ

Počet zaměstnanců na dobu určitou (v tis.) - 1. Q 2017 (v tis.)						
věk (let) / dle odvětví (NACE)	celkem		15 -29	30 - 44	45 - 59	60+
	počet	podíl				

			(%)				
	zeměděl., les. a ryb.	7,4	1,8	1,9	1,7	2,5	1,3
	těžba a dobyv.	0,8	0,2	-	-	-	-
	zpracovatel. prům.	124,9	29,8	48,1	48,6	21,2	7
	výroba a rozvod elek., plynu a tepla	1,9	0,4	1,2	-	-	-
	zásob. vodou; odpady	4,4	1	1,7	1,5	-	-
	stavebnictví	9,4	2,2	2,6	3,9	1,8	1,1
	velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	51,1	12,2	21,7	15,7	8,6	5,1
	doprava a skladování	20,1	4,8	6,8	5,9	4,7	2,7
	ubytování, stravování a pohostinství	2,6	5,4	11,2	6,2	2,1	3,1
	informační a komunikační činnosti	7,5	1,8	4,9	0,9	1	-
	peněžnictví a pojišťovnictví	5	1,2	3,6	1,1	-	-
	činnosti v oblasti nemovitostí	2,8	0,7	-	-	-	1,2
	profesní, vědecké a technické činnosti	17,8	4,3	8,2	6,1	1,4	2,1
	administrativní a podpůrné činnosti	20,5	4,9	5,3	6,2	5,2	3,8
	veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	33,8	8,1	10,5	11,8	7,4	4,1
	vzdělávání	38,3	9,1	10,1	16,5	5,1	6,6
	zdravotní a sociální péče	35,2	8,4	6,6	16,0	7,1	5,5
	kulturní, zábavní a rekreační činnosti	10,8	2,6	4,9	2,4	0,8	2,8
	ostatní činnosti	4,1	1,0	1,0	1,5	1,3	-
Zdroj: ČSÚ							
Počet zaměstnanců na dobu určitou (v tis.) - 1. Q 2017 (v tis.)							
věk (let) /	celkem	15 - 29	30 -	45 -	60+		

dle tříd (ISCO)	počet	podíl (%)		44	59	
zákonodárci a řídící pracovníci	8,4	2,0	1,0	2,4	3,1	1,9
specialisté	54,8	13,1	19,2	23,2	4,7	7,8
techničtí a odborní pracovníci	43,6	10,4	21,0	15,4	3,6	3,6
úředníci	45,8	10,9	23,0	11,4	7,6	3,9
pracovníci ve službách a prodeji	83,9	20,0	28,9	27,3	14,1	13,6
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	2,6	0,6	.	0,8	1,2	.
řemeslníci a opraváři	45,3	10,8	17,0	16,7	8,3	3,3
obsluha strojů a zařízení, montéři	66,6	15,9	23,8	24,7	14,8	3,2
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	64,5	15,4	16,1	23,0	14,4	11,0

Zdroj: ČSÚ

Benchmark: Trend podílu pracovníku a pracovníc na dobu určitou.

Mezinárodní srovnání je možné v rámci EU28 pomocí statistiky Eurostatu: Temporary employees as percentage of the total number of employees.

Současný stav je krátkodobé kolísání, pozvolný nárůst v dlouhodobějším horizontu (o 1,3 p.b. za 11 let, tj. v ročním průměru o cca 0,12 p. b.) Odhadem budoucího trendu je nárůst.

Existující opatření pro naplnění SC

1	Popis opatření	1) Legislativní: Změna zákona, kterým se mění Zákon 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, část A, zprostředkování zaměstnání agenturami práce (Zákon č. 327/2017 Sb.) 2) Organizační: Opatření vyplývající z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2: Opatření 2.29: Výzkum a příprava možných řešení v oblasti daňového a pojistného systému a podmínek, za jakých by se tyto systémy mohly vyrovnat jak se snížením fiskální zátěže pracovních příjmů, tak s požadavky na rozšíření pracovních příležitostí ve veřejných službách Opatření 2.30: Definice a regulace práce v souvislosti se sdílenou ekonomikou Opatření 2.34: Vytvoření podmínek pro zvýšení flexibility trhu práce Opatření 2.35: Sledování a vyhodnocování vlivu práce na dálku na soulad rodinného a
---	----------------	---

		pracovního života 3) Normativní: Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016), opatření 1.6b a 3.4: Agenturní zaměstnávání - MPSV provede revizi systému agenturního zaměstnávání, zejména v rámci zákona o zaměstnanosti s cílem zvýšit jistotu na trhu práce zaměstnanců agentur práce dočasně přidělovaných k uživatelům Potírání diskriminace na trhu práce a nelegálního zaměstnávání - Zintenzivnění činnosti SUIP v oblasti kontroly nelegální práce a potírání diskriminace na trhu práce Gestor: 1) MPSV 2) ÚV, MPSV 3) MPSV
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	1) Zákon č. 327/2017 Sb. (Zákon, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění zákona č. 93/2017 Sb.) 2) Akční plán pro Společnost 4.0; Iniciativa Práce 4.0. 1) a 3) Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016), schválená usnesením vlády 1127/2016
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	1) Agenturní zprostředkování využívalo možnosti zaměstnání uchazečů na částečné úvazky několika agenturami. To přinášelo neuspokojivý režim práce pro uchazeče. Změna zákona by měla odstranit možnost manipulace se souběhem krátkých úvazků. 2) Opatření jsou nově vymezena (nicméně již existují, resp. jsou přijata), a proto nelze v současné době ale hodnotit jejich reálný dopad.
1 5	Bariéry v dosahování cíle	Základní systémovou bariérou je nutnost nastavit pracovně-právní legislativu, důchodový a sociální systém na podmínky 4. průmyslové revoluce a z ní vyplývající trendy změn v oblasti organizace pracovně-právních vztahů. Základním předpokladem (tedy i bariérou) je však získání relevantních analýz a dat týkajících se trendů změn na trhu práce a organizace pracovně-právních vztahů.
1 6	Synergie	Přizpůsobení trhu práce podmínkám 4. průmyslové revoluce, tj. nejenom příprava pracovní síly a úprava její kvalifikace, ale rovněž adekvátní nastavení, resp. regulativní podchycení, nově vznikajících forem organizace práce zabezpečí dostatečnou jistotu a ochranu pracovníků, včetně případných dopadů do sociálního systému (udržitelnost důchodového systému, bezpečnost a ochrana zdraví při práci). Zároveň však adekvátní regulace zabezpečí zachování dostatečné flexibility trhu práce a vhodné využití nových forem organizace práce pro vyšší integraci osob stojících doposud mimo trh práce. Vhodně nastavené podmínky trhu práce přispějí ke konkurenceschopnosti národního hospodářství (využití potenciálu nových ekonomických vazeb). Zabezpečení vhodné ochrany pracovníků v pracovně-právních vztazích přispěje ke zvýšení motivace osob vstupovat do zaměstnání a podpoří tak vyšší participaci na trhu práce.

Hodnocení naplňování SC			
1 7	Plnění cíle	Ne	Dosavadní trend je dlouhodobě nepříznivý. Podr. viz kolonka 11. Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, sice existují, ale jsou nedostatečná. Podr. viz kolonka 14. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle nedochází.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	Provést výzkum a přípravu možných řešení v oblasti daňového a pojistného systému a podmínek, za jakých by se tyto systémy mohly vyrovnat jak se snížením fiskální zátěže pracovních příjmů, tak s požadavky na rozšíření pracovních příležitostí ve veřejných službách.²⁰ (ÚV, spolugestor: MF, MPSV, MZd, MZe) Stanovit jasnější definici a účinnější regulaci práce v souvislosti se zakázkovou ekonomikou platform (tzv. sdílenou ekonomikou).²¹ (MPSV, spolugestor: ÚV, MF, MPO) Vytvořit podmínky pro zvýšení flexibility trhu práce při minimalizaci prekarizace.²² (MPSV) Sledovat a vyhodnocovat vliv práce na dálku (tzv. teleworking) na soulad rodinného a pracovního života (tzv. work-life balance).²³ (MPSV) Zlepšit míru reálného dodržování stávající platné legislativy, zejména ustanovení zákoníku práce a předpisů na ochranu spotřebitele, pomocí jejich efektivnějšího vynucování a intenzivnější kontroly. Důsledně uplatňovat stávající platná zákonná pravidla a předpisy na podnikání prostřednictvím lokálně působících ekonomik platform. (MPSV, spolugestor: MPO) V případě podpory samostatné výdělečné činnosti účinně předcházet potenciálnímu riziku tzv. švarc-systému a tzv. casualizaci²⁴ práce s potenciálem prekarizace. (MPSV) V případě podpory tzv. flexibilní organizace práce (mj. zkrácené úvazky) účinně předcházet potenciálu prekarizace práce, jež vzrůstá dopadem procesu digitalizace v jeho širším smyslu. Prosadit právo na nezastižitelnost (nedostupnost) po jasně stanovené pracovní době (s tolerancí dané omezené míry nutných přesčasů - časově kompenzovaných); přiměřené finanční ohodnocení (bonifikace) doby flexibilní dostupnosti zaměstnance, kdy je pracovník / zaměstnanec zaměstnavateli k dispozici (drží „pohotovost“). (MPSV) Zasadit se o větší omezení pravidel řetězení smluv na dobu určitou. Zrušit výjimky v této věci pro pracovní		

²⁰ Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.29.

²¹ Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.30.

²² Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.34.

²³ Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.35.

²⁴ Z anglického výrazu *casualisation*. Podobný až synonymický výraz jako prekarizace, který ovšem nemá jasnou definici: Přeměna zaměstnanosti pracovní síly ze stálých pracovních smluv na dočasné krátkodobé za současného posílení neformálního charakteru spolupráce (pracovního vztahu) za účelem jejího (jeho) flexibilizace.

	agentury jako zaměstnavatele. (MPSV)
Doporučení pro naplňování SC	
1 9	Stanovit jasně prahové hodnoty (hranici) pro rozlišení dosahu regulace činností zakázkové ekonomiky platformem mezi druhem peer-to-peer a profesionálně poskytovanými službami s cílem výtěžnosti činnosti - podnikáním. (MPO, MF, ÚV) Snížit limit pro možné neplacené přesčasy kompenzované náhradním volnem (v paritním poměru jedna ku jedné), příp. zavést určitou míru bonifikace (poměru jednu ku více než jedné). (MPSV) Zasadit se o plnou integraci atypických forem pracovní činnosti vykonávané prostřednictvím zakázkové ekonomiky platformem do formální ekonomiky včetně uplatňování platných předpisů a kvalitativních standardů pro podnikání s ohledem na bezpečnost práce, pracovněprávní ochranu pracovníků/zaměstnanců a platby daní z příjmu, odvodů na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení i ochranu spotřebitele. (MPSV, MPO, MF, MZd) Nalézt nové mechanismy redukce potenciálu prekarizace a casualizace práce a efektivní pracovně-právní ochrany zaměstnance u nových pracovních míst vytvořených procesem digitalizace – mj. u flexibilních atypických forem práce vykonávaných prostřednictvím zakázkové ekonomiky platformem. (MPSV) Redukovat míru zaměstnávání pracovníků / zaměstnanců prostřednictvím zprostředkovatelských subjektů - rozměňování odpovědnosti za pracovní podmínky pracovníků /zaměstnanců v důsledku řetězení subdodavatelů, vyhýbání se pracovněprávním vztahům prostřednictvím obchodních vztahů nebo agenturního zaměstnávání. (MPSV) Zasadit se o univerzální naplnění principu důstojné práce. Rozšířit pracovně-právní ochranu dosud spojenou pouze s tradičními formami pracovních činností (tedy pracovními činnostmi vykonávanými na smlouvu o pracovním poměru) i na atypické formy zaměstnání tak, aby byl ve svých právech komplexně chráněn konkrétní pracovník / zaměstnanec, nikoli pouze jeho aktuální pracovní místo. (MPSV) Zavést důslednější kontrolu bezpečnosti práce, platby daní, odvodů na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platformem a jiných nových flexibilních a atypických forem práce. (MPSV, MF, MZd) Považovat činnosti prováděné prostřednictvím ekonomiky platformem za zaměstnání (nikoli samostatnou výtěžnou činností či dokonce volnočasovou aktivitu), pokud budou vykonávány v podřízeném vztahu, jejich náplň bude pracovní povahy a bude za ni poskytována finanční odměna. Tedy potírat falešnou samostatnou výtěžnou činnost (tzv. švarc systém), ale zároveň (s ohledem na potenciální výhody takovýchto činností) rozlišovat pomocí stanovení tzv. prahových hodnot (zohledňujících úroveň příjmů nebo pravidelnost poskytování služby) mezi profesionálními službami a službami peer-to-peer (propojení uživatelů jako sobě rovných), které mají za cíl uhradit poskytovateli služeb náklady a nejsou motivované ziskem finanční odměny. (MPO, MPSV, MF, ÚV) Zavést (kodifikovat) nárok na osobní (indispoziční) volno (tzv. sick-day) při nekracení platu/mzdy v délce 1 pracovního týdne ročně pro všechny pracovníky / zaměstnance. (MPSV) Posílit Státní úřad inspekce práce co do jeho pravomocí i kapacit tak, aby účinně kontroloval dodržování práv zaměstnanců, včetně práva na stejnou mzdu za stejnou práci na stejném místě. (MPSV)

	Zahájit odbornou debatu o změnách práva bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, aby příslušné předpisy zahrnovaly prevenci nových rizik vyplývajících z rozvoje digitálních technologií. <i>(MPSV, MZd)</i> Zavést zastoupení odborů v dozorčích radách obchodních korporací. <i>(MPSV, ÚV, MPO)</i>
--	--

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.
3	Specifický cíl	2.5 Imigrační a integrační politika klade důraz na přilákání kvalifikovaných cizinců a cizinek a posiluje diverzitu pracovních sil významnou pro inovace. Veřejné politiky také podporují návrat českých občanů a občanek ze zahraničí.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	<u>Kvantitativní ukazatel:</u> Rostoucí počet občanů a občanek ČR stěhujících se ze zahraničí zpět do ČR. Růst počtu příchozích kvalifikovaných cizinců a cizinek, a to včetně vysoce kvalifikovaných expertů. <u>Žádoucí trendy:</u> Přilákávání vysoce kvalifikovaných cizinců a občanů ČR ze zahraničí a jejich udržení zde s cílem zvýšení potenciálu inovací v ČR. Zachování bezplatnosti studia česko-jazyčných programů na veřejných vysokých školách (i pro neobčany ČR a EU, tedy třetích zemí). Udržení zahraničních (ale nejen těch, tedy obecně) absolventů škol v ČR. Rovný přístup cizinců, cizinek a jejich rodin ke vzdělání a k veřejné zdravotní péči. Redukce nastavení v oblasti jejich přístupu ke zdravotnictví, vzdělávání a ostatním druhům veřejných služeb s fakticky diskriminačním dopadem vůči cizincům a jejich rodinám. Eliminace diskriminace cizinců na základě jejich národnosti a jazyka na trhu práce včetně porušování jejich pracovních práv (mj. za stejnou práci menší mzda nebo/i v horších pracovních podmínkách). Redukce práce cizinců prostřednictvím zprostředkovatelských subjektů - rozměňování odpovědnosti za pracovní podmínky pracovníků v důsledku řetězení subdodavatelů, vyhýbání se

	pracovněprávním vztahům prostřednictvím obchodních vztahů anebo agenturního zaměstnávání.²⁵ Usnadnění ze strany státu pro usazování rodin pracovníků, tedy nepřímo zlepšení jejich zdejších životních podmínek, ve formě podpory a praktické pomoci. Vhodné prostředí pro integraci kvalifikovaných cizinců a cizinek na trh práce a do společnosti, aby ta mohla využít jejich zkušenosti a různorodost jako svoji konkurenční výhodu. Posílení diverzity zkušeností, znalostí a kontaktů. Zachovávání nástroje státu na regulaci zaměstnávání cizinců zejména s ohledem na udržení úrovně mezd (a jejich růst) a pracovních podmínek v profesích obsazovaných pracovníky z ekonomicky méně vyspělých zemí. Podpora návratu občanů ČR (nebo i lidí české národnosti) ze zahraničí univerzálně zaměřená na vysoko a středně-kvalifikované pracovníky (avšak v minimálním rozsahu, resp. v duchu programu MŠMT NÁVRAT²⁶ na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací). Nabídka platů srovnatelná s platy pro danou pozici v západní Evropě. Zvýhodněné daňové pásmo či alespoň slevu na dani pro experty a expertky ze zahraničí zavedené na určitou (omezenou) dobu.²⁷ Udržení motivujících neekonomických aspektů kvality života, např. vytváření většího prostoru pro seberealizaci a sladování pracovního a osobního života (<i>work-life balance</i>) mj. díky dobré kvalitě dostupných veřejných služeb. Optimálně koncipovaná imigrační politika ČR cílená na vzdělané a kvalifikované pracovníky a pracovníce s potenciálem kreativity, inovace a konkurenceschopnosti podniků a institucí na vysoce kvalifikovaných (<i>white-collar</i>) a manažerských pracovních pozicích (sekundárně
--	--

²⁵ K 29. 7. 2017 nabyla účinnost novela Zákona o zaměstnanosti, která agenturám opět povolila cizince dočasně přidělovat k zaměstnavatelům.

²⁶ NÁVRAT (LK) *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]

²⁷ Dánsko nabízí vysoce kvalifikovaným a vysoko-příjmovým skupinám pracovníků a pracovníc ze zahraničí daně z příjmů o 40 % nižší po dobu tří let. Počet vysoce vzdělaných cizinců a Dánů/Dánek, kteří se vrátili ze zahraničí, po zavedení této daňové úlevy vzrostl o 23 %. Podr. viz KLEVEN, H. J.; LANDAIS, C.; SAEZ, E.; SCHULTZ, E. (2014) Migration and Wage Effects of Taxing Top Earners. *The Quarterly Journal of Economics* 129(1).

		s pozitivním důsledkem zvýšit ekonomický výkon a finančně posílit veřejné rozpočty). Posílení tolerance a vstřícných postojů většinové společnosti vůči cizincům a cizinkám. Kvalitní propagace ČR v zahraničí a vylepšení tak jejího dobrého jména z pohledu zahraničních talentů a vysoce kvalifikovaných pracovníků a pracovníc. Zjednodušení systému uznávání vzdělání ze zahraničí (nostrifikace), tak aby se jeho procedura nestávala zbytečnou překážkou. Státem garantovaná, příp. podporovaná, výuka českého jazyka pro cizince i pro občany ČR, kteří se vracejí ze zahraničí, a vznik mezinárodních cizojazyčných škol s výukou češtiny jako cizího jazyka.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Úmluvy OSN o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin a úmluv. Mezinárodní organizace práce (ILO) o migraci za zaměstnáním (č. 97), o migrujících pracovnících (č. 143).²⁸ Právo zemí EU na Volný pohyb pracovníků právo pracovníků na pohyb a pobyt, právo na vstup a pobyt rodinných příslušníků, právo pracovat v jiném členském státě a právo na to, aby s nimi bylo zacházeno stejně jako s příslušníky daného členského státu. Čl. 3 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU); čl. 4 odst. 2 písm. a) a články 20, 26 a 45–48. Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Nařízení (EU) č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie. Nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a jeho prováděcí nařízení (ES) č. 987/2009. OSN Agenda 2030 – SDGs: 10.7, 10.c, (částečně) 8.8.
7	Průmět cíle do území	Primárně na národní úrovni – centrálně s celostátní

²⁸ ČR ale úmluvu OSN neratifikovala. Úmluvy č. 97 a 143 Mezinárodní organizace práce sice ratifikovala, ale nenaplnuje je.

		působností. Nicméně, by se zde maximálně uplatňovat princip subsidiarity a jen nejmenší nutná míra centralizace ze strany státní správy. Pobídky by měly být sice celostátní, ale samosprávy by měly mít, v jejich vlastním zájmu, více pravomocí (právo rozhodovat), zodpovědnosti financí. (Již se děje v Praze a Brně). Rozhodování a monitoring tedy na národní úrovni ve spolupráci s regionálními a místními samosprávami. Implementace na centrální i na úrovni regionálních a místních samospráv.²⁹
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	<u>Politická</u> – silná, na národní úrovni – přímo: Podporou zpětné migrace vysoce kvalifikovaných českých občanů zpět do ČR. Dále, možnými změnami legislativy tak, aby nediskriminovala cizince a jejich rodiny v oblasti přístupu ke zdravotnictví, vzdělávání a ostatním druhům veřejných služeb. Tímto by stát mj. usnadnil usazování rodin pracovníků, tedy nepřímo zlepšení jejich zdejších životních podmínek. Stát může ovlivnit cíl v několika oblastech legislativy: Změnami zákona o pobytu cizinců, zákona o sociálním zabezpečení cizinců, zákonů upravujících zdravotní pojištění cizinců, zákona o zaměstnanosti, školského zákona a zákona o vysokých školách tak, aby se zajistil rovný přístup k systému veřejného zdravotního pojištění, ke vzdělání, službám zaměstnanosti, rekvalifikaci i cizincům bez trvalého pobytu a bylo umožněno přilákat a udržet vysoce kvalifikované cizince a občany ČR ze zahraničí a to s cílem zvýšení potenciál inovací v ČR. - středně-silná, na národní úrovni a v rámci regionálních a místních samospráv – přímo: Posílením informovanosti, pomocí PR zlepšením image ČR v zahraničí a zlepšením poskytování praktických informací pro cizince. Dále, navýšením kapacity části veřejných služeb zaměřených na cizince. Zvýšení atraktivity českého terciárního školství pro talentované studenty i akademické a vědecké pracovníky. <u>Ekonomická</u> – středně-silná, na všech úrovních, nepřímo (ovlivnění předpokladů): Dostatek bytů v konkrétních městech, odpovídající infrastruktura a občanská vybavenost (mj. školy, školská a předškolní zařízení). Růst výše mezd v ČR a jejich konvergence - srovnatelnost

²⁹ Na úrovni větších měst (především Brno) je snaha o přilákání hi-tech a inovačních expertů ze zahraničí. Souvisí to s potřebou zvyšování konkurenceschopnosti. Brno např. zapracovává v současnosti do své dlouhodobé strategie Brno 2050 cíl přilákat větší počet vysoce kvalifikovaných zahraničních pracovníků.

		mzdové hladiny s ostatními státy EU. Zvláště pak růst mezd především v oborech citlivých na tzv. brain drain (tj. zdravotnictví a školství). <u>Sociální</u> – slabá, na všech úrovních - nepřímo: Snaha o tlumení protiimigračních nálad, kvůli kterým někteří kvalifikovaní zahraniční pracovníci ČR opouští z důvodu absence pocitu bezpečí (především rodiny s dětmi). – středně-silná, na všech úrovních - přímo: Sekundární faktory na úrovni řízení migrace a provádění integrace cizinců (migrační management).																								
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																										
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	2.5.1 Počet cizinců a cizinek žijících v ČR (stavy) 2.5.2 Počet imigrantů a imigrantek 2.5.3 Míra hrubé migrace 2.5.4 Podíl cizinců na celkovém počtu absolventů vysokých škol																								
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátory zachycují migraci obecně. Indikátor 2.5.1 poskytuje přehled o cizincích v ČR. Indikátor 2.5.2 znázorňuje atraktivnost ČR jako cílové země pro cizince. Indikátor 2.5.3 kvantifikuje intenzitu (obrat) mezinárodní migrace. Aspekt vyšší kvalifikace imigrujících částečně ukazuje indikátor 2.5.4, tj. zastoupení cizinců mezi absolventy vysokých škol v ČR, který ukazuje zájem cizích státních příslušníků o studium v ČR. Část z nich v ČR zůstane a začne po absolvování vysoké školy pracovat. Analyticky nosné by bylo doplnit ještě indikátor počtu cizinců – absolventů českých škol na trhu práce, který kvantifikuje zájem cizinců setrvat po absolvování školy v ČR a současně i jejich schopnost najít zde vhodné zaměstnání. Jeho daty by mělo disponovat MPSV.																								
Hodnocení indikátoru/indikátorů																										
11	Aktuální hodnota indikátoru/in dikátorů SC	2.5.1 Počet cizinců a cizinek žijících v ČR (stavy) Celkem 521 248 k 31. 7. 2017. <i>Zdroj: MV</i> <table><tr><th colspan="8">Počet cizinců a cizinek žijících v ČR (včetně azylantů) dle pohlaví a délky pobytu k 31. 12. 2016</th></tr><tr><th>občanství/ pohlaví</th><th>celkem</th><th>EU28</th><th>třetí země</th><th>Ukrajina</th><th>Slovensko</th><th>Vietnam</th><th>Rusko</th></tr><tr><td>celkem (z toho pobyt nad 12</td><td>496 413 (480 294)</td><td>208 166 (-II-)</td><td>288 247 (272 128)</td><td>110 245 (107 418</td><td>107 251 (- II-)</td><td>58 080 (57 650)</td><td>35 987 (33 970)</td></tr></table>	Počet cizinců a cizinek žijících v ČR (včetně azylantů) dle pohlaví a délky pobytu k 31. 12. 2016								občanství/ pohlaví	celkem	EU28	třetí země	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Rusko	celkem (z toho pobyt nad 12	496 413 (480 294)	208 166 (-II-)	288 247 (272 128)	110 245 (107 418	107 251 (- II-)	58 080 (57 650)	35 987 (33 970)
Počet cizinců a cizinek žijících v ČR (včetně azylantů) dle pohlaví a délky pobytu k 31. 12. 2016																										
občanství/ pohlaví	celkem	EU28	třetí země	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Rusko																			
celkem (z toho pobyt nad 12	496 413 (480 294)	208 166 (-II-)	288 247 (272 128)	110 245 (107 418	107 251 (- II-)	58 080 (57 650)	35 987 (33 970)																			

<i>měsíců)</i>				)			
<i>muži (z toho pobyt nad 12 měsíců)</i>	279 662	126 483 (-II-)	151 462 + 1 717 (145 506)	58 933 (56 929)	58 127 (-II-)	32 021 (31 849)	15 328 (14 513)
<i>ženy (z toho pobyt nad 12 měsíců)</i>	216 751 (208 305)	81 683 (-II-)	135 068 (126 622)	52 118 (50 489)	49 292 (-II-)	26 059 (25 801)	20 659 (19 457)

Zdroj: ČSÚ

<i>Počet cizinců a cizinek žijících v ČR dle typu povolení k pobytu k 31. 12. 2016</i>							
občanství/ typ pobytu	celkem	EU28	třetí země	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Rusko
<i>celkem</i>	496 413	208 166	288 247	110 245	107 251	58 080	35 987
<i>trvalý pobyt (držitelé povolení)</i>	271 957	79 056	192 901	81 106	44 799	48 523	20 588
<i>azyl (status)</i>	2 972	0	2 972	395	0	55	228
<i>ostatní typy pobytu (povolení)</i>	221 484	129 110	192 901	28 744	62 452	9 502	15 171

Zdroj: ČSÚ

<i>Cizinci (bez azylantů) podle věku k 31. 12. 2016</i>		
věk	počet celkem	počet s pobytem nad 12 měsíců
<i>celkem</i>	493 441	480 294
<i>0-4</i>	18 241	17 770
<i>5-9</i>	18 732	18 366

		10-14	14 287	13 953
		15-19	18 728	16 033
		20-24	31 940	26 836
		25-29	46 421	44 561
		30-34	66 027	65 183
		35-39	64 015	63 491
		40-44	56 440	56 110
		45-49	46 226	46 009
		50-54	38 430	38 295
		55-59	29 369	29 275
		60-64	19 380	19 314
		65-69	11 576	11 528
		70-74	5 957	5 935
		75-79	3 771	3 749
		80-84	2 021	2 015
		85-89	1 110	1 103
		90-94	558	557
		95+	212	211

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Počet cizinců s přechodným pobytem 10 nejčastějších státních občanství třetích zemí podle účelů pobytu k 31. 12. 2016 ³⁰											
účel pobytu	cizinci celkem	Ukrajina	Rusko	Vietnam	USA	Kazachstán	Indie	Čína	Mongolsko	Korea (jižní)	Bělorusko
celkem	92 374	28 744	15 171	9 502	5 488	3 283	2 262	1 904	1 797	1 772	1 757
humanitární a jiné	8 184	2 300	1 490	476	750	458	298	144	41	103	124

³⁰ Údaje nezahrnují cizince s platným azylem nebo s trvalým pobytem na území ČR.

<i>rodinný</i>	25 631	7 833	3 446	3 746	1 48 7	267	60 3	69 3	316	72 7	328
<i>studium</i>	19 939	2 611	5 866	429	1 83 9	1 984	51 6	42 6	32	17 6	711
<i>zaměstnání a podnikání</i>	38 620	16 000	4 369	4 851	1 41 2	574	84 5	64 1	1 408	76 6	594

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Roční migrační saldo cizinců k populaci v ČR (rozdíl počtu cizinců ke konci roku 2016 a 2015) činí celkem 28 851 za rok 2016. (*Zdroj: MV*)

2.5.2 Počet imigrantů a imigrantek

<i>Počet přistěhovalých za rok 2016</i>						
občanství/ pohlaví	celkem	ČR	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Rusko
<i>celkem</i>	37 503	2 695	5 778	6 706	1752	2 404
<i>muži</i>	20 817	1 367	2 843	3 560	836	964
<i>ženy</i>	16 686	1 328	2 935	3 146	916	1440

Zdroj: ČSÚ

2.5.3 Míra hrubé migrace

<i>Počet přistěhovalých a vystěhovalých osob do/z ČR ročně na 1 000 obyvatel (středního stavu)</i>										
rok/ pohlaví	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>muži</i>	15,1	10,4	6,1	5,3	3,0	5,6	6,7	6,6	5,7	5,8
<i>ženy</i>	9,2	5,8	3,7	3,3	2,4	4,0	4,9	5,1	4,5	4,6

Zdroj: ČSÚ

2.5.4 Podíl cizinců na celkovém počtu absolventů vysokých škol

Počet absolventů s cizím státním občanstvím (v daném roce) a jejich podíl na celkovém

	<u>z hlediska znění SC:</u> b) Tzv. Režim Ukrajina (pro středně a nízko kvalifikované, CZ-ISCO 4-8) umožňuje přednostní podání žádosti o zaměstnaneckou kartu na zastupitelském úřadu v Kyjevě či na generálním konzulátu ve Lvově. 3) Zrychlená procedura udělování pobytových oprávnění pro cizince – zahraniční studenty ze třetích zemí umožňuje zrychlené vyřízení žádosti o pobytové oprávnění.³¹ 4) Tzv. Režim Student: Koncept pro usnadnění vízové procedury u vybraných studentů zajišťuje podání žádosti o pobyt na zastupitelském úřadu. Vychází z podpory revize vízové politiky na národní úrovni směrem ke studentům vysokých škol 5) Fungování celorepublikové sítě center na podporu integrace cizinců (CPIC), která poskytuje pro cizince ze třetích zemí mj. výuku češtiny, poradenství atd. 6) Podpora zahraniční ekonomické migrace jako řešení nedostatku pracovní síly v některých oborech. 7) Pouze částečně z hlediska znění SC: Projekt Zvláštní postupy pro pracovníky do zemědělství a potravinářství z Ukrajiny³² (Tzv. Režim zemědělec; pro středně a nízko kvalifikované, CZ-ISCO 4-9) umožňuje přednostní podání žádosti pracovníků z Ukrajiny do zemědělství na zastupitelském úřadu. 8) Dlouhodobý pobyt za účelem investování (tzv. karta investora) umožňuje získat povolení k dlouhodobému pobytu na 2 roky cizinci, který je společníkem, statutárním orgánem, členem statutárního orgánu nebo prokuristou obchodní korporace. 9) Study in the Czech Republic³³: informační portál spravovaný Domem zahraniční spolupráce sloužící k podpoře atraktivity českých vysokých škol pro zahraniční studenty a celkově studia v České republice (pro krátkodobé studijní pobyty i studium uceleného studijního programu). 10) Program Erasmus + a další zdroje z příslušných kapitol státního příspěvku vysokým školám pravidelně finančně podporují mobilitní programy pro studenty i pracovníky vysokých škol a tím napomáhají internacionalizaci vysokého školství. 11) OP VVV 02_16_015 ESF výzva pro vysoké školy: Mezi podporované aktivity patří zvýšení počtu předmětů vyučovaných v cizím jazyce; zvýšení kvalifikace a pedagogické kompetence pedagogů; rozvoj mezinárodní spolupráce a mezinárodního partnerství; mobility studentů a pracovníků vysokých škol; podpora programu Erasmus+; podpora zahraničních vyučujících; rozvoj vztahů se zahraničními institucemi v rámci Graduate school formou joint a multiple degrees programů. 12) Pozice tzv. mimořádného profesora, kterého může zastávat pouze osoba, která dosáhla srovnatelného postavení jako docent nebo profesor v zahraničí nebo expert působící v dané oblasti min. 20 let. Tuto pozici ovšem může vypsát vysoká škola s institucionální akreditací,
--	--

³¹ Tento migrační projekt funguje od roku 2013 a slouží cizincům, kteří zde studují jako stipendisté. Kromě něj byl v červnu 2017 zahájen ještě Režim Student (viz níže), který je určen pro širší cílovou skupinu.

³² Tento projekt byl schválen usnesením Vlády č. 572 ze dne 21. srpna 2017. Jedná se o pracovní pozice v ISCO 4-9, tedy o pozice zařazené do shodných tříd jako v případě REŽIMU UKRAJINA (s výjimkou CZ-ISCO 9, která do něj není zařazena), tj. středně a nízko kvalifikované profese (bez kvalifikace je pouze ISCO 9). Tento režim má usnadnit objednávání termínů pro podání žádosti o pracovníky do zemědělství z Ukrajiny. Vzhledem k tomu, že současně nebyla navýšena požadovaná systemizace dotčených úřadů, bylo jeho provádění pozastaveno na základě rozhodnutí Koordinačního orgánu pro řízení ochrany státních hranic a migraci ze dne 19. října 2017.

³³ Podr. dostupné z: <https://www.studyin.cz/>

	kterou v současnosti nemá ještě žádná VŠ. 13) Zabezpečení studia vládních stipendistů na veřejných vysokých školách v ČR vč. související agendy a jiných výdajů (MŠMT, 115,6 mil. Kč) a úhrada zdravotní péče za studenty z rozvojových zemí, tzv. vládní stipendisty (MZd – 3 mil. Kč). 14) Program Nové elity pro Sýrii – program stipendií vlády České republiky syrským uprchlíkům. Gesce: 1) MPO 2) a) Projekt Ukrajina – MZV b) Režim Ukrajina - MPO 3) MŠMT 4) MŠMT 5) MV 6) MPSV 7) MZE 8) MV + MPO 9, 10, 11 a 12) MŠMT 13) MZd 14) MZd Spolugesce: 1) MZV, MV, MPSV 2) a) Projekt Ukrajina - MV, MPSV, MPO, MZd b) Režim Ukrajina - MZV, MPSV, MV, MZe³⁴ 3) MV, MZV 4) MV, MZV 6) MPO, MZV, MV 7) MV, MZV, MPSV 8) MZV 9) MZV, MV
--	--

³⁴ MZe jako spolugesstor Režimu Ukrajina bylo doplněno dodatečně, neboť byl rozšířen okruh tzv. garantů na Agrární komoru ČR a Potravinářskou komoru ČR, které spadají pod MZe.

		13) MŠMT 14) MŠMT
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	1), 2), 3), 4) Strategie migrační politiky ČR. 5) Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu 6) Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020 (SPZ): Opatření 6.2.3 7) Usnesení vlády č. 572/2017 8) Zákon č. 326/119 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a nařízení vlády č. 223/2017 Sb., o některých podmínkách vydání a prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování 9), 10), 11) Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, Rámec rozvoje vysokého školství do roku 2020 12) Zákon o vysokých školách, § 70 odst. 2 13, 14) Strategie poskytování vládních stipendií pro studenty z rozvojových zemí na období 2013 – 2018 vč. plnění programu Nové elity pro Sýrii – program stipendií vlády České republiky syrským uprchlíkům ³⁵
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	1), 2), 8) Opatření reálně přispívají k podpoře pracovní migrace a to ve smyslu výběrové a cílené migrace. Daří se skrze ně získávat jak vysoce kvalifikované pracovníky, tak i středně a nízko kvalifikované pracovníky. 3), 4) Opatření přispívá k získávání kvalifikace cizinců studiem na vysokých školách. 5) Opatření reálně přispívá k integraci cizinců a udržení nekonfliktních vztahů s majoritou. 6) Opatření je v přímé vazbě k opatření 2). S cílem řešit nedostatek pracovních sil je v současné době (prosinec 2017) navrhováno rozšíření kvóty Režimu Ukrajina na 19 600 osob ročně a zavést obdobné řešení pro pracovníky z Mongolska a Filipín s kvótou 1 000 osob pro každou z daných zemí ročně. 7) V současnosti nelze příliš hodnotit. Provádění tohoto opatření bylo totiž z kapacitních důvodů nejprve dočasně pozastaveno na základě rozhodnutí Koordináčního orgánu pro řízení ochrany státních hranic a migraci. Od 1. 1. 2018 je pak projekt prováděn v omezeném režimu kvóty 350 osob ročně (namísto 1500) s tím, že se současně pracuje na dosažení plného fungování. 9) Opatření přispívá k větší informovanosti o možnostech studia na českých vysokých školách pro zájemce ze zahraničí. 10) Opatření poskytuje pravidelné finanční zdroje na podporu mobility. 11) Opatření nabízí vysokých školám možnost získat další zdroje na realizaci řady aktivit zvyšujících internacionalizaci a kompetence pracovníků na vysokých školách. 12) Nelze hodnotit, jelikož žádná institucionální akreditace dosud nebyla udělena. 14) Částka, která byla za rok 2017 vyčerpána na zdravotní péči o vládní stipendisty, činí 1 425

³⁵ Dle usnesení vlády ČR č. 301 ze dne 25. dubna 2012 a usnesení vlády č. 325 ze dne 6. května 2015.

		676,26 Kč včetně částky 31 904,42 Kč za vládní stipendisty ze Sýrie.
1 5	Bariéry v dosahování cíle	1), 2), 3), 4), 6), 7), 8) Omezené personální kapacity orgánů státní správy určené na realizaci. 5) Nedostatek motivace cizinců, nespolupráce některých zaměstnavatelů. Centra jen pro cizince třetích zemí mimo EU, nikoli pro nebohemofonní občany EU, a cizinci ze zemí EU k nim tak nemají přístup. Znalost češtiny je přitom klíčem k úspěšné integraci na trhu práce i ve společnosti a k přenosu vědomostí, know-how, technologických znalostí a obecně kompetencí nutných pro zvýšení inovačního potenciálu. 9) Opatření samo o sobě nezvyšuje zájem zahraničních studentů či jejich podíl na celkovém počtu studentů na vysokých školách v ČR. 10) Opatření funguje jako finanční příspěvek nikoliv jako přímá účelová podpora. Přerozdělení zdrojů v rámci dané vysoké školy spadá do jejich autonomie. 11) Výběr jednotlivých aktivit podporovaných v rámci výzvy je v kompetenci vysokých škol. S ohledem na široké tematické zaměření výzvy nemusí školy směřovat podporu konkrétně na výše jmenované aktivity. 12) Nelze hodnotit, jelikož žádná institucionální akreditace dosud nebyla udělena. Obecně, neexistence všeobecného zdravotního pojištění pro rodinné příslušníky (přechodný pobyt nezaměstnaných členů rodiny včetně dětí nezakládá nárok na veřejné zdravotní pojištění). Úroveň a neexistence regulace komerčních pojišťoven nevede k rovnému přístupu v poskytování zdravotní péče. Veřejný systém školství v ČR není připraven pomoci dětem cizinců ve školách. Děti, které nemají nebo mají omezenou znalost češtiny, se mohou cítit znevýhodněny vůči ostatním dětem. Navíc, kromě soukromých, vysoce zpoplatněných, anglicky mluvících škol, není mnoho veřejných škol s vyučováním v angličtině. Pro některé cizince, přicházejících do země s jejich rodinami dočasně, může tento problém znamenat důvod rychlého návratu z ČR nebo dokonce překážku k příjezdu vůbec. Podle MŠMT ovšem současné strategické dokumenty nijak nebrání naplňování tohoto SC a naopak zavádí konkrétní prvky pro podporu internacionalizace ve vysokém školství, které se odráží i ve standardech pro akreditaci.³⁶ Cizinci s přechodným pobytem a jejich rodiny musí čekat na udělení povolení k trvalému pobytu,³⁷ aby mohli vůbec využívat rekvalifikační programy a služby zaměstnanosti určené uchazečům o zaměstnání. To může být pro členy rodin, které přicházejí spolu s vysoce kvalifikovanými pracovníky do ČR, překážkou k integraci na trhu práce a potažmo do společnosti.
1 6	Synergie	Přilákání a plynulá integrace vysoce kvalifikovaných cizinců a Čechů ze zahraničí (a jejich udržení v ČR), a jejich rodin, by posílilo diverzitu pracovní síly v ČR, a potažmo její znalostní a vědomostní základnu, která je důležitá pro kreativitu, inovace a následně pro ekonomický růst na bázi inovací (tzv. innovation driven economic growth). Současně by tato imigrace pomohla zmírnit sociální zátěž spojenou se stárnutím populace, kterou bude v blízké

³⁶ Podr. viz MŠMT, 2015. Rámec rozvoje vysokého školství do roku 2020, s. 21 – 22.

³⁷ Dvě třetiny občanů třetích států (mimo EU) pobývajících v ČR má trvalý pobyt. Podmínky získání trvalého pobytu jsou nepřetržitý pobyt trvající minimálně 5 let na území ČR, zkouška z češtiny na nejjednodušší úrovni A1. Čtvrtina občanů třetích států pobývajících v ČR přechodně má účel pobytu sloučení rodiny.

		budoucnosti česká ekonomika čelit.	
Hodnocení naplňování SC			
1 7	Plnění cíle	Částečně	Dosavadní trend není dlouhodobě příznivý. Existující zde stávající opatření přispívající k naplňování části SC – viz řádek 12. Tyto opatření sice pomáhají pracovní migraci kvalifikovaných cizinců tím, že části z nich zjednodušují vyřízení povolení (pracovního a pobytového) - viz řádek 14. Chybí zde ovšem aktivnější lákání kvalifikovaných pracovníků i s jejich rodinami a také lepší prostředí a zázemí veřejných služeb pro ně. Jejich případné usazení se v ČR ještě znesnadňuje nedostatečně tolerantní celospolečenská atmosféra – tento zmiňovaný fenomén vykazuje nežádoucí trend. V současnosti také zcela chybí opatření motivace návratu kvalifikovaných českých občanů ze zahraničí. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle nedochází.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	Pokračovat v realizaci migračních projektů pro vybrané cílové skupiny vysoce a středně kvalifikovaných cizinců; vhodně upravit stávající projekty a případně vytvářet nové. (MV, spolugestor: MZV, MPO, MPSV, MZe) Zajistit dostatečné personální kapacity příslušných správních orgánů. (MV, spolugestor: MZV, MPSV, MF) Umožnit pobyt zahraničním absolventům VŠ v ČR na určitou dobu s cílem najít si zaměstnání na českém trhu práce: Zavést oprávnění absolventů vysokých škol pobývat v ČR 9 měsíců následujících po ukončení studia za účelem hledání zaměstnání. (MV, spolugestor: MŠMT) Přijmout kroky vedoucí k zlepšení image země v zahraničí. V této souvislosti aktualizovat Koncepti jednotné prezentace ČR a zintenzivnit práci mezirezortní Komise pro prezentaci ČR s cílem dosáhnout pozitivního obrazu ČR ve světě. (MZV, spolugestor: MPO, MMR, MK, MV, MŠMT, MO, MZe, MŽP, MF) Zlepšit poskytování praktických informací pro cizince v cizích jazycích, tak aby byly jednoduše reálně přístupné, nikoli pouze jen dostupné). (MV) Rozvíjet výuku českého jazyka na institucích v zahraničí. (MŠMT, spolugestor: MZV) Zachovat současnou úroveň ochrany trhu práce (bránit jedné z forem mzdového dumpingu a podporovat		

	mzdovou konvergenci). Zachovat nástroje státu na regulaci zaměstnávání cizinců zejména s ohledem na udržení úrovně mezd (a jejich růst) a pracovních podmínek v profesích obsazovaných pracovníky / zaměstnanci z ekonomicky méně vyspělých zemí. (MPSV, spolugestor: MV) Zvyšovat interkulturní kompetence pro přímý kontakt s cizinci (včetně reálných cizojazyčných dovedností) pracovníků sociálních služeb, policie, pedagogů a zdravotníků. (MV, spolugestor: MPSV, MZd, MŠMT, MF)
Doporučení pro naplňování SC	
1 9	Prosadit zjednodušení administrativy (snížení míry její zátěže) v oblasti zaměstnávání cizinců a pracovní imigrace zahraničních pracovníků /zaměstnanců (kteří dosud nežijí na území ČR) směrem k narovnání s podmínkami občanů ČR. (MV, MPSV) Podporovat zpětnou migraci kvalifikovaných českých občanů ze zahraničí univerzálně zaměřenou na vysoce a středně kvalifikované pracovníky zpět do ČR prostřednictvím zřízení příspěvku na náklady spojené se stěhováním. A to v minimálním rozsahu, resp. v duchu programu NÁVRAT (MŠMT) směrem k všeobecnému zaměření (univerzálnější nárokovatelnosti). (MZV, MV, MŠMT) Zajistit rovný přístup k systému veřejného zdravotního a sociálního pojištění, k službám zaměstnanosti, rekvalifikaci i cizincům bez trvalého pobytu; a to prostřednictvím mj. novelizace zákonů zabývajících se sociálním zabezpečením cizinců a zdravotním pojištěním cizinců a novelizace zákona o zaměstnanosti. (MF, MPSV, MZd) Podporovat vzdělání dětí cizinců a občanů ČR, kteří se vracejí z dlouhodobého pobytu v zahraničí zpět do ČR. (MŠMT, MV) Zlepšit systémovou predikci migračních potřeb ČR na základě modelování vývoje trhu práce a poptávky po zahraničních kvalifikovaných pracovnících. (MPSV, MZd) Následně nastavit systém řízení migrace dle jejího předpokládaného objemu společně se zajištěním nutných personálních kapacit dotčených správních orgánů. (MV) Podporovat a rozšířit nabídky kurzů češtiny pro cizince (jak ze třetích zemí, tak i zemí EU) a děti občanů ČR, kteří se vracejí z dlouhodobého pobytu v zahraničí. (MŠMT, MV) Rozvíjet síť kontaktních center v ČR poskytujících poradenské a informační služby pro občany jiných států EU. Rozšířit zaměření sítě center na podporu integrace cizinců i pro občany EU (a nejen cizince z třetích zemí), a to nejen prostřednictvím projektů financovaných z prostředků Fondu pro azyl, migraci a integraci, ale i přímým financováním ze státního rozpočtu. (MV) Provést úpravy v oblasti pracovního práva s cílem redukovat práci cizinců prostřednictvím zprostředkovatelských subjektů. Zabránit tak rozměšňování odpovědnosti za pracovní podmínky pracovníků /zaměstnanců v důsledku řetězení subdodavatelů a vyhýbání se pracovněprávním vztahům prostřednictvím obchodních vztahů anebo agenturního zaměstnávání. (MPSV, ÚV) Předcházet tomu, aby lákání kvalifikovaných cizinců a jejich udržení v ČR, jež má za cíl zvýšit potenciál inovací, mělo negativní dopad v podobě tzv. odlivu mozků (brain drain) z ekonomicky méně vyspělých zemí původu. (MZV, MPSV) Zasadit se o systematické zvyšování mezd v ČR, s cílem mzdové konvergence k EU15, mj. díky posunu

národního hospodářství směrem k produkci s vyšší přidanou hodnotou postavené na znalostní, informační a digitální společnosti. Motivovat tak Češky a Čechy k návratu ze zahraničí a lákat do ČR cizince, obzvláště v oblastech citlivých na fenomén tzv. odlivu mozků (mj. zdravotnictví a školství). (MPSV, ÚV, MF, MZd, MŠMT MPO) Využívat pracovní skupiny pro vyhodnocování a průběžnou evaluaci imigrace kvalifikované pracovní síly. Platforma by se měla skládat ze zástupců státní správy (MPSV, MV, MŠMT, MZd, ČSÚ), samosprávy a neziskového sektoru a vývoj pravidelně konzultovat se zástupci společností z oblasti průmyslu a obchodu i akademické sféry vědy a vysokých škol. (ÚV, MPSV, MV, ČSÚ, MŠMT, MZd MZV, MPO) Zasadit se o zvýšení kvality akademických pracovníků na VŠ pomocí doporučení obsazovat akademické pracovní pozice prostřednictvím otevřeného výběrového řízení s využitím globálních akademických pracovních internetových portálů. Zlepšit povědomí o těchto informačních kanálech tak, aby byly při obsazování akademických pozic pravidelně používány. (MŠMT) Při novelizaci Zákona o pobytu cizinců³⁸ upravit jeho znění tak, aby byl přehledný a jednoznačný, a nedocházelo tak k jeho různému výkladu. (MV) Zachovat bezplatnost studia česko-jazyčných programů na veřejných vysokých školách (i pro neobčany ČR a EU, tedy třetích zemí). (MŠMT) Zvýšit úroveň veřejných služeb pro cizince prostřednictvím elektronizace úředního styku a zvyšování platů zaměstnanců státní správy v oblasti azylové a migrační politiky. Zlepšit jejich profesní vzdělávání tak, aby se zlepšily jejich jazykové dovednosti. (MV, MF)

³⁸ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	3. Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké
3	Specifický cíl	3.1. Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Dlouhodobé snižování počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo sociálním vyloučením. Dlouhodobým cílem by měla být minimalizace počtu osob v této skupině obyvatel. Existence systému sociálního bydlení, definovaného zákonem a garantované veřejnou správou. Snížení počtu lidí bez přístřeší, na ubytovnách, v institucích či sociálně vyloučených lokalitách. Snížení počtu lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřeně vysokou část svých příjmů (např. podstatná část seniorek a seniorů). Účinná prevence bezdomovectví. Eliminace výskytu případů rodin s dětmi žijících v nevyhovujících bytových podmínkách a dětí odlučovaných od svých rodičů z bytových důvodů.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Národní plán reforem 2015, Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020, Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Strategie Evropa 2020: Snižet alespoň o 20 milionů počet lidí, kteří žijí v chudobě a sociálním vyloučení nebo jsou na pokraji chudoby a hrozí jim sociální vyloučení. OSN Agenda 2030 – SDGs: 1.x, 1.2, 1.3
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální/krajská úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> - silná, v oblasti působení municipalit, krajů a státu, dále legislativně a strategickými dokumenty (např. naplňováním příslušných strategií boje s chudobou a sociálním vyloučením, především Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020

		a jejího akčního plánu) <u>Sociální</u> – silná, zejména aktivity občanského sektoru, působení odborů <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění finančních zdrojů pro implementaci strategických cílů a závazků v boji s chudobou a sociálním vyloučením, podpora sociálních podniků																														
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																																
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	3.1.1 Míra ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením (risk of poverty or social exclusion)																														
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor přímo měří míru dosažení cíle 3.1.																														
Hodnocení indikátoru/indikátorů																																
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	3.1.1 Míra ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením (risk of poverty or social exclusion) <table><tr><th colspan="10">Vývoj míry ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením na celostátní úrovni</th></tr><tr><th>rok</th><td>2008</td><td>2009</td><td>2010</td><td>2011</td><td>2012</td><td>2013</td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td></tr><tr><th>podíl (%)</th><td>15,3</td><td>14,0</td><td>14,4</td><td>15,3</td><td>15,4</td><td>14,6</td><td>14,8</td><td>14,0</td><td>13,3</td></tr></table> Zdroj: Eurostat Aktuální hodnotou indikátoru na celostátní úrovni je 13,3 % (údaj z roku 2016). Jedná se o nejnižší hodnotu v rámci zemí EU28. Hodnoty indikátoru se významně liší v rámci průmětu cíle do území (CZ-NUTS 2):	Vývoj míry ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením na celostátní úrovni										rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	podíl (%)	15,3	14,0	14,4	15,3	15,4	14,6	14,8	14,0	13,3
Vývoj míry ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením na celostátní úrovni																																
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016																							
podíl (%)	15,3	14,0	14,4	15,3	15,4	14,6	14,8	14,0	13,3																							

Souhrnný indikátor ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením, regiony ČR

Podíl osob v regionech ČR (%), průměr za období 2014–2016

Zdroj: ČSÚ

Nicméně, při interpretaci těchto dat je třeba vzít v potaz problematičnost metodiky ukazatel relativní příjmové chudoby. Jeho aktuální hodnota, nízké procento lidí ohrožené chudobou, má bohužel nízkou vypovídající schopnost.³⁹

Benchmark: Mezinárodní srovnání v rámci EU28 dle dat z Eurostatu – pořadí ČR mezi státy EU28. (Společný indikátor pro země EU28 sledovaný Eurostatem.) V současnosti dlouhodobě jeden z nejnižších v EU a vykazuje mírný pokles či stagnace. Odhad budoucího trendu je příznivý - pozvolný pokles.

Existující opatření pro naplnění SC

1 Popis opatření
2

Ekonomické: Dotační tituly, daně, sociální dávky a transfery.

Legislativní: Naplňování legislativy a strategických dokumentů – především:

1) **Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020** (dále jen Strategie) je národním rámcovým dokumentem, který stanovuje prioritní témata pro oblast sociálního začleňování pro období do roku 2020. Jde o významný dokument z hlediska čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů České republiky i využívání investičních a strukturálních fondů Evropské unie.

Účelem Strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a snižování míry sociálního vyloučení vytyčeného v Národním programu reformy České republiky, jenž vychází ze Strategie Evropa 2020. Strategie obsahuje opatření, která mají vliv na sociální začleňování a boj s chudobou. Pokrývá všechny oblasti významné pro sociální začleňování od podpory a udržení osob v zaměstnání, přes podporu přístupu k dalším zdrojům a službám ve společnosti běžně dostupným, přístupu ke vzdělání, až po

³⁹ Mysíková, M. (2016). Klamná hranice chudoby v Česku. *Vesmír* 11/2016. Dostupné z: <http://vesmir.cz/2016/11/16/klamna-hranice-chudoby-cesku/>

	průřezová témata, jako jsou rovné příležitosti, podpora sociálního začleňování a mainstreaming sociálního začleňování. <u>Opatření ve Strategii:</u> 4. 3. a – podpora spoluúčasti občanů na řízení věcí veřejných včetně zapojování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených. 4. 3. b - zapojování občanského a soukromého sektoru do tvorby a implementace opatření na podporu sociální soudržnosti, včetně posilování společenské odpovědnosti zaměstnavatelů nebo rozvoje sociální ekonomiky. 4.3. c – v rámci probíhající důchodové reformy zohledňovat udržení mezigenerační spravedlnosti. 4.3.c – rozvoj potenciálu a rolí starších lidí v rodině, ekonomice a celé společnosti. 2) Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020 se zaměřuje na řešení a eliminaci jednoho z klíčových sociálních problémů, jímž je sociální vyloučení. Česká republika je dlouhodobě jedním z nejvíce rovnostářských států Evropské unie s nejnižší mírou ohrožení chudobou. Přesto zde podle nejnovějšího výzkumu žije 95 000 až 115 000 sociálně vyloučených osob, tedy lidí potýkajících se s chudobou, koncentrovaných v 606 sociálně vyloučených lokalitách. Přičemž ze srovnání těchto výsledků s výsledky obdobné analýzy z roku 2006 vyplývá, že se počet sociálně vyloučených zvýšil asi o dvě pětiny až jednu polovinu a počet sociálně vyloučených lokalit takřka o 80 %. Do sociálního vyloučení se vlivem socioekonomického vývoje společnosti propadá stále více obyvatel České republiky. Cílem Strategie je koordinovat úsilí jednotlivých složek státní správy v boji proti fenoménu sociálního vyloučení a vytvořit předpoklady pro aktivní spolupráci se samosprávami krajů a obcí při řešení sociálního vyloučení. Nezaměřuje se však na problém sociální exkluze obecně, ale soustředí se na jeho specifickou koncentrovanou formu v podobě sociálně vyloučených lokalit a oblastí sociálním vyloučením ohrožených. 3) Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 (dále jen Koncepce), která byla přijata vládou ČR v r. 2013, má přispět k plnění cíle v oblasti chudoby, ke kterému se ČR zavázala v rámci Národních programů reform: „Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby do roku 2020 na úrovni roku 2008.“ Koncepce reaguje jak na potřeby ČR, tak na požadavky EU posílit „zacílené sociální služby na nejvíce znevýhodněné skupiny“. Koncepce byla zpracována i v souladu s prohlášením Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2010 o Strategii EU pro bezdomovectví. Bezdomovectví je ve Strategii Evropa 2020 identifikováno jako jedna z nejextrémnějších forem chudoby a sociálního vyloučení. Každoročně jsou pracovány Zprávy o plnění Koncepce za dané období, které jsou
--	--

		schvalovány vládou ČR. 4) Národní program reforem ČR 2015 (dále jen NRP 2015) představuje koncepční dokument národní hospodářské politiky, který v souladu s ekonomickými prioritami EU stanovuje plán klíčových opatření na podporu ekonomického růstu v ČR při dodržování zodpovědné fiskální politiky. Opatření v něm obsažená reagují na současnou hospodářskou situaci a vycházejí z programových priorit definovaných vládou ČR. Kapitola 5.3. NPR 2015 – fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování; cíl v oblasti sociálního začleňování: Do roku 2020 minimálně o 100 000 méně osob ohrožených chudobou nebo příjmovým vyloučením než bylo na úrovni roku 2008 (15,3 % obyvatel), v roce 2015 bylo těchto osob 1444 tis. (2015), tedy snížení o 122 tis. oproti 2008. Strategie Evropa 2020 je desetiletá strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, jehož plnění je především monitorováno v Národním programu reforem ČR. Představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem do roku 2020. Cílem Strategie je dosažení takového hospodářského růstu, jenž bude založen na principech znalostní ekonomiky, bude udržitelný a bude podporovat začleňování, tak územní. Z podstaty Strategie jako hlavní hospodářské strategie EU vyplývá, že se dotýká výrazné části sektorových politik a že její naplňování bude mít široké dopady na hospodářské a sociální prostředí v jednotlivých členských státech. 5) Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období 2013 – 2017, resp. Národní akční plán přípravy na stárnutí společnosti 2018-2020 je národním rámcovým dokumentem, který stanovuje prioritní témata z hlediska nadcházejícího demografického stárnutí populace a z toho vyplývajícího zvyšování podílu starších osob. Proměna věkové struktury společnosti má důsledky pro její uspořádání a život v ní. Cílem této strategie je koordinovat jednotlivé státní složky v přípravě na tuto proměnu. 6) Deinstitutionalizace psychicky nemocných a jejich aktivní integrace do společnosti v rámci plnění cílů Strategie reformy psychiatrické péče. Podpora multidisciplinárních týmů a zdravotně-sociálního pomezí pro synergický efekt služeb pro psychicky nemocné občany. Gestor: 1) MPSV 2) ÚV 3) ÚV 4) ÚV 5) MPSV
--	--	---

		6) MZd, MPSV
		Spolugestor/ři: ÚV, MŠMT, MZdr, MMR, kraje, ORP
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	1) Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 2) Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020 a její Akční plán 3) Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 4) Národní program reforem České republiky na jednotlivé roky; Strategie Evropa 2020
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Všechna sledovaná opatření Strategie pro sociální začleňování 2014 – 2020, která je v gesci resortu MPSV, se daří průběžně plnit. Významným nástrojem pro boj s chudobou jsou sociální transfery a pro boj či předcházení sociálnímu vyloučení pak koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám.
1 5	Bariéry v dosahování cíle	Bariéry opatření v gesci MPSV nebyly doposud identifikovány, existující opatření zatím nebyla evaluována. Ačkoli komplexní ukazatel podílu osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením se dlouhodobě snižuje, z dílčích ukazatelů tohoto podílu vykazuje horší výsledky míra ohrožení příjmovou chudobou. Zvláště ohroženými skupinami zůstávají nezaměstnaní, důchodci zejména senioři vyššího věku), osoby se zdravotním postižením, samostatně žijící dospělí se závislými dětmi a jednočlenné domácnosti. V rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám je bariérou i nedostatečná či chybějící spolupráce státní správy a samosprávy, neziskového sektoru, spolupráce aktérů. Souvisejícím problémem je také mezigenerační reprodukce chudoby a sociálního vyloučení – děti rodičů s nižším dosaženým vzděláním a sociálně vyloučeného prostředí ve vzdělávacím systému nezískají dostatečnou kvalifikaci pro uplatnění se na pracovním trhu. Pro významnou skupinu předlužených domácností je nedostupné oddlužení v rámci insolvenčního řízení.
1 6	Synergie	Zlepšuje se integrace na strategické úrovni – u strategických dokumentů a plánů, jednotlivých nástrojů. Tento SC ovlivňuje významně všechny pilíře udržitelnosti, sociální, ekonomický a nepřímo i environmentální, měl by být tudíž v centru pozornosti všech strategií udržitelného rozvoje, přestože je naplňován.
Hodnocení naplňování SC		
1 7	Plnění cíle	Ano Specifický cíl se daří naplňovat, ČR zůstává dlouhodobě zemí v rámci EU s nejnižším podílem osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením. Dosavadní trend je dlouhodobě příznivý, a tedy

			žádoucí. Míra ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením je současnosti dlouhodobě jedna z nejnižších v EU a vykazuje dlouhodobě mírný pokles či stagnaci. Navíc, odhad budoucího trendu je příznivý - pozvolný pokles. Podr. viz kolonka 11. Nicméně, při interpretaci dat indikátoru je třeba vzít v potaz problematičnost metodiky ukazatel relativní příjmové chudoby. Jeho aktuální hodnota, nízké procento lidí ohrožené chudobou, má bohužel nízkou vypovídající schopnost.⁴⁰ Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, sice existují, ale nejsou z celkového pohledu úplně dostatečná. Cíle je naplňován prostřednictvím plnění jednotlivých opatření ve strategických dokumentech uvedených v kolonce 12 (viz výše). Aktivita vycházejících z existujících opatření, směřující k naplňování cíle jsou v části určitých oblastí dostatečné. Všechna sledovaná opatření Strategie pro sociální začleňování 2014 – 2020, která je v gesci rezortu MPSV, se daří průběžně plnit. Podr. viz kolonka 14. Naplňování specifického cíle tedy bylo dosaženo, zhodnocení vývoje je ale relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle dochází.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	Zaměřit se na intenzivnější podporu naplňování stávajících strategických a akčních plánů (viz karta cíle). (MPSV, spolugestor: ÚV) Klást důraz na další koordinaci přístupů k sociálnímu vyloučení a chudobě mezi státní správou a samosprávou a na multidisciplinární spolupráci v lokalitě. (ÚV, spolugestor: MPSV) Klást důraz na prevenci a proaktivní přístup, a to mimo jiné dostatečnou šíří a koordinací sociálních služeb, podporou rovného přístupu ke kvalitnímu inkluzivnímu vzdělávání a lékařské péči a podporou zaměstnanosti ohrožených skupin obyvatel. (ÚV, spolugestor: MŠMT, MPSV, MZd) Vytvořit systém sociálního bydlení. (MMR, spolugestor: MPSV, ÚV) Zavést bezplatné právní poradenství pro osoby v nouzi, dluhové poradenství a zpřístupnění osobního bankrotu většímu počtu předlužených. (MPSV, spolugestor: MSp) Zlepšit regulaci trhu s nebankovními půjčkami a zpřísnit podmínky jejich dostupnosti. (MF, spolugestor: MPO)		

⁴⁰ MYSÍKOVÁ, M. (2016). Klamná hranice chudoby v Česku. *Vesmír* 11/2016. Dostupné z: <http://vesmir.cz/2016/11/16/klamna-hranice-chudoby-cesku/>

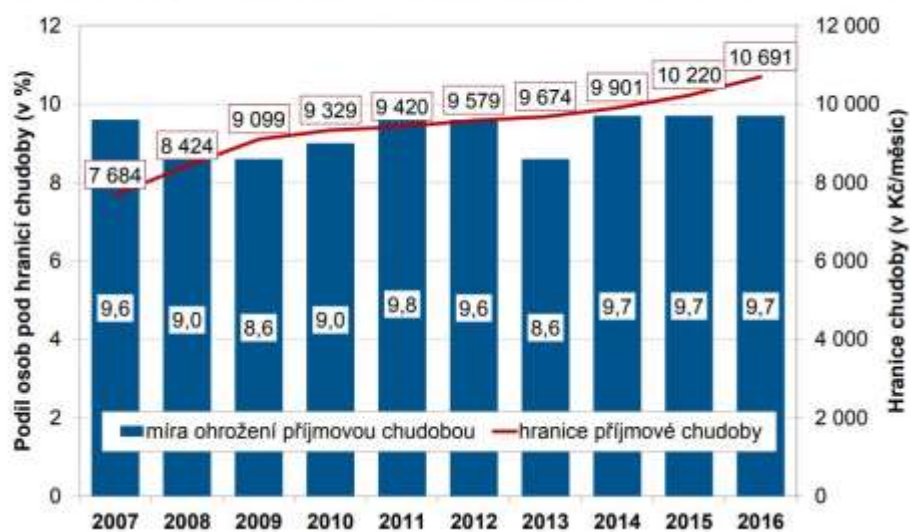
	Zpřístupnit resocializační programy pro osoby opouštějící nápravná zařízení. (MSP) Přijmout účinný postup proti lichvě, obchodování s lidmi, výrobě a distribuci drog. (ÚV, spolugestor: MV, MF, MPO)
Doporučení pro naplňování SC	
1 9	Zaměřit se prostřednictvím státní sociální podpory a sociální pomoci preventivně na osoby žijící těsně nad hranicí chudoby (stanovenou současnou problematickou metodikou na 60 procent mediánu národního ekvalizovaného/vyrovnaného disponibilního příjmu domácnosti), především pak na jedince ekonomicky neaktivní, kteří jsou svým příjmem závislí na finančních transferech z veřejných rozpočtů. (MPSV, ÚV, MMR) Odstranit dodatečné platby za exekuce. (MSP) Zachovat a dále rozvíjet efektivní sociální transfery, které vedou ke snižování míry chudoby (zejména příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení). (MPSV, spolugestor: MF) Zaměřit komplexní podporu na děti a mladé dospělé z domácností sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených tak, aby došlo k maximalizaci rovných podmínek pro jejich vzdělávání na základních a středních školách i následně pro získání pracovního uplatnění. Monitorovat předčasné odchody ze vzdělávání, nastavovat preventivní opatření systémového charakteru na národní úrovni a implementačního charakteru na úrovni školy. (MPSV, MŠMT) Zajistit zvláštní právní ochranu před nekalými praktikami v oblasti exekucí a před dopady exekucí obecně. (MSP)

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	3. Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké
3	Specifický cíl	3.2. Snižuje se příjmová nerovnost a je kladen důraz na udržení silné střední vrstvy.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Za posledních deset let hodnota koeficientu nerovnosti příjmů (poměr S80/S20) stagnuje stále v rozmezí 3,4–3,6, přičemž žádný vývojový trend není patrný.⁴¹ Žádoucí je alespoň zachování stávajícího stavu, optimálně klesající trend. Snižování poměru v příjmech horního a dolního decilu (S90/S10). Existence systému dostupného bydlení, definovaného zákonem a garantované veřejnou správou.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 Strategie Evropa 2020, programové období 2014 - 2020 Kohezní politiky EU) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Strategie Evropa 2020 OSN Agenda 2030 – SDGs: 10.1, 10.x
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální/krajská úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> - silná, v oblasti působení municipalit, krajů a států, dále legislativně (posilováním kvalifikace a upevňováním pozic na trhu práce, případně podpora rozvoje malého a středního podnikání; naplňováním příslušných strategií boje s chudobou a sociálním vyloučením, především Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020) <u>Sociální</u> – silná, především aktivity občanského sektoru, působení odborů <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění finančních zdrojů pro implementaci závazků v boji s chudobou a sociálním vyloučením, podpora sociálních podniků
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	3.2.1 Vývoj příjmů osob ohrožených příjmovou chudobou 3.2.2 Průměrná měsíční mzda 3.2.3 Mediánová měsíční mzda

⁴¹ Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2016/08/prijmova-nerovnost-v-ceske-republice/>

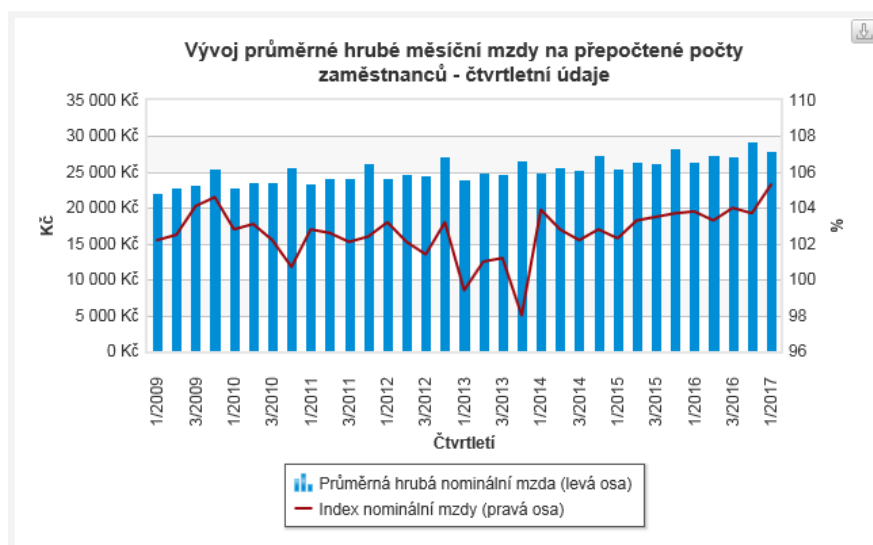
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Prostřednictvím uvedených indikátorů lze sledovat vývoj životní úrovně osob ohrožených příjmovou chudobou a mzdovou úroveň společnosti jako celku. Distribuci příjmů je možné měřit několika způsoby. Nad rámec uvedených indikátorů je vhodné přihlídnout také ke koeficientu nerovnosti příjmů – poměr S80/S20 (tzv. kvintilové rozdělení), který srovnává pětinu nejvýše oproti pětině nejnižší příjmových domácností. Jedná se o poměr objemu příjmů připadajících na 20 % osob s nejvyššími vyrovnanými příjmy ve společnosti (5. kvintil) k objemu příjmů připadajících na 20 % osob s nejnižšími vyrovnanými příjmy ve společnosti (1. kvintil). Ukazatel je dostupný v mezinárodním srovnání pro země EU a je pravidelně publikován Eurostatem. Relevantní je také decilový příjmový kontrast – poměr S90/S10, tj. srovnání desetiny příjmově nejbohatších k desetině příjmově nejchudších. Pro jeho hodnoty viz indikátor 2.1.2 v kartě SC 2.1. Existuje i tradiční měření nerovnosti příjmů podle tzv. Giniho indexu.																																				
Hodnocení indikátoru/indikátorů																																						
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	3.2.1 Vývoj příjmů osob ohrožených příjmovou chudobou Index mediánu vyrovnaného (ekvalizovaného) příjmu osob, jejichž roční vyrovnaný disponibilní příjem je nižší než 60 % ročního národního vyrovnaného mediánového příjmu na spotřební jednotku (domácnost), tj. osob ohrožených příjmovou chudobou. <table><tr><th colspan="12">Index příjmů osob ohrožených příjmovou chudobou</th></tr><tr><th>rok y</th><th>2006/05</th><th>07/06</th><th>08/07</th><th>09/08</th><th>10/09</th><th>11/10</th><th>12/11</th><th>13/12</th><th>14/13</th><th>15/14</th><th>16/15</th></tr><tr><td>index</td><td>1,074</td><td>1,061</td><td>1,091</td><td>1,076</td><td>0,997</td><td>1,059</td><td>0,994</td><td>1,041</td><td>1,007</td><td>1,017</td><td>1,042</td></tr></table> Zdroj: ČSÚ Pro ilustraci je třeba vzít v potaz časovou řadu míry ohrožení příjmovou chudobou za poslední dekádu:	Index příjmů osob ohrožených příjmovou chudobou												rok y	2006/05	07/06	08/07	09/08	10/09	11/10	12/11	13/12	14/13	15/14	16/15	index	1,074	1,061	1,091	1,076	0,997	1,059	0,994	1,041	1,007	1,017	1,042
Index příjmů osob ohrožených příjmovou chudobou																																						
rok y	2006/05	07/06	08/07	09/08	10/09	11/10	12/11	13/12	14/13	15/14	16/15																											
index	1,074	1,061	1,091	1,076	0,997	1,059	0,994	1,041	1,007	1,017	1,042																											

Vývoj míry ohrožení příjmovou chudobou za 10 let

Zdroj: ČSÚ

3.2.2 Průměrná měsíční mzda⁴²

Zdroj: ČSÚ

V 1. čtvrtletí 2017 činila průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 27 889 Kč, což je o 5,3 % (1 414 Kč) (více než ve stejném období roku 2016.

Spotřebitelské ceny se zvýšily za uvedené období o 2,4 %, reálně se tak mzda zvýšila o 2,8 %.

Objem mezd vzrostl o 7,2 %, počet zaměstnanců o 1,7 %.

⁴² Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/prace_a_mzdy_prace

	Proti předchozímu čtvrtletí činil růst průměrné mzdy v 1. čtvrtletí 2017 po očištění od sezónních vlivů 1,5 %.⁴³ Ve 3. čtvrtletí 2017 činila průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 29 050 Kč, což je o 6,8 % (1 840 Kč) více než ve stejném období roku 2016. Spotřebitelské ceny se zvýšily za uvedené období o 2,5 %, reálně se tak mzda zvýšila o 4,2 %. Objem mezd vzrostl o 8,8 %, počet zaměstnanců o 2,0 %. Proti předchozímu čtvrtletí činil růst průměrné mzdy ve 3. čtvrtletí 2017 po očištění od sezónních vlivů 1,3 %. Celkově tak v 1. až 3. čtvrtletí 2017 dosáhla průměrná mzda 28 761 Kč, v meziročním srovnání činil přírůstek 1 773 Kč (6,6 %). Spotřebitelské ceny se zvýšily za uvedené období o 2,4 %, reálně se mzda zvýšila o 4,1 %.⁴⁴ 3.2.3 Mediánová měsíční mzda Medián mezd v 1. čtvrtletí činil 23 704 Kč a vzrostl tedy oproti stejnému období předchozího roku o 5,2 %, u mužů dosáhl 25 905 Kč, u žen byl 21 162 Kč. Osmdesát procent zaměstnanců pobíralo mzdu mezi 13 200 Kč a 43 107 Kč.⁴⁵ Medián mezd v 3. čtvrtletí činil 25 181 Kč a vzrostl tedy oproti stejnému období předchozího roku o 7,1 %, u mužů dosáhl 27 486 Kč, u žen byl 22 584 Kč. Osmdesát procent zaměstnanců pobíralo mzdu mezi 12 170 Kč a 45 740 Kč.⁴⁶ <u>Podíl mediánu z průměrné mzdy tak činil v 1. čtvrtletí 85 % a v 3. čtvrtletí pak 86,7 %.</u> Benchmark: Mezinárodní srovnání v rámci EU28 dle dat z Eurostatu – pořadí ČR mezi státy EU28 prostřednictvím koeficientu nerovnosti příjmu, to je společný indikátor pro země EU sledovaný Eurostatem. Ve srovnání mezi evropskými zeměmi vykazuje ČR dlouhodobě jednu z nejnižších hodnot koeficientu nerovnosti příjmů (poměr S80/S20 a to 3,5 v období let 2009 až 2016.⁴⁷ Odhad budoucího trendu je, že pro koeficient nerovnosti příjmu příznivý, stabilní hodnoty, změna vývojového trendu se neočekává. V mezinárodním srovnání mezi evropskými zeměmi vykazuje ČR dlouhodobě vedle severovýchodních zemí (především Norska, Finska a Islandu) jednu z nejnižších hodnot koeficientu nerovnosti příjmů (poměr S80/S20). Naopak největší nerovnosti v příjmech udávají kromě Rumunska a Bulharska (hodnoty vyšší než 6,0) také země Pobaltí a jižní
--	--

⁴³ Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-1-ctvrtleti-2017>

⁴⁴ Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2017>

⁴⁵ Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-1-ctvrtleti-2017>

⁴⁶ Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2017>

⁴⁷ EUROSTAT, S80/S20 income quintile share ratio by sex and selected age group - EU-SILC survey.

		státy (zejména Španělsko a Řecko). Průměr tohoto koeficientu za země EU se dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 5,0 a za poslední desetiletí nedošlo k žádné výrazné změně. ⁴⁸
Existující opatření pro naplnění SC		
1 2	Popis opatření	Ekonomické: Dotační tituly, daně, sociální dávky a transfery Legislativní: Naplňování legislativy a strategických dokumentů – především: 1) Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 (dále jen Strategie) je národním rámcovým dokumentem, který stanovuje prioritní témata pro oblast sociálního začleňování pro období do roku 2020. Jde o významný dokument z hlediska čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů České republiky i využívání investičních a strukturálních fondů Evropské unie. Účelem Strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a snižování míry sociálního vyloučení vytyčeného v Národním programu reforem České republiky, jenž vychází ze Strategie Evropa 2020. Strategie obsahuje opatření, která mají vliv na sociální začleňování a boj s chudobou. Pokrývá všechny oblasti významné pro sociální začleňování od podpory a udržení osob v zaměstnání, přes podporu přístupu k dalším zdrojům a službám ve společnosti běžně dostupným, přístupu ke vzdělání, až po průřezová témata, jako jsou rovné příležitosti, podpora sociálního začleňování a mainstreaming sociálního začleňování. <u>Opatření ve Strategii:</u> 4. 3. a – podpora spoluúčasti občanů na řízení věcí veřejných včetně zapojování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených. 4. 3. b - zapojování občanského a soukromého sektoru do tvorby a implementace opatření na podporu sociální soudržnosti, včetně posilování společenské odpovědnosti zaměstnavatelů nebo rozvoje sociální ekonomiky. 4.3. c – v rámci probíhající důchodové reformy zohledňovat udržení mezigenerační spravedlnosti. 4.3.c – rozvoj potenciálu a rolí starších lidí v rodině, ekonomice a celé společnosti. 2) Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020 se zaměřuje na řešení a eliminaci jednoho z klíčových sociálních problémů, jímž je sociální vyloučení. Česká republika je dlouhodobě jedním z nejvíce rovnostářských států Evropské unie s nejnižší mírou ohrožení chudobou. Přesto zde podle nejnovějšího výzkumu žije 95 000 až 115 000 sociálně vyloučených osob, tedy lidí potýkajících se s chudobou, koncentrovaných v 606 sociálně vyloučených lokalitách. Přičemž ze srovnání těchto výsledků s výsledky obdobné analýzy z roku 2006 vyplývá, že se počet sociálně vyloučených zvýšil asi o dvě pětiny až jednu polovinu a počet sociálně vyloučených lokalit takřka o 80 %. Do sociálního vyloučení se vlivem socioekonomického vývoje společnosti propadá stále více obyvatel České republiky. Cílem Strategie je koordinovat úsilí jednotlivých složek státní správy v boji proti fenoménu sociálního vyloučení a vytvořit předpoklady pro aktivní spolupráci se

⁴⁸ Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2016/08/prijmova-nerovnost-v-ceske-republice/>

	samosprávami krajů a obcí při řešení sociálního vyloučení. Nezaměřuje se však na problém sociální exkluze obecně, ale soustředí se na jeho specifickou koncentrovanou formu v podobě sociálně vyloučených lokalit a oblastí sociálním vyloučením ohrožených. 3) Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 (dále jen Koncepce), která byla přijata vládou ČR v r. 2013, má přispět k plnění cíle v oblasti chudoby, ke kterému se ČR zavázala v rámci Národních programů reforem: „Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby do roku 2020 na úrovni roku 2008.“ Koncepce reaguje jak na potřeby ČR, tak na požadavky EU posílit „zacílené sociální služby na nejvíce znevýhodněné skupiny“. Koncepce byla zpracována i v souladu s prohlášením Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2010 o Strategii EU pro bezdomovectví. Bezdomovectví je ve Strategii Evropa 2020 identifikováno jako jedna z nejextrémnějších forem chudoby a sociálního vyloučení. Každoročně jsou pracovány Zprávy o plnění Koncepce za dané období, které jsou schvalovány vládou ČR. 4) Národní program reforem ČR 2015 (dále jen NPR 2015) představuje koncepční dokument národní hospodářské politiky, který v souladu s ekonomickými prioritami EU stanovuje plán klíčových opatření na podporu ekonomického růstu v ČR při dodržování zodpovědné fiskální politiky. Opatření v něm obsažená reagují na současnou hospodářskou situaci a vycházejí z programových priorit definovaných vládou ČR. Kapitola 5.3. NPR 2015 – fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování; cíl v oblasti sociálního začleňování: Do roku 2020 minimálně o 100 000 méně osob ohrožených chudobou nebo příjmovým vyloučením než bylo na úrovni roku 2008 (15,3 % obyv.), v roce 2015 bylo těchto osob 1444 tis. (2015), tedy snížení o 122 tis. oproti 2008. Strategie Evropa 2020 je desetiletá strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující boj s příjmovou nerovností, jehož plnění je především monitorováno v Národním programu reforem ČR. Představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem do roku 2020. Cílem Strategie je dosažení takového hospodářského růstu, jenž bude založen na principech znalostní ekonomiky, bude udržitelný a bude podporovat začleňování, tak územní. Z podstaty Strategie jako hlavní hospodářské strategie EU vyplývá, že se dotýká výrazné části sektorových politik a že její naplňování bude mít široké dopady na hospodářské a sociální prostředí v jednotlivých členských státech. Gestor: 1) MPSV 2) ÚV 3) ÚV
--	--

		4) ÚV
		Spolugestor/ři: ÚV, MŠMT, MZdr, MMR, kraje, ORP
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	1) Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 2) Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 – 2010 a její Akční plán 3) Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 4) Strategie Evropa 2020; Národní program reforem České republiky na jednotlivé roky
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Pozitivní, ČR vykazuje dlouhodobě jedny z nejnižších hodnot příjmové nerovnosti v EU. To ovšem není primárně zásluhou existujících opatření uvedených výše. Ta totiž naplňují SC pouze nepřímo a nejsou výhradně zaměřena na příjmovou nerovnost.
1 5	Bariéry v dosahování cíle	Konkrétní opatření zaměřená výhradně na příjmovou nerovnost neexistují. Neregulovaná práce některých osob (např. předlužené domácnosti bez možnosti oddlužení) a jejich vyloučení z pojistných sociálních systémů, které zajišťují dostatečné příjmy ve stáří nebo v nemoci. Složitost systémů pomoci v hmotné nouzi, státní sociální podpory v kontextu (zdanění) práce, kdy dopady zvýšení pracovních příjmů ne vždy vede ke zvýšení disponibilního příjmu některých domácností. Zvyšující se náklady na zajištění vlastnického i nájemního bydlení v metropolitních oblastech s nejširší nabídkou práce.
1 6	Synergie	Konkrétní opatření zaměřená výhradně na příjmovou nerovnost neexistují. Tento SC ovlivňuje významně všechny pilíře udržitelnosti, sociální, ekonomický a nepřímo i environmentální, měl by být tudíž v centru pozornosti všech strategií udržitelného rozvoje.
Hodnocení naplňování SC		
1 7	Plnění cíle	Dosavadní trend je dlouhodobě příznivý. Příjmová nerovnost však neklesá, „pouze“ stagnuje. Podr. viz kolonka 11. Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, existují, ale nejsou zcela dostatečná. ČR vykazuje dlouhodobě jedny z nejnižších hodnot příjmové nerovnosti v EU. To ovšem není primárně zásluhou existujících opatření uvedených výše. Ta totiž naplňují SC pouze nepřímo a nejsou výhradně zaměřena na příjmovou nerovnost. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení

			vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k zcela úplnému plnění cíle v jeho pravém slova smyslu, jak je formulován, nedochází. Vzhledem k ne-nárůstu (stagnaci a mírnému kolísání) příjmové nerovnosti, tak lze mluvit o částečném plnění cíle.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	Zaměřit se na intenzivnější podporu naplňování stávajících strategických a akčních plánů (viz karta). (ÚV, spolugestor: MPSV) Zvyšovat míru dostupnosti bydlení ve všech formách bydlení, a to na poptávkové i nabídkové straně. (MMR, spolugestor: MPSV) Vymezit výši pracovních příjmů nezbytných pro zajištění sociálně nezbytných potřeb (koncept living wage) a využít ji při stanovení minimální mzdy. (MPSV) Rozšířit systém poskytování zvýhodněných půjček pro mladé rodiny. (MMR, spolugestor: MF)		
Doporučení pro naplňování SC			
1 9	Zavést mechanismus podpory výstavby bytů, včetně současného vzniku infrastruktury a občanské vybavenosti v jejich lokalitě, začleněných do systému sociálního i dostupného bydlení včetně startovacích bytů pro mladé rodiny prostřednictvím posílení činnosti Státního fondu rozvoje bydlení. (MMR, MPSV, ÚV) Podporovat udržení systému družstevního bydlení. Zachovat zákonné výsady bytových družstev a společenství vlastníků bytových jednotek. (MMR, ÚV) Prosadit vznik cenových map jako systému veřejně dostupné orientační informace o přiměřené ceně za dům, byt nebo nájem v daném místě. (MMR, ÚV, MF)		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	3. Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké
3	Specifický cíl	3.3. Snižuje se genderová nerovnost.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Snižování genderové nerovnosti projevující se v různých oblastech společenského života, zejména v oblasti nízké participace žen s malými dětmi (do 15 let věku) na trhu práce, vysokých rozdílů v příjmech žen a mužů a následně v jejich důchodech a v oblasti péče o děti a domácnost a další závislé osoby. Zaměření se na nízké zastoupení žen v politice a rozhodovacích pozicích a vysokou míru vertikální a horizontální genderové segregace trhu práce a segregace ve vzdělávacím systému. Důrazně potírání násilí na ženách (domácí násilí, znásilnění, sexuální obtěžování či tzv. kyber-násilí) a také dosud časté přímé i nepřímé diskriminace na základě pohlaví, kterou výrazně častěji zažívají ženy než muži. Zohlednění negativní role genderových stereotypů, které podporují zachování a replikaci genderových nerovností.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2018 (Akční plán pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018 a Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018) 2020 (Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020, konec realizace projektu MPSV s názvem 22 % K ROVNOSTI) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva) Úmluva OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women) Evropská úmluva o ochraně lidských práv Listina základních práv EU Evropská sociální charta OSN Agenda 2030 – SDGs 5.x, 4.5, 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.c, částečně 5.b částečně nepřímo 1.d, 4.7, 4.a Zpráva o plnění Pekingské akční platformy Univerzální periodický přezkum (UPR) - mezivládní procedura zkoumající stav lidských práv v členských státech OSN

		<u>Evropské směrnice:</u> Směrnice 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení Směrnice 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň Směrnice 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování; Směrnice 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání Směrnice Rady 2010/18/EU ze dne 8. března 2010, kterou se provádí revidovaná rámcová dohoda o rodičovské dovolené uzavřená mezi organizacemi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a EKOS (zrušení směrnice 96/34/ES) Směrnice 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné (zrušení směrnice Rady 86/613/EHS)
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální/krajská úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> - silná, v oblasti působení municipalit, krajů a státu, dále legislativně (důsledným naplňováním příslušných zákonů, strategií genderové rovnosti a dalších strategických a koncepčních dokumentů – především Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020, Akčního plánu pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018 a Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018. Důležitým krokem je dále také realizace projektu Ministerstva práce a sociálních věcí s názvem 22 % K ROVNOSTI, případně realizace dalších projektů v rámci ESI fondů) <u>Sociální</u> – silná, zejména aktivity občanského sektoru (i v rámci výzev z ESI fondů), působení odborů <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění finančních zdrojů pro implementaci strategických cílů a závazků v boji s genderovou nerovností
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	3.3.1 Gender pay gap 3.3.2 Zastoupení žen v zastupitelských a exekutivních orgánech

		3.3.3 Míra ekonomické aktivity žen a mužů
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Přímo měří míru dosažení cíle 3.3. Negativní dopady rozhodnutí pečovat o děti či závislé seniory lze spatřovat právě v rozdílech mezi příjmy mužů a žen.⁴⁹ Indikátory 3.3.1. a 3.3.3. zahrnují měření zapojení žen a mužů do neplacené práce (mj. péče o závislou osobu), jelikož to má přímý vliv na tyto indikátory. Násilí na ženách není indikátory pokryto a vyžaduje samostatnou analýzu. Žádoucí je přihlédnout také k indikátoru gender pension gap. Podstatný je totiž vliv měřených Indikátorů na celkovou míru feminizace chudoby.
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	3.3.1 Gender pay gap Jedná se o relativní rozdíl průměru měsíční mzdy mužů a žen (vztahený k průměru měsíční mzdy mužů).⁵⁰ V současnosti gender pay gap činí 21,9 %.⁵¹ Tato hodnota je však počítána z mezd průměrných. Na základě mediánových mezd dle ČSÚ činí v současnosti 16,3 %. Gender pay gap dlouhodobě nevykazuje výraznější změny, avšak v případě úspěšné implementace některých opatření MPSV a Úřadu vlády ČR lze předpokládat jeho mírné postupné snižování. Gender pension gap: rozdíl ve výši průměrných starobních důchodů žen a mužů byl v roce 2016 18 % v neprospěch žen.⁵² 3.3.2 Zastoupení žen v zastupitelských a exekutivních orgánech Ohledně zastoupení žen v zastupitelských a exekutivních orgánech⁵³ lze sice konstatovat, že ženy tvoří v ČR velkou část členské základny politických stran a postupně mírně roste počet žen kandidujících ve volbách na všech úrovních. Tato skutečnost se však plně neodráží v počtech žen zvolených do politických

⁴⁹ Podr. viz MPSV, 2017. Koncepce rodinné politiky. Dostupné z:

https://www.mpsv.cz/files/clanky/31577/Koncepce_rodinne_politiky.pdf

⁵⁰ Podr. viz ČSÚ, 2016. Zaostřeno na ženy a muže 2016. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/32853391/300002164435.pdf/16d703e1-3681-408b-826c-a3157dc184ee?version=1.1>

⁵¹ Podr. viz ČSÚ, 2016. Zaostřeno na ženy a muže 2016. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/32853391/300002164435.pdf/16d703e1-3681-408b-826c-a3157dc184ee?version=1.1>

⁵² Podr. viz ČSÚ, 2016. Zaostřeno na ženy a muže 2016. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/32853391/300002165501.pdf/38dd129f-4972-4f16-8df6-fefb4f4440df?version=1.1>

⁵³ Podr. viz Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020. Dostupné z:

https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_Optimalizace/Strategie-pro-rovnost-zen-a-muzu-v-CR-na-leta-2014-2020.pdf, str. 36, aktualizované statistické údaje viz Zpráva za rok 2016 o rovnosti žen a mužů a o naplňování Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014 – 2020. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Zprava-o-rovnosti-za-rok-2016_1.pdf.

postů, kde zastoupení žen zůstává velmi nízké (zvláště na vyšších pozicích). To je způsobeno zejména umísťováním žen na nevolitelných místech kandidátních listin.

Například v Poslanecké sněmovně zasedalo v roce 2016 pouze 20,5 % žen, v Senátu bylo zastoupeno jen 19,8 % žen a v šestnáctičlenném kabinetu vlády jsou v současnosti pouze dvě ženy. Poměr žen v zastupitelstvech krajů je 20,3 %, v zastupitelstvech obcí to je 26 %. Na pozicích ministerských náměstek jsou ženy zastoupeny pouze z 27,9 %.

Podobná je situace v soudnictví, kde ženy tvoří 61 % všech okresních soudkyň a soudců, ale např. v rámci Nejvyššího soudu jsou reprezentovány pouze z 23 %.

Podle statistických údajů z roku 2014 bylo ve statutárních orgánech (představenstvo a jednatelé/ jednatelky) stovky největších obchodních společností v ČR jen 9 % žen⁵⁴.

3.3.3 Míra ekonomické aktivity žen a mužů

Zaměstnanost žen stoupá (v roce 2016 byla zaměstnanost žen na 65,6 %, podíl žen na celkové zaměstnanosti činil již 44,2 %, což byl v 4. čtvrtletí roku 2016 nejvyšší údaj od roku 1993).

Je možné očekávat, že v souvislosti s realizací projektů v rámci Operačního programu Zaměstnanost (Evropský sociální fond) se bude zaměstnanost žen i nadále zvyšovat.

Zaměstnanost českých matek s dětmi pod 15 let je pouhých 57 %, což je jedna z nejnižších hodnot v EU⁵⁵

Velmi pozvolna stoupá i míra ekonomické aktivity žen.

Míra ekonomické aktivity (obyvatel nad 15 let) dle pohlaví (v %)									
pohlaví/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>celkem</i>	58,5	58,7	58,4	58,3	58,6	59,3	59,3	59,4	59,9
<i>muži</i>	68,2	68,3	68,0	67,5	67,7	68,1	68,2	68,0	68,4
<i>ženy</i>	49,3	49,5	49,3	49,5	50,0	50,9	50,9	51,3	51,9

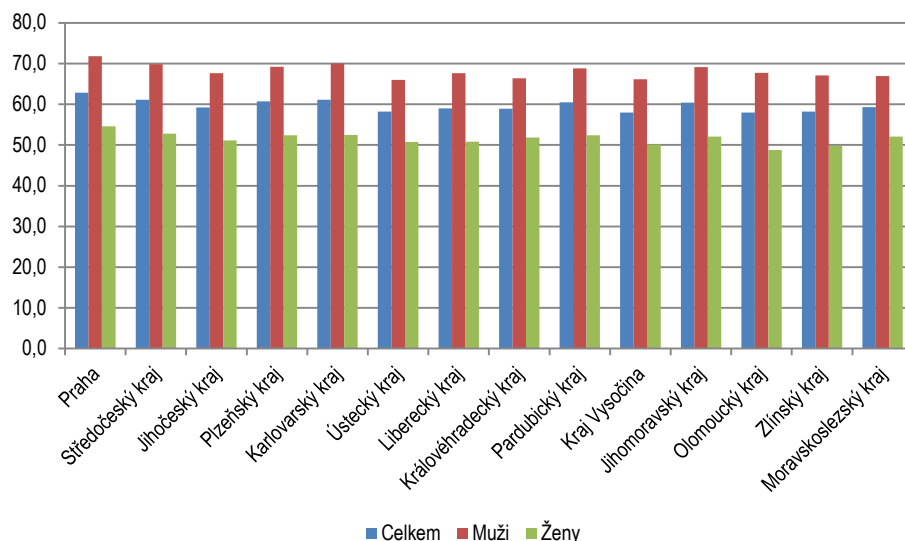
Zdroj: ČSÚ

Míra ekonomické aktivity (v %) dle pohlaví v jednotlivých krajích ČR v roce 2016

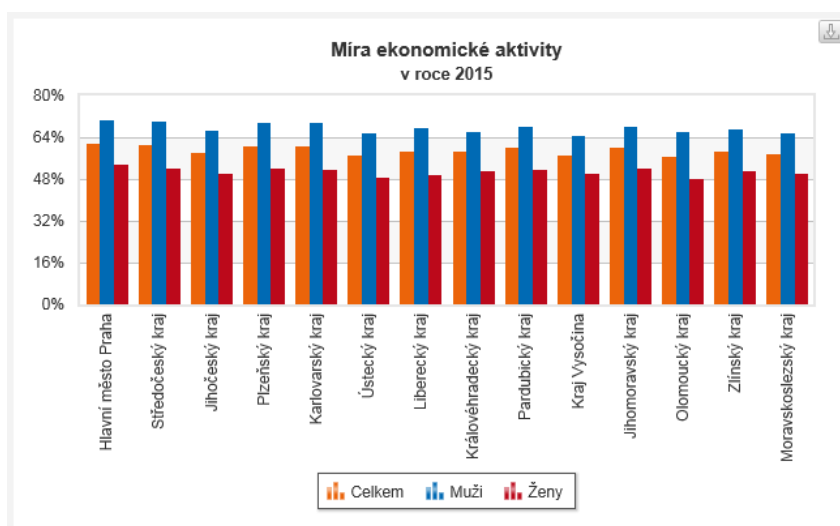
⁵⁴ Podr. viz zde:

https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/press/14_11_20_TZ_Deloitte_CGC_Zeny_ve_vedeni_firem_dle_odvetvi_CZ.pdf

⁵⁵ Viz HAŠKOVÁ, H.; KŘÍŽKOVÁ, A.; DUDOVÁ, R., 2015. Ekonomické náklady mateřství, s. 1.

Zdroj: ČSÚ

Zdroj: ČSÚ

Benchmark: Mezinárodní srovnání v rámci EU28 dle dat z Eurostatu – pořadí ČR mezi státy EU28 (gender pay gap). (Gender pay gap je společný indikátor pro země EU28 sledovaný Eurostatem. Ten ovšem pracuje s jinými daty a používá jinou metodiku než ČSÚ.)

Gender pay gap v ČR je dle Eurostatu na 27. místě v rámci EU (2015).⁵⁶

Global Gender Gap Index, World Economic Forum 2017: 0,688 (88. místo ze 144 zemí světa) za rok 2017.⁵⁷

⁵⁶ Eurostat, 2016. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics

		V rámci Indexu rovnosti žen a mužů (Gender Equality Index) Evropského institutu pro rovnost žen a mužů ČR dosahuje podle posledních výsledků z dat za rok 2015 hodnoty 53,6, průměr EU činí 66,2. To ČR řadí na 23. místo v rámci EU. ⁵⁸
Existující opatření pro naplnění SC		
1 2	Popis opatření	Normativní: 1) Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 a na ni navazujících strategických a koncepčních dokumentů, zejm. Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018 a Akční plán pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018). Strategie definuje strategické oblasti s cíli, které je třeba naplnit do roku 2020, včetně popisu nejvýznamnějších problémů a návrhy opatření pro jejich řešení, a to zejm. z oblasti institucionálního zabezpečení rovnosti žen a mužů, vyrovnaného zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích, prevence genderově podmíněného násilí, trhu práce a v podnikání, sladování pracovního, soukromého a rodinného života, vzdělávání, výzkumu a znalostní společnosti, v oblasti důstojnosti a integrity žen a mužů a v oblasti vnějších vztahů. Strategie je rámcovým vládním dokumentem v oblasti rovnosti žen a mužů. Tvoří tak základní kostru pro každoročně aktualizovaný dokument Priority a postupy vlády při prosazování rovnosti žen a mužů, a to zejména v podobě strategických cílů a opatření, kterých bude třeba v období 2014 – 2020 dosáhnout právě prostřednictvím každoročního definování konkrétních úkolů v Prioritách. <u>Strategie obsahuje mj. tato opatření:</u> Vyrovnanější zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích ve veřejné i soukromé sféře. Dosažení míry zastoupení žen v rozhodovacích pozicích ve veřejné i soukromé sféře minimálně na úrovni 40 %. Posílení nezávislosti žen i mužů v ekonomice, posílení ekonomického postavení žen. Snížení rozdílu v odměňování žen a mužů na průměr EU. Zvýšení zaměstnanosti žen na 65 %. Vytvoření celospolečenských podmínek pro efektivní sladování pracovního, soukromého a rodinného života. Zajištění kapacit předškolních zařízení péče o děti na úrovni tzv. Barcelonských cílů. Zvýšení podílu flexibilních forem práce (částečných úvazků a práce z domova) na úroveň průměru v EU v r. 2012, tj. na 20 %. Dosažení dostatečné kapacity i kvality služeb poskytujících péči o závislé osoby a jejich zkvalitňování. Posílení rovnosti žen a mužů ve vzdělávacím systému. Snížení horizontální i vertikální genderové segregace mezi vyučujícími i studujícími. Zvýšení citlivosti ke genderovým otázkám ve školství. Zrovnoprávnění postavení žen a mužů ve vědě, výzkumu a inovacích. Snížení výskytu všech forem genderově podmíněného násilí a zajištění důstojného a

⁵⁷ Dostupné z: <http://reports.weforum.org/global-gender-gap-report-2017/dataexplorer/#economy=CZE>
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2017.pdf

⁵⁸ Dostupné z: <http://eige.europa.eu/gender-equality-index/2015>

	rovného požívání všech práv ženami i muži. Systematické nalézání cest k účinnému odstraňování genderových stereotypů a nevědomých předsudků ve všech sférách a na všech úrovních společnosti. Systematické a průběžné naplňování principu tzv. gender mainstreamingu. 2) Intenzifikace zprostředkovatelské činnosti ÚP: Důraz na genderovou rovnost v přístupu k zaměstnání. 3) Koncepce rodinné politiky: Zajištění kontinuálního vývoje v oblasti dostatečných kapacit dostupné a kvalitní péče o děti a další závislé osoby. <u>Státní podpora flexibilních forem práce:</u> Sleva na pojistném pro zaměstnavatele, kteří poskytují flexibilní formy práce Sdílené pracovní místo Zahájení diskuze o započítávání dovolené pro zaměstnance pečující o děti, jiné závislé osoby a o zaměstnance v pracovní neschopnosti <u>Úprava mateřské a rodičovské:</u> Zvýšení limitu 46 hodin měsíčně v předškolním zařízení pro děti do dvou let Valorizace rodičovského příspěvku na alespoň 250 tisíc Kč Zvýšení peněžité pomoci v mateřství Změna názvu mateřské a rodičovské dovolené <u>Podpora zapojení mužů do péče:</u> Motivační střídací bonus <u>Snížení rozdílů v odměňování – redukce platových rozdílů (gender pay gap)</u> 4) Intenzifikace osvěty a vývoje v oblasti sladování pracovního, soukromého a rodinného života. Gestor: 1) ÚV 2) MPSV 3) MPSV 4) ÚV Spolugestor/ři: 1) MPSV, MV, MMR, kraje, ORP
--	---

1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	1) Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 a na ni navazující strategické a koncepční dokumenty Akční plán pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018 a Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018 2) Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016), schválená usnesením vlády 1127/2016, opatření 3.1 Intenzifikace zprostředkovatelské činnosti ÚP, „Důraz bude kladen na genderovou rovnost v přístupu k zaměstnání“. 3) Koncepce rodinné politiky (2017) 4) Práce a soukromí v rovnováze: jak na to? (metodika ÚV)⁵⁹
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	1) Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 podporuje rovnost žen a mužů, neboť předkládá střednědobý dokument, jenž zarámuje agendu rovnosti žen a mužů v delším časovém období, čímž se tato agenda stává kontinuálnější, s jasnými cíli. Důsledné naplňování této strategie a z ní vycházejících či na ni navazujících strategických a koncepčních dokumentů již ze své podstaty přispívá k dosahování vyrovnaného postavení žen a mužů v České republice. Jako konkrétní kroky lze uvést např. přijetí již výše zmíněného Akčního plánu pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018 či Koncepce rodinné politiky. Pokud by tedy byla řádně naplněna všechna opatření, která uvedené dokumenty navrhuje, bylo by dosaženo značného pokroku. Komplexní vyhodnocení je obsaženo ve Zprávě o rovnosti žen a mužů, která je každoročně aktualizována⁶⁰ a dále v každoročně aktualizovaných souhrnných zprávách o plnění uvedených akčních plánů. Největšího pokroku je dosahováno v zajištění rovného přístupu na trhu práce (viz zvyšování míry zaměstnanosti žen). Překážky a výzvy zůstávají v oblasti gender pay gap a zaměstnanosti žen s malými dětmi. Zvyšuje se dostupnost služeb péče o děti, resp. klesá počet zamítnutých žádostí o přijetí dětí do školek. V oblasti domácího násilí nelze vyhodnocení uspokojivě provést z důvodu absence kontinuálních prevalenčních studií. 3) Koncepce byla schválena Vládou až na sklonku 3. čtvrtletí roku 2017, a tak její opatření nebyla doposud evaluována.
1 5	Bariéry v dosahování cíle	1) Nízká politická vůle. Skutečnost, že na řadu opatření z Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014 - 2020 nejsou alokovány finanční prostředky. Nedostatečné povědomí o genderových souvislostech otázek řešených v různých oblastech, resp. nedostatečné uplatňování konceptu gender mainstreamingu. 2) Nedostatečné personální kapacity Státního úřadu inspekce práce a nedostatečný vhlad do oblasti rovného odměňování. 3) Nízká politická vůle. Nedostatečná alokace finančních prostředků.

⁵⁹ Podr. dostupné z: <http://www.tojerovnost.cz/cs/sladovani-prace-a-soukromi/odborne-analyzy>

⁶⁰ Zpráva za rok 2016 o rovnosti žen a mužů a o naplňování Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014 – 2020; podr. dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/vlada-schvalila-zpravu-za-rok-2016-o-rovnosti-zen-a-muzu-a-o-naplnovani-vladni-strategie-pro-rovnost-zen-a-muzu-v-cr-na-leta-2014--2020-156861/>

		4) Nízká politická vůle a nízká vůle obecně ze strany zaměstnavatelů. Nedostatečná informovanost zaměstnavatelů i zaměstnanců/kyň o existujících možnostech sladování pracovního, soukromého a rodinného života, jejich právech a povinnostech. Obecnými bariérami jsou pak genderové stereotypy přetrvávající ve společnosti a nedostatečná osvěta – na úrovni politické, veřejnoprávních médií apod. Dále, nedostatečná společenská diskuse, genderové stereotypy ve vzdělávání (všech stupních povinné školní docházky) a chybějící vzdělávání pro zaměstnance ve státní správě. V oblasti rovnosti žen a mužů je možné jako (potenciální) bariéry uvést nedostatečnou politickou podporu tématu, nedostatečnou společenskou podporu řešení tématu, nedostatečnou informovanost společnosti o přetrvávajících nerovnostech v oblasti rovnosti žen a mužů.
1 6	Synergie	Synergie je patrná v rámci Operačního programu zaměstnanost (ESIF) (viz výzvy č. 050 a č. 051 na realizaci genderových auditů u zaměstnavatelů, výzvy č. 035 a 036 na podporu vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost, výzva č. 132 na podporu vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost a výzvy č. 126 a 127 na pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích). Dále synergie s aktivitami MPSV v oblasti rodinné politiky (viz otcovská poporodní péče, dlouhodobé ošetřovné, příprava Koncepce rodinné politiky). MPSV také realizuje projekt 22 % K ROVNOSTI, který je zaměřen na řešení nerovného odměňování v ČR. „Projekt je financován z Evropského sociálního fondu... a zabývá se dopady nerovného odměňování na jednotlivce, rodiny, firmy a instituce i společnost jako celek.“⁶¹ V oblasti domácího násilí je patrná synergie s Norskými fondy. V rámci programu Dejme (že)nám šanci, který podporoval rovné příležitosti žen a mužů v pracovním i osobním životě a prevenci a pomoc obětem domácího násilí v České republice, bylo v minulých letech alokováno 158,5 milionů Kč. Obecně se dá říci, že oblast rovnosti žen a mužů je výrazně průřezovým tématem, které má vliv na široké spektrum dalších oblastí. Je proto patrná synergie se SC uvedenými obecně v oblasti Lidé a společnost. Mimo tuto oblast je patrná synergie např. se SC 23: Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají znalosti a dovednosti, které jim umožňují plnohodnotnou účast ve veřejné rozpravě. Naplňování tohoto SC ovlivňuje významně všechny pilíře udržitelnosti, sociální, ekonomický a nepřímo i environmentální, měl by být tudíž v centru pozornosti všech strategií udržitelného rozvoje.
Hodnocení naplňování SC		
1 7	Plnění cíle	Částečně Dosavadní trend je dlouhodobě částečně příznivý. K postupnému plnění dochází zejména v oblasti zaměstnanosti (zvyšující se míra zaměstnanosti žen, zvyšování dostupnosti služeb péče o děti). Výzvy zůstávají v oblasti gender pay gap, jehož hodnota stagnuje, a zaměstnanosti žen s malými dětmi. Podr. viz kolonka 11. Opatření, která by podporovala alespoň částečné

⁶¹ MPSV. Projekt 22 % K ROVNOSTI. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/28285>.

		naplňování specifického cíle, sice existují, ale jsou nedostatečná. Podr. viz kolonka 14. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle nedochází v plném rozsahu, je naplňován pouze částečně.
Opatření pro naplňování SC		
1 8	Zaměřit se na intenzivnější podporu naplňování stávajících participativně vytvořených strategických a koncepčních dokumentů a akčních plánů (oboje viz karta). (ÚV, spolugestor: MPSV) Navýšit počet kontrol rovného odměňování ze strany Státního úřadu inspekce práce v rámci intenzifikace zprostředkovatelské činnosti ÚP se zaměřením na genderovou rovnost v přístupu k zaměstnání. (MPSV) Klást důraz na koordinovaný přístup sociálních služeb a podpory zaměstnanosti, které se zaměřují na genderovou rovnost. Zajistit v této oblasti koordinaci přístupů státní správy a samosprávy a jejich multidisciplinární spolupráci v lokalitě. (ÚV, spolugestor: MPSV) Dokončit ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, tzv. Istanbulske úmluvy. (MSP) Snižovat platové rozdíly mužů a žen, a to jak informačními kampaněmi, tak povinností zaměstnavatelů poskytovat anonymizované informace o výši platů dle kategorií zaměstnaných, pozic a pohlaví. (MPSV) Zaměřit se na podporu žen v politice; v zastupitelských a exekutivních orgánech – zavést povinnost zveřejňovat údaje o podílu žen a mužů v rozhodovacích pozicích, zajistit transparentnost výběrových řízení, vyčlenit prostředky na osvětu veřejnosti. (ÚV, spolugestor: MPSV, MSP, MV) Zaměřit se více na podporu sladování osobního a pracovního života žen a mužů a na podporu mužů v zapojení do péče o děti nebo jiné závislé osoby. (MPSV)	
Doporučení pro naplňování SC		
1 9	Podporovat aktivně projekty integrace znevýhodněných skupin na trhu práce (v rámci výzev Evropskou sociálního fondu), které zároveň aktivně bojují proti stávající horizontální a vertikální segregaci na trhu práce. (MPSV, ÚV)	

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	3. Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké
3	Specifický cíl	3.4. Je zajištěn rovný přístup k osobám ohroženým diskriminací na základě pohlaví, věku, péče o závislé osoby, zdravotního postižení, etnicity, národnosti, sexuální orientace, vyznání nebo světonázoru. Zvláštní důraz je kladen na předcházení vícečetné diskriminaci.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Snižování rozdílů mezi uplatněním na trhu práce, přístupu ke vzdělání, lékařské péči, bydlení a dalším službám jednotlivých skupin vůči zbytku populace. Snižování počtu osob trpících subjektivním pocitem diskriminace na základě uvedených důvodů. Zlepšování sociálního přijetí osob ohrožených diskriminací Zmirňování vertikální a horizontální rodové segregace Snižování rodových rozdílů v participaci žen a mužů ve veřejném a ekonomickém životě
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020, Strategie romské integrace do roku 2020, Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, Koncepce politiky zaměstnanosti 2013 – 2020, Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010-2020, Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020, Strategie reformy psychiatrické péče) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Úmluva OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women) OSN Agenda 2030 – SDGs: 10.3, 5.1 a 5.5., nepřímo 10.2 Směrnice 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné (zrušení směrnice Rady 86/613/EHS) Směrnice 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání Směrnice 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování; Směrnice 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení

		zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální/krajská úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> - silná, v oblasti působení municipalit, krajů a státu, dále legislativně prostřednictvím zákonů zaručujících rovný přístup a naplňováním příslušných strategií boje s diskriminací a sociálním vyloučením, především Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020 a Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020, Strategie romské integrace do roku 2020 a Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014 – 2020) <u>Sociální</u> – silná, aktivity občanského sektoru <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění finančních zdrojů pro implementaci závazků v boji s diskriminací, podpora sociálních podniků
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	3.4.1 Míry zaměstnanosti jednotlivých skupin 3.4.2 Pocit diskriminace
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátory měří pouze subjektivní pocit diskriminace a přístup na pracovní trh jednotlivých skupin. Chybí ukazatele rovnosti v přístupu ke vzdělání, bydlení a dalším službám (nerovnosti lze v těchto oblastech předpokládat u osob se zdravotním postižením, popř. u osob ohrožených diskriminací na základě etnicity, národnosti, sexuální orientace, vyznání či světonázoru) a ukazatele rovného přístupu v oblasti spravedlnosti. Hlubší analýzu vyžaduje také předcházení vícečetné diskriminaci.
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	3.4.1 Míry zaměstnanosti jednotlivých skupin Zaměstnanost žen stoupá (v roce 2016 byla zaměstnanost žen na 65,6 %, podíl žen na celkové zaměstnanosti činil již 44,2 %, což byl v 4. čtvrtletí roku 2016 nejvyšší údaj od roku 1993). Je možné očekávat, že v souvislosti s realizací projektů v rámci Operačního programu Zaměstnanost (Evropský sociální fond) se bude zaměstnanost žen i nadále zvyšovat. Zaměstnanost českých matek s dětmi pod 15 let, tedy pečujících o závislou osobu, je pouhých 57 %, což je jedna z nejnižších hodnot v EU.⁶² Míra zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (2016)

⁶² Viz HAŠKOVÁ, H.; KŘÍŽKOVÁ, A.; DUDOVÁ, R., 2015. Ekonomické náklady mateřství, s. 1.

	<i>počet postižených osob (v tis.)</i>	<i>počet zaměstnaných postižených osob (v tis.)</i>	<i>míra zaměstnanosti (v %)</i>
celkem	553,1	103,6	18,7
muži	264,2	51,6	19,5
ženy	288,8	52,0	18,0

Zdroj: ČSÚ

Míra zaměstnanosti osob ve věkové skupině 50+ (2016)			
	<i>počet osob 50+ (v tis.)</i>	<i>počet zaměstnaných 50+ (v tis.)</i>	<i>míra zaměstnanosti (v %)</i>
celkem	4009,3	1532,4	38,2
muži	1829,7	840,6	45,9
ženy	2179,6	691,8	31,7

Zdroj: ČSÚ

Pozn. Ve věkové skupině 50 – 64 let: muži 76 %, ženy 62 % (dle VŠPS 2016)

	Male, age group 15–64			Female, age group 15–64			Older workers (55–64 years)		
	2004	2009	2014	2004	2009	2014	2004	2009	2014
EU-28	70.3	70.6	70.1	55.5	58.3	59.8	46.6	45.9	51.8
Euro area (EA-19)	71.3	70.8	69.9	54.8	58.1	58.6	38.7	45.1	51.7
Bulgaria (*)	67.8	67.2	65.8	52.6	56.0	57.9	30.0	35.3	42.7
Croatia (*)	57.9	66.8	63.8	50.6	58.3	58.2	32.5	46.1	50.0
Czech Republic (*)	72.3	73.8	77.8	56.0	56.7	60.7	42.7	48.8	54.0
Denmark	79.7	78.9	75.8	71.6	72.7	69.8	60.3	58.2	63.2
Germany (**)	70.8	75.4	78.1	58.2	65.2	68.5	41.8	56.1	66.6
Estonia	65.7	64.3	73.9	60.7	63.2	66.3	53.8	60.3	64.0
Ireland (*)	76.8	66.6	66.8	56.6	67.4	68.7	48.8	61.3	63.0
Greece	73.8	73.9	68.9	45.2	48.8	41.1	39.9	42.4	34.0
Spain (*)	73.8	66.5	60.7	48.8	53.5	51.2	41.2	44.0	44.3
France (*)	69.4	68.1	67.7	58.2	58.8	60.9	37.8	38.0	47.0
Croatia	61.8	65.2	59.1	47.8	63.7	60.0	30.1	38.4	36.2
Italy	70.2	68.6	64.7	45.5	48.4	45.8	30.5	35.6	46.2
Cyprus (*)	79.8	76.3	66.9	58.7	62.3	58.6	49.9	55.7	46.9
Latvia	65.3	60.3	68.4	57.2	63.4	64.3	46.8	52.5	56.4
Lithuania	65.2	59.3	66.6	58.3	60.4	64.8	47.3	51.2	56.2
Luxembourg (*)	72.8	73.2	72.6	51.9	57.0	60.5	38.4	38.2	42.5
Hungary	63.1	60.7	67.8	50.7	48.6	55.9	31.1	31.9	41.7
Malta (*)	75.1	71.8	74.8	32.7	38.0	48.3	31.5	28.1	37.7
Netherlands (*)	60.2	62.4	78.1	65.8	71.5	68.1	45.2	55.1	59.9
Austria	73.3	75.5	75.2	58.7	65.2	68.9	27.1	38.4	45.1
Poland (*)	67.2	66.1	68.2	48.2	52.8	55.2	29.2	32.3	42.5
Portugal (*)	74.9	70.8	65.8	61.5	61.5	59.6	50.2	48.7	47.9
Romania (*)	63.4	65.2	68.7	52.1	62.0	63.5	38.8	42.6	43.1
Slovenia	70.0	71.8	67.5	60.5	63.8	60.0	29.0	35.6	36.4
Slovakia (*)	63.2	67.8	67.8	50.8	62.8	64.3	28.8	38.5	44.8
Finland	68.7	69.5	69.5	65.6	67.8	68.0	50.9	55.5	58.1
Sweden (*)	73.8	74.2	76.5	70.5	70.2	73.1	68.1	70.0	74.0
United Kingdom	77.8	74.8	76.8	65.6	64.9	67.1	56.2	57.5	61.0
Iceland	85.8	80.8	84.8	78.8	76.5	79.3	81.8	80.2	83.0
Norway	77.8	78.3	77.8	72.2	74.4	73.4	65.8	66.7	72.2
Switzerland (*)	84.4	84.4	84.4	70.3	73.8	75.1	65.2	66.3	71.6
FYR of Macedonia		52.8	56.1		33.5	37.4		34.8	38.6
Turkey		64.5	69.5		24.2	28.5		28.2	31.4
Japan	80.8	80.2	81.5	57.4	59.8	63.6	63.0	65.5	66.7
United States	77.2	72.8	73.5	65.4	63.4	63.0	55.8	60.6	61.3

(*) 2009–14: break in series.

(**) 2004–08: break in series.

Source: Eurostat (online data code: fls_emp_6)

Zdroj: Eurostat⁶³

3.4.2 Pocit diskriminace

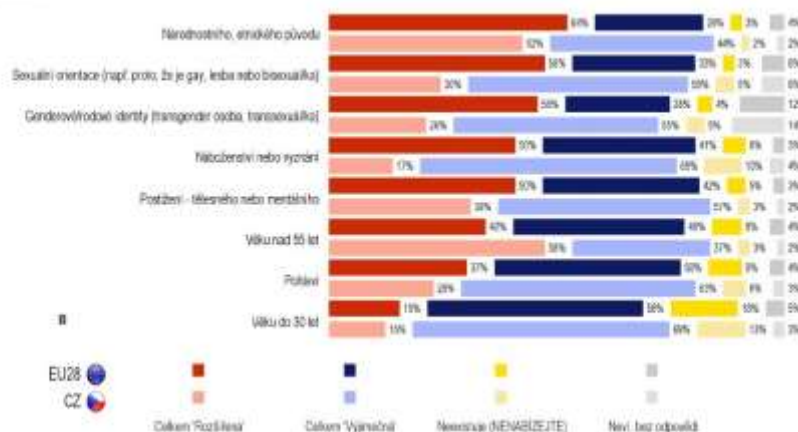
Rok	2008	2010	2012	2014
Subjektivní pocit příslušnosti k diskriminované skupině (%)	5,8	6,2	6,8	6,4

Zdroj: European Social Survey

Ukazatel naznačuje nárůst podílu (zhoršení) mezi lety 2008 – 2012 a mírné zlepšení (pokles) mezi lety 2012 – 2014.

Pro srovnání s daty ze šetření Evropské komise – Eurobarometr: **Discrimination in the EU in 2015**,⁶⁴ která mapovala vnímání míry vnímání diskriminace jako takové v celé společnosti (nikoli tedy subjektivní pocit příslušnosti k diskriminované skupině) a ze které je patrné také srovnání ČR s průměrem EU28:

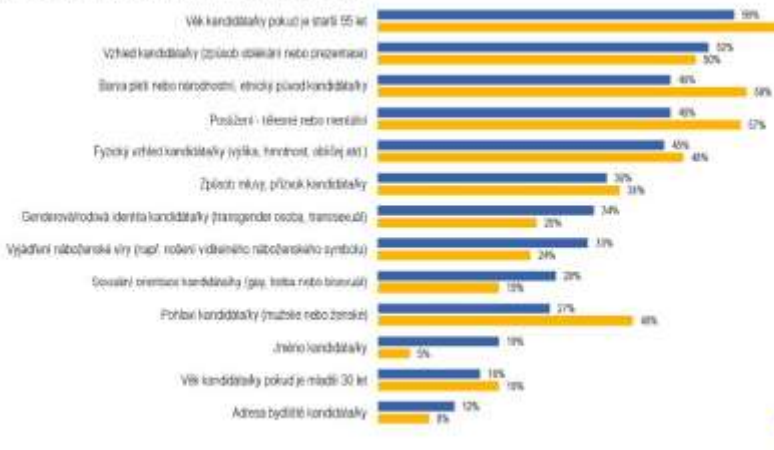
Q11. Pro každou z následujících forem diskriminace mi prosím řeknete, zda je podle Vašeho názoru v (NAŠÍ ZEMĚ) velmi rozšířena, spíše rozšířena, spíše výjimečná nebo velmi výjimečná. Diskriminace na základě...

⁶³ Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics/cs

⁶⁴ Dostupné z:

<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2077>

		GCS: Kdo chce firmu v (VAŠÍ ZEMĚ) přivést pracovníka a může adit mezi dvěma kandidáty s kandidátem se stejnými dovednostmi a stejnou kvalifikací, které z následujících věcí mohou podle vašeho názoru kandidát či kandidátku znevýhodnit? (VŠE MOŽNÝCH ODPVĚDÍ) Zdroj: Eurobarometr, Evropská komise Benchmark: Mezinárodní srovnání v rámci EU28 dle dat z European Social Survey – pořadí ČR mezi státy EU28.
Existující opatření pro naplnění SC		
1 2	Popis opatření	Organizační: Opatření navržená Vládní strategií pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 a v na ní navazujících dokumentech, vládou schváleném Akčním plánu pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018. V rámci uvedené strategie se jedná zejm. o opatření z oblasti institucionálního zabezpečení rovnosti žen a mužů, vyrovnaného zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích, v oblasti trhu práce a v podnikání, sladování pracovního, soukromého a rodinného života, vzdělávání, výzkumu a znalostní společnosti, v oblasti důstojnosti a integrity žen a mužů a v oblasti vnějších vztahů. Naplňování uvedených opatření mohou pomoci také výzvy v rámci Operačního programu Zaměstnanost (Evropský sociální fond). Dále se jedná o opatření navržená Koncepcí rodinné politiky či Strategií romské integrace do roku 2020, Strategií politiky zaměstnanosti do roku 2020, Koncepcí politiky zaměstnanosti 2013 – 2020. Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010-2020, Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020. Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016), mj. opatření 2.1: Ve věci příspěvků Aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) cíleně reflektovat míru znevýhodnění uchazeče/uchazečky o zaměstnání: Cílené poskytování příspěvků APZ: Významně eliminovat tzv. cream-off effect u nástrojů APZ – tzn. při poskytování příspěvků zaměstnavatelům na podporu zaměstnanosti uchazečů o zaměstnání cíleně reflektovat míru znevýhodnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce. APZ využívat k motivaci zaměstnavatelů zaměstnávat nejvíce znevýhodněné

	skupiny osob (dlouhodobě nezaměstnané, kumulace hendikepů). Zvýšený zájem zaměstnavatelů o nové zaměstnance vytváří prostor, resp. šanci pro pracovní uplatnění uchazečů o zaměstnání, kteří pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných vážných důvodů mají zhoršené uplatnění na trhu práce a potřebují zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Strategie romské integrace do roku 2020 obsahuje opatření Zajištění rovného přístupu Romů k důstojnému bydlení, mj. cíle 7.1 - <u>Podpora nediskriminačního přístupu Romů</u>: K bydlení sledovat a vyhodnocovat bariéry a diskriminační okolnosti, které brání Romům v přístupu k bydlení (zejména pak sociálnímu / obecnímu a k tržnímu nájemnímu) a dávat podněty k řešení kompetentním orgánům Na lokální úrovni naplňování např. také strategie integrace cizinců, atd. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 - 2020 a její Akční plán obsahuje rámec opatření, které se zaměřují na řešení a eliminaci jednoho z klíčových sociálních problémů společnosti, jako znaku sociálních nerovností, kterým je sociální vyloučení. Významným obecným cílem této strategie je rovněž iniciování celospolečenského úsilí o destigmatizaci sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel založené na principu solidarity a odmítnutí jakéhokoliv druhu segregace. Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období 2013 – 2017, resp. Národní akční plán přípravy na stárnutí společnosti 2018-2020 je národním rámcovým dokumentem, který stanovuje prioritní témata z hlediska nadcházejícího demografického stárnutí populace a z toho vyplývajícího zvyšování podílu starších osob. Proměna věkové struktury společnosti má důsledky pro její uspořádání a život v ní. Cílem této strategie je koordinovat jednotlivé státní složky v přípravě na tuto proměnu. Legislativní: Novelizace zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů: Zavedení elektronické evidence náhradního plnění (účinnost od 1. 10. 2017), který zefektivní systém podpory zaměstnavatelů zaměstnávající osoby se zdravotním postižením prostřednictvím poskytování tzv. náhradního plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, souběžně je od 1. 1. 2018 snížen limit, který zaměstnavatelé zaměstnávající OZP mohou za jednu zaměstnanou osobu svým odběratelům poskytnout – cílem je podpora OZP na volném trhu práce a upřednostňování plnění povinného podílu přímým zaměstnáváním OZP Od 1. 1. 2018 dochází ke změně v oblasti podpory zaměstnávání OZP na základě zákona o zaměstnanosti – nově je definován tzv. chráněný trh práce a na něm uznávaný zaměstnavatel zaměstnávající OZP. Dojde k administrativnímu zjednodušení celého
--	--

		systému a vytvoření podmínek pro získávání relevantních dat o chráněném trhu práce. Návrh zákona o sociálním podnikání: Bude vytvořen právní rámec pro definici sociálního podniku, resp. integračního sociálního podniku, který v sobě kombinuje principy ekonomického zisku s veřejným, resp. sociálním prospěchem, včetně podpory integrace znevýhodněných a diskriminovaných osob na trh práce Naplnění legislativy - především zákon č. 198/2009 Sb. o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, tzv. antidiskriminační zákon, dále zákon č. 262/2006 Sb. - zákoník práce a zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě - tzv. služební zákon. Gestor: MSp, MPSV, ÚV, MPO Spolugestor/ři: MŠMT, MMR, ÚV, MZd, kraje, ORP, MV, MMR
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zákon č. 198/2009 Sb. o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, tzv. antidiskriminační zákon Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2010 a její Akční plán Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 a na ní navazující každoročně schvalovaný dokument s názvem Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů Akční plán pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018 Strategie romské integrace do roku 2020 Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví ČR do roku 2020 Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020 Koncepce politiky zaměstnanosti 2013 – 2020 Analýza nabídky a poptávky na trhu práce - Seznam opatření (2016)⁶⁵ Strategické dokumenty týkající se inkluzivního vzdělávání (např. APIV) Národní program reforem České republiky na jednotlivé roky Strategie reformy psychiatrické péče
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle	Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 podporuje rovné zacházení k osobám ohrožených diskriminací na základě jejich pohlaví, neboť předkládá střednědobý dokument, jenž zahrnuje agendu rovnosti žen a mužů v delším časovém období, čímž se tato agenda stává kontinuálnější, s jasnými cíli.

⁶⁵ Schváleno usnesením vlády č. 1127/2016.

	opatření(i)	Důsledné naplňování této strategie a z ní vycházejících či na ni navazujících strategických a koncepčních dokumentů již ze své podstaty přispívá k zajištění rovného zacházení k osobám bez ohledu na jejich pohlaví. Jako konkrétní kroky lze uvést např. přijetí již výše zmíněného Akčního plánu pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016 – 2018 či Koncepce rodinné politiky. Pokud by tedy byla řádně naplněna všechna opatření, která uvedené dokumenty navrhuje, bylo by dosaženo značného pokroku.
1 5	Bariéry v dosahování cíle	V oblasti rovného přístupu k osobám ohrožených diskriminací na základě pohlaví je možné jako bariéry uvést nedostatečnou politickou podporu tématu, nedostatečnou společenskou podporu řešení tématu, nedostatečnou informovanost společnosti o přetrvávajících nerovnostech v oblasti rovnosti žen a mužů. Obecně, bariérou jsou nedostatečné reálné možnosti oznamování diskriminace (příp. oznamovatelství – tzv. whistleblowingu). Značná část lidí, tedy potenciálních obětí diskriminace, neznají svá práva v této oblasti a neví, jak v takovém případě postupovat a na koho se v takové situaci obrátit, resp. mají v tomto mylnou představu.⁶⁶ Dále, komplexnost problému vícečetné diskriminace, která má charakter multiplikačního efektu. Jako názorný příklad lze uvést ženu středního věku romské etnicity pečující o své děti jako osobu potenciálně ohroženou diskriminací na základě pohlaví, věku, péče o závislé osoby a etnicity.
1 6	Synergie	Oblast rovného přístupu k osobám ohrožených diskriminací je výrazně průřezovým tématem, které má vliv na široké spektrum dalších oblastí. Je proto patrná synergie se SC klíčové oblasti Lidé a společnost.
Hodnocení naplňování SC		
1 7	Plnění cíle	Částečně Dosavadní trend není úplně možné dlouhodobě zhodnotit, je však částečně příznivý. Roste míra zaměstnanosti některých diskriminací ohrožených skupin. Podr. viz kolonka 11. Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, sice existují, ale jsou nedostatečná či nedostatečně plněná. Podr. viz kolonka 14. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle v jeho plném rozsahu nedochází a děje se tak pouze částečně.
Opatření pro naplňování SC		
1 8	Zajistit aktivnější přístup Státního úřadu inspekce práce tak, aby lépe využíval své dosavadní dostatečné pravomoci kontrolovat přímou a nepřímou diskriminaci ve vztahu k odměňování. (MPSV) Zvyšovat povědomí veřejnosti o antidiskriminačních opatřeních, zaměřit se na nejvíce ohrožené skupiny a	

⁶⁶ Viz šetření Evropské komise – Eurobarometr: Discrimination in the EU in 2015. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2077>

	v rámci RHSD zapojit do tohoto procesu zaměstnavatele a odborové organizace. (MSp, spolugestor: MPO, MPSV, ÚV) Usnadnit obětem ohlašování diskriminace zjednodušením mechanismů podávání stížností. (MSp, spolugestor: ÚV) Zajistit diskriminovaným osobám přístup k bezplatné právní ochraně. (MSp, spolugestor: ÚV)
Doporučení pro naplňování SC	
1 9	Posílit roli tzv. whistleblowingu, především ochranu samotných oznamovatelů a kompenzovat rizika a ušlé příležitosti s tím spojené. (MSp, ÚV) Zvyšovat povědomí v oblasti lidských práv (včetně lidských práv žen a rovnosti pohlaví) podporou kontinuálního a široce dostupného vzdělávání v rámci celoživotního učení. (ÚV, MŠMT, MPSV) Zavést systémovou podporu programů zaměřených na zvyšování citlivosti veřejnosti vůči projevům nerovnosti, diskriminace a nenávistných projevů. (MPSV, ÚV, MSp) Zlepšit vymahatelnost dodržování zásady rovného zacházení podle antidiskriminačního zákona a posílit a zefektivnit nástroje na jeho prosazování. (MSp, ÚV)

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	4 Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat a ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	4.1 Vzdělávací systém je inkluzivní a vzájemně prostupný, neselektuje žáky a žákyně v útlém věku na talentované a netalementované a omezuje závislost vzdělávacích drah a výsledků na jejich socioekonomickém zázemí.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Zvýšení podpory předškolního vzdělávání jako socializačního místa přípravy na primární vzdělávání (ZŠ). Omezovat vnější diferenciaci – selekci dětí a žáků zejména dle druhů a typů škol na dílčích úrovních vzdělávací soustavy předškolního a základního vzdělávání. Ve vzdělávacím systému vytvářet podmínky a uplatňovat účinné postupy pro prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění tak, aby nerovnosti v dosahovaných výsledcích byly co nejméně předurčovány faktory, které nemůže jedinec ovlivnit. Snížení míry selekce žákyň a žáků do 12ti let jejich věku. Zastavení (snížení) koncentrace žáků pocházejících z vrstev s nižším socioekonomickým statutem v učňovském školství a těch z rodin s vyšším socio-ekonomickým statutem na víceletých gymnáziích. Zlepšení matematické a čtenářské gramotnosti (hodnocení dle OECD PISA) absolventek/absolventů základních škol a středních škol, zejména středního vzdělání bez maturitní zkoušky. Snížení míry socio-ekonomické homogenizace vzdělávacích proudů dané vnější diferenciací a omezení trvalého zařazení dětí do vzdělávacích skupin podle momentálně testovaného výkonu či talentu - tj. využívat spíše vnitřní diferenciaci. Rozvíjení různorodých individuálních předpokladů každé(ho) žákyně/žáka s cílem snížení limitů jejich životních šancí, a tím i prevence nepřímého důsledku, kterým může být ochuzení společnosti jako celku. Dosažení rovnějšího přístupu ke vzdělání: Snížení vlivu socio-ekonomického statusu rodin žákyň/žáků (mj. vyjádřeno indexem ESCS⁶⁷) na jejich studijní výsledky a výsledky žákyň/žáků v jednotlivých gramotnostech (matematická, přírodovědná a čtenářská). Zvýšení vzdělaností mobility snížení vlivu dosaženého stupně vzdělání rodičů na vzdělávací dráhu jejich dětí. Zvýšení podílu dětí s dosaženým VŠ vzděláním, jejichž rodiče dosáhli nejvýše středního vzdělání s výučním listem, či úplné středního vzdělání s maturitní

⁶⁷ Index sociálního, ekonomického a kulturního statusu. Jedná se o složený index a má tedy omezenou vypovídající hodnotu.

		zkouškou, na všech osobách v populaci s daným vzděláním rodičů. Zvýšení podílu osob ve věku 25-44 let s alespoň jedním rodičem s nejvýše dosaženým středním nebo nižším vzděláním (ISCED 0-4), kteří absolvovali terciární vzdělání (ISCED 5-8). Nenavyšování podílu žáků ve víceletých gymnáziích na úrovni nižšího sekundárního vzdělávání. Zlepšení podmínek ve vzdělávání umožňujících každé(mu) bez rozdílu začlenit se a vzdělávat se v hlavním vzdělávacím proudu a rozvíjet svůj osobní potenciál ve formálním i neformálním vzdělávání, počátečním i dalším vzdělávání, včetně zajištění dostatečných personálních i finančních kapacit ve školách, školských zařízeních a dalších vzdělávacích institucích. Zvýšení reálné dostupnosti a kvality veřejného školství a nastavení srovnatelných podmínek pro soukromé a veřejné školy a školská zařízení (včetně financování), tak aby veřejné školství bylo nadále základem systému a zároveň soukromé školy nezvyšovaly selektivitu vzdělávacího systému. Vyšší míra podpory proinkluzivních vzdělávacích příležitostí v neformálním vzdělávání a profesním i občanském vzdělávání dospělých, včetně podpory propojování formálního a neformálního vzdělávání (např. v oblasti spolupráce škol a neformálního vzdělávání, uznávání výsledků neformálního vzdělávání).
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Strategie vzdělávací politiky 2020; Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Education and Training 2020 - strategický cíl 3 OSN Agenda 2030 – SDGs: 4.1, 4.2 a 4.3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu - ve vztahu k Operačnímu programu Výzkum, vývoj, vzdělávání.
7	Průmět cíle do území	Národní úroveň, kraje, obce (jako zřizovatelé MŠ a ZŠ)
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> - silná, působením zřizovatelů škol a školských zařízení: obcí, krajů a státu. Legislativně naplňováním příslušných koncepcí, strategií a akčních plánů (viz níže). <u>Sociální</u> – silná, aktivity občanského sektoru <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění finančních zdrojů pro zvýšení výdajů na veřejné školství za účelem jeho kvality a dostupnosti (mj. zachování jeho bezplatnosti) - s nepřímým důsledkem snížení poptávky po soukromých školách.
Hodnocení SC pomocí indikátorů/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů	4.1.1 Podíly studentů dle jednotlivých vzdělávacích drah

	z ČR 2030	4.1.2 Studenti vysokých škol dle socioekonomického zázemí												
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor 4.1.1 ukazuje míru vnější diferenciací školství, tedy selekci žákyň a žáků dle momentálního výkonu do výběrových proudů školství. Indikátor 4.1.2 zachycuje rozdíly ve vzdělávacích drahách podle výsledků na socioekonomickém zázemí žákyň a žáků. Míru potenciálu prostupnosti vzdělávacího systému indikátory přímo nepokrývají. Analyticky nosným by byl ještě indikátor podíly postižených dětí, žáků a studentů individuálně integrovaných ve vzdělávání, který ukazuje podíl postižených dětí, žáků a studentů, kteří jsou individuálně integrováni do běžných tříd jednotlivých druhů škol. Individuální integrace snižuje nejen horizontální selekci (v rámci jednotlivých vzdělávacích stupňů), ale také zvyšuje vertikální prostupnost vzdělávacího systému pro hendikepované děti, žáky a studenty.												
Hodnocení indikátoru/indikátorů														
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	4.1.1 Podíly žáků/studentů dle jednotlivých vzdělávacích drah (2016/17) <u>Povinná školní docházka</u> (odpovídající 2. stupni ZŠ; vzdělávání standardně ve věku 11–14 let) ZŠ: 88,3% ZŠ speciální: 0,8 % nižší stupeň 6- a 8letých gymnázií: 10,8 % nižší stupeň 8letých konzervatoří: 0,1 % <u>Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatořích</u>, denní forma vzdělávání (bez nižšího stupně víceletých gymnázií a konzervatoří, u 6letých konzervatoří jen 1.–4. ročník, u 8letých konzervatoří 5.–8. ročník, bez nástavbového a zkráceného studia; vzdělávání standardně ve věku 15–18 let) všeobecné vzdělávání (obory gymnázií a lyceí): 28,9 % střední odborné vzdělávání s maturitní zkouškou (obory M bez 7842M, L): 45,5 % střední odborné vzdělávání bez MZ (obory J, C, D, E, H): 24,9 % vzdělávání v konzervatoři: 0,7 % 4.1.2 Studenti vysokých škol dle socioekonomického zázemí <table><tr><th colspan="6">Vnímání sociálního postavení svých rodičů - studentů VŠ dle věku a pohlaví (2016)</th></tr><tr><td>hodnocené sociální postavení</td><td>výrazně nadprůměr</td><td>spíše nadprůměr</td><td>průměrné</td><td>spíše podprůměr</td><td>výrazně podprůměr</td></tr></table>	Vnímání sociálního postavení svých rodičů - studentů VŠ dle věku a pohlaví (2016)						hodnocené sociální postavení	výrazně nadprůměr	spíše nadprůměr	průměrné	spíše podprůměr	výrazně podprůměr
Vnímání sociálního postavení svých rodičů - studentů VŠ dle věku a pohlaví (2016)														
hodnocené sociální postavení	výrazně nadprůměr	spíše nadprůměr	průměrné	spíše podprůměr	výrazně podprůměr									

rodičů (v %)		<i>né</i>	<i>né</i>		<i>né</i>	<i>né</i>
celkem		4,8	34,2	51,6	8,3	1,2
dle věku (let)	21 a méně	4,6	35,8	51,6	7,1	0,8
	22-24	5,4	35,5	50,7	7,4	1,0
	25-29	4,9	36,9	48,0	8,9	1,2
	30 a více	2,6	20,8	60,8	13,1	2,6
dle pohlaví	muži	5,7	35,1	48,7	9,2	1,2
	ženy	4,0	33,5	53,8	7,6	1,2

Zdroj: Šetření Eurostudent VI, MŠMT

Odhad budoucího trendu:

Pokud se týká podílu žáků ve víceletých gymnáziích (a jeho eventuálního snižování), tak lze očekávat v následujících 5 letech velmi pozvolný pokles s tím, jak bude přibývat žáků na 2. stupni ZŠ. Jakmile ale začne žáků na 2. stupni ZŠ opět ubývat, pak podíl opět začne narůstat (předpokládáme, že víceletá gymnázia si zhruba udrží svoje stávající kapacity).

Na úrovni středního vzdělávání při zachování stávajících trendů dost pravděpodobně bude velmi mírně růst podíl žáků ve všeobecném vzdělávání a velmi pozvolna klesat podíl žáků v odborném vzdělávání bez maturitní zkoušky.

Benchmark: Trend v míře vnější diferenciací vzdělávacích cest - nezvýšení podílu žáků ve víceletých gymnáziích (v horizontu jedné dekády).

Existující opatření pro naplnění SC

1 2	Popis opatření	Organizační: 1) Společné vzdělávání: Novelou školského zákona ve znění zákona 82/2015 Sb. byla zavedena komplexní změna ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, a posílení inkluzivního prostředí na školách. Vyhláškou č. 27/2016 Sb. byla zavedena nároková podpůrná opatření pro určité příjemce. Novela školského zákona (178/2016 Sb.) zavádí povinný poslední rok předškolního vzdělávání, což je opatření, které má za úkol mj. podpořit kvalitu přípravy všech žáků na primární vzdělávání.
--------	----------------	--

		Legislativní: 2) Sociální stipendium na VŠ⁶⁸ Novelou zákona o vysokých školách ve znění zákona č. 137/2016 Sb. došlo k navýšení sociálního stipendia, které slouží jako nástroj k posílení finanční podpory studentů ze sociálně slabých domácností a snížení nerovností v přístupu k vysokoškolskému vzdělání. Výše stipendia je nově navázána přímo na sazbu minimální mzdy, v případě růstu minimální mzdy bude tedy růst i sociální stipendium. V roce 2017 činí výše stipendia 2 750 Kč. Od roku 2018 bude stipendium vypláceno ve výši 3 050 Kč. Gestor: MŠMT Spolugestor/ři: MPSV
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020: jedna ze tří průřezových priorit "snižovat nerovnosti ve vzdělávání" (str. 12-24) Akční plán inkluzivního vzdělávání na období let 2016 – 2018 Novela školského zákona č. 82/2015 Sb. (§16) Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (zejména podpůrná opatření) Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020: oblast G, část „Rovné příležitosti ve vzdělávání“ (od str. 47) a dále hledisko přípravy učitelů v oblasti H (str. 60) Koncepce podpory mládeže 2014-2020 Novela školského zákona č. 178/2016 Sb. – novela vyhlášky č. 14/2015 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (§ 91, odst. 2 a 3) Zákon č.117/1995 Sb.,o státní sociální podpoře (§ 17) Akční plán opatření výkonu rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D.H. a ostatní proti ČR Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Specifický cíl zvýšit inkluzivnosti vzdělávacího systému je aktuálními platnými opatřeními dobře pokryt. Hlavní těžiště dokumentů je v oblasti formálního primárního a sekundárního vzdělávání, méně systematicky jsou řešeny další oblasti celoživotního učení (neformální vzdělávání, profesní i občanské vzdělávání dospělých). Prohlubující se vzdělanostní nerovnosti mezi dětmi a mladými lidmi je dána mj. rozdílnou úrovní příležitostí a aspirací k učení. Inkluzivní přístup se nezaměřuje pouze na formální rovnost v přístupu ke vzdělávání, ale na schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky a uplatňovat účinné postupy pro

⁶⁸ VŠ studenti, jejichž rodina nedisponuje příjmem vyšším než 1,5násobek životního minima, mají nárok na sociální stipendium v měsíční výši jedné čtvrtiny základní sazby minimální mzdy.

		efektivní prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění.	
1 5	Bariéry v dosahování cíle	Silná závislost výsledků vzdělávání na rodinném zázemí úrovni žáka i na úrovni školy (tedy rozdělování žáků do výběrových a nevýběrových škol podle rodinného zázemí) je opakovaně prokázána v mezinárodních šetřeních (např. PISA 2012, PIAAC a REFLEX 2013).	
1 6	Synergie	Inkluzivní a vzájemně prostupný systém přispívá k maximalizaci potenciálu všech dětí, žáků a studentů.	
Hodnocení naplňování SC			
1 7	Plnění cíle	Částečně	Časová řada ukazuje, že na všech stupních vzdělávacího systému v regionálním školství se podíl dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami individuálně integrovaných do běžných tříd jednotlivých druhů škol v posledních 10 letech výrazně zlepšuje. Největší potenciál je v individuální integraci dětí v MŠ. Na jedné straně se zlepšují podmínky společného vzdělávání (a to jak materiální, tak i personální), na druhé straně se zavádí opatření, která mohou působit výrazně proti prostupnosti systému. Podíl žáků odcházejících do víceletých gymnázií se v posledních dvou letech snižoval, pokud ale zůstanou kapacity nastavené na současných hodnotách, dojde k opětovnému navýšení podílu (do ZŠ budou docházet slabší ročníky). Je nutné poznamenat, že individuální integrace má své limity – některé děti (žáci, studenti) nemohou být integrováni nebo jejich integrace by zhoršila jejich vzdělávací výsledky. Je tedy nutné počítat s tím, že celkový podíl individuálně integrovaných za všechny druhy škol v regionálním školství pravděpodobně nepřesáhne 75 %. Trend je tedy žádoucí, ale určitá míra selekce ještě přervává, vliv některých faktorů a opatření je nejednoznačný fungování víceletých gymnázií). Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, sice existují, ale jsou nedostatečná. Podr. viz kolonka 14. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle nedochází v plném rozsahu. K naplňování SC tedy dochází částečně.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	Posilovat dostupnost kvalitního poradenství pro volbu vzdělávacích drah pro rodiče a žáky základních škol, se zvláštním zaměřením na děti z rodin s nižším socio-ekonomickým zázemím. (MŠMT) Zachovat stávající rozsah bezplatnosti veřejného školství (včetně vysokoškolského). (MŠMT)		

	Udržet stipendijní systém (mj. sociální a ubytovací stipendium) a rozvíjet jej směrem k větší kompenzaci socio-ekonomických nerovností v rámci rodinného zázemí. (MŠMT) Rozvinout propojování jednotlivých sektorů vzdělávání: formálního a neformálního vzdělávání, mj. v oblasti uznávání výsledků neformálního vzdělávání s cílem vzájemné prostupnosti vzdělávacího systému. (MŠMT) Zajistit dostupnost předškolních institucí (mateřské školy dětské skupiny a tzv. mikrojesle) pro všechny děti odpovídajícího věku a podporovat jejich využívání. (MŠMT, spolugestor: MMR, MPSV) Zachovat povinný poslední rok mateřské školy jako formu socializační funkce. Zajistit s tím související dostatečné kapacity. (MŠMT)
Doporučení pro naplňování SC	
1 9	Podpořit snížení osobních nákladů na dostupnost škol i pro žákyně/žáky a studentky/studenty vyšší podporou slev či zavedením bezplatnosti jízdného veřejné dopravy pro dojížděku na trase mezi jejich bydlištěm a školou.

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	4. Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat a ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	4.2 Systém vzdělávání podporuje učitele, učitelky a další vzdělavatele, aby ve vzdělávání dokázali přinášet potřebné změny a převzít roli průvodců účastníků vzdělávání v měnícím se světě. Je otevřený intenzivnímu kontaktu s reálným světem a zapojuje všechny aktéry ve vzdělávání.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Zvýšení podílu veřejných výdajů na vzdělávání (na cca 5-6 % HDP) Zvýšení poměru platů učitelek/učitelů k průměrnému platu vysokoškolsky vzdělaných pracovníků na úroveň cca průměru vyspělých zemí (EU22, EU28 a OECD) a srovnatelný růst mezd dalších vzdělavatelů - v mimoškolním (zájmovém, neformálním) a celoživotním učení. Posun k tzv. designu zaměřenému na člověka (<i>Human-Centered Design</i>), tj. vycházet primárně z potřeb jednotlivých žáků a žákyň. Vyšší (70 % a více) obliba školy u dětí v mezinárodním srovnání.⁶⁹ Existence systému profesní podpory učitelek/učitelů stimulující jejich motivaci k trvalému profesnímu rozvoji pomocí systematizovaného mechanismu navázání jejich odměňování na posuny v jejich profesním rozvoji v roli „průvodce“ učením, zvyšování otevřenosti školy praxi a reálnému světu a spolupráci s dalšími aktéry ve vzdělávání. Rostoucí metodická podpora pro zlepšování kvalifikace vzdělavatelů. Kurikulum (RVP) stanovuje závazné výsledky vzdělávání tak, aby jejich součástí ve všech vzdělávacích oblastech byla rozsáhlá přímá zkušenost s reálným světem a praxí mimo třídy a školu a zapojování všech aktérů ve vzdělávání. Standard profese učitele stanovuje profesní kompetence učitele s důrazem na roli učitele jako průvodce učením v měnícím se světě, umožňování vzdělávacích zážitků v intenzivním kontaktu s praxí a reálným světem a zapojování dalších aktérů ve vzdělávání do výuky. Strategické dokumenty připravované na období po r. 2020, které nahradí dosavadní platné dokumenty (nová strategie vzdělávací politiky, Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2021-2025 a 2026-2030, Koncepce podpory mládeže 2020+) stanovují konkrétní opatření zaměřená na zvýšení motivace a podpory vzdělavatelů v přebírání role průvodců vzděláváním v měnícím se světě, zvýšení otevřenosti

⁶⁹ Dle šetření PISA a TIMSS, viz FEDERICOVÁ, M.; MÜNICH, D. (2014) Srovnání oblíbenosti školy a matematiky pohledem mezinárodních šetření.

		systému vzdělávání intenzivnímu kontaktu s reálným světem a zvýšení zapojení všech aktérů ve vzdělávání. Posun v roli vzdělavatele od „vlastníka“ znalostí (gramotností) k „průvodci“ učením v měnícím se světě Posílení demokratizace a participativních přístupů ve vzdělávání. Posun k větší otevřenosti vzdělávacích institucí ke spolupráci s nestátními aktéry a iniciativami zdola ve formě propojování různých forem vzdělávání a různých vzdělávacích institucí (formální a neformální, školní a mimoškolní, počáteční a další vzdělávání). 100% škol zapojuje systematicky do výuky jiné partnery (podniky, státní i nestátní organizace). 100% škol umožňuje žákům absolvovat velkou část výuky v kontaktu s praxí mimo třídy a školu. Školy a organizace mimoškolního (zájmového, neformálního, celoživotního) vzdělávání běžně spolupracují a navzájem sdílejí svá zjištění o potřebách a rozvoji žáků. Vyšší míra základní spolupráce rodičů a školy na vzdělávání dětí a aktivní spolupráce rodičů se školou. Přehodnocení „pozitivistického“ přístupu ke vzdělávání, pěstování rozmanitosti aktivních a participativních vzdělávacích postupů a metod s ohledem na budoucí zapojení jedince do společnosti ve všech ohledech. Podpora konstruktivistického pojetí výuky, systémového myšlení a pěstování schopnosti adaptace na změnu včetně odolnosti (<i>resilience</i>). Učitelé se průběžně seznamují s novými možnostmi získávání informací a práce s nimi, zejména v souvislosti s rozvojem digitálních technologií. Díky tomu mohou podpořit mladé lidi (jejichž digitální kompetence jsou v rámci celé populace vysoké) v získávání dovedností, odpovídajících aktuálnímu stupni technologického rozvoje. Zvýšení autority a samostatnosti učitele/ky, podpora jeho/její schopnosti a možnosti rozhodování a volby výukových strategií a postupů, včetně sebehodnocení (viz níže). Zdůraznění role výzkumu na všech úrovních vzdělávání a řízení školství. Výzkum je základní podmínkou úspěšnosti zavádění změn včetně proměny pedagogických přístupů a metod – umožňuje hodnotit míru naplnění stanovených cílů a jejich dopadů. Pedagogický výzkum je prováděn především učiteli samými (potřeba rozvoje kompetencí učitelů směrem ke schopnostem sebereflexe), tak ovšem i nezávislými výzkumníky/organizacemi, které reflektují účinnost a přínos zaváděných opatření.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, priorita 2) 2030 (ČR 2030)

6	Mezinárodní dimenze	OSN Agenda 2030 – SDGs: 4.c UNESCO GAP (dokument k pokračování Dekády OSN)– Priority action area 3⁷⁰ Framework for the future implementation of the UNECE Strategy for Education for Sustainable Development, Priority action area b)⁷¹
7	Průmět cíle do území	Národní úroveň a regionální/krajská
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> – silná v oblasti působení státu, krajů a municipalit (kraje a municipality jako nejčastější zřizovatelé škol a školských zařízení a zřizovatelé a podporovatelé dalších vzdělávacích zařízení), dále legislativně nastavením kariérního řádu pro učitele a kurikula (RVP). <u>Sociální</u> – silná, aktivity občanského sektoru <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění zdrojů pro realizaci politických rozhodnutí
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	4.2.1 Existence systému kariérního rozvoje učitelů 4.2.2 Platové ohodnocení učitelů
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor 4.2.1 měří jeden z předpokladů dosažení cíle ANO/NE. Tento indikátor by bylo možné také upravit na „Existence systému profesní podpory“. Indikátor 4.2.2 měří jeden z předpokladů dosahování cíle v čase. Posuny v roli vzdělavatelů a míru otevřenosti vzdělávacího systému reálnému světu indikátory přímo nepokrývají.
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	4.2.1 Existence systému kariérního rozvoje učitelů: NE 4.2.2 Platové ohodnocení učitelů Poměr platů učitelů k příjmům pracovníků s obdobným dosaženým vzděláním pracujících po celý rok a na plný pracovní úvazek) je za rok 2014 u učitelů v ČR na úrovni ISCED 0 48%, pro průměr zemí OECD je poměr 74% a u průměru zemí EU 22 je tento poměr 74%. Na úrovni ISCED 1 je poměr pro ČR 56%, u zemí OECD 81% a pro průměr zemí EU22 81%. Na úrovni ISCED 2 (všeobecné programy) je poměr pro ČR 56%, pro země OECD 85% a EU22 86%. Na úrovni ISCED 3 (všeobecné programy) je poměr pro ČR 58%, země

⁷⁰ Dostupné z: <https://en.unesco.org/gap/priority-action-areas>

⁷¹ Dostupné z:

<http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2016/ece/ece.batumi.conf.2016.11.e.pdf>, str. 8.

		OECD 89% a EU22 92%. Průměrný hrubý měsíční příjem (plat) učitelů v roce 2016 činil 29 410 Kč. Průměrný hrubý měsíční příjem (mzda) v ČR v roce 2016: 27 589 Kč. Podíl průměrného hrubého měsíčního příjmu učitelů/učitelek k průměrnému hrubému měsíčnímu příjmu v ČR v roce 2016 tak činil 106,6% a v posledních 10 letech se pohybuje mezi 105 – 110 %. Na úrovni ISCED 3 (všeobecné programy) je poměr platů učitelů/učitelek k příjmům pracovníků s obdobným dosaženým vzděláním (pracující po celý rok a na plný pracovní úvazek) za rok 2014 pro ČR 58%, průměr zemí EU22 92%. <i>Zdroj: MŠMT</i> Benchmark: Poměr průměrného hrubého měsíčního nominálního platu učitele k průměrné hrubé měsíční nominální mzdě v ČR a průměrné hrubé nominální měsíční mzdě vysokoškoláka.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, priorita 2: V závislosti na ekonomickém vývoji usilovat o posilování finančních prostředků na mzdy pedagogických i nepedagogických pracovníků ve školství. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy do roku 2020: Zejména opatření v části H: Zlepšení podmínek pedagogických pracovníků a v části J. Vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Koncepce podpory mládeže 2014-2020: opatření „Podporovat inovace v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání - Vytvářet příležitosti pro další vzdělávání pracovníků pracujících s dětmi a mládeží“ Ekonomické: Postupné zvyšování platů učitelů a dalších vzdělavatelů. Gestor: MŠMT Spolugestor/ři: MF, kraje
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020

		Koncepce podpory mládeže 2014-2020 Zákon č. 178/2016 Sb. a č. 101/2017 Sb. (novela školského zákona) Zákon č. 379/2015 Sb. (novela zákona o pedagogických pracovnících) Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě - Education and Training 2020 Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzděl. soustavy krajů. Dokument České školní inspekce Kritéria kvalitní školy (ČŠI)⁷²	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Česká republika usiluje o zavedení systému profesní podpory učitelů. V přípravě je revize kurikula (RVP), měl by vzniknout zastřešující kurikulární dokument. Pojetí a obsah těchto dokumentů ovlivní dosažení cíle. V přípravě je standard profese učitele, který bude dopracováván návazně na přijetí novely zákona. Opatření k posílení role vzdělavatelů jako průvodců vzděláváním v měnícím se světě, k zvýšení otevřenosti škol, a dalších vzdělávacích institucí, intenzivnímu kontaktu s reálným světem a k zapojení všech aktérů ve vzdělávání jsou již zčásti začleněna do strategií (viz 18), ale dosažení cíle výrazně ovlivní to, nakolik budou tato opatření rozvinuta a posílena v připravovaných navazujících dokumentech na období po r. 2020.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Učitelé v ČR dlouhodobě pobírají relativně nízké platy, zejména při srovnání s jinými terciárně vzdělanými pracovníky. Učitel s maximální praxí na úrovni nižšího a vyššího sekundárního vzdělávání ve veřejných institucích může očekávat plat ve výši 58% průměrného příjmu terciárně vzdělaného zaměstnance na plný úvazek. V rámci zemí EU22 je to 92%.⁷³ Obdobná je situace i u dalších pracovníků ve vzdělávání.	
16	Synergie	MŠMT nově realizuje (od 1.1 2018) individuální projekt systémový Systém podpor profesního rozvoje učitelů a ředitelů, jehož cílem je vytvoření, ověření a implementace systému ucelené modulární podpory přispívající ke zvyšování profesního rozvoje vedoucích pracovníků v oblasti pedagogického řízení škol a učitelů v oblasti oborových didaktik prostřednictvím profesních společenství využívajících širokého spektra forem kolegiální podpory a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s definovanými kritérii kvality. Tento projekt současně přispěje i k rozvoji strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Finanční ohodnocení učitelů sice postupně nárazově roste. Vývoj podpory dalších vzdělavatelů (např. v neformálním vzdělávání) není sledován. Podpora učitelů a dalších vzdělavatelů v uvedených směrech (průvodce, otevřenost, propojování aktérů) je ale spíše v začátcích.

⁷² Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/Kvalitni-skola>

⁷³ OECD (2016) *Education at a Glance: OECD Indicators*

		Ucelený systém podpory profesního rozvoje učitelů a dalších vzdělavatelů zatím neexistuje. Stávající opatření tak pomáhají specifický cíl reálně naplňovat jen velmi částečně a trend doposud není v celkové perspektivě příznivý. Podr. viz kolonka 11. Opatření, která by podporovala alespoň částečné naplňování specifického cíle, sice existují, ale jsou nedostatečná. Podr. viz kolonka 14. Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle nedochází v plném rozsahu dle žádoucích trendů. K naplňování SC tedy dochází pouze částečně.
Opatření pro naplňování SC		
18	Začlenit důraz na přímou zkušenost s reálným světem a praxí mimo třídy a školu a na spolupráci dalších aktérů na vzdělávání do kurikulárních dokumentů (RVP) při jejich revizích. (MŠMT) Zavést systém podpory profesní dráhy učitele a profesního rozvoje učitelů. (MŠMT) V rámci podpory profesního rozvoje učitelů klást důraz na roli průvodce učení v měnícím se světě a možnost vzdělávacích zážitků v intenzivním kontaktu s praxí a reálným světem. (MŠMT) V rámci dalšího vzdělávání pedagogů a dalších vzdělavatelů posílit důraz na trendy, které výrazně ovlivňují roli vzdělavatelů - jako je např. udržitelný rozvoj, digitalizace a využití technologií k výuce a k práci s informacemi či posuny zkušeností žáků od reálného světa k virtuálnímu. (MŠMT) Zajistit, aby průměrný hrubý nominální plat pedagogů dosahoval minimálně 130% výše průměrné hrubé nominální mzdy. (MŠMT, spolugestor: MPSV, MF)	
Doporučení pro naplňování SC		
19	(žádné)	

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	4. Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat a ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	4.3 Vzdělávání zajišťuje každému přístup k rozvoji přenositelných kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Systém zahrnuje přiměřený všeobecný základ nezbytný pro další vzdělávání, zapojení do společnosti i pro porozumění vzájemné provázanosti současného světa.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Zlepšení přenositelných dovedností žáků a studentů Snižování nerovností v přístupu k vzdělávacím příležitostem rozvíjejícím přenositelné dovednosti. Adaptace vzdělávacího systému na celkový posun životních fází a prodlužování střední délky života i délky života ve zdraví – potažmo pozdější věk odchodu do starobního důchodu, a dále na stále větší proměnlivost specifických dovedností potřebných k uplatnění v práci i společnosti (občanském životě). Střední vzdělávání poskytuje nejen odborné, ale i všeobecné vzdělávání a také přenositelné kompetence (dovednosti). Posun kladení důrazu vzdělávacího systému také na neformální vzdělávání, resp. jeho uznání jako relevantního zdroje znalostí a dovedností – nastavení systému využívání a uznávání výsledků neformálního vzdělávání⁷⁴. Menší míra zužování funkce vzdělávacího systému jako specializované přípravy pracovní síly pro momentální potřeby trhu práce Vyšší počet příležitostí a větší míra veřejné podpory pro aktivní trávení volného času včetně tvůrčích a fyzických aktivit a času tráveného v přírodě – v rámci školního i neformálního vzdělávání. Je kladen důraz na rozvoj klíčových kompetencí.. Posílení prvků kurikula umožňujících transdisciplinární učení, posilujících mezipředmětové učení napříč vzdělávacími oblastmi a obory a zvyšujících porozumění vzájemné propojenosti společenských a přírodních, lokálních a globálních, minulých a budoucích procesů (posílená průřezová témata, integrovaná tematická výuka). Vyšší míra rozvoje kognitivních schopností i praktických kompetencí pro

⁷⁴ Nejde jen o vzdělávání pro profesní kvalifikace (což řeší Zákon č. 179/2006), ale o širší využití, zapojení a uznání neformálního vzdělávání pro rozvoj „měkkých dovedností“, přenositelných kompetencí. Viz Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2015-2020, část J, opatření J.4.1 „Při implementaci VUR podporovat programy propojující školní a mimoškolní vzdělávání, spolupráci různých aktérů“

		existenci v reálném světě nakládání s ním, ale také přiměřeného základu všeobecného vzdělání a rozvoje dovedností (kompetencí) s těmito znalostmi (gramotnostmi) pracovat, aby se lidé v pozdějším životě mohli průběžně specializovat, včetně schopnosti kritické práce se zdroji. Posílení využívání rozmanitých aktivních a participativních metod vzdělávání, které účastníky vzdělávání na všech úrovních vzdělávacího systému motivují a umožňují jim rozvíjet kompetence potřebné pro skutečné jednání ve prospěch udržitelného rozvoje
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, harmonogram revize kurikula - RVP, dokončení OP VVV programového období 2014 – 2020) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě Education and Training 2020, strategický cíl 2. OSN Agenda 2030 – SDGs :4.1, 4.7
7	Průmět cíle do území	Národní úroveň a regionální/krajská
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> – silná v oblasti působení státu, krajů a municipalit (kraje a municipality jako nejčastější zřizovatelé škol a školských zařízení a zřizovatelé a podporovatelé dalších vzdělávacích zařízení), nastavení kurikula (RVP) ze strany státu <u>Sociální</u> – silná, aktivity občanského sektoru <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění finančních zdrojů pro implementaci závazků ke zvyšování kvality celé vzdělávací soustavy
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	4.3.1 Úroveň dovedností žáků a variabilita dovedností mezi žáky v mezinárodním srovnání – čtenářská gramotnost 4.3.2 Úroveň dovedností žáků a variabilita dovedností mezi žáky v mezinárodním srovnání – numerická⁷⁵ gramotnost 4.3.3 Úroveň dovedností žáků a variabilita dovedností mezi žáky v mezinárodním srovnání – přírodovědná gramotnost
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Všechny tři indikátory přímo měří úroveň tří typů gramotnosti jako kritéria k naplňování SC v čase a zároveň berou v potaz, zda se nezvětšují nerovnosti v dovednostech mezi žáky. Indikátory částečně mapují kvalitu vzdělávacího systému. Nepokrývají transversální kompetence, porozumění propojenosti a jiné než 3 uvedené typy gramotností.
Hodnocení indikátoru/indikátorů		

⁷⁵ Přesněji: matematická gramotnost.

11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Výzkum PISA probíhá v tříletých cyklech, přičemž pokaždé je kladen větší důraz na jednu z výše uvedených oblastí. Výzkum proběhl naposledy v roce 2015. Důraz byl kladen na přírodovědnou gramotnost. Indikátor 4.3.3 Poslední výsledky za rok 2015 uvádějí podíl žáků pod druhou základní úrovní 21% a 8% v páté a šesté gramotností úrovni. Výsledek žáků z České republiky má hodnotu 493 bodů a byl v testu přírodovědné gramotnosti srovnatelný s průměrem zemí OECD a srovnatelný s výsledkem žáků z Norska, USA, Rakouska, Francie, Švédska, Španělska, Lotyšska a Ruské federace. Česká republika se ovšem zařadila do skupiny sedmi zemí OECD, jejichž nadprůměrný výsledek z roku 2006 se za devět let statisticky významně zhoršil.⁷⁶ Indikátor 4.3.1 V rámci výzkumu PISA se úroveň čtenářské gramotnosti českých patnáctiletých žáků stále snižovala (v letech 2000 – 2009). Ve výzkumu z roku 2012, kde byla čtenářská gramotnost vedlejší oblastí, došlo ke zlepšení z roku 2000. V testu čtenářské gramotnosti v roce 2015 byli čeští žáci s počtem 487 bodů mírně pod průměrem zemí OECD. V ČR je nejvyšší zastoupení žáků na třetí úrovni způsobilosti (31,3 %) a na druhé úrovni způsobilost (26,4%). Indikátor 4.3.2 V matematické gramotnosti se žáci mezi lety 2003 -2012, kdy byla matematika hlavní testovanou oblastí, došlo u českých žáků k poklesu výkonu o 17 bodů. Ze zemí, kde žáci dosahovali v matematice nadprůměrných výsledků, se ČR ocitla na průměru zemí OECD. V roce 2012 došlo k otočení negativního trendu z let 2006 a 2009. Žáci z České republiky dosáhli v roce 2015 výsledku 492 bodů, což je i nadále srovnatelný výsledek s průměrem zemí OECD.⁷⁷ Benchmark: Mezinárodní srovnání OECD - testy PISA Za předpokladu příznivých změn ve vzdělávacím systému lze očekávat žádoucí trend.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Strategická, ekonomická/resortní: Posilování společných prvků v oborech středního vzdělání. Koncepce podpory mládeže 2014-2020: Poskytovat všem skupinám dětí a mládeže rovné příležitosti ke zdokonalování a prohlubování klíčových kompetencí potřebných pro uplatnění v pracovním, občanském a osobním životě. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2015-2020 Část J, opatření J.4.1: Při implementaci VUR podporovat programy propojující školní a mimoškolní vzdělávání, spolupráci různých aktérů Část J, opatření 3.1: Při přípravě zastřešujícího kurikulárního dokumentu uplatnit při formulaci cílů vzdělávání a výstupů učení VUR jako průřezový princip, který je

⁷⁶BLAŽEK, R., PŘÍHODOVÁ, S. (2016) *Mezinárodní šetření PISA 2015 – Národní zpráva*

⁷⁷COŽP UK Praha (2017) *Analýza relevance Cílů udržitelného rozvoje pro ČR*

		naplňován napříč vzděláváním. Platné kurikulum (RVP) stanovuje klíčové kompetence jako hlavní cíl vzdělávání a zahrnuje průřezová témata, která jsou v kurikulu klíčovým nástrojem pro propojování vzdělávacích oblastí (předmětů) a vnášejí do výuky průřezovost a transdisciplinární celostní přístup. Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty: Posilování environmentálního vzdělávání, které se zaměřuje na odpovědné osobní, občanské a profesní jednání k životnímu prostředí Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání: Posilování globálního rozvojového vzdělávání, které se zaměřuje na porozumění provázanosti současného světa a na aktivní globální občanství. Gestor: MŠMT⁷⁸, ÚV Spolugestor/ři: MZV, MŽP, MPSV⁷⁹, Hospodářská komora, Kraje
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020: 3.1.3 Posilovat společné prvky v oborech středního vzdělání (od str. 18) Nařízení vlády (č. 445/2016 Sb.) a jeho novelizace (71/2017 Sb.) Novela školského zákona (ve znění zákona č. 178/2016 Sb.) Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020 Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2016 – 2025 Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 Koncepce podpory mládeže 2014-2020 Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (ET 2020 – resp. Education and Training 2020) Operační program Výzkum, věda a vzdělávání Na lokální úrovni Místní akční plány rozvoje vzdělávání Na regionální úrovni krajské vzdělávací strategie, Krajské akční plány a Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy krajů
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Je kladen stále větší důraz na rozvoj klíčových kompetencí ve strategických dokumentech na národní i mezinárodní úrovni. Cílem je posilovat klíčové kompetence, zejména v základním a středním vzdělávání, a to s ohledem na osobnostní rozvoj přispívající ke zvyšování kvality lidského života,

⁷⁸ Mj. Národní ústav pro vzdělávání.

⁷⁹ Jako řídící orgán Operačního programu Zaměstnanost, který vytváří např. řadu vzdělávacích příležitostí v rámci profesního vzdělávání, podílí se významně na celoživotním učení.

		rozvoj aktivního a odpovědného občanství včetně jeho globální dimenze a přípravu na pracovní uplatnění. V souvislosti s výše uvedeným cílem je také třeba posilovat společný základ v oborech středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou, zaměřený především na rozvoj základních znalostí, dovedností, schopností a postojů, a to v zájmu dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů na pracovním trhu a vyšší úspěšnosti v dalším studiu i v osobním životě. Vzdělávání pro UR zahrnuto do Strategie vzdělávání 2020, Dlouhodobého záměru 2015-2020i Koncepce podpory mládeže. K vzdělávání pro udržitelný rozvoj významně přispívá naplňování opatření Státního program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2016 - 2025 a Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání. Dosažení cíle výrazně ovlivní to, nakolik budou tato opatření rozvinuta a posílena v připravovaných navazujících dokumentech na období po roce 2020. V současném kurikulu (RVP) je mj. zaveden princip závazných průřezových témat, který umožňuje transdisciplinární učení a zaměření na témata UR, je však potřeba lépe popsat jejich implementaci. Dosažení cíle výrazně ovlivní to, nakolik budou tyto principy v kurikulu rozvinuty a posíleny při revizi RVP.
15	Bariéry v dosahování cíle	Problematická je implementace výše uvedených opatření do praxe. Vzdělání a osvěta učitelů v souvislosti s klíčovými kompetencemi jsou dosud nedostatečné. Česká republika se nezapojila do mezinárodních šetření zaměřených na hodnocení transversálních kompetencí - např. globální kompetence prostřednictvím šetření PISA, občanských kompetencí prostřednictvím šetření IEA International Civic and Citizenship Study (ICCS).
16	Synergie	Vzdělávání zajišťující každému přístup k rozvoji přenositelných kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život je základním předpokladem do budoucna pro naplňování ostatních SC ČR 2030), ale také pro porozumění principům a pilířům udržitelného rozvoje jako takovým.
Hodnocení naplňování SC		
17	Plnění cíle	Částečně V roce 2015 má Česká republika výsledky srovnatelné s průměrem OECD v matematické a přírodovědné gramotnosti, mírně pod průměrem OECD jsou výsledky čtenářské gramotnosti. Nedochází k výraznému zlepšování gramotnosti 15letých, zvláště v nejvyšších úrovních způsobilosti. Opatření pomáhající částečně naplňovat tak sice existují, ale jsou nedostatečná. Navíc, dosavadní trend v celkovém pohledu není příznivý. Rozvoj klíčových kompetencí není zatím sledován, ale Česká školní inspekce a další aktéři ve vzdělávání pracují na nástrojích pro jejich hodnocení. ČR se aktuálně nezapojuje do mezinárodních šetření zaměřených na hodnocení transversálních kompetencí (např. globální kompetence prostřednictvím šetření PISA 2018, občanských kompetencí prostřednictvím šetření IEA International Civic and Citizenship Study (ICCS) 2016). Cíle tedy ještě nebylo dosaženo, zhodnocení vývoje je sice relevantní v dlouhém časovém horizontu. Nicméně, doposud k plnění cíle nedochází

			v plném rozsahu. K naplňování SC tedy dochází pouze částečně.
Opatření pro naplňování SC			
18	Začlenit důraz na vzdělávání pro udržitelný rozvoj do strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na období po roce 2020 – tedy do nové vzdělávací strategie 2020+, Dlouhodobých záměrů (2021-2025), nové strategie Globálního rozvojového vzdělávání, Koncepce podpory mládeže 2020+. (MŠMT, spolugestor: MZV) Při přípravě revizí všech RVP posílit využití průřezových témat (zejména oblasti environmentální výchovy a myšlení v evropských a globálních souvislostech), aktualizovat jejich pojetí a obsah z hlediska vzdělávání pro udržitelný rozvoj. (MŠMT, spolugestor: MŽP, MZV) Zvýšit důraz na transversální kompetence napříč vzdělávacími oblastmi i obory a na prvky posilující transdisciplinární výuku do kurikulárních dokumentů (RVP) při jejich revizích. (MŠMT) Provést revize kurikulárních dokumentů (RVP) tak, aby posílily začlenění cílů a principů vzdělávání k udržitelnému rozvoji dle popisu v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy do roku 2020 (propojenost oborů - průřezovost, celostní přístup, rozvoj kompetencí pro demokratické občanství a udržitelný rozvoj, aktivní metody vzdělávání), cílit zejména na: Nastavení přenositelných (transversálních) kompetencí jako základních cílů vzdělávání a propracování jejich rozvíjení napříč všemi vzdělávacími oblastmi. Rozvíjení přiměřeného všeobecného gramotnostního základu vyváženě zahrnujícího všechny gramotnosti důležité pro život v současném komplexním světě (matematickou, jazykovou, přírodovědnou, digitální, finanční i gramotnosti vztahující se k nakládání s reálným světem – environmentální, zdravotní a polytechnickou). Posílení prvků kurikula rozvíjejících transdisciplinární přístup (průřezová témata, integrovaná tematická výuka) a zvyšujících porozumění vzájemné propojenosti společenských a přírodních, lokálních a globálních, minulých a budoucích procesů. Posílení důrazu na aktivní metody vzdělávání (např. projektová, problémová a kooperativní výuka, integrovaná tematická výuka, místně zakotvené učení, badatelsky orientované vyučování. Rozvoj kritického myšlení a kritické práce se zdroji. Rozvoj připravenosti zvládat budoucí změny včetně schopnosti takové změny aktivně usměrňovat (účastnit se plánování a rozhodování). Rozvoj porozumění vzájemné propojenosti společenských, ekonomických a přírodních pilířů, lokálních a globálních, minulých a budoucích procesů. Budování aktivního přístupu ke spoluvytváření udržitelného světa ve světle porozumění globálních souvislostí a odpovědnosti. (MŠMT) Zlepšit dostupnost kariérového poradenství na všech typech škol. (MPSV, spolugestor: MŠMT)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Zapojit se soustavně do mezinárodních šetření zaměřených na hodnocení transversálních kompetencí (např. občanské kompetence, globální kompetence v šetření PISA). (MŠMT)		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	4. Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat a ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	4.4 Systém celoživotního vzdělávání je veřejně garantovaný a široce dostupný: Zaměřuje se jak na profesní vzdělávání, tak i na vzdělávání v oblasti přenositelných dovedností.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Koncepční přístup státu k celkovému rozvoji celoživotního učení - s důrazem na provázanost, význam a podporu všech jeho stupňů a forem, na občanské i profesní vzdělávání a na zapojení různých aktérů ve vzdělávání Vyšší míra podpory celoživotního občanského i profesního vzdělávání u celé populace, včetně zapojení věkových skupin 55 + (i 65 +) a lidí s nižším formálním vzděláním do dalšího vzdělávání a získávání kompetencí spojených s fungováním v měnícím se světě. Rozvoj specifických oblastí vzdělávání, jako je mj. vzdělávání k demokratické kultuře (občanské vzdělávání), environmentální vzdělávání, globální rozvojové vzdělávání a jejich propojení s hlavní vzdělávací strategií zaměřenou na celoživotní učení (přijetí a aktualizace dokumentů zajišťujících rozvoj těchto specifických oblastí). Vyvážené využití distančních forem vzdělávání včetně těch prováděných prostřednictvím internetu a prezenčních forem (postavených na neprostředkované osobní komunikaci). Vyšší míra pravidelného vzdělávání osob pracujících se sociálně vyloučenými osobami, včetně veřejných opatrovníků, s cílem prevence prohlubování sociálního vyloučení a možné diskriminace. Vyšší výdaje určené na financování nezávislých médií veřejné služby, významných pro plnění vzdělávacích potřeb společnosti, za současného zachování jejich autonomie.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	Education and Training 2020 strategický cíl 1 OSN Agenda 2030 – SDGs: 4.x
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální/krajská úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> – silná v oblasti působení státu, zákon č. 179/2006 Sb., o

		ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Naplňování Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020. Krajská – naplnění vzdělávacích koncepcí krajů: krajských Dlouhodobých záměrů vzdělávání, krajských akčních plánů vzdělávání. <u>Sociální</u> – silná, aktivity občanského sektoru <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění zdrojů pro realizaci politických rozhodnutí.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	4.4.1 Účast dospělé populace na celoživotním vzdělávání v posledních 4 týdnech 4.4.2 Úroveň kompetencí dospělých v mezinárodním srovnání – čtenářská gramotnost
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor 4.4.1 sleduje trend účasti dospělé populace na celoživotním vzdělávání. Indikátor 4.4.2 ukazuje podíl dospělých osob podle úrovně čtenářské gramotnosti. Z nízké úrovně čtenářské gramotnosti může vyplývat ohrožení na trhu práce i v životě obecně. Indikátor také přeneseně může vyjadřovat „kvalitu“ vzdělávacího systému v minulosti a také kvalitu dalšího vzdělávání. Analyticky nosné by bylo využití ještě indikátory z ostatních kompetencí v rámci mezinárodního výzkumu dospělých Předpoklady úspěchu v práci a v životě (PIAAC), tedy doplnění o další dva indikátory – numerická gramotnost (matematické dovednosti) a gramotnost z oblasti ICT (řešení problémů v technologicky bohatém prostředí).
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	4.4.1 Účast dospělé populace na vzdělávání v posledních 4 týdnech Česká republika patřila k zemím s trvale podprůměrnou účastí dospělých na dalším vzdělávání, nicméně v roce 2011 dosáhla hodnota ukazatele 11,4 % a průměr EU-27 dokonce převýšila. Do roku 2014 se však situace zhoršila o více jak 2 p.b. Situace odráží nejen stav podnikového vzdělávání, na které působí z jedné strany podpora z evropských fondů a z druhé hledání úspor podniků, ale i stav vzdělávání populace hrazené z jejich soukromých zdrojů a realizované ve volném čase.⁸⁰ Podíl dospělých ve věku 25-64 let, kteří se v posledních 4 týdnech účastnili nějakého vzdělávání, překročil hodnotu 10 % pouze v letech 2011 – 2013. Poté došlo k poklesu pod 9%.⁸¹

⁸⁰ Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání (2015) *Konkurenční schopnost České republiky – Kvalita lidských zdrojů*

⁸¹ Současně je však třeba uvést, že data ze šetření PIAAC nelze hodnotit, jsou k dispozici pouze data z roku 2011, chybí časová řada pro zhodnocení.

GEO/TIME	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
European Union (28 countries)	9,5	9,5	9,3	9,1	9,2	10,7	10,8	10,7	10,8
European Union (27 countries)	9,6	9,5	9,4	9,1	9,3	10,7	10,9	10,8	10,8
European Union (15 countries)	11,0	10,9	10,7	10,3	10,5	12,4	12,7	12,5	12,5
Euro area (19 countries)	8,2	8,1	8,0	8,3	8,5	10,6	10,9	10,9	11,2
Euro area (18 countries)	8,3	8,2	8,1	8,3	8,5	10,7	11,0	10,9	11,2
Euro area (17 countries)	8,3	8,2	8,1	8,3	8,5	10,7	11,0	10,9	11,2
Czech Republic	8,0	7,1	7,8	11,4	11,1	10,0	9,6	8,5	8,8

Zdroj: EUROSTAT, Participation rate in education and training (las 4 weeks) by sex and age. Age from 25 to 64 years. Data extrahována dne 26.07.2017

4.4.2 Úroveň kompetencí dospělých v mezinárodním srovnání – čtenářská gramotnost

První vlny výzkumu PIAAC, která proběhla na přelomu roku 2011 a 2012, se zúčastnilo celkem 24 vyspělých zemí. Česká republika dosáhla nadprůměrného výsledku v numerické gramotnosti a průměrného výsledku ve čtenářské gramotnosti (průměrné skóre 273, ČR 274) a v oblasti řešení problémů v oblasti informačních technologií.

Podíl dospělých na úrovni čtenářské gramotnosti – průměr zúčastněných zemí (průměr ČR):

Pod úroveň 1 (méně než 176 bodů) - 3,3% (**ČR 1,5%**)

Úroveň 1 (176-225 bodů) – 12,2% (**ČR 10,3%**)

Úroveň 2 (226 – 275) – 33,3% (**ČR 37,5%**)

Úroveň 3 (276 – 325) – 38,2% (**ČR 41,4%**)

Úroveň 4 (326 – 375) – 11,1% (**ČR 8,3%**)

		Úroveň 5 (více než 376) – 0,7% (ČR 0,4%)⁸² Benchmark: Účast dospělé populace v dalším vzdělávání, podíl (v %) - nyní 14,6 %.⁸³
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Organizační: Podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020: Opatření L.4 - Prostřednictvím Národní soustavy kvalifikací usměrňovat rozvoj nabídky dalšího vzdělávání úzce provázaného s potřebami trhu práce a umožňovat její propojování s nástroji aktivní politiky zaměstnanosti (např. rekvalifikace) Opatření L.4.1 - Podpora implementace a udržitelného rozvoje systému uznávání založeném na Národní soustavě kvalifikací: Revize schválených standardů profesních kvalifikací a tvorba nových profesních kvalifikací Užší propojení se systémem počátečního vzdělávání Realizace dalšího propojení s jinými fungujícími kvalifikačními systémy Podpora a rozvoj úzkého propojení rekvalifikací s NSK a vztahů NSK a NSP Spolupráce s MPSV a Generálním ředitelstvím Úřadu práce při nastavení možnosti modularizace rekvalifikací. Gestor : MŠMT, MPSV Spolugestor/ři: MŽP, MZV, MK, Kraje
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategie vzdělávací politiky do roku 2020 (3.1.6 - od str. 22) Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020 Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (ET 2020 – resp. Education and Training 2020) Strategie celoživotního učení (2007 – 2015) Strategie digitální gramotnosti Iniciativa Práce 4.0; Akční plán Práce 4.0; Akční plán Společnost 4.0

⁸² STRAKOVÁ, J.; VESELÝ, A.; KELBLOVÁ, L. (2013): Dovednosti českých dospělých v mezinárodním srovnání. Hlavní zjištění výzkumu OECD PIAAC

⁸³ Education and Training 2020 Mezinárodní testování dospělých PIAAC.

		Národní strategie finančního vzdělávání Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013-2017 Nová agenda dovedností pro Evropu (New skills agenda for Europe) Doporučení Rady EU o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé (<i>Upskilling Pathways: New Opportunities for Adults</i>) Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2016 - 2025 Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání Dále, existují dílčí strategie pro části systému celoživotního učení (např. strategie v oblasti tzv. „regionálního školství“, vysokého školství, koncepce podpory mládeže) a pro rozvoj specifických oblastí vzdělávání jako je: Strategie digitálního vzdělávání Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání Připravuje se Koncepce občanského vzdělávání. Propojující Strategie celoživotního učení byla přijata v r.2007 a platila do r. 2015.
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	L 4. Prostřednictvím Národní soustavy kvalifikací je usměrňován rozvoj nabídky dalšího vzdělávání, který je úzce provázán s potřebami trhu práce, a umožňuje propojování s nástroji aktivní politiky zaměstnanosti, a to v rozšiřujícím se rozsahu. Zatím však ale není její využívání příliš rozšířeno, zavedeno do praxe. L 4.1 Probíhají revize stávajících profesních kvalifikací v rámci NSK a vznikají nové profesní kvalifikace v souladu s požadavky potřeb měnící se společnosti a trhu práce. Prosazení konceptu celoživotního učení do praxe je i hlavním cílem základního pracovního plánu dobrovolné spolupráce členských států EU v oblasti vzdělávání a odborné přípravy do roku 2020 (strategického rámce Education and Training 2020). Česká republika se prostřednictvím Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 k tomuto dokumentu a závazku z nich plynoucím plně hlásí a v následujících letech bude usilovat o jejich naplňování.⁸⁴
15	Bariéry v dosahování cíle	Chybí aktuální vzdělávací strategie uceleně pokrývající celoživotní učení na všech úrovních a ve všech formách, ovšem Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, obsahuje opatření 3.1.6 Podpora, dostupnost a kvalita dalšího vzdělávání. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 a Dlouhodobý záměr vzdělávání 2015-2020 se soustředí na část systému – a to na formální vzdělávání na úrovni předškolního, primárního, sekundárního a vyššího odborného vzdělávání (tzv. „regionální školství“). Propojující Strategie

⁸⁴ MŠMT (2014) *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*

		celoživotního učení je zastaralá - z r. 2007, omezená do r. 2015. Kompetenční zákon ⁸⁵ nevymezuje uceleně a dostatečně působnost ústředních orgánů státní správy v oblasti celoživotního učení.	
16	Synergie	Spolupráce MŠMT s dalšími resorty (MPSV, MŽP, MZV, MZe, MPO, MK, MF aj.) Podpora celoživotního učení založeného na možnosti volby různých vzdělávacích cest přispívá k možnosti rozvíjet schopnosti a dovednosti občanů v průběhu celého života a tím reagovat na měnící se vzdělávací potřeby společnosti.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Ne	Opatření, která by aktuálně již byla realizována a zároveň účinně pomáhala naplňovat specifický cíl, téměř neexistují. Chybí aktuální vzdělávací strategie uceleně pokrývající celoživotní učení na všech úrovních a ve všech formách. Dosavadní trend je navíc nežádoucí (viz mj. kolonka 11 – indikátor 4.4.1). Jistým příslibem je implementace konceptu celoživotního učení (na základě strategického rámce Education and Training 2020, resp. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020). Z celkového pohledu ovšem specifický cíl naplňován není.
Opatření pro naplňování SC			
18	Rozvíjet Národní soustavu kvalifikací a v jejím rámci posílit důvěryhodnost udělování kvalifikací. (MPSV) V souladu s principy vzdělávání k udržitelnému rozvoji vytvořit a implementovat ucelenou strategii celoživotního učení s důrazem na občanské i profesní vzdělávání a na zapojení různých aktérů ve vzdělávání. (MŠMT, spolugestor: MPSV) Zajistit rozvoj specifických oblastí vzdělávání jako je vzdělávání k demokratické kultuře (občanské vzdělávání), environmentální vzdělávání, globální rozvojové vzdělávání apod. a jejich propojení s hlavní vzdělávací strategií zaměřenou na celoživotní učení. (MŠMT, spolugestor: MZV, MŽP)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Vymezit v kompetenčním zákoně ⁸⁶ jasně a uceleně působnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti celoživotního učení. (MŠMT, ÚV) Zvýšit míru podpory veřejnoprávních médií, významných pro plnění vzdělávacích potřeb společnosti, za současného zachování jejich reálné autonomie. Ustanovit veřejnou garanci široce dostupných vzdělávacích možností v základních dovednostech (včetně mj. finanční a ICT gramotnosti) pro občany primárně se zaměřující na starší a nízko kvalifikované. (MŠMT)		

⁸⁵ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky v aktuálním znění – viz paragraf 7.

⁸⁶ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky v aktuálním znění.

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	5 Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.
3	Specifický cíl	5.1 Zvyšuje se délka života ve zdraví u všech skupin obyvatel České republiky.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Zvýšení délky života ve zdraví (HLY) – zhruba o 1,5 roku u obou pohlaví do roku 2030. Zvýšení podílu délky života ve zdraví při narození na střední délce života při narození (HLY 0/LE 0, v %).
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	WHO - Zdraví 2020: Evropská politika pro zdraví a kvalitu života (2012) ⁸⁷ Globální akční plán WHO pro prevenci a kontrolu nepřenositelných onemocnění ⁸⁸ Politická deklarace OSN o nepřenositelných onemocněních ⁸⁹ Rámcová úmluva WHO o kontrole tabáku a další strategické a koncepční dokumenty WHO v oblasti zdraví Cíl European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing (EIPon-AHA) zvýšit HLY při narození o 2 roky mezi 2010 a 2020, tedy o 2,4 měsíce na rok. OSN Agenda 2030 – SDGs: 3.x
7	Průmět cíle do území	Národní i krajská úroveň. Hodnoty délky života ve zdraví se v ČR významně liší dle jednotlivých krajů.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	Ovlivnitelné nepřímo (ovlivňování předpokladů) na všech úrovních. Zdravotní péče sama o sobě život prodlužuje, do značné míry však záleží na přístupu jednotlivých osob k vlastnímu zdraví a životnímu stylu, nakolik budou konkrétně v jejich případě přidána léta prožitá ve zdraví. <u>Politická:</u> Silná, politická rozhodnutí mohou určit rámce a směřování. Stát na národní úrovni a samosprávy na regionální úrovni mohou vytvářet podmínky pro to, aby lidé upřednostňovali zdravý životní styl a v případě volby (potraviny, způsob trávení volného času apod.) zároveň

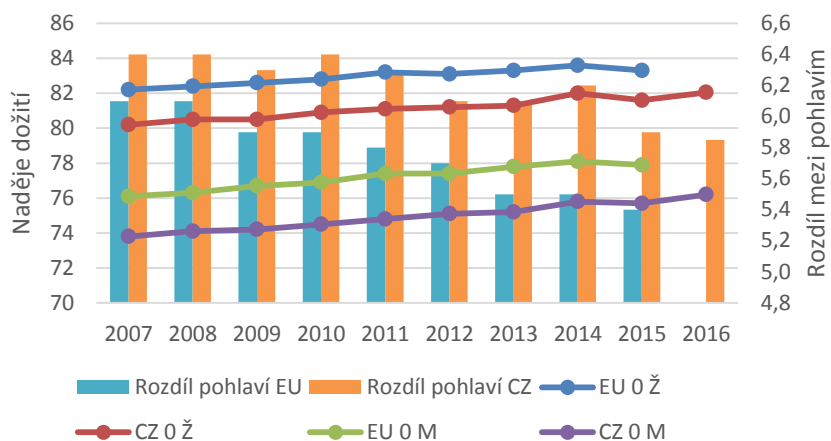
⁸⁷ SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE (WHO), 2012. Health 2020. A European policy framework and strategy for the 21st century (2013)

⁸⁸ <http://www.who.int/nmh/publications/ncd-action-plan/en/>

⁸⁹ Dostupné z: http://www.who.int/nmh/global_monitoring_framework/en/

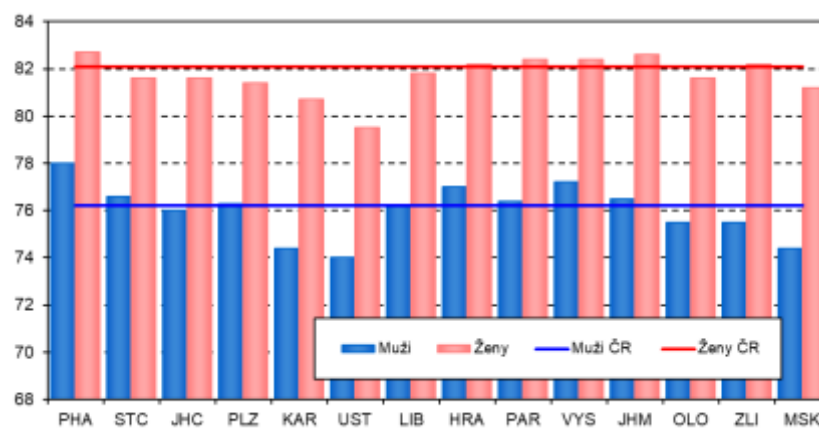
		měli možnost zvolit zdraví prospěšnou variantu. Stát také může svou zdravotní politikou (výdaji i osvětou) zvýšit míru zdravotní gramotnosti, podpory zdraví a primární i sekundární prevence. Státní politika může také do značné míry ovlivňovat životní prostředí – míru znečištění. <u>Environmentální</u>: Silná, zdravotní stav nevzniká ve zdravotnických zařízeních, ale všude tam, kde lidé žijí, pracují, odpočívají a stárnou – je přímo ovlivněn faktorem životního prostředí, mj. mírou jeho znečištění <u>Sociální</u>: Silná, v chápání kvality zdraví jedinců je nutné pochopit, že jde při jeho podpoře o poslání mnoha komponent společnosti – začíná u jednotlivců a rodin, pokračuje napříč sociálními skupinami, institucemi, organizacemi, státní správou apod. <u>Ekonomická</u>: Střední, na makroúrovni možnosti veřejných rozpočtů nepřímo dané celkovou ekonomickou kondicí národního hospodářství s dopadem na příjmy a výdaje státního rozpočtu. Na mikroúrovni v určitých aspektech jsou ekonomický status a životní úroveň jedince pro odpovědný přístup ke zdraví klíčové, v mnoha případech však jeho kupní síla při volbě zdravého životního stylu není směrodatná. Volba zdravého životního stylu totiž musí být vůbec umožněna socio-ekonomickými podmínkami života daného jedince.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	5.1.1 Naděje dožití – střední délka života při narození a ve věku 65 let 5.1.2 Délka života ve zdraví (Healthy life years) při narození a ve věku 65 let
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor 5.1.1 nezachycuje přímo míru naplňování specifického cíle 5.1, ale jeho hodnoty korelují s hodnotami indikátoru 5.1.2, resp. je zasazuje do kontextu a jeho nominální hodnoty umožňuje překlomit do relativních (podíl délky života ve zdraví na celkové střední délce života) Indikátor 5.1.2 nepřímo zachycuje míru dosažení specifického cíle 5.1. Měří průměrnou hodnotu délky života ve zdraví, v členění dle věku a pohlaví (bez disagregace dle dalších skupin obyvatel).
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Naděje dožití (LE, střední délka života) v ČR dosahovala u žen v roce 2016 hodnoty 82,05 roku, u mužů to bylo 76,22 roku. Naděje dožití v ČR je nižší než evropský průměr, u žen zaostáváme za průměrem více než u mužů. V průměru jsou hodnoty naděje dožití v ČR zhruba o 2 roky nižší než v EU jako celku. Rozdíl v naději dožití mezi oběma pohlavími (cca 6 let) v ČR patří spíše k vyšším v rámci EU (hodnoty naděje dožití na úrovni EU jsou dostupné pouze za rok 2015). V průběhu let 2007-2014 se hodnota střední délky života při narození v ČR plynule zvyšovala, do roku 2014 vzrostla u mužů o 2 roky, u žen o 1,8 roku. V roce 2015 pak meziročně mírně poklesla u obou pohlaví, během roku 2016 však došlo k jejímu zvýšení, a to o 0,6 roku u žen a 0,4 roku u mužů.

Naděje dožití při narození v ČR a EU28

Zdroj: Eurostat

Naděje dožití při narození v krajích ČR, 2015-2016

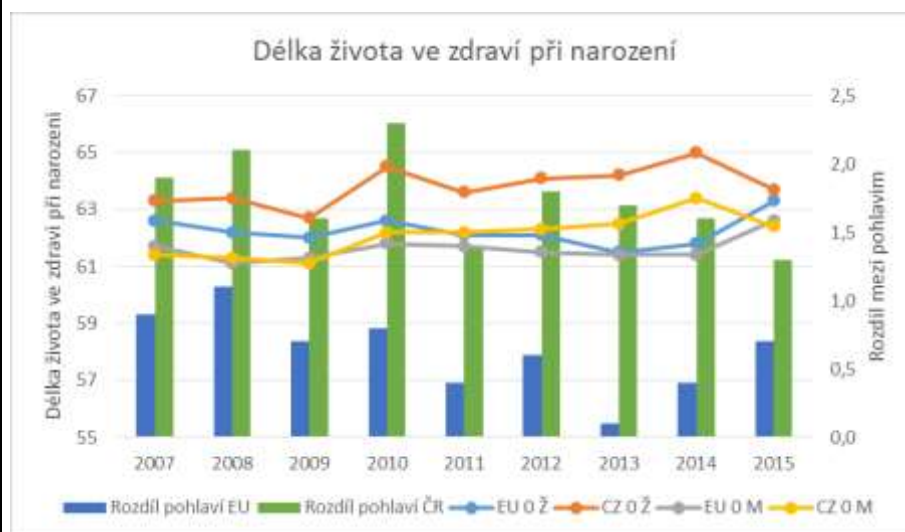
Zdroj: ÚZIS ČR (na základě výpočtů dat ČSÚ)

Střední délka života v krajích ČR se různí. Nejvyšší hodnotu vykazují kraje HL. m. Praha a Vysočina, nejnižší hodnoty naopak zaznamenáváme v krajích Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském. Muži v HL. m. Praze žijí o 4 roky déle než muži v kraji Ústeckém, tedy v kraji s nejnižší hodnotou střední délky života, u žen tento rozdíl činil 3,2 roku.

Délka života ve zdraví (HLY) při narození činila v roce 2015 u žen 63,7 roku, u mužů pak 62,4 roku. Rozdíl mezi HLY mužů a žen při narození dosahoval 1,3 roku, což je o 0,6 roku více než v EU v průměru. Hodnota délky života ve zdraví v ČR je ve srovnání s evropským průměrem relativně dobrá, ČR patří k zemím s nadprůměrnou hodnotou ukazatele v rámci EU.

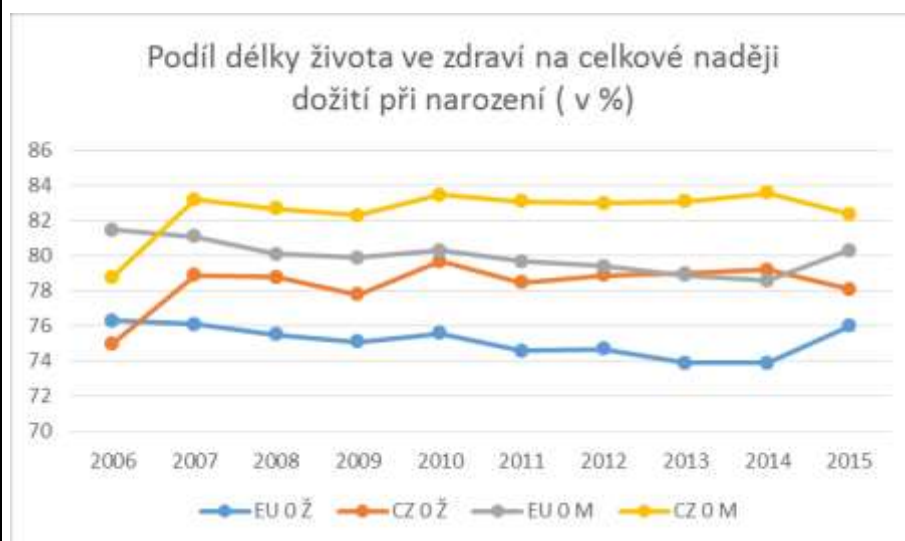
Od roku 2007 měla hodnota ukazatele spíše rostoucí trend (nárůst mezi roky 2007 a 2014 o 2 roky u mužů a 1,7 roku u žen), pokles se projevuje až v roce 2015, a to poměrně výrazně. Došlo však ke snížení rozdílu mezi pohlavími, který byl v roce

2015 nejvyšší.

Zdroj: Eurostat

Podíl délky života ve zdraví na celkové naději dožití je v České republice relativně vysoký, v roce 2015 dosahoval 78 % u žen a 82,4 % u mužů, zatímco v EU28 je jeho hodnota o zhruba 2 p. b. nižší. Dlouhodobě má spíše stabilní trend, v roce 2015 se jeho hodnota u obou pohlaví meziročně mírně snížila.

Zdroj: Eurostat

U ukazatele střední délky života lze očekávat pozitivní budoucí vývoj a přiblížení se k hodnotám pozorovaným v zemích západní Evropy. U ukazatele HLY je obtížné předvídat budoucí vývoj, navíc se očekává, že se v hodnotách ukazatele odrazí vliv metodických změn (od roku 2018-2019).

Existující opatření pro naplnění SC

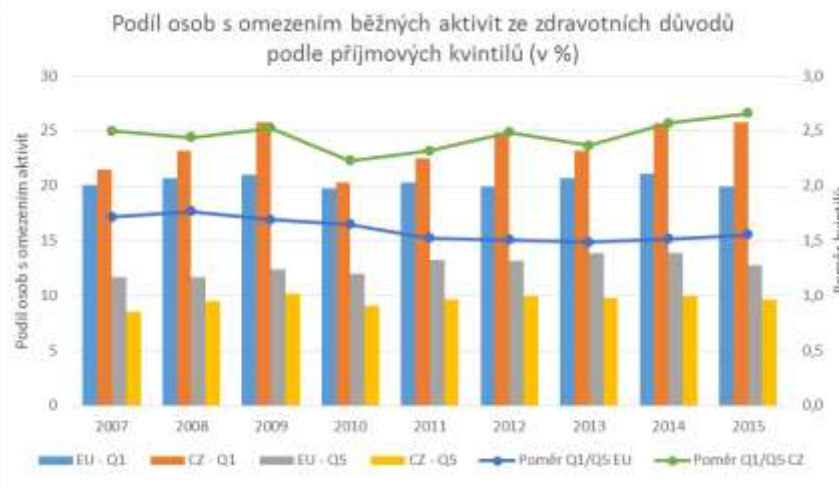
12	Popis opatření	Realizovat celoživotní investice do zdraví a prevence nemocí, posilovat roli občanů a vytvářet podmínky pro růst a naplnění jejich zdravotního potenciálu (Prioritní oblast 1, Zdraví 2020) Posilovat zdravotnické systémy zaměřené na lidi, zajistit použitelnost a dostupnost zdravotních služeb z hlediska příjemců, soustředit se na ochranu a podporu zdraví a na prevenci nemocí, rozvíjet kapacity poskytovatelů zdravotních služeb zřizovaných státem či územní samosprávou, zajistit krizovou připravenost, průběžně monitorovat zdravotní situaci a zajistit vhodnou reakci při mimořádných situacích (Prioritní oblast 3, Zdraví 2020) Podílet se na vytváření podmínek pro rozvoj odolných sociálních skupin, tedy komunit žijících v prostředí, které je příznivé pro jejich zdraví (Prioritní oblast 4, Zdraví 2020) Dostatečná pohybová aktivita populace (podr. Akční plán č. 1, Zdraví 2020) Správná výživa a stravovací návyky populace (podr. Akční plán č. 2, Zdraví 2020) Zvládání stresu a duševní zdraví (podr. Akční plán č. 3, Zdraví 2020) Omezení zdravotně rizikového chování vč. tabáku a alkoholu (podr. Akční plán č. 4, Zdraví 2020, Implementace zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který se týká omezení dostupnosti tabákových a souvisejících výrobků a alkoholických nápojů, dalšího rozšiřování nekuřáckého prostředí atd.) Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí (podr. Akční plán č. 5, Zdraví 2020) Rozvoj programů zdravotního screeningu (podr. Akční plán č. 7, Zdraví 2020), včetně projektu Národní koordinační centrum programů časného zachytu onemocnění. Zdravotní gramotnost (podr. Akční plán č. 12, Zdraví 2020) Snižování nerovností ve zdraví Podpora zdraví během celého života (jedenáct horizontálních a pět vertikálních témat pro rozvoj aktivit, Zdraví 2020) Gestoři: ÚV, MZd Spolugestor/ři: MZd, MPSV, MŠMT, MMR, MŽp, MZe, MPO, MF
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	<u>Cílené dotační programy, zejména:</u> Rozvojové projekty zdravotní péče Protidrogová politika Vyrovňování příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (OZP) Projekty zajišťující kvalitu a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb Národní programy zdraví – projekty podpory zdraví

		<u>Hlavní strategické a implementační dokumenty:</u> Zdraví 2020: Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Akční plán č. 1 (Zdraví 2020): Podpora pohybové aktivity na období 2015-2020 Akční plán č. 3 (Zdraví 2020): Duševní zdraví Akční plán č. 2 (Zdraví 2020): Správná výživa a stravovací návyky Akční plán č. 4 (Zdraví 2020): Omezení zdravotně rizikové chování Akční plán č. 5 (Zdraví 2020): Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí Akční plán č. 7 (Zdraví 2020): Rozvoj programů zdravotního screeningu Akční plán č. 9 (Zdraví 2020): Zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb Akční plán č. 12 (Zdraví 2020): Rozvoj zdravotní gramotnosti Strategie reformy psychiatrické péče Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění 2016-2019 Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR „Zdraví 21“ podpořený Vládou ČR v roce 2002 usnesením č. 1046/2002 Koncepce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018 a její akční plány <u>Příslušné právní předpisy:</u> Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek Vyhláška č. 282/2016 o nezdravých potravinách, vymezuje požadavky na potraviny včetně nápojů, které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Měření probíhají průběžně – přijatá opatření se projevují se zpožděním, lze však sledovat v čase. Je zřejmé, že většina opatření v této oblasti má dopad na zdravotní stav obyvatel spíše v dlouhodobém charakteru a že jejich pozitivní vliv na zdraví se odrazí až v řádu několika desítek let.
15	Bariéry v dosahování cíle	Změna přístupu jedinců vycházejícího z myšlení lidí je dlouhodobý a obtížný proces. Proti implementaci změn působí hlavně fakt, že veřejnost není vždy vůči výzvám ke změně životního stylu pozitivně nakloněna. Nicméně stejně důležité je i zapojení lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků tak, aby nejenom léčili nemoci, ale zároveň připomínali hodnotu zdraví, apelovali na jeho podporu - posilování, rozvíjení a ochranu. Stejně tak musí být toto úsilí koordinováno v rámci celé společnosti, napříč celou řadou sektorů.
16	Synergie	Zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva nejenom významně zvyšuje kvalitu života obyvatel, ale současně přispívá k nákladové efektivnosti ve zdravotnictví. Aktivita jsou totiž zaměřeny na snižování či eliminaci příčin vzniku nemocí, jejichž vzniku lze

		předcházet, nikoliv na nákladnější léčení jejich důsledků. Zvyšující se délka života ve zdraví významně zvyšuje kvalitu života obyvatel, přičemž synergicky působí i na zlepšení nákladové efektivity ve zdravotnictví. Léta prožitá ve zdraví se pozitivně projevují i v rámci hospodářství a na trhu práce, zvláště s ohledem na trend demografického stárnutí.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Ano	Opatření existují a pomáhají naplňovat SC, jejich přesnější dopad lze však hodnotit až z dlouhodobější časové perspektivy – viz kolonka 14. Plnění lze posuzovat v časových řadách – viz kolonka 11. Trend je žádoucí. Střední délka života v ČR se dlouhodobě zvyšuje. Nicméně i nadále je nižší ve srovnání s hodnotami pozorovanými v západoevropských zemích a její prodloužování je poměrně pomalé. Délka života ve zdraví je v ČR relativně vysoká ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi, podíl HLY na celkové naději dožití se však zvyšuje jen velmi pomalu a má spíše stabilní hodnotu. K naplňování SC tak z celkového hlediska pozvolna zatím dochází.
Opatření pro naplňování SC			
18	Posílit důraz na komunikaci důvodů změny životního stylu a benefitů vyplývajících z odpovědného přístupu k vlastnímu zdraví. (MZd)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Zajistit lepší koordinaci mezi resorty a nadresortní spolupráci facilitovanou centrální autoritou. (ÚV)		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	5. Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje
3	Specifický cíl	5.2 Snižují se vlivy způsobující nerovnosti v oblasti zdraví
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Na národní úrovni není cíl kvantifikován. Žádoucí trend je pokles nerovnosti a/nebo bránění jejího vzniku. Snižování korelace zdravotního postižení či znevýhodnění, délky života ve zdraví a zdravotního stavu jako takového a socio-ekonomického postavení (dosaženého vzdělání a výše příjmů) a geografické dimenze (region bydliště). Snížení rozdílu v podílu osob ve věku 65 a více let s omezením ze zdravotních důvodů, mezi prvním a pátým příjmovým kvintilem na úroveň EU28.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	OSN Agenda 2030 – SDGs: 3.8, 3(.x) Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením
7	Průmět cíle do území	Národní a regionální úroveň.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Ovlivnitelnost střední, zvláště na <u>národní</u> úrovni. Nestačí zaměřit se na systém zdravotní péče, je třeba vytvořit podmínky pro zdravý život a stimulovat občany k volbě ve prospěch zdraví. Je nutné posílit nadresortní spolupráci klíčových hráčů, tedy zúčastněných stran z odvětví, jako je zdravotnictví, školství, sociální péče, územní plánování, doprava a výstavba. Je nutné si uvědomit, že zdraví je silně ovlivněno sociálně ekonomickými podmínkami života, které jsou dány úrovní vzdělání, sociálním postavením, pracovními podmínkami, příjmem, vlivem životního prostředí, individuálními preferencemi občanů apod. Prohlubující se sociální nerovnosti a diferenciacie společnosti může mít za následek nepříznivý dopad na zdraví. <u>Politická</u> - silná, v oblasti působení municipalit, krajů a státu, dále legislativně (naplňováním příslušných strategií boje s chudobou a sociálním vyloučením, podpory přístupu rovnosti ke vzdělávání, pečlivým územním plánováním atd.). <u>Sociální</u> – silná, v oblasti aktivit občanského sektoru a v posilování zdravotní gramotnosti. <u>Ekonomická</u> – silná, zajištění finančních zdrojů pro implementaci dílčích nástrojů, které snižují nerovnosti v oblasti zdraví.

Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																																					
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	5.2.1 Dlouhodobé omezení aktivit (Global Activity Limitation Indicator, GALI)																																			
10	Vztah indikátoru/ů k SC	GALI měří podíl osob ve věku 16 a více let, které jsou ze zdravotních důvodů dlouhodobě omezeny v činnostech, které lidé obvykle dělají, podle hlavních socioekonomických kategorií (zejm. podle příjmu, vzdělání). Vyjadřuje tak nepřímo stupeň dosažení specifického cíle 5.2 a přímo strategický cíl 5.																																			
Hodnocení indikátoru/indikátorů																																					
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Dlouhodobé omezení aktivit (Global Activity Limitation Indicator, GALI) Hodnota GALI (vymezena jako podíl osob, které jsou dlouhodobě omezeny ve svých činnostech ze zdravotních důvodů), v ČR v roce 2015 dosahovala zhruba 18 % osob, přičemž u žen (19,7 %) byl podíl osob s omezením mírně vyšší ve srovnání s muži (16,7 %) a ve srovnání s průměrem EU byla hodnota ukazatele nepatrně vyšší. Velikou roli zde však hraje věková struktura populace, podíl osob s omezením totiž výrazně narůstá s věkem. Podíl osob s omezením běžných aktivit ze zdravotních důvodů (v %), 2015 <table><thead><tr><th>Věková skupina</th><th>EU - ženy</th><th>CZ - ženy</th><th>EU - muži</th><th>CZ - muži</th></tr></thead><tbody><tr><td>25-34</td><td>8</td><td>6</td><td>7</td><td>7</td></tr><tr><td>35-44</td><td>11</td><td>11</td><td>10</td><td>7</td></tr><tr><td>45-54</td><td>16</td><td>15</td><td>15</td><td>11</td></tr><tr><td>55-64</td><td>23</td><td>23</td><td>21</td><td>22</td></tr><tr><td>65-74</td><td>30</td><td>33</td><td>26</td><td>28</td></tr><tr><td>75+</td><td>36</td><td>45</td><td>34</td><td>44</td></tr></tbody></table> Zdroj: Eurostat Zatímco v nižších věkových skupinách (25-64 let) je podíl mužů i žen v ČR stejný nebo nepatrně nižší ve srovnání s EU, po 65. roce věku je podíl osob s omezením výrazně vyšší než evropský průměr. Pokud sledujeme vliv dalších determinant, pak v České republice zaznamenáváme významné rozdíly v prevalenci disability u osob s různým socioekonomickým statutem. Rozdíl podílu osob s omezením mezi nejnižším a nejvyšším příjmovým kvintilem činil v ČR v roce 2015 téměř 16 procentních bodů, zatímco v EU to bylo jen 7 p.b. Poměr podílu osob s omezením v obou kvintilech činil v roce 2015 v ČR 2,7 (zatímco v EU 1,6). Od roku 2008 se hodnota tohoto poměru v ČR spíše zvyšuje, zatímco v EU má spíše klesající trend.	Věková skupina	EU - ženy	CZ - ženy	EU - muži	CZ - muži	25-34	8	6	7	7	35-44	11	11	10	7	45-54	16	15	15	11	55-64	23	23	21	22	65-74	30	33	26	28	75+	36	45	34	44
Věková skupina	EU - ženy	CZ - ženy	EU - muži	CZ - muži																																	
25-34	8	6	7	7																																	
35-44	11	11	10	7																																	
45-54	16	15	15	11																																	
55-64	23	23	21	22																																	
65-74	30	33	26	28																																	
75+	36	45	34	44																																	

Zdroj: Eurostat

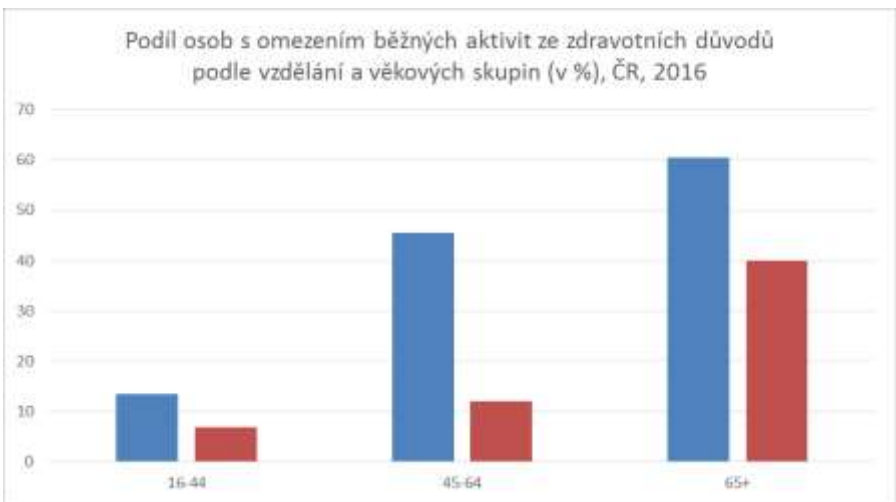
Nicméně toto srovnání může být zkresleno právě odlišnou věkovou strukturou dílčích skupin obyvatel. Pokud bychom se zaměřili pouze na osoby ve věku 65 a více let, pak v nejnižším příjmovém kvintilu podíl osob se zdravotním omezením dosahoval 59 %, zatímco v nejvyšším příjmovém kvintilu to bylo jen 36 % a poměr obou příjmových kvintilů činil 1,6 (zatímco na úrovni EU jako celku je to jen 1,4). Nicméně vazba zde může být i opačná, osoby se zdravotním omezením mají logicky nižší možnost být zaměstnány a proto vykazují nižší příjem.

Zdroj: Eurostat, vlastní výpočty

Z hlediska mezinárodního srovnání patří ČR k zemím se spíše vyššími rozdíly ve zdraví mezi příjmovými kvintily.

Z pohledu vzdělání jsou rozdíly rovněž zřejmé. Ve všech věkových skupinách byl v roce 2016 podíl osob s omezením aktivit vyšší u osob s nižším vzděláním ve srovnání s osobami s vyšším vzděláním. Rozdíl mezi oběma vzdělanostními skupinami je v čase

		relativně stabilní a mírně vyšší ve srovnání s úrovní pozorovanou v EU. <i>Zdroj: Eurostat</i> Benchmark: Rozdíl v podílu osob s omezením mezi prvním a pátým příjmovým kvintilem – mezinárodní srovnání, data Eurostatu. (Poměr podílu osob s omezením ze zdravotních důvodů v 1. a 5. příjmovém kvintilu ve věku 65 a více let?)
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Ekonomické, legislativní: Nastavení rozsahu péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění⁹⁰. Dotační tituly na zlepšení zdravotnictví, školství, sociální péče. Výstupy pracovní skupiny pro nerovnosti ve zdraví. Naplnění strategických a dalších plánovacích dokumentů, především: Zdraví 2020: Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí a příslušené implementační akční plány, např. AP č. 12: Rozvoj zdravotní gramotnosti, dále také AP č. 13: Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu obyvatel, který posiluje vyhodnocení zdravotního stavu obyvatel i na regionální úrovni⁹¹ Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – „Zdraví 21“ podpořený vládou ČR v roce 2002 usnesením č. 1046/2002 Koncepce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví European Disability Strategy 2010-2020 (EDS) Strategie sociálního začleňování 2014-2020 (MPSV)

⁹⁰ Dle Zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹ Implementován rovněž prostřednictvím projektu Rozvoj technologické platformy Národního zdravotnického informačního systému.

		Gestor: MZd Spolugestoři: MŠMT, MPSV, MMR, MŽp, MD (a dle opatření další relevantní resorty)	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zdraví 2020: Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí (vč. souvisejících Akčních plánů) Strategie reformy psychiatrické péče ČR Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění 2016 - 2019 Národní strategie elektronického zdravotnictví ČR 2016-2020 Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Zatím nelze přesně hodnotit, první možná hodnocení plnění cíle a opatření lze provést až s časovým odstupem, tedy až ve chvíli, kdy budou k dispozici data za rok 2018. (Řada klíčových opatření má svůj počátek během roku 2017.) Je zřejmé, že většina opatření v této oblasti má dopad na zdravotní stav obyvatel spíše v dlouhodobém charakteru a že jejich pozitivní vliv na zdraví se odrazí až v řádu několika desítek let.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Komplexní bariérou jsou společenské strukturální nerovnosti a vícečetný výskyt u jedinců, který způsobuje jejich multiplikační efekt. Nerovnosti v oblasti zdraví jsou totiž ovlivněny velkou řadou faktorů, jako je vzdělání, pohlaví, místo bydliště, socio-ekonomický status atd. Ovlivnění těchto nerovností tedy vyžaduje společnou akci řady sektorů. Cesty ke zlepšení zdraví u všech obyvatel, a snížení tak nerovnosti ve zdraví, v tomto ohledu vedou prostřednictvím zapojení se do celoživotního učení, podporou zaměstnanosti ohrožených skupin obyvatel, cílené programy podpory zdraví. Zvláště na zřeteli musí být obyvatelé v riziku chudoby, sociálně vyloučené osoby, nezaměstnaní, imigranti, samoživitelé/ky s dětmi (jednorodičovské rodiny) apod.	
16	Synergie	Spolu s poklesem chudoby a společenských nerovností a dále nižší mírou znečištění životního prostředí klesají i nerovnosti v oblasti zdraví. Lepší vzdělání a pracovní uplatnění obyvatel nejenom minimalizuje nerovnosti ve zdraví jednotlivců, ale celkově prospívá i celé společnosti. Větší rovnost v oblasti zdraví výrazně ovlivňuje ekonomický a sociální pilíř UR. Pozitivně snižování vlivů způsobujících nerovnosti v oblasti zdraví ovlivňují strategické cíle ČR 2030 z kapitoly Dobré vládnutí 23, 24, 25 a 26.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Ne	Funkční opatření sice existují, ale trend je převážně nežádoucí. Přestože celkově hodnota GALI víceméně stagnuje či se mírně zlepšuje, narůstají nerovnosti mezi osobami s nejnižšíma nejvyšším socioekonomickým statusem (vzdělání, příjem). Ve sledovaném období (2007 – 2015) přetrvávají nerovnosti mezi jednotlivými

			socioekonomickými skupinami v hodnotách GALI, zvláště to platí u příjmu a vzdělání. Zatímco v EU se v průměru snižuje rozdíl mezi hodnotami GALI pro nejvyšší a nejnižší příjmový kvintil, v ČR naopak tento rozdíl narůstá. Podle těchto výsledků tudíž nevedou stávající opatření ke snižování nerovností v oblasti zdraví a SC cíl není naplňován.
Opatření pro naplňování SC			
18	Zvýšit informovanost o důvodech nerovnosti v oblasti zdraví mezi odbornou i laickou veřejností. (MZd) Vytvořit a realizovat motivační program Zvýšení sdílené odpovědnosti ve zdraví a ve vztahu k rizikovým faktorům životního stylu.⁹² (MZd)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Větší koordinace mezi resorty a posílení nadresortní spolupráce zajišťované centrální autoritou. (ÚV) Zasadit se o zohlednění specifického cíle zástupci krajů při přípravě regionálních strategických a koncepčních dokumentů (strategického a územního plánování). (MMR, ÚV)		

⁹² Na základě opatření Akční plánu č. 12 Národní strategie Zdraví 2020.

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	5 Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.
3	Specifický cíl	5.3 Systém veřejného zdravotnictví je stabilní, všeobecně dostupný co do kvality i kapacity, a současně se rozvíjí odpovídající profesní struktura. Věkový průměr lékařského i nelékařského personálu se snižuje a zlepšuje se ohodnocení všech pracovníků ve zdravotnictví.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Na národní úrovni není možné specifický cíl konkrétně kvantifikovat. Navíc v sobě slučuje několik „podcílů“ (svých dílčích částí). Lékařský a zdravotnický personál by měl být v optimálním množství, v optimální věkové struktuře a s optimálními schopnostmi a dovednostmi rozprostřen na celém území ČR tak, aby to odpovídalo potřebám pacientů. (V tomto ohledu je však řada determinant, pro něž lze situaci jen velice obtížně korigovat. Předně je to role zdravotních pojišťoven, dále pak samozřejmě preference jednotlivých pracovníků ve zdravotnictví.) Žádoucím trendem je proto stabilizace personální kapacity ve zdravotnictví tak, aby byli lidé dostatečně motivováni do zdravotnictví vstupovat, zůstat v něm a poskytovat kvalitní a bezpečnou péči. Základním předpokladem je zlepšení odměňování všech pracovníků ve zdravotnictví, a to jak kvantitativně – výrazné zvýšení finančního ohodnocení, tak kvalitativně – rozvojem profesní struktury: kariérního systému postaveného na transparentnosti jeho pravidel.⁹³ Žádoucí je také snižování věkového průměru lékařů i zdravotnického personálu. Další významnou částí specifického cíle je samotná zdravotnická infrastruktura. Ta by měla být i nadále na vysoké kvalitativní úrovni a stále se rozvíjet. Žádoucí je proto podpořit její významné determinanty – inovace v medicíně a jejího pokroku jako takového. Jedním z konkrétních provedení inovace, která je žádoucí mj. pro svůj potenciál ekonomického zefektivnění – snížení transakčních nákladů a lepší dostupnosti informací, dále se jedná o tvorbu specializovaných center, návazné péče, komunitní péče apod. Přesun těžiště z akutní péče na návaznou.

⁹³ Kariérní systém není u nelékařských zdravotnických povolání nastaven, každý pracovník má jasně vymezené kompetence, které jsou uvedeny ve vyhlášce č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

		Pro zvýšení efektivity zdravotnického systému je nezbytné umožnit a podporovat sdílení dat a komunikaci mezi poskytovateli, dále podpořit a vytvořit systém a nástroje pro sledování nákladů ve zdravotnictví a vyhodnocování efektivity fungování zdravotnického systému, jako i pomocí elektronizace zvyšovat kvalitu a dostupnost zdravotních služeb. Jedná se o bezpečnou a efektivní aplikaci mHealth a telemedicíny, elektronickou podporu léčby v domácím prostředí apod., ale zároveň i optimalizaci a správu čekacích dob na plánované výkony a hlavně pak metodiku a systém hodnocení dostupnosti zdravotních služeb, vyhodnocování kvality a bezpečí poskytované zdravotní péče včetně kvality činností na podporu zdraví a zdravotních služeb a rozhodování mezi poskytovateli zdravotních služeb. Základním předpokladem je dostatečná míra veřejných výdajů na zdravotnictví (podíl k HDP), tedy jejich zvýšení směrem k úrovni vyspělých zemí (průměru zemí OECD a EU15). Zvýšení podílu celkových (veřejných i soukromých) výdajů na zdravotnictví k HDP. V rámci „podcíle“ dostupnosti a kapacity kvalitní zdravotní péče je zásadní univerzálnost právě její dostupnosti a to co do geografie, čekací lhůt i ekonomických bariér. Měla by tak zůstat bezplatná a postavená na prvku solidarity, kdy každý jedinec má právo na kvalitní zdravotní péče na základě platby (ze strany samotného jedince, státu nebo/i zaměstnavatele) veřejného zdravotního pojištění bez ohledu na jeho socio-ekonomické postavení. To předpokládá vyhnout se regresivním opatřením jako mj. (znovu)zavedení tzv. regulačních poplatků, resp. spoluúčasti pacientů, jež v sobě kromě jiného nese transakční náklady. To implikuje univerzálnost a standardizaci poskytované zdravotní péče, tedy absenci její diferenciace na „standardní“ a „nadstandardní“ zdravotní péči spojenou s dílčí spoluúčastí pacienta, která by měla dopad na růst vlivu socio-ekonomického postavení jedince na úroveň kvality jemu poskytované zdravotní péče. Dále, je žádoucí podpora konvergence zdravotní a sociální oblasti – koncentrace na jejich pomezí ve formě práce lékařů a zdravotnických pracovníků v „terénu“ vně nemocnic a ambulancí přímo uvnitř komunit a jejich komplementární propojování se sociálními pracovníky a s pracovníky v sociálních službách pro synergický efekt takového konvergence.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Vyhodnocení plnění opatření ze strategie Zdraví 2020 v roce, konkrétně pak plnění Akčního plánu 8a a 8b, jako i Akčních plánů 10a a 10b, 9 a 12.) ⁹⁴

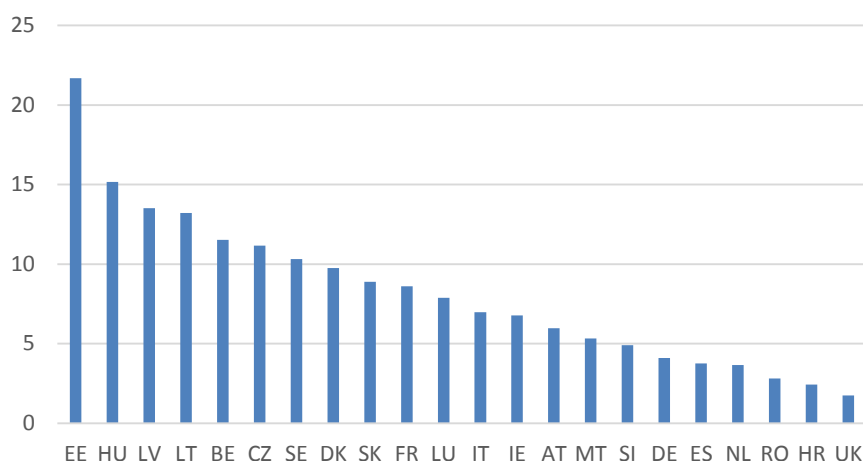
⁹⁴ Harmonogram plnění cílů v rámci zvýšení kvality a dostupnosti zdravotních služeb a pro zvýšení efektivity zdravotnického systému obsahuje i Národní strategie elektronického zdravotnictví ČR 2016 – 2020.

		2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	OSN Agenda 2030 – SDGs: 3.8, 3.c (nepřímo) WHO - Zdraví 2020: Evropská politika pro zdraví a kvalitu života (2012)⁹⁵ Úmluva OSN O právech lidí se zdravotním postižením Digitální agenda pro Evropu (Evropská komise, 2010)
7	Průmět cíle do území	Národní i regionální (krajská) úroveň.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEPP), příp. slovní komentář	Ovlivnitelnost na všech úrovních – na národní, krajské i obecní. Předpokladem je silná a fungující meziresortní spolupráce, která stanoví vhodný rámec, jenž bude naplňován na krajské a místní úrovni. <u>Sociální</u> – silná, přímo: aktivita odborů (jako aktéra sociálního dialogu – v rámci kolektivního vyjednávání a RHSD) i samotných pracovníků ve zdravotnictví <u>Ekonomická</u> – silná, přímo: výše veřejných výdajů; nepřímo: makro-ekonomická situace, výše vybraných prostředků na veřejném zdravotním pojištění <u>Politická</u> – silná, přímo: legislativa - veřejné politiky ve zdravotnictví <u>Technologická</u> – střední, nepřímo: inovace ve zdravotní péči a infrastruktura zdravotnictví, potenciál pro větší elektronizaci zdravotnického systému díky digitalizaci (a rozvoji ICT obecně)
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	5.3.1 Věková struktura lékařských a nelékařských pracovníků ve zdravotnictví dle jednotlivých specializací 5.3.2 Průměrný a mediánový plat/mzda lékařských a nelékařských pracovníků ve zdravotnictví 5.3.3 Počet lékařů a nelékařů na 1 000 obyvatel 5.3.4 Neuspokojená potřeba péče podle důvodu 5.3.5 Přežití pacientů s nádorovými onemocněními
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor 5.3.1 se přímo vztahuje k části cíle SC – mapuje strukturu zdravotnických pracovníků dle jejich věku a specializace. Indikátor 5.3.2 se přímo vztahuje k části cíle SC – ukazuje míru ohodnocení pracovníků ve zdravotnictví. Indikátor 5.3.3 se přímo vztahuje k části cíle SC – měří jeden z parametrů kapacitní

⁹⁵ SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE (WHO), 2012. Health 2020. A European policy framework and strategy for the 21st century (2013)

		dostupnosti zdravotní péči. Indikátor 5.3.4 se přímo vztahuje k části cíle SC – mapuje jednu z významných dimenzí kapacitní i kvalitativní dostupnosti zdravotní péče. Indikátor 5.3.5 se přímo vztahuje k části cíle SC – mapuje jednu z dimenzí dostupnosti kvalitní zdravotní péče (nákladné vysoce specializované léčby smrtelných nemocí).																																																
Hodnocení indikátoru/indikátorů																																																		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	5.3.1 Věková struktura lékařských a nelékařských pracovníků ve zdravotnictví dle jednotlivých specializací Věková struktura lékařů v České republice se v posledních několika letech významně mění. Zatímco podíl lékařů ve věku do 44 let klesá zatím velice mírně, podíl lékařů ve věku 45-54 let se snížil od roku 2007 do roku 2013 o více než 5 procentních bodů. V roce 2013 tak bylo 63 % lékařů ve věku do 55 let, zatímco v roce 2007 to bylo 72 % všech lékařů. Výrazně se zvyšuje podíl lékařů ve věku 55-64 let a 65-74 let. V roce 2013 bylo v ČR zhruba 11 % lékařů starších 65 let, což je o 3,5 procentního bodu více ve srovnání s rokem 2007. Podíl věkových skupin na celkovém počtu lékařů (v %) <table><thead><tr><th>Věk (roky)</th><th>2007</th><th>2008</th><th>2009</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th></tr></thead><tbody><tr><td>do 35</td><td>20</td><td>19</td><td>19</td><td>19</td><td>19</td><td>19</td><td>19</td></tr><tr><td>35-44</td><td>24</td><td>23</td><td>23</td><td>23</td><td>23</td><td>22</td><td>22</td></tr><tr><td>45-54</td><td>28</td><td>27</td><td>26</td><td>24</td><td>23</td><td>22</td><td>22</td></tr><tr><td>55-64</td><td>20</td><td>22</td><td>23</td><td>25</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td></tr><tr><td>65-74</td><td>8</td><td>8</td><td>9</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td></tr></tbody></table> <i>Zdroj dat: ÚZIS</i> Ve srovnání s ostatními zeměmi EU patří Česká republika mezi země s vyšším podílem lékařů ve věku 65 a více let.	Věk (roky)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	do 35	20	19	19	19	19	19	19	35-44	24	23	23	23	23	22	22	45-54	28	27	26	24	23	22	22	55-64	20	22	23	25	25	26	27	65-74	8	8	9	9	10	11	12
Věk (roky)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																											
do 35	20	19	19	19	19	19	19																																											
35-44	24	23	23	23	23	22	22																																											
45-54	28	27	26	24	23	22	22																																											
55-64	20	22	23	25	25	26	27																																											
65-74	8	8	9	9	10	11	12																																											

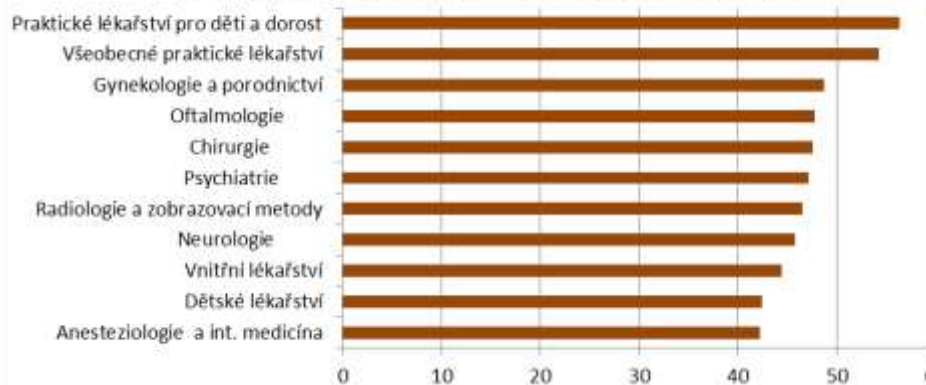
Podíl lékařů ve věku 65+ (rok 2013)

Zdroj: Eurostat

Nejvyšším průměrným věkem se vyznačují praktičtí lékaři pro děti a dorost a praktičtí lékaři pro dospělé. Naopak nízký průměrný věk mají lékaři v oboru anesteziologie a intenzivní medicína.

Průměrný věk lékařů ve vybraných oborech

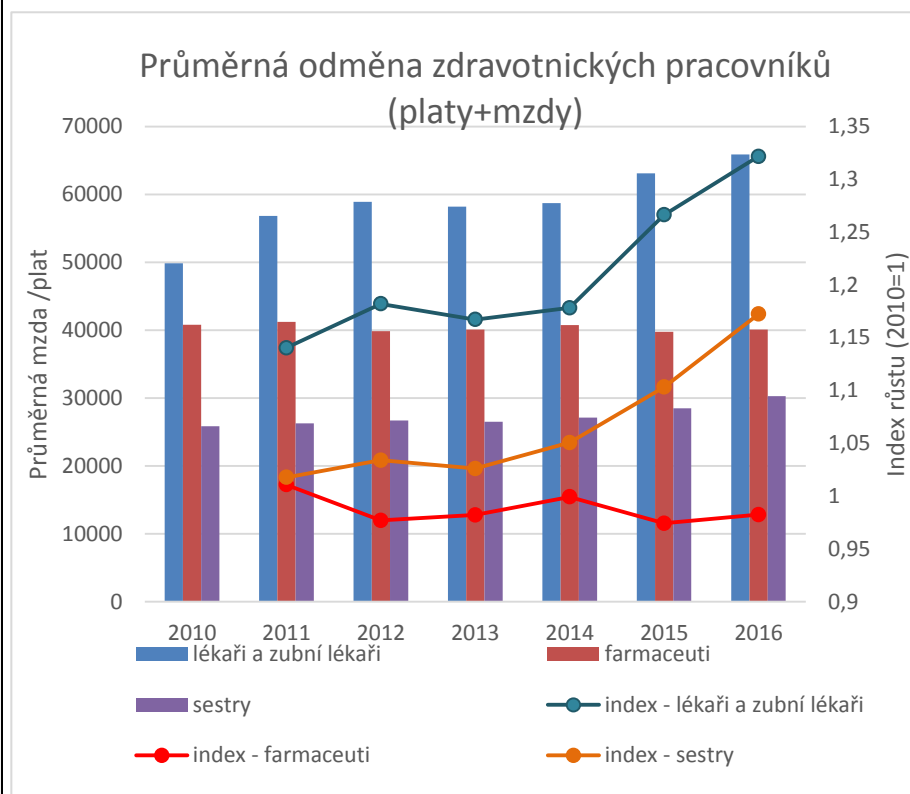

Zdroj: UZIS

5.3.2 Průměrný a mediánový plat/mzda lékařských a nelékařských pracovníků ve zdravotnictví

Průměrný plat / mzdy zdravotnických pracovníků se plynule zvyšuje. V letech 2010-2016 došlo k nárůstu jeho hodnoty zejména u lékařů a zubních lékařů, výrazný nárůst zaznamenáváme zejména v roce 2015. Podobný vývoj lze pozorovat u odměn sester a porodních asistentek. Stagnaci a mírný pokles pozorujeme u průměrných odměn v případě farmaceutů. V průměru se platy/mzdy pracovníků ve zdravotnictví zvýšily o 21 % mezi roky 2010 a 2016, nejvýraznější nárůst byl zaznamenán u lékařů a zubních lékařů, kde pozorujeme nárůst o 32 %.

Tento trend v dalších letech bude nadále pokračovat, jelikož v roce 2016 vzrostly tarifní platy zdravotníků o 5 %, v roce 2017 rostou o 10 % a pro rok 2018 se plánuje další 10% růst tarifních platů a zvýšení příplatků za směnnost u zdravotních sester u lůžek.

Zdroj: ÚZIS

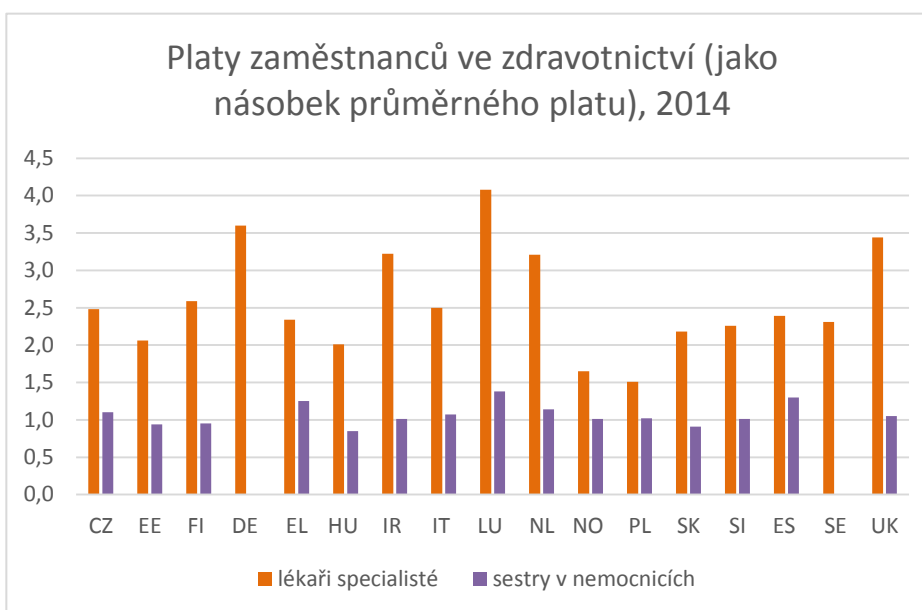
Průměrné platy a mzdy pracovníků ve zdravotnictví (v Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lékaři a zubní lékaři	4984 8	5684 2	5892 0	5818 4	5873 2	6312 5	6588 5
Farmaceuti	4080 6	4124 3	3986 7	4007 7	4077 2	3975 6	4009 0
Všeobecné sestry, porodní asistentky	2582 7	2628 3	2670 3	2650 0	2713 5	2849 2	3028 0
Ostatní zdrav. pracovníci nelékaři s odb. způsobilostí	2606 7	2659 4	2714 3	2689 6	2742 4	2861 0	2923 2
Zdrav. pracovníci nelékaři s odb. a special. způsobilostí	2536 5	2583 4	2617 9	2645 6	2716 7	2838 1	3081 5
Zdrav. prac. nelék. pod odb. dohledem nebo přímým vedením	1705 5	1725 5	1764 3	1751 8	1779 7	1859 0	1986 3
Jiní odborní pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí a	2584 4	2547 1	2625 7	2602 7	2737 0	2750 8	2805 4

dentisté							
Pedagogičtí pracovníci	2357 2	2515 0	2693 4	2491 7	2558 8	2720 2	2472 2
Technicko-hospodářští pracovníci	2742 3	2785 6	2872 2	2814 1	2909 2	3003 9	3135 2
Dělníci a provozní pracovníci	1447 7	1453 6	1475 7	1464 8	1523 2	1584 9	1719 7
Celkem	2605 2	2732 9	2821 6	2803 3	2874 2	3012 4	3175 4

Zdroj: ÚZIS

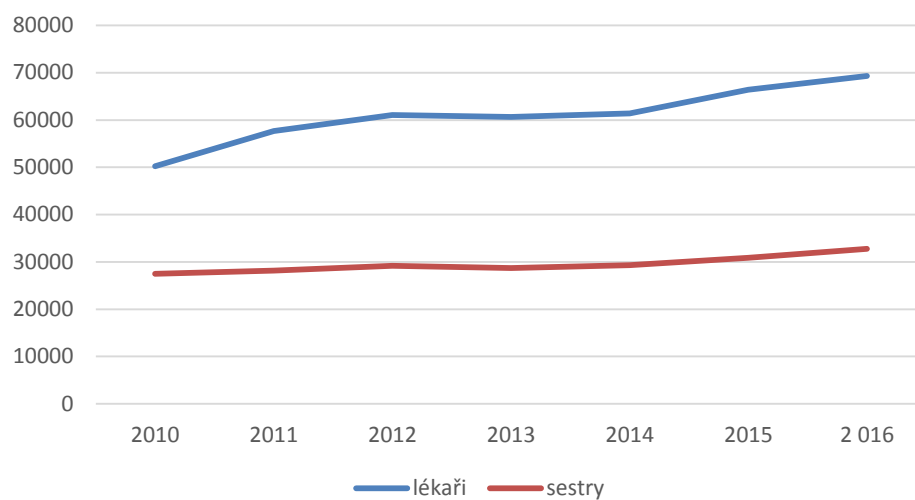
Ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi (za které jsou k dispozici validní data) se ČR řadí spíše k zemím s průměrnou výší platů lékařů a sester.

Zdroj: OECD

Pokud bychom sledovali pouze platy ve státním sektoru, pak zaznamenáváme nárůst jak u lékařů, tak sester. Tento nárůst je vyšší než u nestátního sektoru a od roku 2010 se platy lékařů ve státním sektoru zvýšily o 38 %, u sester pak o 19 %.

Vývoj průměrných platů

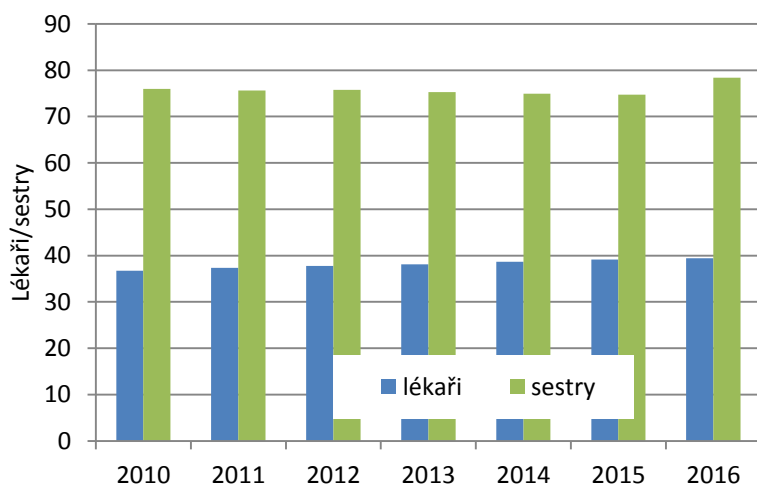

Zdroj: ÚZIS

5.3.3 Počet lékařů a nelékařů na 1 000 obyvatel

Počet zdravotnických pracovníků na obyvatele v ČR od roku 2010 roste, nárůst zaznamenáváme především u lékařů. Mezi roky 2010 a 2016 se počet lékařů zvýšil o 7,2 %.

Počty pracovníků (úvazky) na 10000 obyvatel

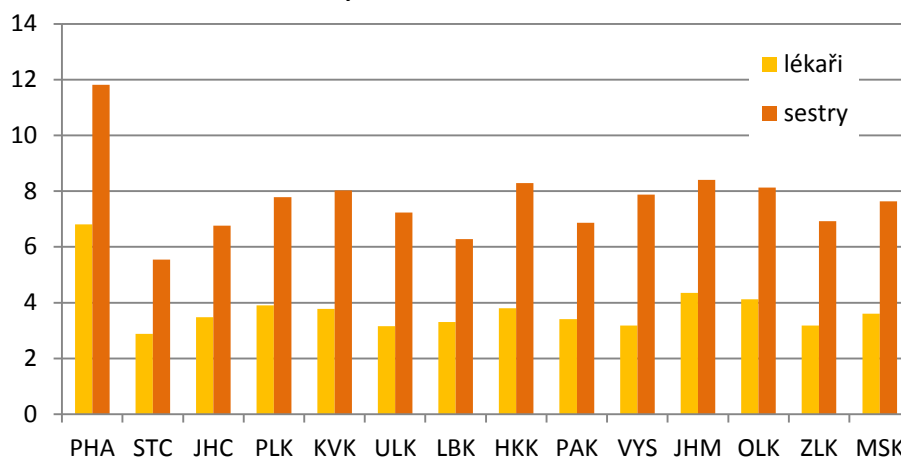

Zdroj: ÚZIS

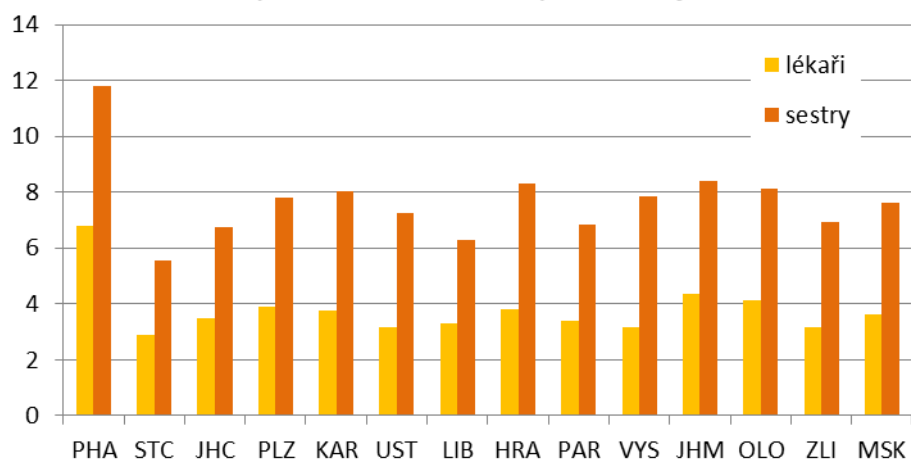
Z hlediska regionů připadá nejvíce lékařů a sester na obyvatele v kraji Hl. m. Praha, který však poskytuje péči i pro obyvatele kraje Středočeského, dále pak v krajích

s velkými městy, což odpovídá spádovosti pacientů a koncentraci zdravotní péče do velkých měst.

Počty zdravotnických pracovníků na 10000
obyvatel v roce 2016

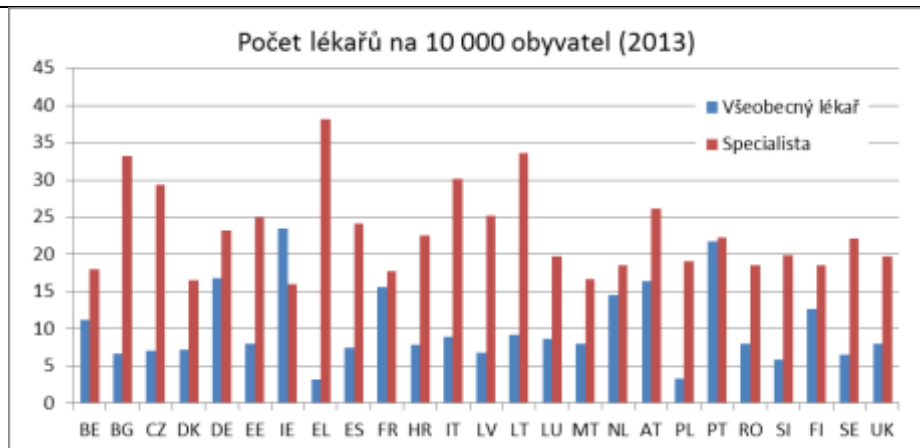

Počty zdravotnických pracovníků na 10000
obyvatel v roce 2016 podle krajů

Zdroj: ÚZIS

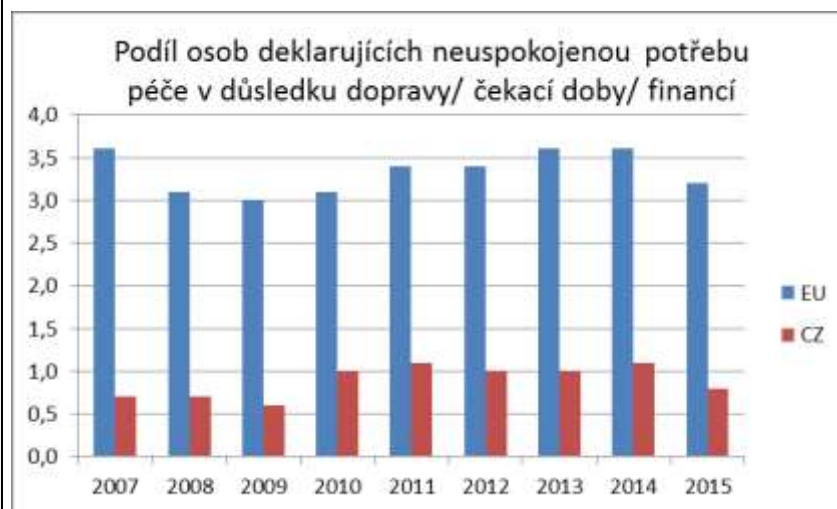
Ve srovnání s ostatními Evropskými zeměmi je ČR zemí s vyšším počtem lékařů - specialistů na obyvatele, naopak, počet všeobecných lékařů je zde mírně podprůměrný.

Zdroj: Eurostat

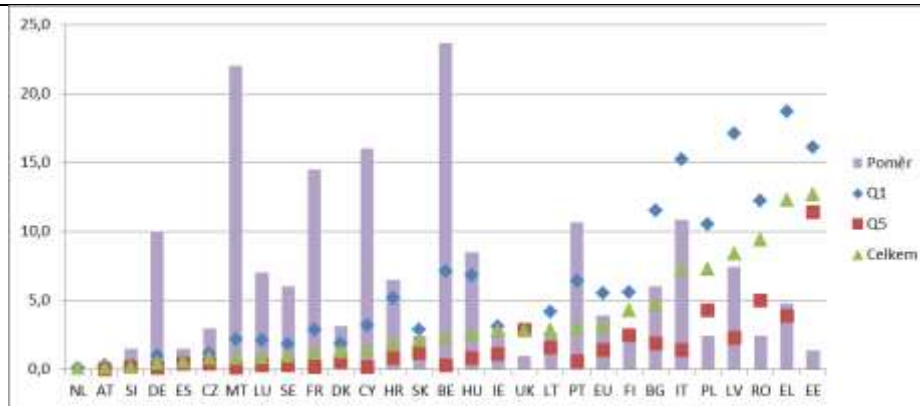
5.3.4 Neuspokojená potřeba péče podle důvodu

Výběrové šetření SILC nám umožňuje hodnotit i subjektivní pocit neuspokojené potřeby péče. V České republice pozorujeme dlouhodobě velmi nízké hodnoty tohoto podílu, které dosahovaly v posledních několika letech hodnoty okolo 1 %, zatímco průměr EU se pohyboval okolo 3,5 %. ČR se tak řadí k zemím s nejnižší hodnotou ukazatele neuspokojené potřeby péče.

Zdroj: Eurostat

Podíl osob s neuspokojenou potřebou péče celkem a ve vybraných příjmových kvintilech, 2015

Zdroj: Eurostat

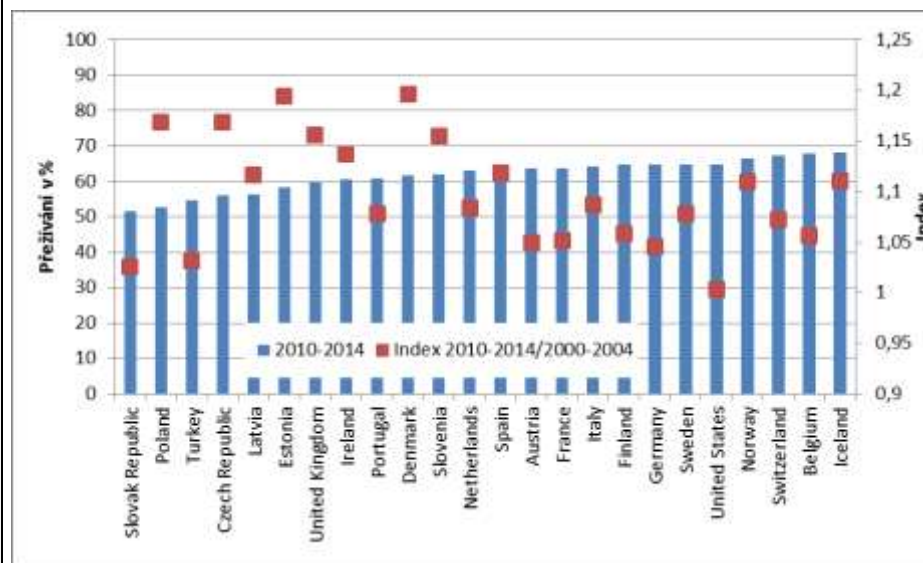
Kromě celkové hodnoty ukazatele je relevantní také hodnocení dle socioekonomických skupin v populaci. Zatímco v nejnižším příjmovém kvintilu uvedlo neuspokojenou potřebu péče v ČR v roce 2015 1,2 % obyvatel, v nejvyšším příjmovém kvintilu to bylo jen 0,4 % obyvatel. Poměr obou podílů je 3, což je hodnota v rámci EU podprůměrná.

5.3.5 Přežití pacientů s nádorovými onemocněními

Ze zemí, kde jsou v databázi OECD dostupná data, je v přežívání na novotvary pozice ČR spíše podprůměrná pokud jde o přežívání na rakovinu prsu a kolorekta, průměrné úrovně dosahuje u přežívání na rakovinu děložního čípku.

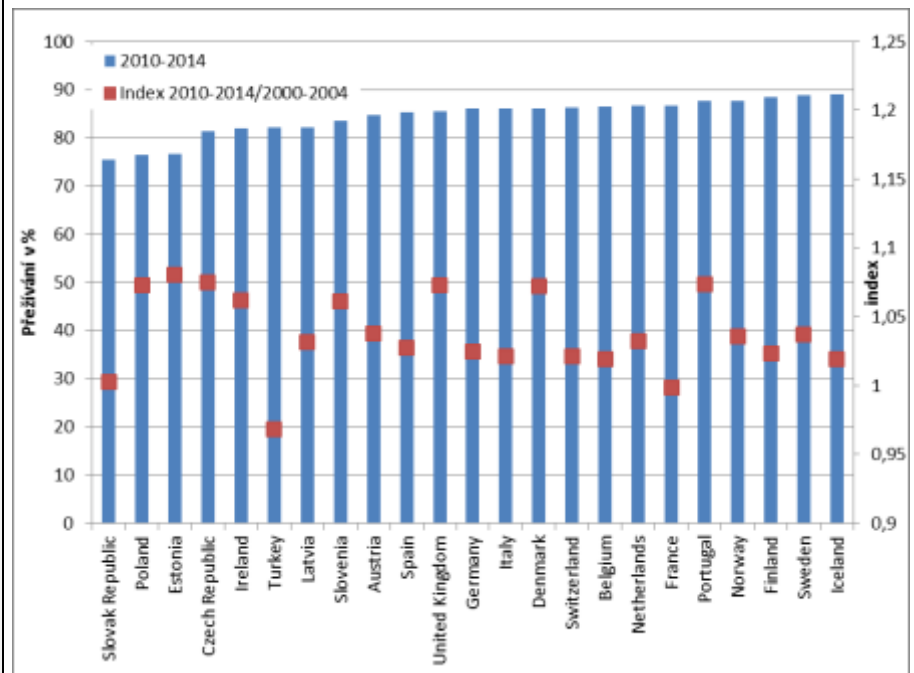
Nicméně i přes to, že ČR patří k zemím s nižší hodnotou přežívání pacientů na sledované novotvary je zřejmé, že v této oblasti dosahuje poměrně výrazných pokroků a stále více se přibližuje evropskému průměru.

5leté přežívání pacientů s novotvarem tlustého střeva

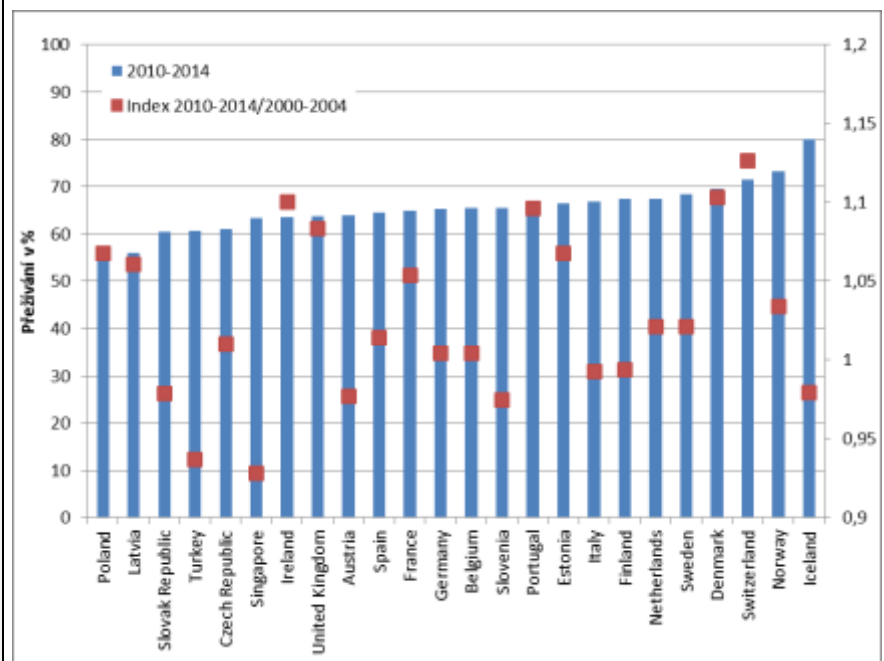
Zdroj: OECD

5leté přežívání pacientů s novotvarem prsu

Zdroj: OECD

5leté přežívání pacientů s novotvarem děložního čípku

Zdroj: OECD

Existující opatření pro naplnění SC

1	Popis opatření	V programovém období 2014 – 2020 je řada opatření realizována v rámci strukturální politiky EU. Hlavní nástroj představuje Integrovaný regionální operační program, v rámci jehož specifického cíle 2.3 jsou podporovány aktivity zaměřené na vyrovnání postavení nemocných v systému zdravotní péče v ČR, na posílení sociálního začlenění a umožnění přesunu péče do komunity. Dále mají umožnit přístup ke kvalitním zdravotním službám, které dosud nebyly ve všech regionech dostupné. Konkrétně jsou podporovány zejména opatření na: Zvýšení kvality vysoce specializované péče Zvýšení kvality návazné péče Deinstitucionalizaci psychiatrické péče V rámci specifického cíle 3.2 jsou pak podporovány projekty v oblasti eHealth. Dalším nástrojem je pak Operační program Zaměstnanost, který v rámci specifického cíle 2.2.1 podporuje zejména následující aktivity: Podpora specializačního postgraduálního vzdělávání zdravotnických pracovníků v oborech vyznačujících se regionálními rozdíly v dostupnosti, v oborech, kde nepříznivý věkový průměr způsobuje nedostupnost péče, a oborech s nedostatečným pokrytím péče. Zavádění zdravotní péče ve vybraných oborech v regionech, kde tato péče dříve nebyla poskytována nebo byla poskytována v nedostatečném objemu, včetně péče ve vlastním sociálním prostředí pacienta. Vytvoření a zajištění fungování regionálních center zdraví zaměřených na tvorbu a realizace programů podpory zdraví a zdravotní gramotnosti ohrožených skupin. Realizace screeningových programů a zlepšení jejich dostupnosti nejrizikovějším skupinám. Podpora transformace a deinstitucionalizace zdravotnických služeb v oblasti psychiatrické péče, rozvoj nových služeb komunitního typu, ambulantních a terénních služeb a nových typů péče, včetně rozvoje a rozšiřování nástrojů pro identifikaci a odstraňování dopadů institucionalizace na uživatele. Aktivity na podporu přesunu těžiště psychiatrické péče do komunity, jako jsou tvorba a realizace vzdělávacích programů pro lékařské i nelékařské pracovníky poskytovatelů psychiatrické péče, vzdělávání pro osoby zapojené do procesu reformy psychiatrické péče, ať již jde o lékařské a nelékařské pracovníky (např. praktičtí lékaři) nebo nezdravotníky (učitelé, pracovníci státní správy apod.), informační a destigmatizační programy na podporu duševního zdraví a života bez závislosti pro pacienty, jejich rodinné příslušníky, neformální pečovatele nebo veřejnost. Jednotlivé aktivity mají přispět ke zlepšení přístupu k moderní, kvalitní a nákladově efektivní péči a ke snížení rozdílů ve zdraví prostřednictvím zajištění potřebného zdravotnického personálu a koordinací nabídky existujících služeb ve vztahu ke specifickým regionálními potřebám.
2		

		Zefektivnění výstupů z pregraduálního vzdělávání lékařů (délka studia na lékařských fakultách, zvýšení studijních míst na lékařských fakultách, usnadnění adaptačního procesu připravujícího mladého lékaře a farmaceuta na přechod z období studia k faktickému výkonu povolání lékaře a nakonec i optimalizace právního předpisu, který vymezuje pravomoci a kompetence lékaře po ukončení studia všeobecného lékařství, tedy lékaře bez specializace) a posílení podpory specializačního vzdělávání lékařů (zde se jedná o novelu zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta (Zákon č. 67/2017 Sb., který nabyl účinnosti 1. 7. 2017), vytváření koncepcí jednotlivých oborů, vytváření klinických doporučených postupů pro jednotlivé lékařské obory, právní předpis, který vymezí kompetence lékaře po absolvování základního kmene, finanční podpora vzdělávání lékařských zdravotnických pracovníků apod.). V souvislosti s nelékařskými zdravotnickými pracovníky je klíčová novela zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních (Zákon č. 201/2017 Sb., který nabyl účinnosti 1. 9. 2017), která také umožňuje zkrácení doby vzdělání pro získání odborné způsobilosti k výkonu povolání všeobecné sestry formou uznání (započtení) dříve absolvovaného studia. Možnost zkráceného studia je určena pro praktickou sestru, porodní asistentku, dětskou sestru a zdravotnického záchranáře. K efektivitě úhradových mechanismů a tedy i stabilitě zdravotního systému by měl přispět projekt DRG Restart, jehož cílem je vybudování dlouhodobě udržitelné datové, informační a personální základny pro optimalizaci a průběžnou kultivaci systému úhrad lůžkové péče v ČR a zvýšení prediktivní schopnosti a efektivity úhradových mechanismů pro tento segment zdravotní péče. Efektivita státní správy v oblasti řízení zdravotních služeb by měla být posílena prostřednictvím projektu Rozvoj technologické platformy Národního zdravotnického informačního systému, jehož cílem je efektivnější sběr dat a zejména lepší utilizace zdravotnických informací státní správou. Projekt specificky podporuje implementaci legislativních změn v oblasti zřízení Národního registru zdravotnických pracovníků, která je nezbytným předpokladem budoucího monitoringu indikátorů tohoto specifického cíle. Gestoři: MZd, ÚV Spolugestor/ři: MZd, MPSV, MŠMT, MV, MF
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zdraví 2020: Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí (vč. souvisejících Akčních plánů) Strategie reformy psychiatrické péče ČR

		Národní strategie elektronického zdravotnictví ČR 2016-2020 Zákon č. 95/2004 Sb. a č. 96/2004 Sb. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví atd.	
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Zatím nelze přesně hodnotit, první možná hodnocení plnění cíle a opatření lze provést až s časovým odstupem, tedy až ve chvíli, kdy budou k dispozici data za rok 2018. (Řada klíčových opatření má svůj počátek během roku 2017.)	
1 5	Bariéry v dosahování cíle	Sestupný trend v počtu zdravotních sester, které odcházejí z náročnějších nemocničních vícesměnných provozů do ambulancí, nebo v souvislosti s ekonomickým cyklem konjunktury zcela odcházejí ze zdravotnictví.	
1 6	Synergie	Personální kapacity ve zdravotnictví jsou naprosto klíčovou podmínkou zajištění dostupnosti péče a také určuje její kvalitu. Lepší a efektivnější provázanost zdravotních a sociálních služeb, za podmínky úpravy (zlepšení) finančního ohodnocení, a to převážně u nelékařského zdravotnického personálu, může přinést synergické efekty.	
Hodnocení naplňování SC			
1 7	Plnění cíle	Částečně	Existují sice dílčí funkční opatření, ale dosavadní trend je v mnoha oblastech SC nežádoucí, ne ovšem ve všech. Podrobněji viz kolonka 11. Akutní řešení si v současné době vyžaduje především oblast nelékařských zdravotnických pracovníků, do budoucna pak, s ohledem na demografické trendy, se dají očekávat obtíže v počtu lékařů. V souvislosti s nízkým počtem zdravotníků souvisí i nebezpečí klesající kvality péče a narůstající nevůle k procesům sledování kvality a bezpečí poskytování zdravotní péče. K naplňování SC tak dochází v celkové perspektivě jen částečně.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	Provést systematickou úpravu ohodnocení lékařských i nelékařských zdravotnických pracovníků směrem k snížení rozdílů v odměňování mezi poskytovateli zdravotních služeb (mzdy vs. platy). (ÚV, spolugestor: MF, MZd) Zvýšit míru finančního odměňování (platů) lékařských a nelékařských pracovníků ve zdravotnických zařízeních zřizovaných státem díky vyšším veřejným výdajům na zdravotnictví v poměru k HDP. (MZd, spolugestor: MF) Usnadnit přechody lékařů po studiu do praxe, optimalizaci jejich úvazků a příjmů (mj. úpravu platových předpisů) v době před dokončením specializačního vzdělávání. (MZd, spolugestor: MŠMT, MPSV)		

	Zajistit propojení zdravotního a sociálního pomezí pro efektivnější poskytování péče a optimalizaci lidských zdrojů i pro zvyšování kvality péče a bezpečí pacientů. (MZd, MPSV, spolugestor:MF) Provést implementaci Národní strategie elektronického zdravotnictví ČR 2016 – 2020. (MZd, spolugestor: MV)
Doporučení pro naplňování SC	
1 9	Zachovat bezplatnost systému zdravotní péče pomocí jeho udržitelného financování díky vyšším veřejným výdajům na zdravotnictví v poměru k HDP. (MF, MZd)

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	5 Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.
3	Specifický cíl	5.4 Zdravý životní styl je podporován prostřednictvím vyšších veřejných výdajů s důrazem na primární prevenci nemocí a podporu zdraví v průběhu celého života.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Zvyšování výdajů na primární a sekundární prevenci a podporu zdraví v návaznosti na jejich sledování a analýzu. Dostatečná míra veřejných výdajů na zdravotnictví (podíl k HDP), tedy jejich zvýšení směrem k úrovni vyspělých zemí (průměru zemí OECD a EU15). Zvýšení podílu celkových (veřejných i soukromých) výdajů na zdravotnictví k HDP. Zvyšování veřejných výdajů investovaných do podpory zdraví v rámci výdajů na zdravotnictví tak, aby již nepředstavovaly pouze zlomek celkových veřejných výdajů na zdravotnictví a jejich pozitivnější vývoj, než v posledních deseti letech. Podpora zdraví během celého života, tedy dlouhodobý pravidelný systematický přístup k ochraně a podpoře zdraví a primární prevenci nemocí jako základ zdravotní politiky ČR. Zdravotnictví nemá „pouze“ funkci zachytné sítě pro již nemocné, naopak prioritně plní funkci preventivní s cílem, aby lidé vůbec neonemocněli nebo aby nemocných bylo co nejméně. Důsledná podpora státu dostatečné pohybové aktivity populace, správné výživy a stravovacích návyků jedinců. Snížení míry obezity, především dětí a mladistvých (do 18 let) a u mladých lidí (do 30 let). Redukce nedostatečné pohybové aktivity, obezity, užívání tabákových výrobků i konzumace alkoholu především u dětí a mladistvých směrem k míře obvyklé ve vyspělých státech (mj. EU 15). Vyšší (i finanční) podpora intenzivnějšího využívání preventivních prohlídek včetně screeningových vyšetření (za účelem rozeznání příp. chorob v jejich časných stádiích, kdy pacient či pacientka ještě nemá potíže a jasné příznaky). Lepší aplikace vyhodnocování strategických dokumentů státní správy z hlediska ochrany a podpory veřejného zdraví (Health Impact Assessment). Vyšší investice státu do prevence nemocí, podpory zdraví a rozvoje tzv. zdravotní gramotnosti obyvatel, tedy schopnosti rozšiřovat si své znalosti a dovednosti, díky kterým se lidé dokáží rozhodovat ve prospěch vlastního zdraví i zdraví svého okolí a také orientovat se v komplexním systému zdravotní a sociální péče (s přihlédnutím ovšem také k přístupu jedince k naplňování vlastního zdravého životního stylu a jeho odpovědnosti za své

	zdraví). Vytvoření a provozování plošné sítě pracovišť (center) podpory zdraví a primární prevence nemocí se současným zajištěním udržitelnosti a institucionální podpory těchto pracovišť. Efektivní ochrana a podpora zdraví a prevence nemocí daná dostatečným financováním, a to jak ze státního rozpočtu, tak ze všeobecného zdravotního pojištění a dalších zdrojů. Prostředky ze zdravotního pojištění (tj. zejména z tzv. fondů prevence zdravotních pojišťoven) využívané efektivně k podpoře zdraví a prevenci nemocí. Dosažení 10% zlepšení v rámci zdravotní gramotnosti dospělých, tedy schopnosti pracovat s informacemi, vyhodnocovat a aplikovat je – tedy rozhodovat se ve prospěch zdraví - oproti hodnotě ze studie zdravotní gramotnosti dospělých z ledna 2015,⁹⁶ kde byla ČR z devíti evropských zemí na 8. místě. Realizace ve všech základních školách třetí hodiny tělesné výchovy nebo zdravotní tělesné výchovy týdně. Nárůst pohybové aktivity ve věkové skupině 11-15 let na nejméně hodinu denně. Navýšení relativního zastoupení dětí, které mají denně pohybovou aktivitu minimálně ve střední intenzitě zátěže⁹⁷ o 20 % (oproti hodnotě z roku 2015). Navýšení zastoupení škol s programem zdravého stravování (tzv. ovoce, zelenina a mléko do škol) o 20 % (oproti hodnotě z roku 2015). Zastavení (snížení) prevalence nadváhy a obezity u dospělé populace. 100 % obcí s populací nad 1 500 obyvatel s jasnou strategií, jak motivovat občany k aktivní mobilitě (v kontextu podpory pohybové aktivity v rámci populace - motivace využívání např. kola při cestě do práce výstavbou nových cyklostezek apod.). Vybudování a dovybavení laboratoří fyziologie práce- hodnocení psychické zátěže a psychosociálních rizik, dále měření vlivu nanovláken/nanomateriálů na zdraví člověka a vybudování registru expozic
--	---

⁹⁶ Viz SZÚ, leden 2015. Studie zdravotní gramotnosti dospělých. Dostupné z:

http://www.szu.cz/uploads/documents/czsp/Efektivni_strategie_podpory_zdravi_18062015/Zdravotni_gramotnost_ceske_populace_Vysledky_reprezentativniho_setreni.pdf

⁹⁷ Intenzita – aktivita, při které musíte mohutně dýchat, tudíž je obtížné mluvit v plných větách mezi vdechy.

Dochází k intenzivnějšímu pocení, a to i v zimě. Z odborného hlediska je to cvičení při srdeční frekvenci dosahující 70-85 % maximální srdeční frekvence (která je nejdůležitějším ukazatelem správné intenzity).

Intenzivní cvičení může pocházet od aktivit jako běh, aerobik, rychlá cyklistika, rychlé plavání, kondiční kruhový trénink, rázné veslování, dále tenis, fotbal, košíková. Dostupné z:

<http://www.med.muni.cz/centrumprevence/informace-pro-vas/zdravy-zpusob-zivota/14-pohybova-aktivita.html>

		nanočásticím/nanomateriálům. Legislativní zakotvení posuzování vlivů na zdraví do všech strategických materiálů, vč. vytvoření metodiky, aktivní uplatňování metody HIA. Vypracování metodik pro hodnocení nákladů přímých a nepřímých, které vznikají jedinci, podniku a společnosti jako následek pracovních úrazů a nemocí z povolání včetně následků psychosociálních rizik. Zvýšení informovanosti a prevence rizikového chování – práce s informacemi o zdravém životním stylu a jeho vlivu na zdraví, jejich vyhodnocování a aplikace, tedy rozhodování ve prospěch zdraví. Zvýšení informovanosti a prevence rizikového chování – práce s informacemi o zdravém životním stylu a jeho vlivu na zdraví, jejich vyhodnocování a aplikace, tedy rozhodování ve prospěch zdraví.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Akční plány Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví⁹⁸) 2030 (ČR 2030)
6	Mezinárodní dimenze	WHO - Zdraví 2020: Evropská politika pro zdraví a kvalitu života (2012)⁹⁹ OSN Agenda 2030 – SDGs: 3.4, částečně 3.8 Drogová strategie EU na období 2013–2020 a její první akční plán na období 2013–2016 Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem (2006) a související závěry Rady (2007, 2009) Globální strategie pro snižování škodlivého užívání alkoholu (2010) Evropský Akční plán k snižování škodlivého užívání alkoholu (2011) Rámcová úmluva WHO o kontrole tabáku a související prováděcí pokyny atd. Protokol o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k FCTC WHO - opatření MPOWER Plán akcí k posílení implementace FCTC v Evropském regionu WHO v období 2015 – 2025: učinění tabáku věcí minulosti HEPA Europe (European network for the promotion of health-enhancing physical activity) (2006)

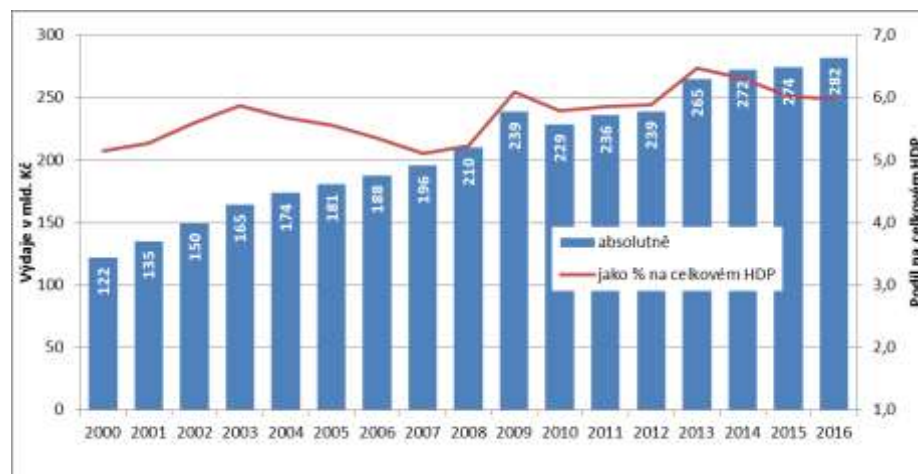
⁹⁸ Zejména AP č. 1: Podpora pohybové aktivity, AP č. 2: Správná výživa a stravovací návyky populace, AP č. 3: Duševní zdraví, AP č. 4: Omezování zdravotně rizikového chování, AP č. 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí, AP č. 6: Zvládání infekčních nemocí, AP č. 7: Rozvoj programů zdravotního screeningu, AP č. 12: Rozvoj zdravotní gramotnosti apod.

⁹⁹ SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE (WHO), 2012. Health 2020. A European policy framework and strategy for the 21st century (2013)

7	Průmět cíle do území	Národní úroveň, kraje
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEOP), příp. slovní komentář	<u>Environmentální</u> – na národní i krajské silná, nepřímo: ovlivnění předpokladů změny klimatu, především jejích dopadů na lidské zdraví, resp. možnosti zdravého životního stylu; míra znečištění životního prostředí. Zdravotní životní styl se odvíjí od prostředí, ve kterém lidé žijí, pracují, odpočívají a stárnou – je přímo ovlivněn faktorem životního prostředí, mj. mírou jeho znečištění, možnostmi aktivního zdravého odpočinku apod. <u>Sociální</u> – na národní i krajské úrovni silná, nepřímo: lepší informovanost a zvýšení zdravotní gramotnosti prostřednictvím počátečního formálního vzdělání i veřejně cílenou osvětou obecně <u>Politická</u> – na národní úrovni silná, přímo: vyšší výdaje v rozpočtové kapitole zdravotnictví, především alokované na preventivní zdravotní péči a podporu zdraví; na krajské úrovni silná, nepřímo: ovlivnění přístupů a nastavení v zdravotnických zařízeních zřizovaných krajskými samosprávami; politická rozhodnutí určují rámce a směřování. Stát na národní úrovni a samosprávy na regionální úrovni vytvářejí podmínky pro to, aby lidé upřednostňovali zdravý životní styl a v případě volby (potravin, způsob trávení volného času apod.) zároveň měli možnost zvolit zdraví prospěšnou variantu. Stát také může svou zdravotní politikou (výdaji i osvětou) zvýšit míru zdravotní gramotnosti, podpory zdraví a primární i sekundární prevence. <u>Ekonomická</u> – na národní úrovni středně silná, nepřímo: podoba složení daňové kvóty, resp. výše daní a schopnost státu je efektivně vybírat; celková makroekonomická situace se svým dopadem na veřejné rozpočty (objem výběru daní, resp. příjmů státního rozpočtu jako takových). Na mikroúrovni v určitých aspektech jsou ekonomický status a životní úroveň jedince pro odpovědný přístup ke zdraví klíčové, v mnoha případech však jeho kupní síla při volbě zdravého životního stylu není směrodatná. Volba zdravého životního stylu totiž musí být vůbec umožněna socio-ekonomickými podmínkami života daného jedince.
Hodnocení SC pomocí indikátorů/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	5.4.1 Veřejné výdaje na prevenci nemocí (primární i sekundární) a podporu zdraví v absolutním vyjádření a jako podíl na veřejných výdajích na zdravotnictví celkem
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor přímo zachycuje stav naplňování části specifického cíle, konkrétně v případě vyšších veřejných výdajů zmíněného důrazu na primární prevenci nemocí a podporu zdraví
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Celkové výdaje na zdraví v České republice rostou. Celkové výdaje na zdraví (veřejné i soukromé) v roce 2016 činily (podle dat Eurostatu) 7,2 % HDP a ve srovnání s průměrem EU se jedná o velice podprůměrné hodnoty (zhruba 2 p.b. pod průměrem). V současné době představují veřejné výdaje na zdraví 83 % z celkových výdajů,

dlouhodobě má jejich podíl spíše klesající trend. Od roku 2000 se veřejné výdaje na zdraví zvýšily na více než dvojnásobek, v roce 2016 činily 282 mld. Kč. Podíl veřejných výdajů na zdraví na celkovém HDP vzrostl z 5,1 % v roce 2000 na 6,5 % v roce 2013 a následně opět poklesl na 6 % v letech 2015 a 2016.

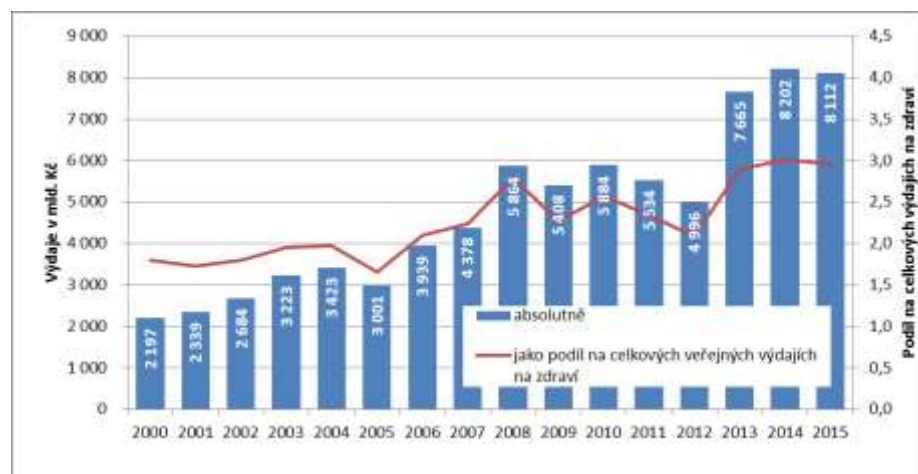
Veřejné výdaje na zdraví v ČR, v mld. Kč a jako podíl na HDP

Zdroj: OECD

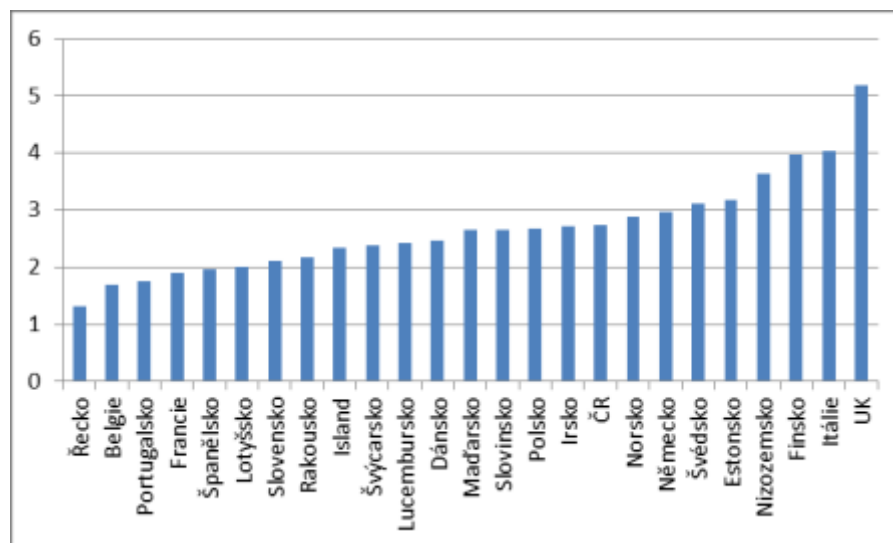
Výdaje na prevenci také rostou. V roce 2015 dosahovaly celkové veřejné výdaje na prevenci 8,1 mld. Kč, zatímco v roce 2000 to bylo pouhých 2,2 mld. Kč. Na celkových výdajích na zdraví se výdaje na prevenci podílely v letech 2013-2015 zhruba 3 %, oproti roku 2000 se tak zvýšil podíl výdajů na prevenci zhruba dvojnásobně. S touto hodnotou se ČR řadí k zemím s vyšší hodnotou podílu výdajů na prevenci na celkových výdajích na zdraví.

Veřejné výdaje na prevenci jako podíl na celkových veřejných výdajích na zdraví

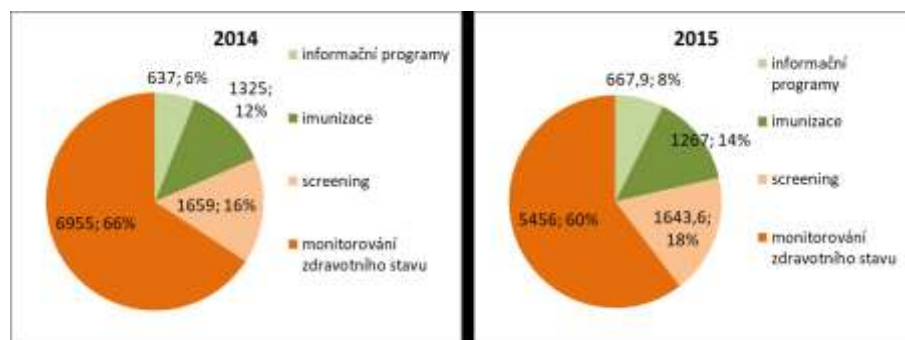
Zdroj: OECD

Výdaje na prevenci jako podíl na celkových výdajích na zdraví, 2015

Zdroj: OECD

Výdaje na prevenci v ČR v letech 2014 a 2015, v mil. Kč

Zdroj: Eurostat

Celkové výdaje na prevenci (soukromé i veřejné) se mezi roky 2014 a 2015 snížily, k poklesu došlo zejména u výdajů na sekundární prevenci. Tím došlo i ke změně struktury výdajů. Zatímco v roce 2014 připadalo na primární prevenci celkem 18 % všech výdajů na prevenci, v roce 2015 to bylo 21 % všech výdajů na prevenci, tedy podobně jako v roce 2013.

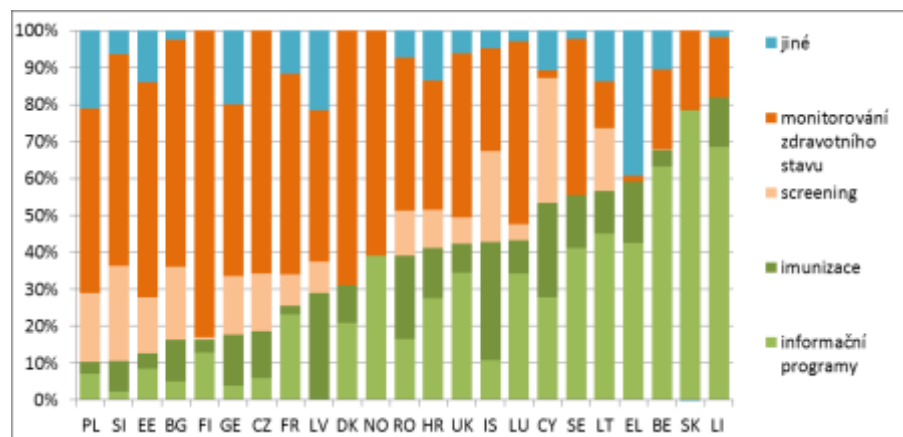
Výdaje na primární a sekundární prevenci, ČR 2013, 2014 a 2015, v mil. Kč

	2013	2014	2015	
primární prevence (informační programy, imunizace)	1 833,67	1 962,26	1934,9	
sekundární prevence (screening, monitoring zdravotního stavu)	6 832,55	8 614,11	7099,6	

Zdroj: ÚZIS

Ve srovnání s ostatními zeměmi jsou výdaje na primární prevenci spíše podprůměrné.

Struktura výdajů (soukromé i veřejné) na prevenci podle typu výdajů, 2014

Zdroj: Eurostat

Existující opatření pro naplnění SC

1 Popis opatření
2

Legislativní – Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek,

Ekonomické – ano, výdaje na screeningy, diagnostické testy a lékařské prohlídky, sledování zdravotního stavu

Organizační:

Metodické doporučení Hlavního hygienika ČR

Zásady a postupy posuzování vlivů na veřejné zdraví v procesu EIA (2015)

Národní síť zdravých měst (NSZM), Škola podporující zdraví, Bezpečná komunita, Stop obezitě, Parky v pohybu! apod. (dobrovolné, operativní)

Informační osvěta, informovanost, zvyšování zdravotní gramotnosti.

V programovém období 2014 – 2020 je řada opatření realizována v rámci strukturální politiky EU. Hlavní nástroj představuje **Operační program Zaměstnanost**, který podporuje mj. následující activity obsažené ve **Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí** a jejich **Akčních plánů**:

Vytvoření a zajištění fungování regionálních center zdraví zaměřených na tvorbu a

		realizace programů podpory zdraví a zdravotní gramotnosti ohrožených skupin. Realizace screeningových programů a zlepšení jejich dostupnosti nejrizikovějším skupinám. Podílet se na vytváření podmínek pro rozvoj odolných sociálních skupin, tedy komunit žijících v prostředí, které je příznivé pro jejich zdraví (Prioritní oblast 4, Zdraví 2020) Realizovat celoživotní investice do zdraví a prevence nemocí, posilovat roli občanů a vytvářet podmínky pro růst a naplnění jejich zdravotního potenciálu (Prioritní oblast 1, Zdraví 2020) Dostatečná pohybová aktivita populace (podr. Akční plán č. 1, Zdraví 2020) Správná výživa a stravovací návyky populace (podr. Akční plán č. 2, Zdraví 2020) Zvládání stresu a duševní zdraví (podr. Akční plán č. 3, Zdraví 2020) Omezení zdravotně rizikového chování (podr. Akční plán č. 4, Zdraví 2020) Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí (podr. Akční plán č. 5, Zdraví 2020) Zdravotní gramotnost (podr. Akční plán č. 12, Zdraví 2020) Podpora zdraví během celého života (jedenáct horizontálních a pět vertikálních témat pro rozvoj aktivit, Zdraví 2020) Gestoři: ÚV, MZd Spolugestoři: MF, MZd, MZe, MPSV, MŠMT, MŽP, MD, MMR
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí a dále pak v souvisejících Akčních plánech, zejména: AP č. 1: Podpora pohybové aktivity AP č. 2: Správná výživa a stravovací návyky populace AP č. 3: Duševní zdraví AP č. 4: Omezování zdravotně rizikového chování AP č. 5: Snížování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí, AP č. 6: Zvládání infekčních nemocí AP č. 7: Rozvoj programů zdravotního screeningu AP č. 12: Rozvoj zdravotní gramotnosti apod. Koncepce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví, Národní akční plán prevence dětských úrazů 2007-2017, Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění 2016-2019, Strategie reformy psychiatrické péče ČR do roku 2023. Národní strategie protidrogové politiky 2010 – 2018 (2. Revize schválena vládou ČR v lednu 2016)

		Novela zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích (gesce MZe)	
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(m)	Za poslední čtyři roky nastolení pozitivního trendu v důsledku odeznění hospodářské recese i změny vládního kabinetu, avšak komplexnější plnění cíle lze posoudit až v rámci časových řad, s delším časovým odstupem.	
1 5	Bariéry v dosahování cíle	Alokace prostředků do nedávna neumožňovala vyšší podporu programů primární prevence.	
1 6	Synergie	Ochrana zdraví a prevence vzniku onemocnění povede k prodloužení života prožitého ve zdraví, k vyšší kvalitě života a k efektivnější alokaci finančních prostředků ve zdravotnictví. Dobrý stav zdraví jedinců zvyšuje jejich kvalitu života a v souhrnné perspektivě umožňuje efektivnější alokaci lidských i finančních zdrojů (nejenom) ve zdravotnictví.	
Hodnocení naplňování SC			
1 7	Plnění cíle	Částečně	Za poslední čtyři roky nastolení pozitivního trendu v důsledku odeznění hospodářské recese i změny vládního kabinetu, avšak komplexnější plnění cíle lze posoudit až v rámci časových řad, s delším časovým odstupem. Pokračování současného pozitivního trendu tak je žádoucí z hlediska částečného naplňování cíle, ke kterému dochází mj. i díky současným opatřením. Ta sice existují, ale nejsou zcela dostatečná.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	Podporovat a udržet úroveň zdravotní gramotnosti veřejnosti pomocí vzdělávání v této oblasti na základních i středních školách. Využít k tomu i veřejné propagační kampaně s univerzálním apelem a dosahem a přitom pro tuto osvětu zajistit dostatečný objem vynaložených veřejných prostředků. (MŠMT, spolugestor: MZd, MPSV, MF) Zvyšovat podíl veřejných výdajů na primární prevenci nemocí, mj. v rámci zvyšování tzv. zdravotní gramotnosti obyvatel a na podporu zdraví, na celkových veřejných výdajích na zdravotnictví. Zajistit dostatečný objem prostředků pro financování efektivní ochrany a podpory zdraví a prevenci nemocí, a to jak ze státního rozpočtu, tak ze všeobecného zdravotního pojištění a dalších zdrojů. (MZd, spolugestor: MF) Efektivně využívat prostředky z veřejného zdravotního pojištění (tj. zejména z tzv. fondů prevence zdravotních pojišťoven) k podpoře zdraví a prevenci nemocí. (MZd) Zvýšit finanční podporu pro preventivní prostředky a pohybové/sportovní aktivity (plavání, fitness aj.) ze strany zdravotních pojišťoven. Zavést bezplatné vakcinace (hrazené zdravotními pojišťovnami) proti všem nejfatálnějším nemocem (tj. nemocem s nejhoršími následky). (MZd) Zasadit se o zvýšení relativního zastoupení dětí, které mají denně pohybovou aktivitu minimálně ve střední intenzitě. (MŠMT, spolugestor: MZd) Zasadit se o zvýšení zastoupení škol s programem zdravého stravování (např. Školní program Ovoce		

	zelenina do škol a Mléko do škol). <i>(MŠMT, spolugestor: MZe)</i> Provádět posuzování vlivů na zdraví při tvorbě všech strategických materiálů, vč. vytvoření metodiky a aktivního uplatňování metody HIA. <i>(ÚV, spolugestor: MZd)</i> Vypracovat metodiky pro hodnocení přímých a nepřímých nákladů, které vznikají jedinci, podniku a společnosti jako následek pracovních úrazů a nemocí z povolání včetně následků psychosociálních rizik. <i>(MPSV, spolugestor: MZd)</i>
Doporučení pro naplňování SC	
1 9	Zaměřit se na zastavení (snížení) prevalence nadváhy a obezity u dospělé populace. <i>(MZd)</i> Navýšit počet měst (mj. pomocí jejich vstupu do Národní sítě zdravých měst ČR) s jasnou strategií, jak motivovat občany k aktivní mobilitě. <i>(MMR, MZd)</i> Zohlednit specifické cíle při přípravě regionálních strategií (urbánní rozvoj, rozvoj municipalit, plánování dopravy, volnočasové aktivity apod.) <i>(kraje)</i> Zvyšovat dlouhodobě výši veřejných výdajů na zdravotnictví v poměru k HDP směrem k úrovni vyspělých států (průměr EU15). <i>(MF)</i> Zavést spotřební daň (tzv. hranolková) na nezdravé potraviny (dle seznamu schváleného WHO). <i>(MF, MZd)</i> Zavést daňové zvýhodnění pro producenty biopotravin vyrobené v ekologickém zemědělství. <i>(MF, MZe)</i>

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1 Lidé a společnost
2	Strategický cíl	5. Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.
3	Specifický cíl	5.5 Snižuje se konzumace návykových látek i zátěž obyvatel zdravotně rizikovými látkami a hlukem prostřednictvím lepší kvality životního prostředí. Příslušné limity škodlivých látek a hluku nejsou překračovány.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Změna sociálních okolností a možnost života ve zdravém prostředí, podpora zdraví v rámci komunit, dostupnost kvalitních zdravotně nezávadných potravin, přístup ke kvalitní pitné vodě, absence znečištění vzduchu – smogu nebo tabákového kouře na pracovišti i mimo něj (v místě bydliště i na veřejných prostranstvích). A) Imise: Dodržování legislativou stanovených limitů pro obsah škodlivých látek v ovzduší. Dlouhodobý pokles hodnot příslušných imisí směrem k nulové hodnotě. Snížení koncentrace rizikových látek v ovzduší včetně vnitřního prostředí budov, především snižování koncentrací polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU), mikročastic PM_{2,5}, PM₁₀, oxidů dusíku, přízemního ozónu a POPs, které pochází především z domácích topenišť na uhlí a ze starších dieselových a benzinových motorů. Snižování koncentrace zdravotně rizikových látek a spórů ve vnitřním prostředí budov, ve vodách (mj. hormonálních disruptorů) i v potravinách B) Hluk: Pokles počtu obyvatel zasažených nadlimitním hlukem k nule. C) Návykové látky: Zastavení nárůstu prevalence užívání návykových látek (tabák, alkohol, nelegální návykové látky, sedativa, analgetika apod.) ve všech věkových skupinách, a to včetně rizikových skupin (např. osoby ve výkonu trestu, sociálně znevýhodněné osoby, lidé bez zaměstnání a ohrožení chudobou). Pokles výskytu současného užívání tabákových výrobků u osob starších 15 let do roku 2018 minimálně o 8 % a do roku 2020 minimálně o 10 % (a do roku 2025 minimálně o 30 %). Snížení expozice osob tabákovému kouři, zejména ve vnitřním prostředí. Pokles prevalence rizikové konzumace alkoholu pití (tj. Světová zdravotnická organizace vytvořila pracovní definici, kdy za rizikovou konzumaci považuje pravidelnou průměrnou konzumaci 20–40 g alkoholu denně pro ženy, což odpovídá

		jednomu až dvěma půllitrovým pivům nebo 2–4 dcl vína. Riziková konzumace alkoholu u muže se udává rozmezí 40–60 g alkoholu denně, jenž odpovídá přibližně dvěma až třem půllitrovým pivům či 4–6 dcl vína.) a to zejména v populaci 14-15 let. Pokles míry časté konzumace nadměrných dávek alkoholu a míru opilosti v posledních 30 dnech a to zejména v populaci mladistvých. Pokles míry v populaci mladistvých celoživotních zkušeností s konopnými drogami. Snížení míry výskytu rizikových faktorů (nadváha a obezita, užívání tabákových výrobků, konzumace alkoholu, stres, nedostatečná pohybová aktivita a špatná kvalita a složení potravin). Podpora státu důležitých pozitivních (z pohledu kvality života) změn životního stylu, především omezování zdravotně rizikového chování: prevence užívání tabáku a přechod k nekuřáctví, prevence konzumace alkoholu, prevence užívání dalších návykových látek a vzniku závislostního chování.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	A) Jedním z cílů „Střednědobé strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR“ je dosažení imisních limitů uvedených v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, na celém území ČR do roku 2020. Tento cíl je dále rozpracován na národní úrovni po jednotlivých klíčových znečišťujících látkách v Národním programu snižování emisí České republiky, zpracovaném pro období do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Regionální pohled na kvalitu ovzduší je rozpracován v programech zlepšování kvality ovzduší, které byly vydány pro všechny zóny a aglomerace ČR. Národní program i programy zlepšování kvality ovzduší zón a aglomerací stanovují opatření k dosažení imisních limitů v horizontu roku 2020. B) Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v § 30 odst. 1 požaduje po provozovateli zdroje hluku zajistit, aby hluk nepřekračoval hygienické limity. Výjimku z toho pravidla je podle § 31 odst. 1 možno udělit pouze dočasně, jedná se o tzv. časově omezené povolení; provozovatel zdroje hluku musí v tomto čase přijmout opatření ke snižování hluku. Cíle podle řádku 4 je tedy potřebné dosáhnout pokud možno do roku 2030 (ČR 2030). Příslušným prováděcím právním předpisem k výše uvedenému zákonu je nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů, v níž jsou staveny příslušné hygienické limity pro hluk v komunálním prostředí. C) Termín k dosažení SC, je zakotven ve Zdraví 2020 – Národní strategii ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí. Termíny plnění jsou v jednotlivých AP průběžně, konečný termín pro naplnění indikátorů je rok 2020. AP č. 4a: Omezování zdravotně rizikové chování – vytvoření interdisciplinárního meziprofesního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí (termín: rok 2020) AP č. 4b: Omezování zdravotně rizikového chování – pro oblast kontroly tabáku 2015-2018 (termín: rok 2018 s přesahem jednoho z cílů do roku 2025) AP č. 4c: Omezování zdravotně rizikového chování – omezení škod působených

		alkoholem 2015-2018 (termín: rok 2018 s přesahem některých aktivit do roku 2020) AP č. 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí
6	Mezinárodní dimenze	A) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, která stanovuje cíle v oblasti kvality ovzduší. Agenda 2030 OSN: SDGs 6.1, 6.3, 11.2, 11.6. B) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí. V současné době se připravuje implementace jednotné evropské metodiky (CNOSSOS-EU) pro zpracování strategických hlukových map, a to do legislativy ČR – novela vyhl. č. 523/2016 Sb. C) WHO - Zdraví 2020: Evropská politika pro zdraví a kvalitu života (2012)¹⁰⁰ Drogová strategie EU na období 2013–2020 a její první akční plán na období 2013–2016 Protidrogový akční plán EU na období 2017-2020 Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem (2006) a související závěry Rady (2007, 2009) Globální strategie pro snižování škodlivého užívání alkoholu (2010) Evropský Akční plán k snižování škodlivého užívání alkoholu (2011) Rámcová úmluva WHO o kontrole tabáku a související prováděcí pokyny atd. Protokol o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k FCTC WHO - opatření MPOWER Plán akcí k posílení implementace FCTC v Evropském regionu WHO v období 2015 – 2025: učinění tabáku věcí minulosti HEPA Europe (European network for the promotion of health-enhancing physical activity) (2006)¹⁰¹ OSN Agenda 2030 – SDGs: 3.5, 3.9, 3.a Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových výrobků a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES Text s významem pro EHP

¹⁰⁰ SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE (WHO), 2012. Health 2020. A European policy framework and strategy for the 21st century (2013)

¹⁰¹ Dostupné z: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/diseaseprevention/physical-activity/activities/hepa-europe>

7	Průmět cíle do území	Národní úroveň, kraje, ORP, obce
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	A) Zásadní vliv na míru znečištění ovzduší má environmentální politika státu, druhotný je vliv meteorologických podmínek (četnost inverzních situací, délka topné sezóny). Významným faktorem je rovněž přístup obyvatel a podnikatelských subjektů k dodržování legislativy týkající se ochrany ovzduší. B) Výrazně dominuje hluk ze silniční dopravy, který je možno do jisté míry řešit stavebně-technickými a organizačními opatřeními. C) <u>Sociální</u> - na národní, krajské i místní úrovni silná, nepřímo: zvýšení informovanosti, včetně a zvýšení primární prevence v oblasti vzniku závislostí souborem mezesortních opatření. <u>Politická/Legislativní</u> – na národní úrovni silná, přímo: regulace dostupnosti tabákových výrobků a alkoholických nápojů atd. <u>Ekonomická</u> – na národní úrovni silná, nepřímo: určení výše spotřební daně na tabákové výrobky a alkoholické nápoje.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	A) 5.5.3 Rozloha oblastí ČR s překročeným imisním limitem B) 5.5.4 Podíl obyvatel ČR žijících na území, kde jsou překračovány mezní hodnoty hlukových indikátorů L_{dvn} a L_n pro silniční dopravu C) 5.5.1 Podíl osob s rizikovou konzumací alkoholu 5.5.2 Podíl denních kuřáků
10	Vztah indikátoru/ů k SC	A) Procento území, na němž jsou dlouhodobě překračovány imisní limity a počet obyvatel, kteří na takto postiženém území žijí, dávají představu o rozsahu tohoto problému v ČR. B) Podíl obyvatel ČR žijících na území, kde jsou překračovány mezní hodnoty hlukových indikátorů L_{dvn} a L_n pro silniční dopravu, dává představu o rozsahu tohoto problému v ČR. C) Indikátory přímo zachycují část specifického cíle – míru užívání návykových látek
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	A) Rozloha oblastí ČR s překročeným imisním limitem Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (bez zahrnutí ozonu, jehož mechanismus vzniku je specifický) pokrývaly v roce 2015 cca 20 % území ČR a negativně se tak dotkly přibližně 52 % obyvatel.
		Procentuální podíl území ČR, na kterém došlo k překročení některého z imisních

limitů v jednotlivých letech (bez zahrnutí přízemního ozónu)

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podíl území (v %)	28,5	8,52	4,57	5,39	24,98	23,18	26,81	17,51	13,54	20,38

Zdroj: Grafická ročenka znečištění ovzduší na území ČR v roce 2015, vydávaná Českým hydrometeorologickým ústavem

Dosud nevyhodnocené výsledky za rok 2016 indikují výrazné meziroční snížení výměry oblastí s nadlimitním znečištěním ovzduší, zatímco první výsledky monitoringu za rok 2017 kvůli nepříznivým rozptylovým podmínkám naopak indikují výrazné zhoršení situace.

Imisní limity jsou nejvíce překračovány v aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek. Dalšími významně zatíženými oblastmi jsou aglomerace Praha, zóna Střední Čechy (oblast Kladenska), zóna Severozápad (zejména Ústecký kraj), aglomerace Brno a zóna Střední Morava (kraje Olomoucký a Zlínský).

B) Podíl obyvatel ČR žijících na území, kde jsou překračovány mezní hodnoty hlukových indikátorů L_{dvn} a L_n pro silniční dopravu

Nadlimitní hlukové zátěže ze silniční dopravy je v ČR dle kompletních výsledků 2. kola strategického hlukového mapování vystaveno celodenně 264,8 tis. obyvatel (2,5 % populace ČR) a v noci 314,5 tis. obyvatel (3,0 % populace). *Zdroj: MŽP, Zpráva o životním prostředí za rok 2015*

Dle výsledků 2. kola strategického hlukového mapování je v ČR u vybraných hlavních silničních tahů exponováno nad mezní hodnotu celkem 91 100 osob (L_{dvn}), resp. 111 400 osob (L_n). Co se týče expozice jako celku, tou je exponováno na 1 380 200 obyvatel (L_{dvn}), resp. 958 600 obyvatel (L_n). *Zdroj: MZd*

Na základě výstupů z 2. kola strategického hlukového mapování bylo zjištěno, že nejzávažnější situace, co do zátěže hlukem je v jednotlivých aglomeracích (Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Plzeň, Liberec, Ústí nad Labem-Teplice). Bylo identifikováno celkem 173 700 osob (L_{dvn}) resp. 203 00 osob (L_n), jež jsou zasaženy hlukem nad mezní hodnotu. V tomto případě se jednalo o dominantní zdroj hluku ze silniční dopravy, přičemž mezní hodnota pro tento zdroj hluku je 70 dB (L_{dvn}), resp. 60 dB (L_n). Méně exponované osoby jsou zasaženy hlukem z železniční dopravy, provozu letišť či průmyslových areálů. *Zdroj: MZd*

Z městských aglomerací je nejhorší situace v aglomeraci Plzeň, kde je zátěže ze silniční dopravy překračující celodenní hlukový limit L_{dvn} vystaveno 9,8 % obyvatel, zatímco limit pro noc L_n je překročen u 12,8 % obyvatel. Nepříznivá situace je rovněž v aglomeracích Praha a Brno, kde je nadlimitním hladinám hluku ze silniční dopravy vystaveno okolo 8 % obyvatel. Příznivější akustické prostředí je v aglomeracích Liberec, Olomouc a Ústí n. Labem/Teplice, kde je podíl obyvatel žijících v oblastech s překročenými hlukovými limity pro silniční dopravu pod úrovní průměru za všechny

hodnocené aglomerace ČR. Ten činí 6,2 % pro celodenní hlukovou zátěž a 7,3 % pro hlukovou zátěž v noci. Zdroj: MŽP, Zpráva o životním prostředí za rok 2015

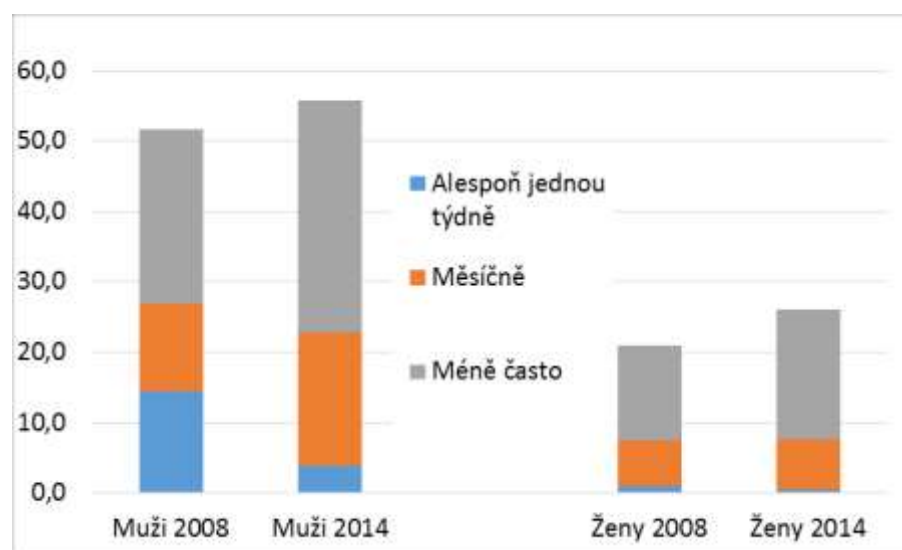
Převažujícím zdrojem hluku mimo aglomerace je provoz na hlavních silnicích, který je podle posledních dostupných údajů příčinou nadlimitní hlukové zátěže 91,1 tisíc obyvatel ČR. Nejvyšší počet obyvatel vystavených nadlimitnímu hluku z hlavních silnic mimo aglomerace byl zjištěn v krajích Středočeském (13,1 tis. obyvatel, týká se celodenního hlukového limitu) a Královéhradeckém (12,8 tis. obyvatel). Naproti tomu nejnižší úroveň zátěže z hlavních silnic má kraj Liberecký (1,6 tis. obyvatel vystaveno hluku přesahujícímu celodenní limit), nízké hodnoty nadlimitně exponovaných obyvatel vykazují rovněž kraje Jihomoravský a Moravskoslezský (shodně 0,4 %, rovněž se týká celodenního hlukového limitu). Zdroj: MŽP, Zpráva o životním prostředí za rok 2015

C) Podíl osob s rizikovou konzumací alkoholu

Alespoň jednou měsíčně se podle výsledků výběrového šetření EHIS z roku 2014, opije (konzumuje 6 a více standardních nápojů při jedné příležitosti) 23 % a 7,6 % žen.

Ve srovnání s rokem 2008 se tento podíl mírně snížil, vzrostl však podíl osob, které se nárazově konzumují nadměrné množství alkoholu méně často než jednou měsíčně.

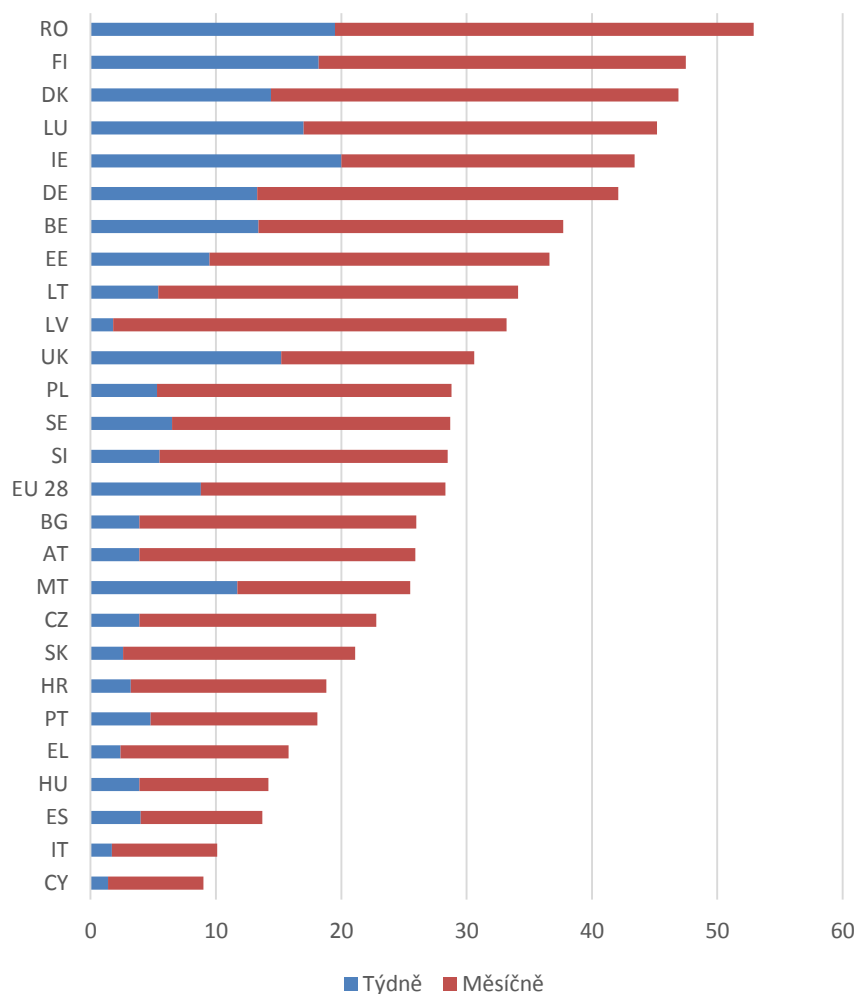
Podíl osob podle frekvence rizikové konzumace alkoholu v ČR v letech 2008 a 2014 (v %)

Zdroj: EHIS 2008, EHIS 2014

Ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi se tento podíl jeví jako nižší (EU průměr byl u mužů 28 %, u žen 12 % v roce 2014).

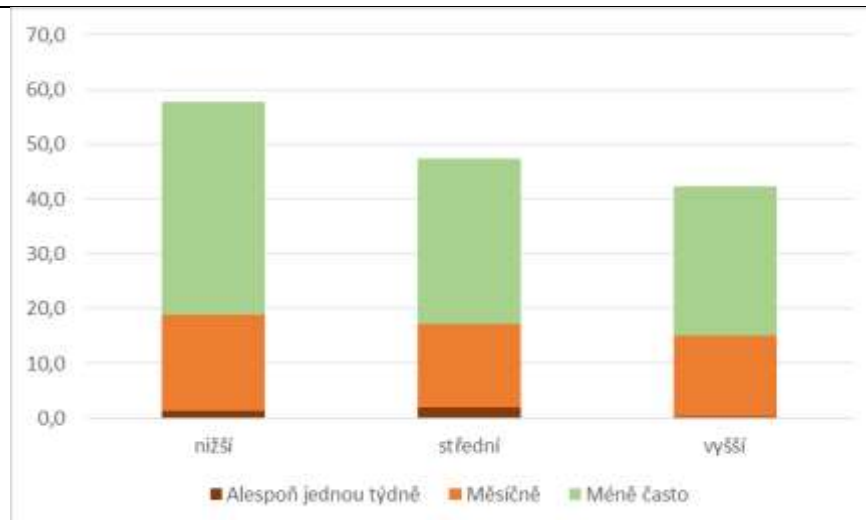
Frekvence rizikové konzumace alkoholu - Muži, 2014

Zdroj: EHIS 2014, Eurostat

Poměrně výrazné rozdíly v rizikové konzumaci zaznamenáváme z hlediska vzdělání respondentů. Zatímco mezi osobami ve věku 35-44 let s nižším než středním vzděláním podíl osob s rizikovou konzumací alkoholu alespoň jednou měsíčně dosahoval 19 %, u osob se středoškolským vzděláním to bylo 17 % a u osob s vysokoškolským vzděláním pak 15 %.

Frekvence rizikové konzumace alkoholu u osob ve věku 35-44 let podle vzdělání, obě pohlaví celkem

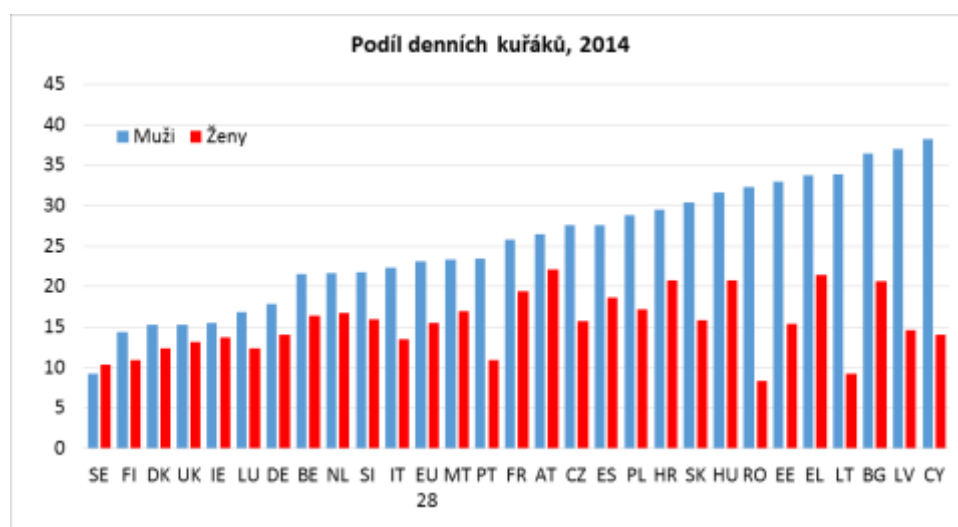

Zdroj: EHIS 2014, Eurostat

Podle výsledků studie Státního zdravotního ústavu (SZÚ)¹⁰², která ovšem používala odlišnou metodiku než šetření EHIS výše, byl podíl osob, které nadměrně konzumovaly alkohol (definováno jako konzumace v souhrnu 60 g čistého alkoholu) alespoň jednou měsíčně, byl v roce 2016 výrazně vyšší, a to sice 48 % u mužů a 24 % u žen.

Podíl denních kuřáků

Podíl denních kuřáků je podle výsledků Evropského výběrového šetření o zdraví (EHIS) z roku 2014 v České republice zejména u mužů poměrně vysoký. V roce 2014 dosahoval u mužů hodnoty 28 % (průměr EU 28 byl 23 %), u žen to bylo 15,7 % (průměr EU 28 byl 15,5 %).

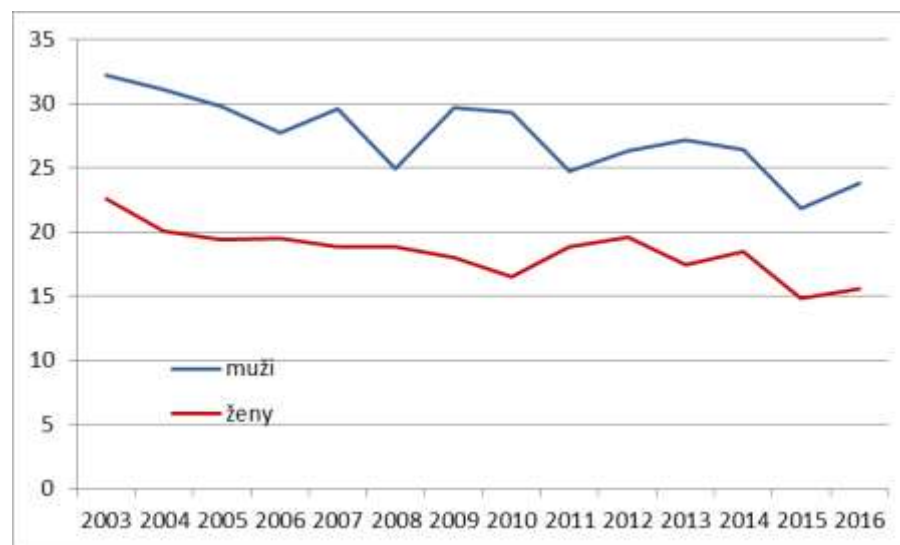

Zdroj: EHIS 2014, Eurostat

¹⁰² STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV, 2017. Užívání tabáku a alkoholu v České republice 2016, tabulka 5, str. 11. Dostupné z: http://www.szu.cz/uploads/documents/czzp/zavislosti/uzivani_tabaku_2016_17_7.pdf

Podle výsledků studie Státního zdravotního ústavu (SZÚ)¹⁰³ byl v roce 2016 podíl denních kuřáků 24 % mužů a 15,6 % žen). Pokud sledujeme dlouhodobý vývoj podílu denních kuřáků, dle statistiky Státního zdravotního ústavu (SZÚ) vedené od roku 2003 a předávané OECD, pak se podíl kuřáků snižuje, a to jak u mužů, tak u žen. V letech 2003-2016 došlo k celkovému poklesu podílu kuřáků o více než 7 p. b z hodnoty 27 % na současných 19,6 % %, přičemž u mužů byl tento pokles výraznější než u žen. Zvyšuje se sice podíl bývalých kuřáků, podíl celoživotních nekuřáků však roste jen velice pozvolna.

Vývoj podílu denních kuřáků v ČR, v %

Zdroj: OECD, SZÚ

Benchmark: Pozice ČR v mezinárodním srovnání zemí EU 28 z hlediska podílu denních kuřáků / Vývoj podílu denních kuřáků v ČR v čase

Odhad budoucího trendu: Lze předpokládat snižování konzumace tabákových výrobků v populaci ČR v souvislosti se zaváděnými opatřeními v oblasti kontroly tabáku, např. zavedení kombinovaných zdravotních varování, rozšíření nekuřáckého prostředí apod.

Existující opatření pro naplnění SC

1	Popis opatření	A)
2		1) Obecné emisní limity a podmínky provozu stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, včetně sankcí za jejich nedodržení 2) Správní rozhodnutí podle zákona o ochraně ovzduší a zákona o integrované prevenci 3) Emisní limity pro mobilní zdroje a požadavky na kvalitu pohonných hmot, včetně

¹⁰³ STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV, 2017. Užívání tabáku a alkoholu v České republice 2016, tabulka 5, str. 11. Dostupné z: http://www.szu.cz/uploads/documents/czpz/zavislosti/uzivani_tabaku_2016_17_7.pdf

		sankcí za jejich nedodržení 4) Poplatky za znečišťování ovzduší 5) Finanční podpora (dotace a úvěry) 6) Monitoring kvality ovzduší (Informační systém kvality ovzduší) Gestor: 1) MŽP ČR 2) MŽP ČR 3) MD ČR, MPO ČR 4) MŽP ČR 5) MŽP ČR, MPO ČR, MD ČR 6) MŽP ČR B) Strategické hlukové mapování umožňuje analýzu území z hlediska hlukové zátěže a počtu osob exponovaných hlukem, a to u vybraných silničních a železničních komunikací, letišť a dále aglomerací, jmenovitě Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc, Liberec, Ústí nad Labem-Teplice. Akční plány obsahují návrhy opatření na snížení hluku v nejzatíženějších oblastech, které byly určeny na základě strategických hlukových map. Gestor: MZd C) Realizace úkolů vyplývajících z jednotlivých národních a krajských akčních plánů v oblasti prevence užívání návykových látek.¹⁰⁴ Rámec mezioborové spolupráce v oblasti prevence Rámec společné komunikační platformy Vytvoření pilotního intervenčního setu napříč oblastmi rizikového chování Informovanost – zvyšování zdravotní gramotnosti, osvěta, motivace Posílení ochrany před škodami působenými návykovými látkami s důrazem na ochranu zdraví dětí a mládeže – mj. implementací Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
--	--	--

¹⁰⁴ Dostupné z: <http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?pgid=384>

		Gestor: MZd, ÚV Spolugestor/ři: MŠMT, MF, MZe, MPO, MPSV, MD, MŽP, MV
1 3	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	A) Zákon č.201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů Zákon č.76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách, ve znění pozdějších předpisů Státní politika životního prostředí České republiky 2012 – 2020 (aktualizace 2016) Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR Národní program snižování emisí České republiky Programy zlepšování kvality ovzduší B) Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Novela nařízení vlády č. 272/2016 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací¹⁰⁵ Vyhláška č. 523/2006 S., o hlukovém mapování, ve znění pozdějších předpisů. C) Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018 a její akční plán na období 2016-2018 Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 Koncepce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví. Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí: AP č. 4a: Omezování zdravotně rizikové chování – vytvoření interdisciplinárního mezikomunikačního rámce primární prevence rizikového chování u vysoce ohrožených skupin dětí AP č. 4b: Omezování zdravotně rizikového chování – pro oblast kontroly tabáku 2015-2018 AP č. 4c: Omezování zdravotně rizikového chování – omezení škod působených alkoholem 2015-2018 AP č. 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí

¹⁰⁵ Novela nabyla své účinnosti dne 30. 7. 2016.

		Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 (MŠMT) Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (MŠMT, 2015-2020) Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018 (MŠMT, 2013) Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018 a její akční plán na období 2016-2018 Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
1 4	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	A) Podle Grafických ročenek znečištění ovzduší na území ČR z let 2011 až 2015, vydávaných Českým meteorologickým ústavem, žije na území s překročeným imisním limitem pro některou ze znečišťujících látek (bez započtení území s překročeným limitem pro přízemní ozón) více než polovina obyvatel ČR. Podle platné legislativy musí být imisní limity dodržovány na celém území ČR. B) Hladinám hluku ze silniční dopravy, přesahujícím stanovené hygienické limity, je celodenně vystaveno 2,5 % obyvatel ČR a 6,2 % obyvatel aglomerací s více než 100 tisíci obyvateli. V aglomeracích Praha, Brno a Plzeň je nadlimitnímu hluku vystaveno dokonce okolo 10 % obyvatel. Podle platné legislativy musí být hlukové limity dodržovány na celém území ČR a výjimky z tohoto pravidla mohou být pouze dočasné. <i>Zdroj: MŽP, Zpráva o životním prostředí za rok 2015</i> C) V posledních 15 letech se významně snížil podíl denních kuřáků v populaci ČR a to jak u mužů, tak u žen. Nicméně i nadále je ČR jednou ze zemí, kde je podíl kuřáků mezi muži relativně vysoký a převyšuje průměr EU o 4,5 p.b.¹⁰⁶ Zákon č. 65/2017 Sb., vstoupil v účinnost dne 31. května 2017, v tuto chvíli je obtížné hodnotit dopady přijatých opatření. Hodnocení dopadu nové právní úpravy se předpokládá s delším časovým odstupem. Jedná-li se o akční plány – hodnocení jejich implementace je součástí Informace o realizaci Zdraví 2020, která je každoročně předkládána vládě ČR.
1 5	Bariéry (dosavadní trend) / účinnost aplikace opatření	A) Podstatnou bariérou zejména v menších městech a na vesnicích je významný podíl individuálního vytápění rodinných domů pevnými palivy. U znečištění ovzduší z dopravy je možné za bariéru považovat absenci klíčových dopravních úseků, které by vyvedly transnitní dopravu z obydlených oblastí (tedy obchvatů). Reálnou bariérou, která je však za hranou zákona je sice malé, ale významem nezanedbatelné množství vozidel s vymontovanými nebo nefunkčními filtry pevných/prachových částic (DPF – Diesel Particulate Filter). Tato demontáž filtrů tuhých částic je prováděna na přání majitelů vozidel s vidinou nižší palivové spotřeby. B) Významnou bariérou odstraňování starých hlukových zátěží přesměrováním dopravy na nové, lépe trasované a vybavené komunikace byla dosud nekoncepční příprava a realizace nových kapacitních silničních staveb v ČR. Pokud se týká možností zmírnění staré hlukové zátěže uvnitř velkých měst

¹⁰⁶ Podr. viz NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI (2016) *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2016*. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-drogove-situaci-v-cr-v-roce-2014-138068/>

		zatížených dopravou, nelze očekávat dramatické změny v poklesu hladin hluku. Bariérou pro organizační (=restriktivní) opatření na stávajících komunikacích je pak kromě neexistence alternativních tras rovněž přetrvávající chápání možnosti rychle se odkudkoli kamkoli přemisťovat vlastním automobilem jako svého druhu kvazi základního lidského práva nebo přinejmenším významného statusového symbolu. V případě nákladní silniční dopravy může být v konkrétních případech bariérou výkonové zpoplatnění pouze dálnic a – pouze výjimečně – několika vybraných silnic I. třídy. Tam, kde existuje ke zpoplatněné komunikaci nezpoptatněná alternativa o dostatečné atraktivitě, jsou dopravci negativně ekonomicky stimulováni ke snížení nákladů využitím nezpoptatněné silnice nižší kategorie, vedené dosud často v historické stopě, tedy středem sídel ležících na její trase. C) Kromě složitosti komplexního plánu vyžaduje plnění cíle i potlačování tzv. resortismu, tj. přemostění důsledků kompetenčního zákona, posílení koordinačních mechanismů na úrovni veřejné správy a plné efektivní využití již vytvořeného prostředí pro vzájemnou mezioborovou spolupráci napříč všemi úrovněmi - Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP). Dále je nutno počítat se skutečností, že veřejnost není vždy vůči výzvám ke změně životního stylu pozitivně nakloněna Pozitivní přístup ke zdravému životnímu stylu je nutno komunikovat správně a účinně. Další bariéry k naplňování cílů: Omezené finanční prostředky pro implementaci akčních plánů Omezené personální kapacity pro realizaci vybraných aktivit atd.
1 6	Synergie/pozitivní efekty (dosavadní trend) při naplňování opatření	A) Existují synergie mezi opatřeními ke snížení emisí skleníkových plynů a opatřeními ke snížení emisí látek znečišťujících ovzduší. Podpora zvyšování energetické účinnosti a využití obnovitelných zdrojů energie vede ke snížení emisí obou skupin látek. Výjimku může představovat náhrada energetického zdroje na zemní plyn zdrojem na biomasu, což je opatření vedoucí ke snížení emisí skleníkových plynů, které ale zároveň vede ke zvýšení emisí některých látek znečišťujících ovzduší. B) Existují synergie mezi snižováním zátěže hlukem ze silniční a železniční dopravy a zvyšováním parametrů kapacitní dopravní infrastruktury jejím překládáním do nové stopy mimo hustě obydlené území. Dále existují synergie mezi snižováním hlukové zátěže a snižováním emisí skleníkových plynů a látek znečišťujících ovzduší ze silniční dopravy rozvojem jejích alternativ (veřejné osobní dopravy a nákladní železniční dopravy). C) Prodloužení let života ve zdraví, zvýšená kvalita života osob i jejich okolí, zvýšená úroveň zaměstnanosti, snížené sociální transfery, prevence negativních vlivů na rodinu a komunity eliminace kriminálních jevů a možnost efektivnější alokace prostředků jak ve zdravotní, tak sociální sféře. Omezení zátěže obyvatel zdravotně rizikovými látkami a hlukem významně zvyšuje kvalitu života a přispívá k ochraně zdraví a prevenci vzniku nemocí, prodlouží délku života ve zdraví i střední délku života jako takovou.

Hodnocení naplňování SC			
1 7	Plnění cíle	Ne	Cíl je kvantifikovaný, lze ho hodnotit indikátory. Viz kolonka 11. Současná opatření pomáhají částečně specifický cíl naplňovat. Viz kolonka 14. Zvláště schválený plošný zákaz kouření ve veřejných prostorách. Trend je v této oblasti žádoucí – počet denních kuřáků klesá. Naopak nežádoucím trendem je dlouhodobější nárůst množství osob s rizikovou konzumací alkoholu. Současná opatření tak nejsou zcela dostatečná. Trend je celkově nežádoucí. K naplňování SC v jeho celkové podobě nedochází.
Opatření pro naplňování SC			
1 8	V domácnostech dosáhnout výměny kotlů na tuhá paliva nesplňujících emisní limity podle přílohy 11 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, za modernější způsoby vytápění, a to ve lhůtě dané § 41 odst. 16, tedy do 1. 9. 2022. (MŽP) Nadále dotačně podporovat realizaci opatření ke snižování emisí ze stacionárních zdrojů nad rámec zákonných povinností v sektorech energetiky a průmyslu, a to zejména v oblastech, kde dlouhodobě dochází k významnému překračování imisních limitů. (MŽP) Dále zpřísnit dozor nad stanicemi technické kontroly a emisního měření a zaměřit se na nepovolené úpravy vozidel, které mají jako následek vyšší emise zdravotně nejrizikovějších látek (např. demontáž filtrů tuhých částic). (MD) Novelizovat konstrukci poplatků podle § 37e odst. 4 zákona č.185/2001 Sb., o odpadech tak, aby nadále odrazovaly od dovozu velmi starých vozidel ze zahraničí a ČR se tak znovu nestala jejich evropským odkladištěm. (MŽP) Provést stavebně-technická opatření s cílem snížit pod maximální přípustnou hodnotu hladinu hluku ze stávajících významně zatížených pozemních komunikací vedených v blízkosti obytné zástavby. (MD, spolugestor: MZd) Důsledně využívat administrativní nástroje k omezení dopravy na pozemních komunikacích, v jejichž okolí jsou překračovány hlukové limity a problém nelze v dohledné době vyřešit převedením významné části dopravy na novou, lépe trasovanou a vybavenou komunikaci ani stavebně-technickými úpravami stávající komunikace. (MD, spolugestor: MZd) Zajistit větší informovanost veřejnosti pomocí vzdělávání v této oblasti na základních a středních školách i prostřednictvím veřejných propagačních kampaní s univerzálním apelem a dosahem. Současně pro tento účel zajistit dostatečný objem veřejných prostředků. (MZd, spolugestor: MŠMT, MF, MŽP) Zvyšovat spotřební daně na tabákové výrobky a lihoviny. (MF) Zvýšit veřejné výdaje na léčbu adiktologických poruch a prevenci užívání návykových látek. (ÚV, spolugestor: MZd, MF)		

	Zvýšit míru zapojení příměstské železnice do dopravní obsluhy velkých měst a jejich okolí. V případě potřeby vyhradit na pozemních komunikacích exkluzivní pruhy pro vozidla veřejné dopravy. (MD) Podpořit vybudování, příp. dokončení silničních obchvatů všech obcí, jejichž zastavěným územím dosud procházejí komunikace významně zatížené tranzitní dopravou. (MD)
	Doporučení pro naplňování SC
1 9	V maximální možné míře zohledňovat imisní situaci v zájmovém území při vydávání integrovaných povolení podle zákona č.76/2002 Sb., o integrované prevenci. (MŽP) Zajistit dostatečné vybavení Policie ČR zařízením, které umožní rozpoznat vozidla s vymontovanými nebo nefunkčními filtry pevných/prachových částic (DPF – Diesel Particulate Filter). Zajistit Policii ČR chybějící celostátní pravomoc k okamžitému odstavení takového vozidla z provozu. (MV) V obytných oblastech rozšiřovat zóny s omezením rychlosti na 30 km/hod. Při jejich výstavbě a rekonstrukcích tomu přizpůsobovat technické provedení komunikací a rovněž organizaci dopravy (rušením rozdělení ulic na hlavní a vedlejší uvnitř zóny apod.). (MD, ÚV) Nezvyšovat, příp. postupně snižovat celkové počty parkovacích stání v centrech měst rušením parkovacích míst v uličním prostoru a využít takto uvolněné kapacity pro jiné účely. Systém zpoplatnění parkování koncipovat primárně s ohledem na potřebu nezvyšovat dopravní zátěže center měst a na potřeby rezidentů (mj. tzv. modré zóny a další typy vhodných parkovacích zón). Zároveň zajistit záchytná parkoviště na okrajích velkých měst s přímou vazbou na ekologické druhy hromadné dopravy.. (obce) Zajistit vyšší podporu lepšího využívání tzv. intermodality. Prostřednictvím dobré nabídky bezplatného bezpečného parkování automobilu na okraji měst (záchytná parkoviště P+R, popř. K+R) i jízdního kola (B+R) a jeho přepravy (jako spoluzavazadla) v prostředcích veřejné hromadné dopravy i ve vnějších příměstských pásmech velkých měst. U klíčových zastávek veřejné osobní dopravy vybudovat dostatečné kapacity pro bezpečné parkování motorových vozidel i jízdních kol. (obce) Podporovat v centrech měst tzv. citylogistiku, tedy inteligentní distribuci zboží s omezením zbytných jízd a využitím nízkoemisních a plně elektrických vozidel. (MŽP, MD) Rozšířit výkonové zpoplatnění nákladní dopravy tak, aby pokrývalo nejen komunikace s největším dopravním zatížením a tedy výnosem z mýta, ale také jejich alternativy. (MD) Lépe uplatňovat Metodické doporučení Hlavního hygienika ČR – Zásady a postupy posuzování vlivů na veřejné zdraví v procesu EIA (2015). (MZD, MD) Předložit věcný záměr zákona o hluku. (MZd) Zlepšit identifikaci zdravotních rizik a dopadů ze životního prostředí a vytyčení efektivního koordinovaného přístupu k problematice znečištění, hluku a neionizujícího záření. (MZd, MŽP) Zpřísnit postih za nedodržování zákazu prodeje a podávání tabákových produktů a alkoholických nápojů dětem a mladistvým.

	Zvýšit finanční podporu pro prevenci a léčbu závislostí. (MF, ÚV, MZd)
--	---

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	6. Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.
3	Specifický cíl	6.1 Do oblasti kultury směřují vyšší veřejné výdaje a posilují se možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Růst výdajů na kulturu ze státního rozpočtu na úroveň alespoň 1 % výdajů státního rozpočtu. Postupný růst veřejných výdajů na kulturu k úrovni 1 % HDP ČR. Zajištění dostatečných veřejných zdrojů především za účelem metodické i finanční podpory a důstojného ohodnocení zaměstnanců veřejných, soukromých i neziskových institucí v sektoru kultury. Kulturní politika státu provázaná na všech úrovních veřejné správy. Samosprávy aktivně podporovány ve schopnosti účinně spojit státní kulturní politiku s místními podmínkami tak, aby se prostředky i pozornost přiměřeně rozdělovaly rovněž ve prospěch kvalitní kulturní produkce na lokální úrovni.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030) Další termíny nejsou konkrétní. Na cíl 1 % výdajů ze státního rozpočtu odkazuje (bez stanovení konkrétního termínu) Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025).¹⁰⁷ Vláda se v Programové prohlášení ze dne 12.2.2014¹⁰⁸ (tj. do 2017) zavázala: Přiblížit se jednorázovému podílu výdajů státního rozpočtu na oblast kultury jako veřejné služby, zajistit přímou vazbu mezi příjmy z turistiky a výdaji na záchranu a údržbu památkového fondu a důsledně využít fondů Evropské unie a norského finančního mechanismu na opravy památek. Vláda se ve svém Návrhu programového prohlášení ze dne 8.1.2018 k tomuto směřování přihlásila¹⁰⁹: V kulturní politice budeme respektovat a rozvíjet záměry a opatření Státní kulturní politiky na léta 2015–2020 s výhledem do roku 2025. Zvýšíme veřejné výdaje do oblasti kultury posílením rozpočtu

¹⁰⁷ Usnesení vlády č. 266 ze dne 15. dubna 2015

¹⁰⁸ Usnesení vlády č. 96 ze dne 12. února 2014

¹⁰⁹ Kapitola Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

		Ministerstva kultury. Dílčí část specifického cíle je pokryta závazky vlády z Návrhu programového prohlášení vlády ze dne 8.1.2018¹¹⁰: Budeme iniciovat spolupráci všech stupňů veřejné správy na vytvoření jednotného a průhledného systému výběrových dotačních řízení na kulturní projekty z veřejných rozpočtů s jasným definováním pravidel výběrových řízení, s důrazem na zjednodušení agendy a současně zprůhlednění veřejné kontroly využití přidělených prostředků. Budeme směřovat k elektronickému zpracování a vyhodnocování žádostí s co nejnížší administrativní zátěží. Budeme věnovat pozornost proměnám audiovizuálního sektoru za účelem naplnění kulturních, společenských a sociálních služeb. V oblasti veřejnoprávního vysílání budeme důsledně podporovat a vyhodnocovat nezávislost médií prostřednictvím Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a Rad České televize a Českého rozhlasu, stejně jako dbát toho, aby veřejnoprávní média respektovala základní principy etiky, výchovy mladé generace a objektivitu poskytovaných informací v souladu s novinářskou profesionální etikou.
6	Mezinárodní dimenze	Ne. Specifický cíl není přímo závazně ukotven v mezinárodních dokumentech. Nepřímo souvisí se závazky v rámci v rámci Cílů udržitelného rozvoje OSN Agenda 2030 – SDGs: nepřímo 4.7, 8.9, 11.4
7	Průmět cíle do území	Národní, částečně krajská a obecní úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. Realizace cíle je přímo ovlivnitelná veřejnou správou, především prostřednictvím státního rozpočtu. <u>Politická</u> - silná, především prostřednictvím státního rozpočtu. Významné jsou ale i role krajských a obecních samospráv.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	6.1.1 Veřejné výdaje do oblasti kultury
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor zachycuje objem finančních prostředků vynaložených veřejnou správou na podporu kultury. Indikátor nepokrývá druhou část specifického cíle (možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací).
Hodnocení indikátoru/indikátorů		
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	6.1.1 Veřejné výdaje do oblasti kultury Objem finančních prostředků vynaložených veřejnou správou

¹¹⁰ Kapitola Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

		na podporu kultury						
		rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
		objem veřej. výdajů (v mil. Kč)	36 283	34 739	34 321	34 644	35 881	34 282
		podíl z celkových výdajů oblasti (v %)	17,2	17,5	17,2	17,5	18,5	17,0
<i>Zdroj: Ministerstvo kultury, satelitní účet kultury¹¹¹</i>								
Dle statistiky publikované Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (NIPOS) představovaly veřejné výdaje v ČR na podporu kultury za rok 2015 34,28 mld. Kč.¹¹² Tedy 1,93 % celkových konsolidovaných výdajů veřejných rozpočtů; tj. přibližně 0,77 % HDP ČR. Výdaje ústředních vládních institucí z toho činily 8,74 mld. Kč, tedy přibližně 0,72 % schválených výdajů státního rozpočtu na rok 2015. Benchmark: Přibližné mezinárodní srovnání nabízí Eurostat - General government expenditure by function, kategorie dle ESA 95 Recreation, culture, religion.¹¹³ Tato kategorie je ale širší než indikátor 6.1.1. Umožňuje přibližné zařazení ČR ve srovnání veřejných výdajů (výdaje ústředních vládních institucí a samospráv) na kulturu vůči HDP daného členského státu. Ve srovnání dle Eurostatu je za rok 2015 ČR ve veřejných výdajích vůči HDP na 10. až 11. místě z EU28. Vypovídající hodnota srovnání je ale omezená.								
Existující opatření pro naplnění SC								
12	Popis opatření	Opatření ve Státní kulturní politice , zejména: 2.3.1 Vytvořit nástroj pro programové financování činnosti státních						

¹¹¹ „Účet kultury“ s cílem zmapování všech finančních toků přicházejících do kultury z nejrůznějších zdrojů a stejně tak finančních toků z kultury vycházejících, který také ukazuje úroveň a efektivnost hospodaření v jednotlivých oblastech, rozsah použitých pracovních a investičních zdrojů, výši mezd a v neposlední řadě vyjádřit pomocí finančních ukazatelů váhu kultury v ekonomice. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?cat=424>

¹¹² Národní informační a poradenské středisko pro kulturu: Výsledky účtu kultury ČR za rok 2015. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?cat=424>

¹¹³ Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/data/database>

			kulturních zařízení a vytvořit systém pro kontrolu použití finančních prostředků ze státního rozpočtu 6.4.1 Vytvořit nástroje na provázání výnosů z cestovního ruchu s náklady na uchování kulturního dědictví a poskytování kulturních služeb 6.7.3 Podporovat vzájemnou spolupráci jednotlivých stupňů veřejné správy na přípravě a realizaci dotačních programů 6.7.5 Navrhnout funkční model kooperativního a víceletého financování 6.8.2 Zajistit absorpční kapacitu pro obnovu a využití evropského dědictví z evropských fondů Gestor: MK Spolugestoři: Pro opatření 6.4.1 a 6.8.2. Ministerstvo pro místní rozvoj; pro 6.7.3 MV, MF, MMR, MŠMT; pro 6.7.5 kraje a obce
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí		Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025)
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)		Výše uvedená opatření není možné ještě komplexně hodnotit. Dopady, jež plnění opatření přináší, se rozkládají v delším čase a jsou velmi pozvolné. Podle jejich gestora (MK) v případě jejich úspěšné realizace přispějí k naplnění cíle.
15	Bariéry v dosahování cíle		Pro naplnění cíle jsou zásadní zdroje zajištěné prostřednictvím státního rozpočtu a dále koordinační role státní správy - vlády a Ministerstva kultury vzhledem k samosprávným územním celkům (krajům a obcím). Bariérou tak může být nedostatečný politický konsenzus.
16	Synergie		Kultura přispívá ke zvýšení kvality života – přetváří města a obce na příjemná místa k životu, práci a k cestování, stimuluje vzdělávání a přispívá k celoživotnímu osobnímu rozvoji. Především je však klíčovou součástí identitní politiky a rozvoje kreativity.
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Stávající opatření existují, částečně přispívají k plnění cíle a jsou nominálně správná. Dopady, jež plnění opatření přináší, se rozkládají v delším čase a jsou velmi pozvolné. Opatření 6.4.1 SKP však například vyžaduje dlouhodobý legislativní proces. Podíl z celkových výdajů oblasti i samotný nominální objem finančních prostředků vynaložených veřejnou správou na podporu kultury v uplynulé půl dekádě (2010-15) stagnoval. Tento trend je potřeba pozměnit a dosáhnout prostřednictvím intenzivnějšího plnění navržených opatření potřebné zvýšení podílu výdajů i objem finančních prostředků na podporu kultury. Dosavadní trend tedy není žádoucí. K naplňování specifického

			cíle dochází jen částečně.
Opatření pro naplňování SC			
18	Zajistit navýšení veřejných finančních zdrojů v kultuře a zahájit kroky k úpravám legislativy, které jsou potřeba pro zlepšení dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací. (MK) Podporovat činnosti veřejnoprávních médií (při zachování jejich reálné autonomie), zejména v jejich funkci referenčního bodu pro obyvatele a významné podpory rozmanitosti kultury. (MK, spolugestor: ÚV)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Zvážit zavedení víceletých rozpočtů za účelem posílení možnosti dlouhodobějšího finančního plánování pro kulturní organizace. (MK) Provést revize dotačních titulů v souladu s Návrhem programového prohlášení vlády (viz karta). (MK)		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	6. Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.
3	Specifický cíl	6.2 Podle potřeb měnící se společnosti je systémově podporován rozvoj i zakládání nových kulturních organizací.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Modernizace a doplnění stávajících koncepcí, vytvoření systému a navýšení financí pro podporu inovativních organizací v kultuře napomáhajících plnit kulturní služby celonárodního významu. Vytvoření flexibilnějšího systému provozování organizací poskytujících veřejné kulturní služby s podílem provozních veřejnoprávních prostředků. Realizace záměru zákona o veřejnoprávních institucích/organizacích v kultuře. Transformace stávajících kulturních organizací i otevření prostoru pro vznik těch nových v kultuře v partnerství s útvary veřejné správy. Podpora těch součástí živé i památkové kultury, které nemohou být úspěšné komerčně, a přitom patří do sféry vysoce kvalitního umění. Přednost (preference) ve veřejné oblasti zpřístupňování kulturních a uměleckých hodnot před generováním finančních prostředků. Poskytování a aktivní (v přiměřené míře) bezplatné zprostředkování kulturních hodnot ze strany veřejné sféry. (Vzhledem k historickému vývoji je velká část kulturních institucí České republiky státním a veřejným majetkem.) Uplatňování principu veřejné tvůrčí soutěže za účelem vytvoření prostředí, které zajistí, aby spolupráce státu a samospráv se soukromým sektorem byla v oblasti kultury oboustranně výhodná.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030) Další termíny nejsou konkrétní. Dílčí část specifického cíle je pokryta závazky vlády z Návrhu programového prohlášení vlády ze dne 8.1.2018¹¹⁴: Připravíme dlouhodobý program investiční podpory a kofinancování projektů kulturní infrastruktury, který by umožnil výstavbu nových kulturních zařízení pro poskytování veřejných kulturních služeb (koncertních sálů, divadel, knihoven, výstavních síní, muzeí apod.) v souladu se soudobými světovými trendy a standardy.
6	Mezinárodní dimenze	Ne. Specifický cíl není přímo závazně ukotven v mezinárodních

¹¹⁴ Kapitola Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

		dokumentech. Nepřímo souvisí se závazky v rámci v rámci Cílů udržitelného rozvoje OSN Agenda 2030 – SDGs: nepřímo 4.7, 8.9, 11.4																											
7	Průmět cíle do území	Národní, krajská i obecní úroveň s důležitou koordinační rolí národní úrovně.																											
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. <u>Politická</u> - střední, změnou legislativy, např. vytvořením nového institutu právnické osoby pro činnost v kultuře. <u>Sociální</u> – střední, všeobecnou podporou zájmu o kulturu a kreativitu. Důležitá je role iniciativ na různých úrovních. Akceptace či neakceptace opatření ze strany profesních organizací a klíčových osobností v kultuře může mít velký vliv na úspěch či neúspěch opatření. Nezbytný je proto aktivní dialog s kulturní obcí. <u>Ekonomická</u> – silná, navyšování veřejných rozpočtů, vhodně nastavené dotační tituly.																											
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																													
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	6.2.1 Investice do růstu sbírek současného umění																											
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor je definován jako objem prostředků vynaložených na rozšíření sbírek současného umění v příspěvkových institucích Ministerstva kultury, muzea a galerie tento údaj neuvádí. Vztah indikátoru k specifickému cíli je tedy nepřímý – neukazuje počet nově zřízených organizací, ale pouze jeden aspekt rozvoje kulturních organizací. Veřejné investice do rozvoje kultury reflektují současný vývoj společnosti.																											
Hodnocení indikátoru/indikátorů																													
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	6.2.1 Investice do růstu sbírek současného umění <table><tr><th colspan="9">Objem prostředků vynaložených na rozšíření sbírek současného umění v příspěvkových institucích MK</th></tr><tr><th>rok</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th><th>2017</th></tr><tr><td>objem výdajů (v mil. Kč)</td><td>13,97</td><td>10,17</td><td>3,14</td><td>5,19</td><td>8,38</td><td>3,87</td><td>1,21</td><td>34,79</td></tr></table> Zdroj: Ministerstvo kultury, Odbor muzeí a galerií Veřejné investice do rozvoje kultury reflektují současný vývoj společnosti. Statistický výkaz NIPOSu Kult (MK) 14-01 Muzea a galerie tento údaj	Objem prostředků vynaložených na rozšíření sbírek současného umění v příspěvkových institucích MK									rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	objem výdajů (v mil. Kč)	13,97	10,17	3,14	5,19	8,38	3,87	1,21	34,79
Objem prostředků vynaložených na rozšíření sbírek současného umění v příspěvkových institucích MK																													
rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017																					
objem výdajů (v mil. Kč)	13,97	10,17	3,14	5,19	8,38	3,87	1,21	34,79																					

		neuvádí. Dle NIPOSu (publikace Kultura České republiky v číslech, vybrané údaje ze statistických šetření ¹¹⁵) z roku 2017 již několik let klesá výše finančních prostředků, které mohou vynakládat na nové nákupy, zvláště uměleckých děl.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Zřízení dotačního programu Akviziční fond¹¹⁶ původně plánované do 31. prosince 2016¹¹⁷ v Konceptci rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020. Ministerstvo kultury, Odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií, vyhlásilo v souladu s usnesením vlády ze dne 10. dubna 2017 č. 276, k návrhu na zřízení výběrového dotačního řízení Akviziční fond a dle Příkazu ministra kultury č. 15/2017 Výběrové dotační řízení Akviziční fond pro rok 2017. Dotační program Akviziční fond by měl garantovat do budoucna základní veřejnou službu v této oblasti specifického cíle (SC). Navrhované řešení žádným způsobem neomezuje v akvizicích současného umění stávající muzea a galerie. Jeho cílem je vytvoření muzejní a galerijní základny pro širěji koncipovanou veřejnou podporu živého umění, vyplňující určité vakuum, které v této oblasti v rámci veřejných institucí existuje. Podstatou návrhu je – vedle vyčlenění předem stanovených rozpočtových prostředků na tento účel – otevření prostoru při rozhodování o jejich vynakládání pro reprezentativní zastoupení odborné veřejnosti a jejích organizací tak, aby akviziční činnost takto koncipovaného dotačního programu získala vysokou míru legitimacy. Nákupy z dotačního programu Akviziční fond nebudou omezeny pouze na volné umění, ale budou zahrnovat také oblast užitého umění, zejména špičková díla průmyslového designu dokumentace architektonických návrhů, význačné příklady užité grafiky, fotografie atd. Gestor: MK
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Státní kulturní politika 2014-2020 (s výhledem do roku 2025) Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020¹¹⁸
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Jde o dílčí opatření, jehož vztah ke specifickému cíli je nepřímý. Nelze dlouhodobě hodnotit, první žádosti k Akvizičnímu fondu byly podány do 31. 8. 2017. Následně, došlo k podpoře 60 výkupů z dotačního výběrového řízení Akviziční fond 2017 v celkové hodnotě 10 088 810,- Kč.¹¹⁹

¹¹⁵ ŠEBEK, FRANTIŠEK; NIPOS: Kultura České republiky v číslech, vybrané údaje ze statistických šetření, Praha 2017.

¹¹⁶ Schválené usnesením vlády č. 276 ze dne 10. dubna 2017.

¹¹⁷ Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020, str. 47. Dále jen Koncepce rozvoje muzejnictví.

¹¹⁸ Schválená usnesením vlády č. 655 ze dne 20. srpna 2015.

¹¹⁹ Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/akvizicni-fond-1697.html>

			(Další data budou k dispozici ve 2. čtvrtletí roku 2018.)
15	Bariéry v dosahování cíle		Dle analýzy obsažené v Konceptu rozvoje muzejnictví, akvizice současného výtvarného umění dlouhodobě představují jednu z největších slabin současného fungování muzeí umění v České republice. Veřejné finanční prostředky určené na tento účel jsou minimální, jejich vynakládání není podřízeno jednotným kritériím a nepodléhá většinovému konsensu odborné veřejnosti. V České republice neexistuje specializovaná centrální státní instituce, zaměřená pouze na prezentaci současného českého umění s možnými přesahy do zahraničního umění, pověřená současně získáváním děl reprezentujících převládající trendy českého a světového umění. Absence podobné instituce v České republice je v evropském měřítku neobvyklá.¹²⁰ V případě dotačního programu Akviziční fond nelze dlouhodobě hodnotit, první žádosti k tomuto fondu byly podány do 31. 8. 2017. Absence existence zákona o veřejnoprávních institucích v kultuře.
16	Synergie		Znalost současné vlastní kultury a vědomí její hodnoty spolu s respektem k rozmanitosti kulturních projevů a kladným kulturním hodnotám cizích kultur či menšin jsou jedny z hlavních prostředků umožňujících chránit společnost před negativními jevy, např. před šířením uniformity, ztrátou kulturní identity, xenofobií či šířením konzumeristického vztahu ke světu včetně jeho negativních environmentálních důsledků. Hmotné kulturní dědictví zprostředkované veřejnosti má nesporný pozitivní ekonomický dopad v místě, kde přispívá k rozvoji řady služeb. Kulturní dědictví představuje jednoho z významných tvůrců pracovních míst. Posiluje tak zejména lokálně orientované podniky se zapojením místních pracovníků.
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Opatření sice existují a částečně by měly přispívat k naplňování cíle, nejsou však zcela dostatečná. Ačkoli jsou tyto dílčí opatření nominálně správná, tak jejich dopad nelze příliš hodnotit vzhledem k jejich teprve nedávné první realizaci. S ohledem na počáteční fázi fungování Akvizičního fondu nelze ještě toto opatření hodnotit, ale trend se vyvíjí pozitivním směrem. Dosavadní trend ovšem celkově doposud není z dlouhodobého hlediska žádoucí. K naplňování specifického cíle tedy dochází jen velmi částečně.
Opatření pro naplňování SC			
18	Připravit dlouhodobý program investiční podpory a kofinancování projektů kulturní infrastruktury (výstavba nových kulturních zařízení pro poskytování veřejných kulturních služeb (koncertních sálů, divadel, knihoven, výstavních síní, muzeí, společenských, kulturních a obecních domů apod.) v souladu se soudobými světovými trendy a standardy. ¹²¹ (MK)		

¹²⁰ Koncept rozvoje muzejnictví, str. 46.

¹²¹ V souladu s Kapitolou Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

	Podporovat rozvoj kreativity společnosti, zejména nejmladší generace, prostřednictvím neprofesionálních uměleckých aktivit a všech oblastí regionální kultury.¹²² (MK) Přijmout zákon o veřejnoprávních institucích/organizacích v kultuře, který by kromě transformace těch stávajících otevřel prostor pro vznik nových institucí/organizací v kultuře působících v partnerství s útvary veřejné správy. (MK, spolugestor: ÚV)
Doporučení pro naplňování SC	
19	Realizovat záměr zákona o veřejnoprávních institucích v kultuře nebo přijmout alternativní legislativní opatření s cílem vytvořit flexibilnější systém provozování institucí/organizací poskytujících veřejné kulturní služby s podílem provozních veřejnoprávních prostředků. (MK, ÚV) Vytvořit model státem podporované instituce, která metodicky pomáhá nestátním muzeím a sbírkám, případně identifikované sbírky navrhuje k vykoupení státem.¹²³ (MK) Vytvořit systém aktualizace seznamu státních kulturních organizací, podle kterého by v určitém časovém horizontu byl určen stabilní počet kulturních organizací provozně financovaných státem a mechanismus přijetí a vyřknutí konkrétních organizací z tohoto seznamu. (MK) Reformovat a posílit Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) tak, aby se podpořila jeho koncepční a analytická činnost a metodická podpora pro nestátní kulturní organizace. (MK)

¹²² V souladu s Kapitoulou Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018..

¹²³ Převzetí (výkup) soukromé iniciativy státem (např. po úmrtí sběratele) umožňuje efektivně modernizovat a rozšiřovat veřejné kulturní služby.

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	6. Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.
3	Specifický cíl	6.3 Kulturní a kreativní průmysly jsou podporovány jako příležitost pro rozvoj ekonomiky
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Růst objemu finančních prostředků vynaložených veřejnou správou na podporu kulturních a kreativních průmyslů. Zohlednění v rámci podpory vyváženého a efektivního řízení inovací nových rostoucích oborů z oblasti digitální ekonomiky a kulturních a kreativních průmyslů, jejichž výsledky přesahují hranice kultury a umění a přispějí ke společenskému a hospodářskému rozvoji České republiky.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030) Další termíny nejsou konkrétní. Strategický dokument Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025) identifikuje jako jeden z trvalých principů státní kulturní politiky: Využívat přínosů umění a kulturního dědictví a s nimi spojené kreativity pro rozvoj kulturních a kreativních průmyslů a pro zvýšení konkurenceschopnosti ostatních oborů a činností. Na to navazuje záměr 4.1 Podporovat kulturní a kreativní odvětví. K záměrům a opatřením Státní kulturní politiky se explicitně přihlásila nová vláda v Návruh programového prohlášení.¹²⁴: V kulturní politice budeme respektovat a rozvíjet záměry a opatření Státní kulturní politiky na léta 2015-2020 s výhledem do roku 2025. A dále se vláda zavazuje celkově navýšit veřejné výdaje v kultuře: Zvýšíme veřejné výdaje do oblasti kultury posílením rozpočtu Ministerstva kultury.¹²⁵
6	Mezinárodní dimenze	Ano. Evropská unie se věnuje podpoře kultury dlouhodobě na strategické úrovni i v oblasti finančních podpor. Existuje usnesení Rady o evropském programu pro kulturu, příslušné generální ředitelství Evropské komise ve svém plánu „Council Work Plan for Culture 2015-2018“ stanovuje ve třetí prioritní oblasti: „Cultural and Creative Sectors: creative economy

¹²⁴ Kapitola Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018. (dále jen Návrh programového prohlášení).

¹²⁵ Kapitola Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení.

		and innovation“ právě podporu kreativitě a inovacím, jež by měla veřejná správa posilovat. Dalším tématem s velkým potenciálem především v Evropě je využití kulturního dědictví inovativním přístupem a novými formami v rámci cestovního ruchu V současné době rovněž běží program Kreativní Evropa a mnohé další. Nepřímo souvisí také se závazky v rámci v rámci Cílů udržitelného rozvoje OSN Agenda 2030 – SDGs: nepřímo 4.7, 8.9, 11.4																												
7	Průmět cíle do území	Národní, částečně krajská a obecní úroveň																												
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. Realizace cíle je přímo ovlivnitelná veřejnou správou, především prostřednictvím státního rozpočtu. <u>Politická</u> - silná, především prostřednictvím státního rozpočtu. A dále nastavením příslušné legislativy a konkrétních dotačních titulů.																												
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030																														
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	6.3.1 Veřejná podpora kulturních a kreativních průmyslů																												
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor ukazuje klíčovou (ačkoli ne jedinou) složku podpory kulturních a kreativních průmyslů veřejnou správou - objem vynaložených finančních prostředků na podporu kulturních a kreativních průmyslů. Vystihuje rozsah veřejné podpory, neukazuje ale výsledné efekty na rozvoj ekonomiky, které je možno popsat na základě dalších analýz.																												
Hodnocení indikátoru/indikátorů																														
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	6.3.1 Veřejná podpora kulturních a kreativních průmyslů <table><tr><th colspan="7">Objem finančních prostředků vynaložených veřejnou správou na podporu kulturních a kreativních průmyslů</th></tr><tr><th>rok</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th></tr><tr><td>veřej. výdaje (v mil. Kč)</td><td>1 875</td><td>1 372</td><td>1 391</td><td>1 549</td><td>1 938</td><td>1 667</td></tr><tr><td>podíl z celkových výdajů průmyslů (v %)</td><td>1,1</td><td>0,8</td><td>0,8</td><td>0,9</td><td>1,2</td><td>1,0</td></tr></table> Zdroj: Ministerstvo kultury, satelitní účet kultury¹²⁶	Objem finančních prostředků vynaložených veřejnou správou na podporu kulturních a kreativních průmyslů							rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	veřej. výdaje (v mil. Kč)	1 875	1 372	1 391	1 549	1 938	1 667	podíl z celkových výdajů průmyslů (v %)	1,1	0,8	0,8	0,9	1,2	1,0
Objem finančních prostředků vynaložených veřejnou správou na podporu kulturních a kreativních průmyslů																														
rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015																								
veřej. výdaje (v mil. Kč)	1 875	1 372	1 391	1 549	1 938	1 667																								
podíl z celkových výdajů průmyslů (v %)	1,1	0,8	0,8	0,9	1,2	1,0																								

¹²⁶ „Účet kultury“ s cílem zmapování všech finančních toků přicházejících do kultury z nejrůznějších zdrojů a stejně tak finančních toků z kultury vycházejících, který také ukazuje úroveň a efektivnost hospodaření v

Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Opatření ve Státní kulturní politice, zejména: 4.1.1 Navrhnout mezíresortní nástroje podpory konkurenceschopnosti kulturních a kreativních odvětví 4.1.2 Digitalizovat a zpřístupnit kulturní obsah důležitý pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví včetně vyřešení autorskoprávních aspektů prezentace digitalizovaných děl 4.1.3 V muzeích a knihovnách zaměřených na uchování kulturních statků dokládajících kreativitu vytvořit helpdesk pro podnikatele včetně adekvátní systémové a aplikační podpory 4.1.4 Stabilizace financování filmových pobídek Gestor: Ministerstvo kultury Spolugestoři: Pro opatření 4.1.1 ÚV, MPO, MZV, HK. Pro opatření 4.1.2 MMR a MV.
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025) Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (ÚV, 2016)
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Výše uvedená opatření částečně přispívají k plnění cíle, ale v současné době se zahajuje příprava Strategie podpory a rozvoje kulturních a kreativních průmyslů, kde budou i v rámci akčních plánů jednotlivé cíle rozpracovány ve větší míře detailu a zároveň se stane problematika kulturních a kreativních průmyslů mnohem jasnější pro veřejnou správu i další stakeholdery.
15	Bariéry v dosahování cíle	Bariérou je v tuto chvíli nedostatečná ukotvenost samotného tématu kulturních a kreativních průmyslů, což by měla odstranit připravovaná Strategie podpory a rozvoje kulturních a kreativních průmyslů. Pro dosažení cíle může být také nedostatečný politický konsensus při prosazování realizovaných opatření.
16	Synergie	Umění je generátorem inovací, jež nacházejí uplatnění mimo vlastní kulturní oblast. Umění, kulturní dědictví a péče o ně představují také významné tvůrce pracovních míst. Povaha obnovy kulturního dědictví a podpora umění, jež vyžaduje více specifických pracovních postupů různé odbornosti, tvoří trvalý základ zaměstnanosti a příležitosti pro menší a střední firmy a vytváří prostor k uchování, popř. obnově ojedinělých postupů a technologií. Kulturní a kreativní odvětví jsou zdrojem technologických

jednotlivých oblastech, rozsah použitých pracovních a investičních zdrojů, výši mezd a v neposlední řadě vyjádřit pomocí finančních ukazatelů váhu kultury v ekonomice. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?cat=424>

			i netechnologických inovací a svou přidanou hodnotou přispívají k rozvoji ostatních hospodářských odvětví. Jejich mezioborový přesah má pozitivní dopad na udržitelný rozvoj, tvorbu a posilování sociálního kapitálu, rozvoj cestovního ruchu i na zvyšování hodnoty výrobků a služeb generovaných jinými průmysly. Kulturní a kreativní odvětví představují významného tvůrce pracovních míst. Posilují tak zejména lokálně orientované podniky se zapojením místních pracovníků.
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Opatření sice existují a částečně přispívají k plnění cíle, ale nejsou zcela dostatečná. Ačkoli jsou nominálně správná, tak při reálné implementaci není využit v plném rozsahu jejich potenciál. Podíl z celkových výdajů oblasti i samotný nominální objem finančních prostředků vynaložených veřejnou správou na podporu kultury v uplynulé půl dekádě (2010-15) stagnoval, což neposiluje možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací. Dosavadní trend je tedy nežádoucí. K naplňování specifického cíle dochází jen částečně.
Opatření pro naplňování SC			
18	Rozpracovat dále záměry definované v dokumentu Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025) v rámci plánované Strategie podpory a rozvoje kulturních a kreativních průmyslů. (MK)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Posílit synergie péče o památky s podporou cestovního ruchu a místního rozvoje - ve spolupráci MK s MMR (včetně státní příspěvkové organizace CzechTourism), kraji a místními vysokými školami. Vzhledem k zvažovanému přesunu agendy cestovního ruchu na MK analyzovat posílení dosavadní spolupráce. (MK, MMR, ÚV, kraje)		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	1. Lidé a společnost
2	Strategický cíl	6. Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.
3	Specifický cíl	6.4 Pracovníci v kultuře jsou podporováni metodicky i finančně s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro jejich kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Průměrné platy a mzdy v odvětví kulturní, zábavní a rekreační činnosti rostou na úroveň průměrné hrubé mzdy v ČR (dle odpovídající kvalifikace a vzdělání). Podpora rozvoje kulturních znalostí a kompetencí u celé populace a snižování nerovností v dostupnosti kultury (mj. s využitím potenciálu internetu) napříč celou společností, zejména u znevýhodněných skupin včetně etnických menšin, jelikož neznalost většinových kulturních hodnot je mimo jiné jednou z překážek úspěšné integrace těchto znevýhodněných skupin.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030 (ČR 2030) Další termíny nejsou konkrétní. Rámcově odpovídá také některým z opatření Státní kulturní politiky na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025).¹²⁷ Ve Státní kulturní politice u těchto dotčených opatření nejsou uvedeny konkrétní termíny. S cílem koresponduje závazek vlády vyjádřený v dokumentu Návrh programového prohlášení ze dne 8.1.2018¹²⁸: S ohledem na zásadní roli kultury v rozvoji demokratické společnosti zvýšíme platy pracovníků veřejného kulturního sektoru do konce volebního období v roce 2021 na úroveň odpovídající úrovni státních zaměstnanců ve školství či sociálních službách. A dále se vláda zavazuje (bez specifikace termínu) celkově navýšit veřejné výdaje v kultuře¹²⁹: Zvýšíme veřejné výdaje do oblasti kultury posílením rozpočtu Ministerstva kultury.
6	Mezinárodní dimenze	Ne. Specifický cíl není přímo závazně ukotven v mezinárodních dokumentech.

¹²⁷ Usnesení vlády č. 266 ze dne 15. dubna 2015

¹²⁸ Kapitola Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

¹²⁹ Kapitola Kultura dokumentu Návrh programového prohlášení vlády, který byl schválen vládou dne 8.1.2018.

		Nepřímo souvisí se závazky v rámci v rámci Cílů udržitelného rozvoje OSN Agenda 2030 – SDGs: nepřímo 4.7, 8.9, 11.4
7	Průmět cíle do území	Národní, částečně krajská a obecní úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle (STEEP), příp. slovní komentář	Možno ovlivnit přímo. Realizace cíle je přímo ovlivnitelná veřejnou správou, především prostřednictvím státního rozpočtu. <u>Politická</u> - silná, především prostřednictvím státního rozpočtu. A dále nastavením příslušné legislativy (novelizace příslušného nařízení vlády) a konkrétních dotačních titulů.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	6.4.1 Platy a mzdy v kulturním sektoru
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Indikátor pokrývá část specifického cíle (finanční podpora pracovníků v kultuře). Indikátor nezachycuje metodickou podporu pracovníků a zlepšování podmínek pro jejich kreativní a motivační roli vůči společnosti. Tj. činnost napomáhající k složce strategického cíle – rovný přístup ke kultuře a kreativitě. Při hodnocení dat tohoto indikátoru je ovšem třeba vzít v potaz, že kategorie R (CZ-NACE) zahrnuje všechny pracovníky v těchto čtyřech podkategoriích: 90 Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti 91 Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení 92 Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří 93 Sportovní, zábavní a rekreační činnosti Užitečným vstupem do analýzy také může být srovnání výše platů a mezd pracovníků v kultuře vůči průměrné hrubé mzdě v jednotlivých státech EU.
Hodnocení indikátoru/indikátorů		

11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	6.4.1 Platy a mzdy v kulturním sektoru <table><tr><th colspan="7">Průměrné platy a mzdy v odvětví kulturní, zábavní a rekreační činnosti (CZ-NACE kategorie R) a jejich srovnání s průměrnou hrubou mzdou</th></tr><tr><th>rok</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th><th>2015</th></tr><tr><td>průměrné platy a mzdy (v Kč)</td><td>19 916</td><td>19 786</td><td>20 555</td><td>20 698</td><td>21 204</td><td>22 120</td></tr><tr><td>podíl z průměrné hrubé mzdy (v %)</td><td>83,3</td><td>80,9</td><td>81,9</td><td>82,6</td><td>82,3</td><td>83,1</td></tr></table> Zdroj: ČSÚ	Průměrné platy a mzdy v odvětví kulturní, zábavní a rekreační činnosti (CZ-NACE kategorie R) a jejich srovnání s průměrnou hrubou mzdou							rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	průměrné platy a mzdy (v Kč)	19 916	19 786	20 555	20 698	21 204	22 120	podíl z průměrné hrubé mzdy (v %)	83,3	80,9	81,9	82,6	82,3	83,1
Průměrné platy a mzdy v odvětví kulturní, zábavní a rekreační činnosti (CZ-NACE kategorie R) a jejich srovnání s průměrnou hrubou mzdou																														
rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015																								
průměrné platy a mzdy (v Kč)	19 916	19 786	20 555	20 698	21 204	22 120																								
podíl z průměrné hrubé mzdy (v %)	83,3	80,9	81,9	82,6	82,3	83,1																								
Existující opatření pro naplnění SC																														
12	Popis opatření	Závazek vlády vyjádřený v Návrhu programového prohlášení vlády ze dne 8.1.2018 navýšit platy pracovníků kulturního sektoru do konce volebního období v roce 2021 na 150 procent jejich současné výše. Další opatření pro větší podporu pracovníků v kultuře jsou definována ve Státní kulturní politice na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025): 6.7.8 Změnit nastavení platového ocenění zaměstnanců kulturního sektoru s ohledem na společenský význam jejich práce 6.7.9 Ověřit možnost zavedení tzv. druhé kariéry umělců Ke zlepšování podmínek pro kreativní a motivační roli pracovníků v kultuře vůči dalším skupinám obyvatel a pro posílení rovného přístupu ke kultuře pak směřují zejména záměry ve Státní kulturní politice: 4.2 Podporovat mobilitu 4.4 Zefektivnit využívání kulturního dědictví pro poskytování kulturních služeb obyvatelstvu 5.1 Rozšířit v České republice využití nástrojů eCulture																												

		Gestor: MK Spolugestoři: Pro opatření 6.7.8 je spolugestorem MPSV.	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí		Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025)
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)		Navržená opatření v případě jejich realizace přispějí k naplnění cíle. Již samotné první opatření deklarované v programovém prohlášení a ve Státní kulturní politice je schopno pokrýt významnou část daného cíle.
15	Bariéry v dosahování cíle		Bariérou dosažení cíle může být nedostatečný politický konsensus při prosazování navržených opatření.
16	Synergie		Kultura je významná v jakékoli společnosti a v moderním sekulárním demokratickém státě to platí rovněž, jelikož se v rámci něj stává klíčovou součástí tvorby a udržování státní identity, celospolečenského prostředí i kvality života. Kulturní politika je proto také součástí žité demokracie, a je odpovědná za utváření, posilování a udržování státní identity založené na kultuře, jež je klíčovou složkou soudržnosti společnosti a jejího udržitelného rozvoje. Kultura a umění mají zásadní úlohu při posilování společenské odolnosti vůči protidemokratickým silám.
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Opatření sice existují a částečně přispívají k plnění cíle, ale nejsou zcela dostatečně naplňována. Ačkoli jsou nominálně správná, tak při reálné implementaci není využit v plném rozsahu jejich potenciál. Průměrné platy a mzdy v odvětví kulturní, zábavní a rekreační činnosti relativně - ve srovnání s průměrnou hrubou mzdou (vyjádřeno procentuálním podílem z průměrné hrubé mzdy) v uplynulé půl dekádě (2010-15) stagnovaly, což neposiluje motivaci pracovníků v kultuře. V poslední době sice mírně rostou, ale cílové hodnoty jsou prozatím stále dosti vzdáleny. Dosavadní trend tedy není žádoucí. K naplňování specifického cíle dochází jen částečně.
Opatření pro naplňování SC			
18	Navýšit platy pracovníků kulturního sektoru do konce volebního období v roce 2021. (MK)		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Zvážit doplnění některých již existujících opatření o finanční a metodický nástroj v gesci MK, který by efektivněji podporoval mj. mezinárodní kulturní iniciativy. (MK)		